

Jaarstukken 2020

Behandeling in de gemeenteraad op 8 juli 2021.



Inhoudsopgave

JAARVERSLAG	5
Inleiding.....	7
Financieel beeld in hoofdlijnen.....	12
Grafisch overzicht baten en lasten per programma	15
PROGRAMMAVERANTWOORDING.....	17
Programma 1 Krachtige dorpen.....	21
Programma 2 Participatie, ondersteuning en zorg	27
Programma 3 Veilige dorpen.....	35
Programma 4 Economie, natuur, toerisme en cultuur	41
Programma 5 Woonomgeving.....	50
Programma 6 Mobiliteit, infrastructuur en openbaar groen	56
Programma 7 Bestuur, organisatie en dienstverlening	61
Programma 8 Algemene middelen	70
PARAGRAFEN.....	75
Paragraaf over Corona	77
Paragraaf Bedrijfsvoering	81
Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen.....	84
Paragraaf Gemeentelijk grondbeleid	87
Paragraaf Lokale heffingen.....	90
Paragraaf Verbonden partijen	96
Paragraaf Financiering	117
Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing	123
JAARREKENING	133
Balans	134
Overzicht van baten en lasten in de rekening	137
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	139
Toelichting op de Balans	142
Toelichting op de baten en lasten	159
Overzicht baten en lasten (taakvelden per programma).....	163
Sisa verantwoording	166
BIJLAGEN.....	169

JAARVERSLAG

Inleiding

Wij geloven in de kracht van mensen. Zij vormen de gemeenschap van Roerdalen. Een sterke gemeenschap is een antwoord op eenzaamheid. Steeds meer inwoners raken betrokken en nemen initiatief en verantwoordelijkheid. Initiatieven zijn talrijk. Er is een nieuwe beweging ontstaan. Wij willen deze beweging samen met onze inwoners versterken, zodat nog meer mensen enthousiast raken en een bijdrage leveren. Zij maken zelf de samenleving. Wij maken het inwoners zo gemakkelijk mogelijk om hier aan mee te doen. We zijn op weg naar een andere overheid. Wij kiezen voor maatwerk in een dorpsgerichte aanpak, waarbij we aansluiten bij initiatieven van onze inwoners en de gemeenschap. Ontwikkelen van nieuw beleid en nieuwe maatregelen doen we samen met de inwoners waar dit beleid voor bedoeld is. De praktijk en de behoeften van de inwoners zijn leidend voor de koers en de keuzes die we maken. De manier waarop we dat doen is belangrijk, Samen Doen! We experimenteren en zoeken naar nieuwe slimme wegen en verbindingen. We verbeteren de dienstverlening en de communicatie. We leren van successen en van wat niet blijkt te werken. Regels dienen een hoger doel. We werken vanuit dit doel of 'de bedoeling': dit betekent voor ons dereguleren en experimenteren.

Deze visie brachten we in 2020 in de praktijk. Het was een jaar dat gedomineerd werd door de gevolgen van de coronapandemie. In deze jaarrekening kijken we terug op de resultaten. In de samenvatting (algemeen deel) nemen we u in vogelvlucht mee langs de belangrijkste resultaten uit het jaar 2020.

In de programmaverantwoording gaan we per programma in op de doelen en activiteiten die in 2020 gepland waren. Hier verantwoorden we ook de financiële afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Leeswijzer

De "Jaarstukken 2020" bestaat uit de volgende onderdelen:

- *het jaarverslag*
Hierin beschrijven we de belangrijkste ontwikkelingen van het afgelopen jaar. Daarnaast schetsen we het financieel beeld op hoofdlijnen.
- *de programmaverantwoording*
De programmaverantwoording bestaat uit de 8 programma's. De opbouw van de programma's wordt hieronder verder uitgelegd.
- *de paragrafen*
Het betreft hier de verplichte paragrafen volgens de BBV. De paragrafen geven een dwarsdoorsnede van de programma's. Het gaat vooral om de beleidslijnen voor beheersmatige aspecten die grote financiële gevolgen hebben of kunnen hebben. Iedere paragraaf heeft zijn eigen karakter en opbouw. We gaan staat in een aparte paragraaf stil bij de gevolgen van de Coronapandemie voor onze gemeente.
- *de jaarrekening*
De jaarrekening is het financiële deel van de jaarstukken en bestaat uit het overzicht van baten en lasten en de balans.

Zo is de programmaverantwoording opgebouwd

Inleiding

Hierin beschrijven we kort waar het programma over gaat en wat we wilden bereiken.

Speerpunten

Onder *speerpunten* hebben we de speerpunten uit de programmabegroting vermeld. We rapporteren over de inhoud, financiën en planning.

Hiervoor gebruiken we de volgende tekens en kleuren:



het gaat goed, dus zoals we in de begroting hebben aangegeven



het gaat minder goed dan gepland, uitvoering zoals begroot staat onder druk



het gaat niet goed, we wijken af van de begroting

Reguliere werkzaamheden

Naast de speerpunten voeren we ook nog veel andere werkzaamheden uit. Deze reguliere werkzaamheden zijn hier kort opgesomd.

Indicatoren

Bij de indicatoren maken we verschil in betekenisvolle indicatoren en verplichte indicatoren. De actualiteit van de gegevens is wisselend. We zijn afhankelijk van diverse bronnen. Sommige cijfers zijn al jaren oud. We hebben de meeste recent gegevens gebruikt.

Betekenisvolle indicatoren

We hebben een eerste aanzet gemaakt om te komen tot betekenisvolle indicatoren die de ontwikkeling van de strategische doelen van het desbetreffende programma weergeven. Hiervoor hebben we gebruik gemaakt van de gegevens van www.waarstaatjegemeente.nl.

De indicatoren die we hebben opgenomen zijn grafisch weergegeven. Per indicator is een korte omschrijving weergegeven en in een enkel geval ook al een conclusie.

Nog niet bij alle programma's hebben we betekenisvolle indicatoren, dit moet naar de toekomst nog verder groeien even als de conclusies die hieruit kunnen worden getrokken.

Verplichte indicatoren

Door het Rijk, zijn in afstemming met de VNG, een aantal indicatoren verplicht gesteld. Deze zijn in een tabel opgenomen bij ieder programma. De gegevens zijn afkomstig van www.waarstaatjegemeente.nl. Per indicator is aangegeven wat de betekenis is, welke bron gebruikt is en op welke jaar het gegeven betrekking heeft. Ter vergelijking zijn ook de gemiddelde waardes van de gemeenten in de provincie Limburg, van niet stedelijke gebieden en van gemeenten met minder dan 25.000 inwoners weergegeven.

Financieel

Bij de staatjes worden per programma aangegeven:

- Wat de daadwerkelijke baten en lasten van vorig jaar waren (rekening 2019).
- Wat de bedragen waren in de begroting zoals deze oorspronkelijk door de raad is vastgesteld (primitieve begroting).
- Wat de baten en lasten van de aangepaste begroting zijn op basis van door de raad vastgestelde begrotingswijzigingen (actuele begroting).
- Wat de daadwerkelijke baten en lasten van 2020 waren (rekening 2020).
- Of er een voordelig (V) of nadelig (N) verschil is tussen de actuele begroting en de rekening 2020 (verschil).

Naast de baten en lasten zijn de mutaties in de reserves op dezelfde manier weergegeven.

In de toelichting zijn de belangrijkste verschillen verder uitgewerkt. Kleinere verschillen zijn opgenomen als overige afwijkingen.

SAMENVATTING

In deze samenvatting beschrijven we de belangrijkste ontwikkelingen van het jaar 2020. Daarnaast schetsen we het financieel beeld op hoofdlijnen. We lichten de belangrijkste verschillen tussen de begroting en de realisatie toe. We staan in een aparte paragraaf stil bij de gevolgen van de Coronapandemie voor onze gemeente. Corona heeft op verschillende manieren invloed gehad op ons werk. In de programmaverantwoording lichten we dit toe. Daarnaast hebben we, op advies van het ministerie van Binnenlandse zaken, een aparte paragraaf over Corona opgenomen.

Op weg naar een andere overheid

Alle teams droegen bij aan de ontwikkeling naar een andere overheid. We investeerden in onze dienstverlening en communicatie. Bijvoorbeeld met de nieuwe opzet van RoerdalenBericht. We ondersteunden meerdere experimenten, waarin we samen met inwoners werkten aan vernieuwing. Zoals de vernieuwing van het sportpark Schepersheuvel tot dorpspark, de speeltuin aan de Rector van de Boornlaan in Posterholt of de start van het dorpsnetwerk ApolloVitaal. We evalueerden het proces van vier initiatieven samen met inwoners en de raad. Om samen te leren en te verankeren wat goed werkt. We startten met beeldvormende bijeenkomsten om meer inwoners te betrekken bij belangrijke onderwerpen. En om de voorbereiding op de besluitvorming in de gemeenteraad te verbeteren.

Maatschappelijke ontwikkeling

De omvorming van het sociaal domein was één van de belangrijkste opgaven in 2020. Het gaat om dichtbij en het effectief organiseren van zorg en ondersteuning voor inwoners van Roerdalen. Afgestemd op de behoefte van onze inwoners en de ontwikkelingen in de dorpen. Kortom: **méér** passende hulp, **minder** verkokering, kostenbesparing en behoud van sociale samenhang. Het Sociaal Team speelt hierin een belangrijke rol. In 2020 werkte het sociaal team vanuit één opdracht gericht op basisondersteuning van onze inwoners met een hulpvraag. Het project de Orthopedagoog op de scholen kreeg een doorstart. Daarnaast coördineerden we gemeente samen met de scholen en de kinderdagverblijven de noodopvang. Veel activiteiten konden ondanks corona doorgaan, waaronder een deel van de smaak- en leefstijllessen. Sommige activiteiten of hulp konden niet doorgaan, maar vaak vonden we alternatieven (coronaproof). De consulenten participatie en Wmo kregen trainingen gericht op de werkwijze van positieve gezondheid. We ronden de doorontwikkeling van het nieuwe subsidiestelsel af en werkten aan de planvorming voor de omvorming van het sociaal domein.

We startten met een eigen groenteam bij de buitendienst. Daarvoor zijn SW-medewerkers gedetacheerd vanuit de Westrom. We bereidden daarnaast een project voor om mensen vanuit de Participatiewet werkervaring op te doen in het groenonderhoud. Met als doel om uit te stromen naar een reguliere baan. Dit project start in het voorjaar van 2021.

Met de besluiten over de dorpshuizen in Posterholt en Herkenbosch naderen we de afronding van het accommodatiebeleid.

We hebben de zichtbaarheid van onze handhavers vergroot. Dit leidt ook tot meer contact met inwoners. De handhaving van de coronamaatregelen was een bijzonder aandachtspunt. Net als de inzet van Boa's tijdens de bestrijding van de brand op de Meinweg.

De Meinwegbrand was een uitzonderlijke week, met de grootschalige inzet van onze organisatie en de hulpdiensten en de evacuatie van Herkenbosch in coronatijd.

Ruimtelijke ontwikkeling en ondernemerschap

De voorbereiding op de Omgevingswet was één van de belangrijkste aandachtspunten. Een eerste concept van de visie werd eind 2020 afgerond. De vaststelling volgt in 2021.

In alle kernen werden woningen gebouwd. We zorgden voor extra capaciteit om de woningbouw waar mogelijk te versnellen en het toenemend aantal aanvragen af te handelen.

We gingen in overleg met inwoners over de nieuwe systematiek voor afvalinzameling. De raad besloot over deze nieuwe wijze van inzamelen per 2022.

We vertaalden de gebiedsvisie voor de Gouden driehoek naar Belevingspark de Meinweg. De afstemming met de Provincie Limburg over de ondersteuning bij de realisatie van de plannen leverde tot nu toe nog geen concrete resultaten op. We voltooiden de overdracht van het Elfenmeer naar Huttopia. Daarmee legden we de basis voor een kwaliteitsimpuls in onze recreatiesector. Als gevolg van deze overdracht hebben we een afwaardering gedaan in de kapitaalgoederen, die voor de duur van de erfpacht overgaan naar Huttopia.

Er waren een paar grote projecten in de openbare ruimte. De herinrichting van Hoofdstraat in Posterholt werd voorbereid. Eind 2020 startten de werkzaamheden. Daarnaast overlegden we met inwoners over de vernieuwing van de Leropperweg. De uitvoering van dit project gebeurt in 2021. Met de vernieuwing van een aantal fietspaden zorgden we ervoor dat onze gemeente voor fietsers nog aantrekkelijker is geworden.

Met de nieuwe app voor meldingen over de openbare ruimte (Fixi) werd het voor inwoners makkelijker om hun melding te doen. Dit leidde tot een verdubbeling van het aantal meldingen. We startten met procesverbetering om de afhandeling van meldingen zo soepel mogelijk te laten verlopen.

Samenwerking MER

Het Servicecentrum MER wordt nog volop 'verbouwd'. We zagen onder leiding van de nieuwe directeur de eerste verbeteringen zichtbaar worden. We hebben er vertrouwen in dat deze ontwikkeling doorzet. Dit leidt ook tot verlaging van de organisatiekosten.

Begroting in balans

We werden afgelopen jaar geconfronteerd met een somber financieel meerjarenperspectief. Met ondersteuning van een klankbordgroep uit de raad werkten we aan een nieuwe begroting. Daarin zat een apart onderdeel, Begroting in balans. Daarmee zorgen we ervoor dat er uiterlijk in 2024 een duurzaam sluitende begroting hebben. We zullen de raad bij ieder planning en controlmoment gaan rapporteren over de voortgang, te beginnen bij de Kadernota 2022.

Conclusie

We hebben in 2020, ondanks alle coronabeperkingen belangrijke stappen gezet om onze gemeente gezond, veilig, duurzaam en leefbaar te houden. De samenwerking met inwoners en ondernemers groeit. Meer mensen doen mee. Tegelijkertijd zijn er dilemma's. Hoe houden we de zorgkosten in balans en hoe zorgen we voor een passend woningbestand, nu en op de langere termijn? Hoe geven we invulling aan de duurzaamheidsopgave voor onze gemeente? Dit zijn ook voor de komende periode belangrijke aandachtspunten. Daar werken we samen aan, met onze raad, inwoners, ondernemers en verenigingen. Samen Doen!

We sluiten 2020 af met een tekort van circa € 1.138.000. Bij de primitieve begroting gingen we nog uit van een klein negatief saldo van circa € 123.000. Het gaat om een verschil van afgerond - € 1.016.000.

Dit tekort komt niet als een verrassing. We hebben de belangrijkste afwijkingen al gedeeltelijk verantwoord bij de halfjaarrapportage en in verschillende raadsinformatiebrieven. Dit zijn de grootste afwijkingen in 2020 ten opzichte van de primitieve begroting:

Grootste afwijkingen

Gemeentefondsuitkering	892.000
Lagere toeristenbelasting en OZB	-372.000
Sociaal domein inclusief storting reserve SD	-710.000
Participatie	593.000
Overige mutaties inclusief reserve mutaties	177.000

<i>Recreatiepark Elfenmeer (incidenteel afboeken infrastructurele werken)*</i>	<i>-1.596.000</i>
	<u><u>-1.016.000</u></u>

* We verkopen de infrastructurele werken op Recreatiepark Elfenmeer aan de nieuwe exploitant voor € 10,-. Na afloop van de erfpacht kopen we ze weer terug (ook voor € 10,-). We moeten de waarde van de infrastructurele werken (€ 1.596.000) in onze boekhouding afwaarderen, voor de periode van de erfpacht. Na afloop van de erfpacht voegen we de waarde weer toe. Dit is dus een boekhoudkundige verwerking.

In het financieel beeld op hoofdlijnen lichten we de verschillen ten opzichte van de actuele begroting toe.

Financieel beeld in hoofdlijnen

De primitieve begroting 2020-2023 is vastgesteld op 7 november 2019 met een negatief saldo van € 123.000 in 2020. We hebben de begroting afgelopen jaar bijgesteld met aparte raadsvoorstellen en met de halfjaarrapportage. Met deze besluiten is het actuele begrotingssaldo € 1.411.000 negatief. In het tweede half jaar is het financieel resultaat verbeterd met afgerond € 272.000. We sluiten 2020 af met een negatief financieel resultaat van € 1.138.000. In deze jaarrekening verantwoorden we het verschil van € 272.000.

Onderstaande tabel laat op programmaniveau het verloop en de verschillen zien van het resultaat van de primitieve en de actuele begroting, afgezet tegen het resultaat van de jaarrekening.

bedragen x € 1.000

Overzicht programma's	Rekening 2019	Primitieve Begroting	Actuele Begroting	Rekening 2020	Vershil
Saldo van baten en lasten					
Lasten					
1. Krachtige dorpen	- 4.035	- 3.937	- 4.678	- 4.467	210 V
2. Participatie, ondersteuning en zorg	- 21.673	- 20.779	- 25.384	- 23.826	1.558 V
3. Veilige dorpen	- 2.902	- 2.878	- 3.092	- 3.063	29 V
4. Economie, natuur, toerisme en cultuur	- 3.125	- 1.578	- 3.271	- 3.969	- 698 N
5. Woonomgeving	- 3.795	- 3.743	- 4.149	- 3.565	584 V
6. Mobiliteit, infrastructuur en openbaar groen	- 5.554	- 5.637	- 6.406	- 5.974	431 V
7. Bestuur, organisatie en dienstverlening	- 10.479	- 10.726	- 10.805	- 10.406	399 V
8. Algemene middelen	- 811	- 43	- 302	- 313	- 11 N
Totaal Lasten	- 52.373	- 49.321	- 58.087	- 55.584	2.503 V
Baten					
1. Krachtige dorpen	341	221	242	261	20 V
2. Participatie, ondersteuning en zorg	4.581	4.698	7.513	6.841	- 672 N
3. Veilige dorpen	114	91	91	119	29 V
4. Economie, natuur, toerisme en cultuur	534	446	1.271	719	- 552 N
5. Woonomgeving	3.838	3.666	4.140	3.739	- 401 N
6. Mobiliteit, infrastructuur en openbaar groen	2.277	2.278	2.362	2.493	131 V
7. Bestuur, organisatie en dienstverlening	514	388	283	274	- 9 N
8. Algemene middelen	35.673	36.148	37.444	37.568	124 V
Totaal Baten	47.872	47.936	53.344	52.014	- 1.330 N
Saldo van baten en lasten	- 4.501	- 1.385	- 4.743	- 3.570	1.173 V
Mutatie reserves					
Toevoegingen	- 2.193	- 18.261	- 18.462	- 22.021	- 3.558 N
Onttrekkingen	3.074	19.523	21.794	24.452	2.658 V
Mutatie reserves	882	1.262	3.332	2.431	- 901 N
Resultaat	- 3.619	- 123	- 1.411	- 1.138	272 V

In de programmaverantwoording en in de paragraaf bedrijfsvoering worden de verschillen gedetailleerder toegelicht. Ook voor de mutaties in de reserves worden per programma de verschillen toegelicht. Hieronder lichten we de belangrijkste verschillen kort tekstueel toe.

Sociaal domein

Het grootste voordeel vanuit financieel oogpunt is ontstaan in het sociaal domein. Naast voordelen bij participatie en jeugd, is er ook een groot nadeel bij de WMO. De voordelen zijn vooral incidenteel, terwijl het nadeel bij WMO een structureel karakter heeft.

Participatie

De Westrom verwacht 2020 af te sluiten met een incidenteel positief resultaat. Dit komt gedeeltelijk door de extra middelen die Westrom van het Rijk ontving om tegenvallers vanuit de coronacrisis op te vangen.

Daarnaast zijn de uitgaven aan uitkeringsgerechtigden lager dan begroot in 2020. Bijstellen was bij halfjaarrapportage niet aan de orde vanwege de coronacrisis en mogelijke niet te voorziene effecten hiervan op de uitkeringen. We blijven de effecten van de coronacrisis op de uitgaven aan uitkeringsgerechtigden in 2021 volgen.

Het is niet te voorspellen hoeveel leningen er door ondernemers worden aangevraagd op grond van het Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz). In 2020 zijn er geen leningen aangevraagd, waardoor het geraamde budget te hoog is gebleken. Wel zijn er Bbz leningen omgezet naar 'om niet verstrekkingen'. Hierover moesten we een eindheffing betalen (loonbelasting/premie volksverzekeringen).

Tozo

Voor de Tozo 1, 2 en 3 middelen is de begroting gebaseerd op ontvangen Rijks voorschotten. De daadwerkelijke uitgaven zijn lager geweest. Dit veroorzaakt nu een voordelig resultaat. Dit bedrag moeten we in 2021 afrekenen met het Rijk (Het Rijk vergoedt alleen de gemaakte kosten).

Wmo

De aanzuigende werking op maatwerkvoorzieningen Wmo is het gevolg van de landelijke invoering van het abonnementstarief van € 19,- per maand. We zien dit vooral terug in de hulp bij het huishouden en vervoersvoorzieningen (voornamelijk scootmobielen). Dit is een landelijke trend. De categorie hulp bij het huishouden zorgt voor de grootste financiële tegenvaller.

Jeugdzorg

De kosten jeugdhulp worden ingeschat op verschillende typen zorg. Het is vooraf niet goed in te schatten welk type zorg ingezet gaat worden. De conclusie is dat dit jaar bepaalde typen zorg, onder andere Ambulante begeleiding en behandeling en dyslexie, minder zijn aangewend dan vooraf voorzien. Daarnaast is er nauwelijks expertise gevraagd aan van aanbieders aan van zorg van het Landelijk Transitie Arrangement.

In 2020 hadden we te maken met een daling van het aantal kinderen in het leerlingenvervoer. Daarnaast zijn er door de schoolsluiting minder ritten gereden.

Financiële noodmaatregel kunst en cultuur

Uit de septembercirculaire is er als financiële noodmaatregel een bedrag op de begroting gebracht bedoeld ter ondersteuning van de lokale culturele infrastructuur. In de raadsvergadering van 18 maart 2021 zijn deze middelen beschikbaar gesteld voor de ondersteuning van de lokale culturele infrastructuur (gedekt uit de algemene reserve). Voor de jaarrekening 2020 is dit een voordeel.

Elfenmeer

In 2020 is gezocht naar de een nieuwe exploitant voor het Elfenmeer. Eind 2020 sloten we een erfpachtovereenkomst af met een nieuwe exploitant. Een onderdeel hiervan is de verkoop van de infrastructurele werken op Recreatiepark Elfenmeer voor € 10,-. Na afloop van de erfpacht kopen we

ze weer terug (ook voor € 10,-). We moeten de boekwaarde (€ 1.596.000) in onze boekhouding afwaarderen voor de periode van de erfpacht. Dit is een boekhoudkundige verwerking.

Afval

De werkelijke uitgaven voor afval zijn lager dan geraamd, doordat de kosten voor GFT, nascheiding en communicatie lager waren. Daarnaast zijn verschillende opbrengsten hoger geweest. Voor verdere toelichting verwijzen we naar programma 5.

Groen

Begin 2020 zijn we gestart met het sociaal groenbedrijf. De kosten hiervan zijn lager dan begroot, doordat het aantal noodzakelijke gedetacheerde medewerkers niet beschikbaar was. Daarnaast heeft een groot gedeelte van deze groep medewerkers (risico groep) vanwege de coronamaatregelen 4 maanden niet gewerkt. Daardoor hadden we lagere detacheringskosten.

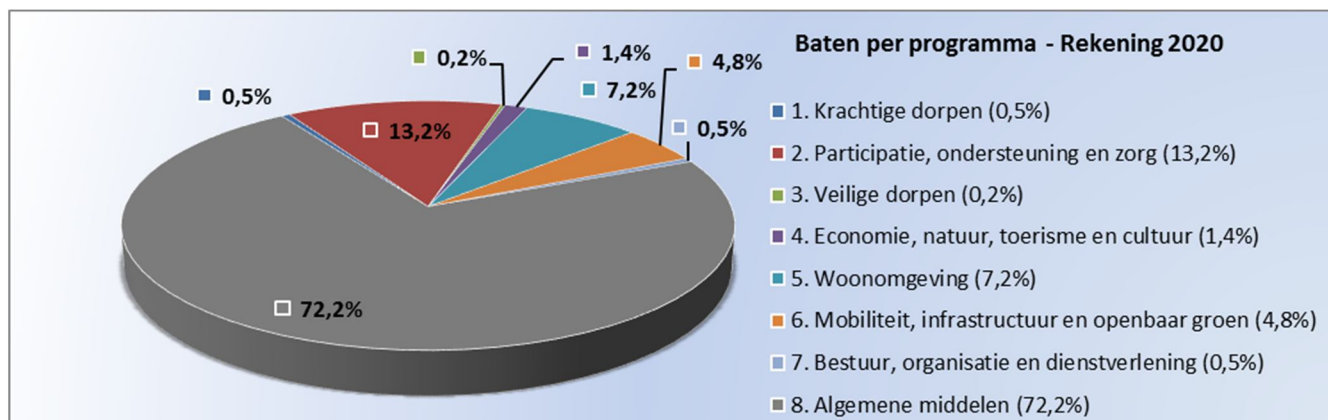
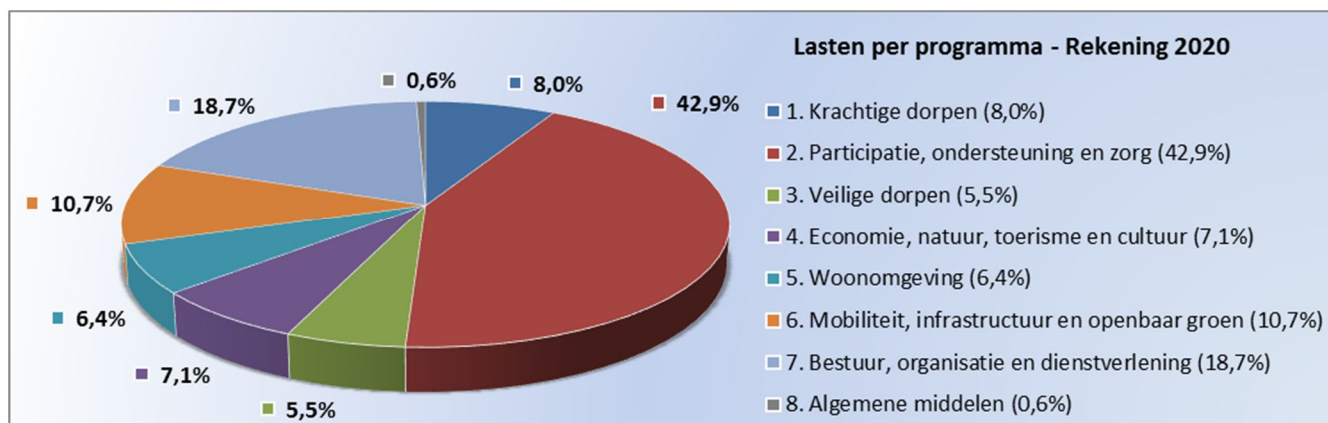
Obligaties

In verband met het vrijvallen van obligaties in de loop van 2020 is een incidenteel voordeel ontstaan doordat de ontvangsten hoger waren dan onze boekwaarde.

Grafisch overzicht baten en lasten per programma

In onderstaande grafieken wordt in één oogopslag de verdeling van baten en lasten over de programma's gepresenteerd. De bedragen kunt u terugvinden in de kolom *Rekening 2020* van de vorige tabel.

De grafiek hieronder staan de verdeling van de lasten en baten per programma gevisualiseerd.



PROGRAMMAVERANTWOORDING

Programmaplan

Het programmaplan met acht programma's is als volgt ingedeeld:

Sociaal domein; de mens centraal

1. Krachtige dorpen.
2. Participatie, ondersteuning en zorg.
3. Veilige dorpen.

Ruimtelijk domein; ruimtelijke ontwikkeling en (eu)regionaal ondernemerschap

4. Economie, toerisme en natuur.
5. Woonomgeving.
6. Mobiliteit, infrastructuur en openbaar groen.

Dienstverlening en Bedrijfsvoering; sturingskracht

7. Bestuur, organisatie en dienstverlening.
8. Algemene middelen.

Programma 1 Krachtige dorpen



Inleiding

Het programma Krachtige Dorpen geeft invulling aan de sociale samenhang en de leefbaarheid van de gemeenschap en de dorpskern en omvat de basisvoorzieningen zoals de school, de vereniging, het dorpshuis of het consultatiebureau. Het gaat om de mogelijkheden voor inwoners om elkaar te ontmoeten, zich te ontspannen en te ontplooiën. En het gaat over (ondersteuning van) initiatieven van inwoners en Samen Doen. Sociale samenhang wordt door het CBS gedefinieerd in termen van *sociale participatie of maatschappelijke deelname*. Wij willen dat iedereen kan meedoen aan de samenleving en niemand wordt uitgesloten. Daarom investeren we in de veerkracht en de weerbaarheid van mensen.

Afgelopen jaren is er een netwerk van burgerinitiatieven ontstaan en raken steeds meer inwoners betrokken en voelen zich verantwoordelijk. Er is een sterke relatie met wonen en leefomgeving. Programma 1 raakt het fundament van het sociaal domein. Programma 1 en programma 2 (*Participatie*) gaan vloeiend in elkaar over en hebben sterke samenhang, waarbij programma 1 overwegend gericht is op de gemeenschap en programma 2 op individuele ondersteuning.

De corona-uitbraak heeft in 2020 een grote impact op het sociaal domein. Samen met zorgaanbieders, vrijwilligersorganisaties en partners hebben we ervoor gezorgd dat activiteiten en hulpverlening zo goed mogelijk konden doorgaan.

Wat willen we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan

Krachtige dorpen met veel sociale samenhang, goede basisvoorzieningen en weerbare inwoners.

Met de meeste inwoners gaat het goed. Zij voelen zich gezond en gelukkig en voeren zelf regie over hun eigen leven en zijn autonoom. Van de inwoners van Roerdalen voelt zich 93,1% gelukkig.¹

Inwoners die initiatieven nemen die bijdragen aan de sociale samenhang, leefbaarheid en duurzaamheid, willen we blijven faciliteren. We hebben oog voor wat mensen nodig hebben en luisteren naar de wensen van onze inwoners.

Vergroten van de weerbaarheid, de veerkracht en preventie

Wij willen mensen in een (potentieel) kwetsbare situatie die een hulpvraag uiten of waarvan de veiligheid in het gedrang is, ondersteunen met maatwerk volgens het concept positieve gezondheid. Ons criterium is de mate van zelfredzaamheid en veerkracht. In de kadernota gaven we aan dat de sociale en economische ongelijkheid toeneemt. Mensen voelen zich buitengesloten en kunnen niet meedoen. Er is een groter wordende groep kwetsbaren met een toenemende kans op een samenspel van problemen op het gebied van gezondheid, werk en inkomen, opvoeden en laaggeletterdheid. Ook is er een kleine groep ouderen en alleenstaanden die niet zelfredzaam is. Wij ondersteunen de

¹ Waarstaatjegemeente.nl/2019

veerkracht en weerbaarheid van deze inwoners vanuit één visie op basis van het concept positieve gezondheid: we benaderen de problemen en leefdomeinen in onderlinge samenhang. Positieve gezondheid gaat ervan uit dat mensen zelf verantwoordelijk zijn, maar dat zij met hulp hun weerbaarheid in kwetsbare situaties kunnen versterken. Daarnaast vergroten wij de inzet op preventie en preventieve maatregelen en vroegtijdig signaleren. Positieve gezondheid gaat over de veerkracht op meerdere levensdomeinen:

Gezondheid is het vermogen om je aan te passen en je eigen regie te voeren in het licht van de sociale fysieke en emotionele uitdagingen van het leven.

Speerpunten

Inwoners in een (potentieel) kwetsbare situatie worden weerbaarder, méér bewust van de eigen invloed op de gezondheid en ontwikkelen veerkracht en vaardigheden			
Onderwerp	Inhoud	Financiën	Planning
Actie 1: Coaching op het gebied van leefstijl, werk en inkomen en gezondheid			
Actie 2: Smaaklessen, leefstijllessen en fittesten op alle scholen			
Actie 3: Preventie en omvorming			
Actie 4: Statushouders			

Toelichting

de scholen in Herkenbosch, Posterholt, en Sint Odiliënberg deden, net als in 2019, opnieuw mee aan de smaaklessen. De basisschool in Melick deed in 2020 voor het eerst mee. De leefstijllessen vonden alleen plaats in Herkenbosch en Sint Odiliënberg. De leefstijllessen in Posterholt zijn vanwege corona (er mochten géén externe partijen de school in) verplaatst naar 2021. In Vlodrop en Montfort passen de smaak- en leefstijllessen op dit moment niet in het onderwijsprogramma. De fittesten zijn alleen in Sint Odiliënberg uitgevoerd, omdat we deze test en een keer per drie jaar doen.

We hebben een opstartsubsidie gegeven aan het initiatief 'Moestuintjes de Beuk'. Dit is een initiatief waarbij moestuintjes worden ingezet voor educatief gebruik voor de schoolkinderen.

Het project orthopedagoog heeft een doorstart gemaakt op de vijf Swalm- en Roer scholen in Roerdalen. Dit gebeurt met cofinanciering door het schoolbestuur. Het project krijgt een nieuwe naam: 'Samen deskundig, in en rondom school'. Met deze nieuwe naam ligt de nadruk niet meer op de professional in de school. Dat doet recht aan de kern van het project, de verbinding tussen leerkracht, zorgprofessionals, kind en ouder(s) en ieders deskundigheid. Wat betreft de evaluatie kijken we terug op een goede doorstart. Ondanks de bijzondere tijd waar we nu in leven, zijn de betrokken partners beter met elkaar verbonden.

Wij hebben samen met de scholen en de kinderdagverblijven de coördinatie over de noodopvang corona gevoerd. Dit heeft de samenwerking versterkt.

De invoering van de nieuwe Wet inburgering stond gepland voor 1 januari 2021. De invoeringsdatum is door het Rijk opgeschoven naar 1 januari 2022 aangezien invoering per 1 januari 2021 vanwege de coronacrisis teveel risico's met zich meebracht. De voorbereiding op de nieuwe wet verloopt volgens planning.

Inwoners nemen initiatieven die de gezondheid bevorderen			
Onderwerp	Inhoud	Financiën	Planning
Actie 1: Bekendheid positieve gezondheid	😊	😊	😊
Actie 2: Stimuleren initiatieven op het gebied van positieve gezondheid	😊	😊	😊

Toelichting

De consultants Wmo en Participatiewet van de MER SD en de leden van het sociaal team hebben de training positieve gezondheid gevolgd van januari t/m april 2020. In september is er nog een terugkombijeenkomst geweest waarbij alle deelnemers van de training hun ervaringen met het werken van positieve gezondheid hebben kunnen delen en van elkaar hebben kunnen leren. Om ervoor te zorgen dat het ook daadwerkelijk de basale werkwijze blijft, vindt er ieder kwartaal intervisie plaats.

Het afgelopen jaar hebben we de bijeenkomsten met de “denktank positieve gezondheid” en de themabijeenkomst dementie een aantal keer verplaatst i.v.m. corona. Helaas is het niet gelukt om de bijeenkomst nog te organiseren in 2020 omdat de coronamaatregelen het niet toelieten. Er is niet gekozen voor een onlinebijeenkomst omdat dit voor de meeste inwoners geen haalbare optie was.

Burgers nemen initiatieven op het gebied van leefomgeving en sociale samenhang			
Onderwerp	Inhoud	Financiën	Planning
Actie 1: Nieuw subsidiestelsel	😊	😊	😊
Actie 2: Faciliteren burgerinitiatieven	😊	😊	😊
Actie 3: Afronden accommodatiebeleid	😊	😊	😊
Actie 4: Herstructurering van het marktgebied Vlodrop	😊	😊	😊

Toelichting

Nieuw subsidiestelsel

In 2020 is de doorontwikkeling van ons subsidiestelsel samen met inwoners en vrijwilligersorganisaties afgerond. Het doel was om meer inwoners mee te laten doen in de maatschappij, het geld eerlijker te verdelen en de regels simpeler te maken. Het resultaat is een herijking van de Algemene subsidieverordening Roerdalen (Asv 2020) en een nieuw subsidiekader voor vrijwilligersorganisaties. De verordening en de nieuwe kaders zijn ingegaan per 1 juli 2020.

Burgerinitiatief: Beweegakkoord

In juni 2020 is in navolging van het Nationale Sportakkoord het Beweegakkoord Roerdalen vastgesteld. Het beweegakkoord is tot stand gekomen vanuit het initiatief van een aantal vrijwilligersorganisaties en inwoners. We hebben dit samen uitgewerkt. Voor de uitvoering van het beweegakkoord is 3 jaar lang €60.000,- beschikbaar vanuit de rijksoverheid. Dit uitvoeringsbudget wordt volledig beheerd door het Kernteam, dat bestaat uit lokale vrijwilligersorganisaties en inwoners. Zij zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van het beweegakkoord. Hiervoor gaan we aan de slag met een kernteam en werkgroepen.

Afronding accommodatiebeleid:

We hebben met de besluiten over de dorpshuizen in Posterholt en Herkenbosch grote stappen gezet in de afronding van het accommodatiebeleid. We blijven de ontwikkeling in de dorpen volgen.

Daarmee willen we meer inzicht krijgen in de effecten op maatschappelijk gebied. Het burgerinitiatief in Vlodrop heeft hard gewerkt aan vormgeving van het plan voor een multifunctionele dorpsaccommodatie. De afronding daarvan volgt in 2021. We verkenden de mogelijkheden om de buitenbaden over te dragen aan vrijwilligers.

De gebiedsgerichte aanpak rondom de markt in Vlodrop wordt pas in 2021 gestart.

Eind 2020 is een start gemaakt met het Integraal Huisvestingsplan onderwijs. Dit wordt medio 2021 afgerond.

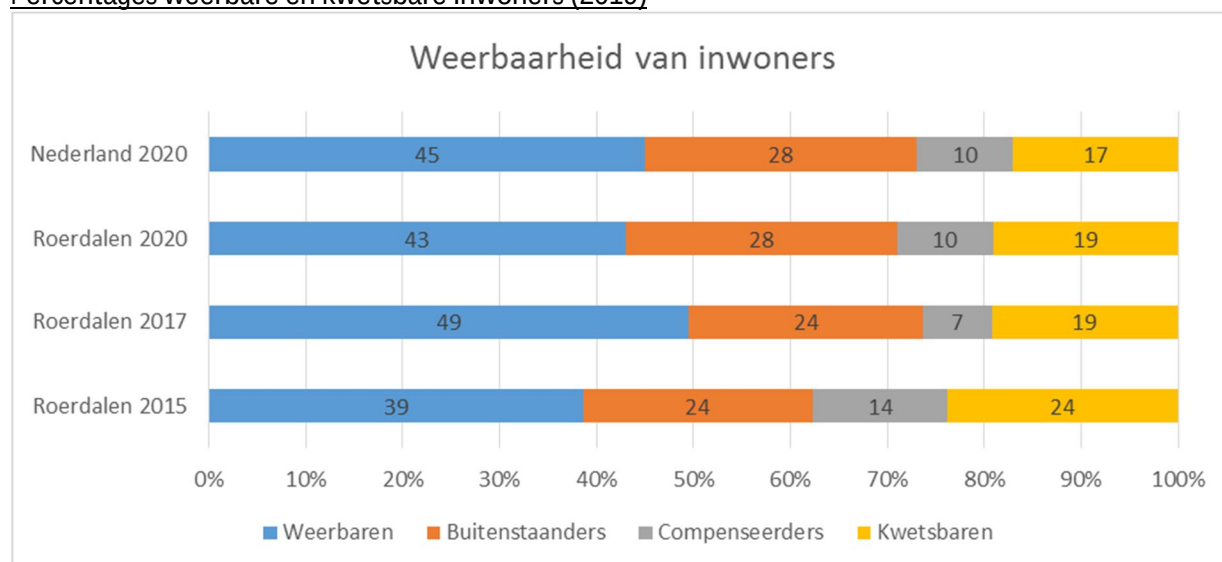
Reguliere werkzaamheden

- Onderwijs (Voor- en vroegschoolse educatie, leerplicht, leerlingenvervoer)
- Jeugdbeleid (in de brede zin van preventie tot inkoop specialistische jeugdhulp)
- Subsidiebeleid en accommodatiebeleid
- Gezondheidsbeleid (regie en aansturing GGD)
- Kinderopvang
- Wmo
- Huisvesting en begeleiding van statushouders

Indicatoren

Betekenisvolle indicatoren

Percentages weerbare en kwetsbare inwoners (2019)



Weerbare: Weerbare personen zijn mensen (18+) waarbij de betekenisvolle participatie én individueel welzijn relatief hoog zijn.

Buitenstaanders: Buitenstaanders zijn mensen (18+) waarbij de betekenisvolle participatie relatief laag is en het individueel welzijn relatief hoog.

Compenseerders: Compenseerders zijn mensen (18+) waarbij de betekenisvolle participatie relatief hoog is en het individueel welzijn relatief laag.

Kwetsbaren: Kwetsbare personen zijn mensen (18+) waarbij de betekenisvolle participatie én individueel welzijn relatief laag zijn.

Conclusie: Het percentage weerbare personen in de gemeente Roerdalen is tussen 2015 en 2017 gestegen, maar in de periode 2017-2020 afgenomen. Bijna de helft van de inwoners was weerbaar in 2017; in 2020 minder dan de helft. Het percentage kwetsbare inwoners en compenseerders is afgenomen tussen 2015 en 2017, lager dan het landelijk gemiddelde. De ontwikkeling van 2017 naar 2020 toont een gelijkblijvend percentage kwetsbaren en licht toenemend percentage compenseerders.

Verplichte indicatoren

Indicator	Toelichting	Bron	Jaar	Roerdalen	<25.0000 inwoners	niet stedelijk	Limburg
Niet sporters	Het percentage inwoners dat niet-wekelijks sport ten opzichte van het totaal aantal inwoners.	Gezondheids enquête (CBS, RIVM)	2016	53,3%	48,8%	53,5%	52,9%

Financieel

bedragen x € 1.000

1. Krachtige dorpen	Rekening 2019	Primitieve Begroting	Actuele Begroting	Rekening 2020	Verschil
Saldo van baten en lasten					
Lasten	- 4.035	- 3.937	- 4.678	- 4.467	210 V
Baten	341	221	242	261	20 V
Saldo van baten en lasten	- 3.694	- 3.715	- 4.436	- 4.206	230 V
Mutatie reserves					
Toevoegingen	-	-	- 43	-	43 V
Onttrekkingen	398	415	527	477	- 50 N
Mutatie reserves	398	415	485	477	- 8 N
Resultaat	- 3.296	- 3.300	- 3.951	- 3.729	222 V

Toelichting

bedragen x € 1.000

1. Krachtige dorpen - Belangrijkste afwijkingen		Verschil
Lasten		
Uit de septembercirculaire is er als financiële noodmaatregel een bedrag op de begroting gebracht voor ondersteuning van de lokale culturele infrastructuur. De uitgaven doen we in 2021 (We stellen voor dit budget over te hevelen naar 2021.)		132 V
De voortgang van het proces rondom de afronding van het accommodatiebeleid, heeft tot meer kosten geleid dan begroot. Ook is de overdracht van de sporthal te Posterholt afgerond.		- 58 N
Het extra budget voor onderzoek naar de toekomst buitenbaden is nog niet ingezet. Afronding volgt in 2021.		50 V
Bij de begrote exploitatiebijdragen m.b.t. overgedragen sportaccommodaties, was rekening gehouden met extra kosten (btw).		34 V
De Rijksvergoeding voor de voorschoolse opvang en vergoeding noodopvang van kinderen van ouders met een cruciaal beroep in Coronatijd is hoger dan de daadwerkelijke kosten.		34 V
Totaal lasten		192 V
Baten		
Rijksuitkering compensatie btw sportaccommodaties (SPUK), inclusief afrekening 2019.		59 V
Lagere verhuurinkomsten sporthallen Vlodrop en Posterholt t.g.v. coronamaatregelen.		- 21 N
Totaal baten		38 V
Mutatie reserves		
Nog geen storting in de Algemene reserve kunnen doen m.b.t. project Herkenboscher Broek, omdat de Provinciale middelen hiervoor nog niet zijn ontvangen. De begrote reservemutatie is abusievelijk bij programma 1 opgenomen i.p.v. programma 4.		43 V
Onderzoekskosten voor overdacht buitenbaden worden m.n. in 2021 gemaakt, waardoor nog geen aanspraak is gemaakt op Reserve accommodatiebeleid.		- 50 N
Totaal mutatie reserves		- 8 N
Overige afwijkingen		- 0 N
Totaal afwijkingen		222 V

Programma 2 Participatie, ondersteuning en zorg



Inleiding

Programma 2 gaat over de ondersteuning van inwoners met een hulpvraag. Wij gaan daarbij uit van nabijheid, maatwerk en empathie. Er is sprake van dorpsgericht samenwerken van professionals en vrijwilligers in het sociaal domein. Komende jaren staan in het teken van verdere ontschotting van het sociaal domein. Het Rijk heeft de deelbudgetten tot één geldstroom samengevoegd. In programma 1 gaven we al aan dat we steeds meer uitgaan van een totaalaanpak voor het sociaal domein op basis van maatwerk en het concept positieve gezondheid.

Zoals in programma 1 al aangegeven heeft de coronacrisis een grote impact op het sociaal domein. Landelijk zijn er signalen van toenemende sociaal-emotionele problematiek en eenzaamheid. Ook bij kinderen en jongeren. Talloze huishoudens worden financieel getroffen. Dit heeft nog onbekende gevolgen voor de langere termijn.

Wat willen we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan

Zelfredzame inwoners die kunnen deelnemen in de samenleving

Met ingang van 2020 is een nieuw beleidskader van kracht voor het sociaal domein -aangevuld met een lokale visie en een lokale aanpak sociaal domein- specifiek voor Roerdalen en onze inwoners. Vanuit de integrale aanpak van het sociaal domein, hebben sommige doelgroepen of thema's aparte aandacht gekregen. Wij belichten er een aantal:

Jeugd

In 2020 was de druk op het CJG in Roerdalen onverminderd hoog. Wij hebben in Roerdalen 8% van de formatie van het CJG op schaal van Midden-Limburg, terwijl de instroom al jaren hoger ligt dan deze 8%. In 2020 was dit 9.15%. Ook het percentage zware casuïstiek waar sprake is van gedwongen jeugdhulp is in Roerdalen structureel hoger dan in de regio Midden-Limburg. Wij staan op nummer 2, achter Roermond, met het hoogste percentage met heftige problematiek. Ook in 2020 hebben we de capaciteit van het CJG versterkt door 1 fte toe te voegen aan het sociaal team. Met deze inzet is de verbinding tussen gespecialiseerde jeugdhulp en lokale mogelijkheden in Roerdalen verbeterd. Er is extra aandacht voor het zo snel en passend mogelijk beëindigen van hulptrajecten bij het CJG. Bij het afschalen van gespecialiseerde jeugdhulp wordt steeds beter gebruik gemaakt van algemeen toegankelijke voorzieningen. Denk hierbij aan Buurtgezinnen, Happy Fit, de jongerenwerker en de gedragswetenschapper op de basisschool.

Het aantal verwijzingen naar gespecialiseerde jeugdhulp is in 2020 ongeveer gelijk gebleven aan 2019. We zien nog steeds veel verwijzingen richting GGZ behandeling. We zien wel een verschuiving van verblijf met behandeling naar verblijf met begeleiding, een lichtere vorm van jeugdhulp met lagere kosten. Daar wordt regionaal op gekoerst en aanbieders schalen hierin sneller af.

Participatie

In Roerdalen is de ambitie dat iedereen mee doet en niemand aan de kant staat. De toepassing van het principe van de omgekeerde toets is hierbij het uitgangspunt van ons handelen (mens boven de regels). Daarnaast wordt ook het principe van positieve gezondheid zo veel mogelijk toegepast.

Ontwikkelingen participatie

In de maanden maart en april 2020 hebben we landelijk een forse stijging gezien van het aantal bijstandsgerechtigden, als gevolg van de eerste coronagolf. Vanaf mei daalde dit weer. De dalende trend heeft zich enigszins voortgezet. In die zin dat het aantal bijstandsuitkeringen in augustus 2020 bijna gelijk was aan het niveau van februari 2020. In het 3e kwartaal steeg de werkloosheid landelijk nog steeds. De instroom in de bijstand nam weer iets af en de uitstroom begon weer toe te nemen. Deze trend heeft zich in het 4e kwartaal voortgezet. De omvang van het aantal uitkeringsgerechtigden is in december 2020 nagenoeg gelijk aan die in december 2019. De prognose dat we nog te maken gaan krijgen met een bestandstoename zien we tot op heden niet terug in de cijfers.

Speerpunten

Mensen met een hulpvraag kunnen makkelijk terecht, worden sneller en beter geholpen en voelen zich gehoord			
Onderwerp	Inhoud	Financiën	Planning
Actie 1: Verbeteren dienstverlening MER sociaal domein	😊	😊	😊
Actie 2: Omvormen Sociaal Team (ST)	😊	😊	😊
Actie 3: Positieve gezondheid implementeren	😊	😊	😊
Actie 4: Algemene voorzieningen	😊	😊	😊
Actie 5: Beter passend specialistisch aanbod Jeugd en Wmo	😊	😊	😞
Actie 6: Slim omgaan met gegevens	😊	😊	😊
Actie 7: Armoedebelief	😊	😊	😊
Actie 8: Statushouders en arbeidsmigranten	😊	😊	😊
Actie 9: Arbeidsmarktbeleid	😊	😊	😊

Toelichting

Verbeteren dienstverlening MER sociaal domein

Het Servicecentrum MER heeft de werkprocessen en doorlooptijden aanzienlijk verkort tot de wettelijke termijn. Het streven om de doorlooptijden verder te verkorten bleek nog niet haalbaar. Verbetersteams binnen het SC MER werken aan verdere optimalisatie van de dienstverlening.

Omvormen Sociaal Team (ST)

In 2020 hebben we samen met onze partnerorganisaties verder gewerkt aan het bouwen van een integrale toegang via het Sociaal Team Roerdalen, waarbij we kijken naar de algehele situatie van een persoon en diens behoeften. De professionals werken éénduidig vanuit de afspraken in het

sociaal team. Daarmee gaan we een versnipperde inzet van de moederorganisaties tegen. Zij zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de basisondersteuning aan onze inwoners.

Het afgelopen jaar hebben we samen met onze partnerorganisaties gewerkt aan één gezamenlijke opdracht en één gezamenlijke financiering voor de basisondersteuning binnen het sociaal domein vanaf 2021. De kaders hiervoor zijn vastgelegd in de gezamenlijke *Opgave Basisondersteuning 2021* en de subsidieregeling *Basisondersteuning sociaal domein*. De onderlinge afspraken zijn door de partnerorganisaties vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst.

Positieve gezondheid implementeren

Het streven was dat minimaal één huisartsenpraktijk, het Sociaal wijkteam, de MER SD en de gesubsidieerde partners werken volgens de visie positieve gezondheid. Dit is overal in de basis gelukt, met uitzondering van de huisartsenpraktijk. De in 2020 geplande afspraken met de huisartsen zijn door de coronadrukke doorgeschoven naar januari 2021.

Algemene voorzieningen

Naast de bestaande Huiskamerplus projecten in Melick, Herkenbosch en Posterholt zijn we in maart 2020 gestart met de Huiskamerplus in Montfort. Ondanks een moeilijke start en het sluiten van de deuren na twee weken open te zijn geweest door de lockdown, loopt de Huiskamer Plus in Montfort goed en worden de dagen goed bezocht.

Beter passend specialistisch aanbod Jeugd en Wmo

In 2020 hebben de samenwerkende gemeenten Midden-Limburg-Oost verkend welke nieuwe vormen van inkoop leiden tot transformatie, kostenbesparing en meer passende hulp. Gebiedsgerichte zorginkoop, dus ingezet in de omgeving van de inwoner is daarvoor een geschikte vorm. We moeten dit nog verder verkennen en regionaal tot overeenstemming komen. Dat is nodig om op deze manier te kunnen inkopen: gemeenten hebben namelijk een verschillend tempo voor ogen. Gezien de benodigde lange voorbereidingstijd van het inkooptraject, kan dit pas in 2022-2023. In de omvorming verkennen wij net als Roermond de optie om zelf lichte vormen van hulp te werven.

Slim omgaan met gegevens

Afgelopen jaar hebben we van elk dorp een dorpsprofiel opgesteld met behulp van algemeen beschikbare informatie en data die we als gemeente zelf hebben. Deze data hebben we aangevuld met “kwalitatieve” informatie door in elk dorp gesprekken te voeren met de inwoners en deze informatie aan de dorpsprofielen toe te voegen. De resultaten hiervan hebben we in oktober met de Raad gedeeld tijdens een informatiesessie over de “omvorming”. Daarnaast hebben we sinds begin derde kwartaal 2020 toegang tot de Arrangementenmonitor. Hierdoor hebben we op kwartaalbasis en meerjarig op dorps- en gemeenteniveau inzicht in de ontwikkelingen binnen het Sociaal Domein.

Armoedebeleid

A) Vroeg signalering van schulden

De wijziging van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening per 01-01-2021 schrijft voor dat vroeg signalering een wettelijke taak is. De wet geeft mogelijkheden om gegevens uit te wisselen om deze vroeg signalering en aanpak mogelijk te maken. We hebben dit in 2020 voorbereid. De uitvoering start per 1-1-2021.

In een lokaal convenant zijn afspraken vastgelegd tussen de deelnemende gemeenten (MER-gemeenten en Leudal), de woningcorporaties, zorgverzekeraars en de watermaatschappij. Bij vroeg signalering van schulden komen inwoners die betalingsachterstanden hebben zo vroeg mogelijk in

beeld door gebruik te maken van signalen van schuldeisers. Er wordt *outreaching* (d.w.z. "eropaf") hulp aangeboden om ergere problemen te voorkomen.

B) Voorzieningenwijzer

In 2020 heeft de implementatie van de Voorzieningenwijzer plaatsgevonden. Consulente van het Sociaal Team en onze schuldhulpverlener zijn gecertificeerd om te werken met de applicatie Voorzieningenwijzer. Met inzet van de Voorzieningenwijzer proberen wij de financiële basispositie van onze inwoners te verbeteren door hen te helpen om toeslagen en financiële steunregelingen beter te benutten. Daarnaast adviseren wij hen ook om een goede keuze te voor een zorgverzekering. Door de coronamaatregelen is er slechts een gering aantal gesprekken gevoerd. De verwachting is dat dit aantal zal toenemen in 2021.

C) Kinderwijkraad

De voorbereidingen voor de kinderkwiraad is in 2020 gestart maar door de coronamaatregelen heeft dit helaas nog geen doorgang kunnen vinden. Er is nog steeds draagvlak voor het initiatief. De implementatie zal grotendeels in 2021 plaatsvinden.

D) Huiswerkbegeleiding door Studiekern

Om de negatieve gevolgen van opgroeien in armoede tegen te gaan bekostigen we de studiebegeleiding voor kinderen waarvan de ouders een minimuminkomen hebben. Dit is een goed instrument om de kansen van deze kinderen op een startkwalificatie te verbeteren en daarmee ok hun toekomstperspectief. Studiekern biedt studiebegeleiding aan kinderen van gezinnen met een minimuminkomen. We zetten dit in 2021 voort.

Statushouders en arbeidsmigranten

De enigszins gefragmenteerde aanpak wijzigen wij in een op maat gerichte integrale aanpak van statushouders op het gebied van huisvesting, inburgering en integratie, samen met het opbouwwerk en het SC MER. Naast de statushouders betrekken wij andere inwoners: integratie is een wederkerig proces. Per statushouder wordt zoals in programma 1 aangegeven, een persoonlijk plan opgesteld. Door corona hebben we de taakstelling voor het huisvesten van statushouders niet gehaald. De taakstelling bedroeg 15, er is sprake van een achterstand van 11. Er is gestart met het opstellen van een plan van aanpak om de achterstand in te halen; gericht op een betere doorstroom van statushouders naar begeleiding en huisvesting.

Arbeidsmarktbeleid

Doorontwikkeling Participatiewet

Afgelopen jaar is er een voornemen ontstaan in de regio om één doorlopende lijn van uitkering naar arbeidsmarkt op te zetten. Dit programma is inhoudelijk ontwikkeld met de regio Midden-Limburg-Oost. Door deze programma-aanpak wordt deskundigheid gebundeld waardoor de kwaliteit van dienstverlening voor inwoners toeneemt. Daarbij zetten we sterker in op een doorlopende werkgeversdienstverlening en job coaching. Hierdoor neemt de kans op duurzame arbeidsparticipatie toe. In 2021 vindt de besluitvorming plaats.

Reguliere werkzaamheden

- Beleid, werk & inkomen.
- Aanpak bemoeizorg.
- Ondersteuning mantelzorg.
- Aansturing Sociaal Team Maatschappelijk Werk & MEE.
- Aansturing SC MER Sociaal Domein.
- Aansturing CJG.
- Beleid jeugdhulp & Wmo.

Indicatoren

Betekenisvolle indicatoren

Het percentage kwetsbare inwoners zoals weergegeven in programma 1 geldt hier ook.

Verplichte indicatoren

Indicator	Toelichting	Bron	Jaar	Roerdalen	Limburg	niet stedelijk	<25.000 inwoners
Absoluut verzuim	Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school, per 1000 inwoners (5-18 jaar)	DUO/Ingrado	2016	3,4	1,5	1,2	1,5
			2017	5,8	1,5	1,1	1,3
Relatief verzuim	Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is, per 1000 inwoners (5-18 jaar)	DUO/Ingrado	2018	12	20	18	17
			2019	39	25	20	19
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12-23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat.	DUO/Ingrado	2018	1,5%	2%	1,2%	1,4%
			2019	1,3%	2%	1,5%	1,5%
Kinderen in uitkeringsgezin	Het percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen	CBS-jeugd	2018	4%	7%	4%	4%
			2019	4%	7%	4%	4%
Werkloze jongeren	Het percentage werkloze jongeren (16-22 jaar)	CBS-jeugd	2018	2%	2%	2%	1%
			2019	2%	2%	1%	1%
Personen met een bijstandsuitkering	Het aantal personen met een bijstandsuitkering, per 10.000 inwoners	CBS - Participatie wet	2019	207,4	352,2	206,7	194
			2020	276,1	397,4	276,3	262,7
Lopende re-integratievoorzieningen	Het aantal re-integratievoorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar	CBS - Participatie wet	2019	142,8	191,8	178,5	148,1
			2020	176,4	165,6	174,3	148,6
Jongeren met jeugdhulp	Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzichte van alle jongeren tot 18	CBS-jeugd	2018	15,1%	13,7%	10,8%	10,4%
			2019	15,2%	14,6%	11,5%	10,9%
Jongeren met jeugdbescherming	Jongeren tot 18 jaar die op enig moment een maatregel door de rechter dwingend opgelegd hebben	CBS-jeugd	2018	1,3%	1,6%	1,2%	1%
			2019	1,4%	1,6%	1,2%	1,1%

Indicator	Toelichting	Bron	Jaar	Roerdalen	Limburg	niet stedelijk	<25.000 inwoners
Jongeren met jeugdreclassering	Het percentage jongeren (12-23 jaar) met een jeugdreclasseringsmaat- regel tov alle jongeren	CBS-jeugd	2018	0,4%	0,4%	0,3%	0,5%
			2019		0,4%	0,3%	0,4%
Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	Aantal maatwerk- arrangementen WMO per 10.000 inwoners.	CBS - Monitor Sociaal Domein	2019	380	767	586	573
			2020	690	726	577	548

Financieel

bedragen x € 1.000

2. Participatie, ondersteuning en zorg	Rekening 2019	Primitieve Begroting	Actuele Begroting	Rekening 2020	Verschil
Saldo van baten en lasten					
Lasten	- 21.673	- 20.779	- 25.384	- 23.826	1.558 V
Baten	4.581	4.698	7.513	6.841	- 672 N
Saldo van baten en lasten	- 17.092	- 16.081	- 17.871	- 16.985	885 V
Mutatie reserves					
Toevoegingen	-	- 298	- 298	- 298	-
Onttrekkingen	135	210	858	848	- 10 N
Mutatie reserves	135	- 88	560	550	- 10 N
Resultaat	- 16.957	- 16.169	- 17.310	- 16.435	875 V

Toelichting

bedragen x € 1.000

2. Participatie, ondersteuning en zorg - Belangrijkste afwijkingen	Verschil
Lasten	
<i>Participatie</i>	
Incidenteel (voorlopig) positief resultaat Westrom 2020.	105 V
Overschot op re-integratie wordt vooral veroorzaakt door lagere projectkosten van het SC MER dan aanvankelijk gedacht.	33 V
Minder betaald aan uitkeringsgerechtigden dan begroot in 2020 (wel € 125.000 meer uitgegeven dan in 2019). Bijstellen was bij halfjaarrapportage niet aan de orde vanwege de corona crisis en mogelijke niet te voorziene effecten hiervan op de uitkeringen.	138 V
Het is niet te voorspellen hoeveel leningen er door ondernemers worden aangevraagd op grond van het Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz). In 2020 zijn er geen leningen aangevraagd, waardoor het geraamde budget te hoog is gebleken. Wel zijn er Bbz leningen omgezet naar 'om niet verstrekkingen'. Hierover moesten we een eindheffing betalen (loonbelasting/premie volksverzekeringen).	64 V
Voor de Tozo 1, 2 en 3 middelen is de begroting gebaseerd op ontvangen Rijks voorschotten. De daadwerkelijke uitgaven zijn lager geweest. Dit veroorzaakt een voordelig resultaat. Dit bedrag moet worden afgerekend met het Rijk. Dit lichten we toe bij TOZO-resultaten onder het kopje 'baten'.	742 V
Inwoners deden minder een beroep op het Fonds sociale nood. Ze kwamen in aanmerking voor andere regelingen. Vanaf 2021 stuurt het sociaal team op de inzet van dit budget in relatie tot de hulpvraag.	46 V

2. Participatie, ondersteuning en zorg - Belangrijkste afwijkingen		Verschil
In de afgelopen jaren is beleid ontwikkeld voor armoedebestrijding. In 2020 is hier uitvoering aan gegeven, hetgeen resulteert in meer (initiele) kosten. De voorzieningenwijzer en Kinderdorpsnetwerk zijn voorbeelden hiervan.		- 42 N
<i>Wmo-voorzieningen</i>		
Het sociaal team heeft geen registratiesysteem aangeschaft. Registratie gebeurt voorlopig nog via de deelnemende organisaties. Daarnaast zijn er door corona minder activiteiten ontwikkeld. Denk hierbij aan teamontwikkeling en communicatie zoals website.		21 V
Door corona is er veel minder gebruik gemaakt van de vervoersvoorziening Omnibuzz.		29 V
De aanzuigende werking op maatwerkvoorzieningen Wmo door de landelijke invoering van het abonnementstarief van € 19,- per maand is nog steeds zichtbaar. Voornamelijk als het gaat om hulp bij het huishouden en vervoersvoorzieningen (voornamelijk scootmobielen). Dit is nog steeds een landelijke trend. De categorie hulp bij het huishouden zorgt voor de grootste financiële tegenvaller.		- 247 N
Financiële noodmaatregelen door corona, Wmo-gerelateerd. In de halfjaarrapportage 2020 is er een bedrag op de begroting gezet ter dekking van de kosten die de gemeente zou maken in het kader van financiële ondersteuning (garantie-omzet van niet geleverde zorg door corona) aan zorgaanbieders. Dit bedrag is toen te laag ingeschat. Daarnaast werd destijds aangenomen dat de gemeente gecompenseerd zou worden voor deze kosten. Wat betreft de garantie-omzet is dat niet het geval. Deze kosten komen ten laste van de reguliere budgetten van de gemeenten. Door de aanzuigende werking op de maatwerkvoorzieningen Wmo lukt dat voor Wmo niet, voor jeugd lukt het wel om deze kosten op te vangen binnen de reguliere budgetten. Zie de toelichting op de jeugdbudgetten. Op programma 8 staat in dit kader een niet gerealiseerde inkomstenpost, groot € 225.000 voor Wmo en jeugd samen.		- 50 N
Alle huiskamerplus projecten zijn tijdens de eerste coronagolf dicht geweest. Hierdoor zijn minder professionals ingezet en waren er minder onkosten.		35 V
Het beleid voor dak- en thuislozen is nog in ontwikkeling. Er zijn geen uitgaven gedaan		18 V
<i>Jeugd</i>		
We zien een verschuiving van verblijf met behandeling naar verblijf met begeleiding. Contractmanagement in de regio stuurt hier bewust op binnen het kader van de transformatie. Aanbieders schalen de zorg bewust af van behandeling naar begeleiding waar mogelijk.		37 V
LTA zorg (Landelijk Transitie Arrangement) is een uitzonderlijk type jeugdhulpverlening waarbij de aantallen sterk kunnen wisselen. Dit jaar is er nauwelijks expertise gevraagd van aanbieders binnen dit type zorg.		150 V
Jouw ingebrachte mentor (JIM) is in 2020 een nieuw product en wordt ingezet ter preventie van een onder toezichtstelling (OTS) of een uithuisplaatsing.		- 37 N
Beschermde wonen is een uitzonderlijk type jeugdhulpverlening, met sterk wisselende aantallen.		41 V
Gemeenten zijn in 2020 eenmalig gecompenseerd voor de oplopende kosten van Veilig Thuis door de gemeente Venlo. Venlo wordt als centrumgemeente vanaf 2020 structureel gecompenseerd voor de extra kosten voor Veilig Thuis en crisissituaties. Dit geld werd in 2020 echter pas in december uitgekeerd aan de gemeente Venlo. Er konden geen bestedingsvoorstellen meer worden gedaan. Daarom is de keuze gemaakt om het totaalbedrag eenmalig te verdelen over de 14 gemeenten.		37 V
De kosten jeugdhulp worden ingeschat op verschillende typen zorg. Het is vooraf niet goed in te schatten welk type zorg ingezet gaat worden. De conclusie is dat dit jaar bepaalde typen zorg, onder andere Ambulante begeleiding en behandeling en dyslexie, minder zijn aangewend dan vooraf voorzien.		108 V
<i>Onderwijs</i>		
In 2020 hadden we te maken met een daling van het aantal kinderen in het leerlingenvervoer. Daarnaast zijn er door de schoolsluiting minder ritten gereden.		75 V
Door een nieuwe berekeningssystematiek van het lokaal onderwijsbeleid ontvangen we een hogere specifieke uitkering. Door een wetswijziging zijn de kosten toegenomen, maar dit is niet in verhouding met de stijging van de specifieke uitkering. Het overschot wordt gereserveerd. Zie ook de baten.		164 V

2. Participatie, ondersteuning en zorg - Belangrijkste afwijkingen		Vershil
<i>Diversen</i>		
Er is minder uitgegeven voor de combinatiefuncties/gezonde leefstijl in 2020. Dit heeft deels te maken met de beperkingen rondom Corona. De combinatiefuncties zijn onderdeel van de evaluatie van de subsidieregeling educatief pakket die in 2021 wordt geëvalueerd.		28 V
Totaal lasten		1.495 V
Baten		
<i>Participatie</i>		
De definitieve gebundelde uitkering van het Rijk voor het bekostigen van de Participatiewet en overige uitkeringen is hoger dan verwacht bij de halfjaarcijfers.		141 V
Omdat er geen Bbz leningen zijn verstrekt zijn er geen vorderingen ontstaan. (zie lastenkant) Daarnaast zijn er inkomsten uit voorgaande jaren verantwoord.		- 47 N
Ook voor de baten van Tozo 1, 2 en 3 geldt dat de begroting is gebaseerd op de ontvangen Rijks voorschotten, voor zover bekend bij het opstellen van de halfjaarrapportage 2020. De totale kosten zijn lager dan de ontvangen voorschotten en het teveel ontvangen voorschot wordt afgerekend met het Rijk. Zie ook lasten.		- 587 N
<i>Onderwijs</i>		
De ontvangen rijksuitkering voor lokaal onderwijsbeleid is niet volledig besteed. Dit gedeelte wordt gereserveerd voor 2021. Zie ook lasten.		- 164 N
Totaal baten		- 657 N
Mutatie reserves		
Minder inzet Reserve decentralisaties a.g.v. lagere realisatie kosten junior concerncontroller SD.		- 11 N
Totaal mutatie reserves		- 11 N
Overige afwijkingen		48 V
Totaal afwijkingen		875 V

Programma 3 Veilige dorpen



Inleiding

Dit programma gaat over de veiligheid. Veiligheid is een gezamenlijke zorg van gemeente, politie en inwoners. Onze inwoners treffen waar mogelijk maatregelen om te voorkomen dat ze in onveilige situaties terecht komen of deze onbedoeld in de hand werken. Waar nodig worden zij hierbij ondersteund door de partners in het veiligheidsdomein (Gemeente, Politie, Veiligheidsregio zorgpartners)

In geval deze situaties zich toch voordoen draagt de gemeente in samenwerking met haar veiligheidspartners (Openbaar Ministerie, de Politie, zorgpartners, verzekeraars) zorg voor het opsporen en berechten van daders en de zorg voor de slachtoffers.

Inwoners die als dader of slachtoffer betrokken zijn worden, waar nodig, ondersteund bij het oppakken van het dagelijkse leven. Aanpak bij daders is gericht op voorkomen van herhaling.

Wat willen we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan

2020 was een bijzonder jaar. Corona en de Meinweg Brand hebben er toe geleid dat wij en onze partners voor een deel met andere dingen bezig zijn geweest dan gepland. De Politie en onze BOA's hebben de handen vol gehad aan het handhaven van de coronaregels. De gemeente heeft veel aandacht besteed aan het beantwoorden van vragen en het meedenken met bezorgde en creatieve ondernemers, inwoners en verenigingen over wat wel en niet mogelijk was.

De samenwerking met onze veiligheidspartners en met name het concreet uitvoeren van acties was in veel gevallen niet of beperkt mogelijk door de coronamaatregelen. Dit neemt niet weg dat in die gevallen waar duidelijke aanwijzingen waren van overtredingen opgetreden is.

Kortom 2020 was een ander jaar dan we gepland hebben. Desondanks hebben we toch ook in 2020 stappen gezet om Roerdalen veiliger te maken en te houden.

Speerpunten

Inwoners treffen zelf preventieve maatregelen om te voorkómen dat ze slachtoffer worden van een misdrijf of situatie van overlast. Hierbij worden ze ondersteund door de gemeente en haar partners in het veiligheidsdomein			
Onderwerp	Inhoud	Financiën	Planning
Actie 1: Inwoners faciliteren op het gebied van veiligheid	😊	😊	😊
Actie 2: Vergroten bewustwording over ondermijning	😊	😊	😊
Actie 3: Zichtbaarheid van de BOA's en wijkagenten	😊	😊	😊

Inwoners treffen zelf preventieve maatregelen om te voorkómen dat ze slachtoffer worden van een misdrijf of situatie van overlast. Hierbij worden ze ondersteund door de gemeente en haar partners in het veiligheidsdomein			
Onderwerp	Inhoud	Financiën	Planning
Actie 4: Optimaliseren van de communicatie			
Actie 5: Brandpreventie			
Actie 6: Verkeersveiligheid			

Toelichting

Inwoners faciliteren op het gebied van veiligheid

In 2020 hebben we diverse veiligheidsthema's onder de aandacht gebracht bij onze inwoners. Zo is er gecommuniceerd over de inzet van buurtbemiddeling bij burenruzies en overlastsituaties. In samenwerking met het Openbaar Ministerie, de Politie en de MER gemeenten is in december 2020 gestart met een communicatiecampagne cybercrime. Deze campagne is gericht op het weerbaar maken van onze inwoners tegen cybercrime. Maandelijks brengen we deelthema's, zoals WhatsApp-fraude of internetbankieren, onder de aandacht van onze inwoners en ondernemers.

Vergroten bewustwording ondermijning

Regelmatig zijn verschillende ondermijningsthema's gecommuniceerd richting onze inwoners. Zoals het herkennen van hennepplantages in panden, maar ook door ondernemers te waarschuwen dat zij geen slachtoffer worden van criminele "weldoeners" tijdens de coronacrisis.

Naast communicatie zijn we in 2020 gestart met de voorbereiding van het inrichten van een digitaal meldpunt "ondermijning". Doel is om een plek in te richten waar inwoners terecht kunnen met hun vermoedens van ondermijnende criminaliteit. Bovendien draagt dit bij aan het bewustzijn van het bestaan en de schadelijkheid van ondermijnende criminaliteit in onze gemeente.

Zichtbaarheid BOA's en wijkagenten

Mede door de coronacrisis zijn de politie en BOA's voor de handhaving van de regels zichtbaarder geweest in de kernen en op momenten dat het nodig was in de natuurgebieden. De handhaving van coronaregels heeft geleid tot een grotere inzet van de BOA's dan geraamd. De inzet rond corona is waar mogelijk gecombineerd met de afhandeling van de reguliere melding. Hierdoor heeft er geen vertraging plaatsgevonden in de afhandeling van meldingen.

In tegenstelling tot de inzet van BOA's is de inzet van wijkagenten ten gevolge van het meedraaien in de noodhulp wisselend geweest. Waar mogelijk hebben wijkagenten hun wijktaken tijdens de noodhulp zo veel als mogelijk opgepakt.

Optimaliseren communicatie

Daar waar het de bedoeling was dat BOA's en politie meer in contact met de burger zouden komen heeft dit door corona minder aandacht gekregen. De politie is minder in staat geweest haar wijktaken op te pakken dan gewenst. Daarentegen is het de BOA's gelukt om meer in de wijk te zijn. Hun toezichthoudende taak heeft echter veel tijd gevraagd. Het minder kunnen oppakken van de wijktaken en de nadruk op het toezichthouden is ten kosten gegaan van het versterken van de relatie met de burgers.

Brandpreventie

Vanuit het project Brandveilig Leven hebben we met een aantal animatiefilmpjes bij burgers aandacht gevraagd voor het voorkomen van natuurbranden.

Met ingang van 1 juli 2022 zijn CO-rookmelders verplicht op alle etages van woningen. In het kader van de nationale brandpreventieweken (met als thema "Rookmelders Redden Levens") is gestart met

de CO-campagne. Daarnaast is in alle bouwmarkten aandacht geschonken aan de landelijke campagne.

Het geplande woningcheckers project bij scholen én de ambassadeurstrainingen brandpreventie vanuit het project Brandveilig Leven zijn door de coronamaatregelen niet doorgegaan.

Vanaf januari 2020 opende de Risk Factory in Venlo officieel haar deuren voor senioren, zodat ook zij op een bijzondere manier (on)gezonde en (on)veilige situaties konden ervaren en beleven. Het grootste gedeelte van 2020 is het belevingscentrum, door de coronamaatregelen, gesloten geweest.

Verkeersveiligheid

Daar waar mogelijk zijn wel maatregelen uitgevoerd. Zo heeft in 2020 de verkeersveiligheid in de vorm van gerichte controles aandacht gehad. Daarnaast hebben we met de politie afgestemd op welke wijze de verkeershandhaving beter vorm gegeven kan worden. We hebben geconstateerd dat dit aanpassingen vraagt van de inrichting van wegen en het gedrag van de weggebruikers. Waar mogelijk worden deze zaken in overleg met bewoners meegenomen in het reguliere/groot onderhoud van de wegen.

Door gezamenlijk optreden met onze veiligheidspartners worden ondermijnende en overlast gevende activiteiten voorkomen en beëindigd			
Onderwerp	Inhoud	Financiën	Planning
Actie 1: Aanpak ondermijning			
Actie 2: Vergroten bewustzijn in de organisaties			

Toelichting

Aanpak Ondermijning

Ondanks de coronacrisis is het gelukt om de aanpak van ondermijning voort te zetten. In het afgelopen jaren is ingezet op het versterken van de samenwerking via de zogenaamde ondermijningstafel. De ondermijningstafel is een samenwerkingsverband tussen onder meer de MER-gemeenten, de Politie en de Belastingdienst. Daar wordt informatie over ondermijningscasussen met elkaar gedeeld en worden waar mogelijk integraal interventies ingezet. Er is al op meerdere ondermijningscasussen ingezoomd. Dat heeft geleid tot bijvoorbeeld een politieonderzoek, maar ook extra toetsing door de Belastingdienst. Door de coronamaatregelen waren gerichte fysieke controles niet of zeer beperkt mogelijk.

Vergroten bewustzijn in de organisatie

In 2020 is er een cursus Ondermijning gegeven aan de klantadviseurs. Hierbij is aandacht besteed aan het signaleren van ondermijnende criminaliteit binnen hun werkveld, alsook het intern melden van deze signalen. Terugkijkend is zichtbaar dat de alertheid bij de klantadviseurs is toegenomen. Zij dragen met regelmaat zaken aan waarbij mogelijk sprake is van ondermijning. Ook collega's uit andere teams dragen signalen aan.

Slachtoffers, maar ook daders (na het uitzitten van hun straf), dienen zo snel als mogelijk zelfstandig te kunnen deelnemen aan het dagelijkse leven. Waar nodig wordt tijdelijke ondersteuning geboden			
Onderwerp	Inhoud	Financiën	Planning
Actie 1: Personen met problemen eerder in beeld			
Actie 2: Ontwikkelen samenwerking tussen hulpverleners			
Actie 3: 2 ^e kansen aanpak			
Actie 4: Personen met verward gedrag beter in beeld brengen			
Actie 5: Invoering Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz)			

Toelichting

Personen met problemen eerder in beeld

“Personen met problemen eerder in beeld” krijgt vorm in de ontwikkelingen van het Sociaal Team. Het Sociaal Team wordt gepositioneerd als eerste aanspreekpunt voor de inwoners van onze gemeente. Signalen en vragen van inwoners worden door het Sociaal Team toegeleid naar de juiste hulpverlener.

Ontwikkelen samenwerking tussen hulpverleners

In 2020 hebben we samen met het team Maatschappelijk Ontwikkeling geïnvesteerd in de samenwerking tussen hulpverleners. Dit deden we met de doorontwikkeling van het Sociaal Team en de aanpak van hoarding en bemoeizorg. We verwachten dat we daardoor de komende jaren eerder kunnen starten met hulpverlening, de doorlooptijd korter wordt en de kans op terugval verkleind wordt.

2^e kansen aanpak

Voor de “2^e kansen aanpak” hebben we nog geen concrete stappen kunnen ondernemen. We zien wel dat onze partners in toenemende mate bekijken hoe in specifieke gevallen maatwerk toegepast kan worden. Zo is Wonen Limburg bereid in bepaalde situatie en onder voorwaarden huurders een 2^e kans te geven. Bijvoorbeeld als de betrokken huurder actief meewerkt en bereid is hulp/ondersteuning te accepteren.

Personen met verward gedrag

Voor “Personen met verward gedrag” is in 2020 het Meldpunt “Niet acute zorg” van start gegaan. Dit meldpunt is landelijk opgezet met als doel de bestaande regionale en gemeentelijke meldpunten te koppelen om de bereikbaarheid voor burgers te vergroten. Meldingen die bij dit landelijke nummer binnenkomen worden doorverbonden naar de lokale hulpverleners. Voor onze gemeente betekent dit dat deze meldingen naar AMW worden doorverbonden. Zij bekijken, waar nodig in overleg met het Sociaal team, welke hulpverlener het beste ingezet kan worden.

Invoering Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg

De implementatie van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg is in 2020 afgerond. De ervaringen van de pilot waren positief. Daarom hebben we de opdracht aan het AMW verlengd. Namens de gemeente verzorgen zij het verkennend vooronderzoek, rapporteren hun bevindingen en geven advies welke vervolgstappen genomen moeten worden. Wij sturen dit advies door naar het OM, waarna de rechtbank besluit of en welke gedwongen hulpverlening wordt ingezet.

Reguliere werkzaamheden

- Borgen van operationele beschikbaarheid van de brandweer.
- Borgen van de rampen en crisisbestrijding.
- Damocles beleid (bestuurlijke aanpak drugs).
- Bibob (bestuurlijke aanpak integriteit).
- Bemoeizorg (integrale aanpak multi-probleem huishoudens en zorgmijders).
- Veiligheidshuis (integrale aanpak multi-probleem in combinatie met criminaliteit).
- Handhaving openbare orde en veiligheid (toezicht, handhaving en buurtbemiddeling).

Indicatoren

Verplichte indicatoren

Indicator	Toelichting	Bron	Jaar	Roerdalen	Limburg	niet stedelijk	<25.000 inwoners
Verwijzingen Halt	Het aantal verwijzingen naar Halt, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 12-17 jaar.	Bureau Halt	2018	55	120	93	100
			2019	98	125	97	110
Jongeren met een delict voor de rechter	Het percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen	CBS-jeugd	2018	-	1%	1%	1%
			2019	1%	1%	1%	1%
Winkeldiefstallen	Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners	CBS - Criminaliteit	2018	0,50	2,10	0,60	0,60
			2019	0,20	2,00	0,60	0,70
Geweldsmisdrijven	Het aantal geweldsmisdrijven, per 1.000 inwoners	CBS - Criminaliteit	2018	2,70	4,60	2,80	2,90
			2019	2,20	4,60	2,60	2,70
Diefstallen uit woning	Het aantal diefstallen uit woningen, per 1.000 inwoners	CBS - Criminaliteit	2018	3,10	3,50	1,70	2,10
			2019	1,90	2,80	1,60	2,00
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Het aantal vernielingen en beschadigingen, per 1.000 inwoners	CBS - Criminaliteit	2018	2,70	5,40	3,30	3,60
			2019	2,40	6,00	3,50	3,90

Financieel

bedragen x € 1.000

3. Veilige dorpen	Rekening 2019	Primitieve Begroting	Actuele Begroting	Rekening 2020	Verschil
Saldo van baten en lasten					
Lasten	- 2.902	- 2.878	- 3.092	- 3.063	29 V
Baten	114	91	91	119	29 V
Saldo van baten en lasten	- 2.787	- 2.787	- 3.002	- 2.944	58 V
Resultaat	- 2.787	- 2.787	- 3.002	- 2.944	58 V

Toelichting

bedragen x € 1.000

3. Veilige dorpen - Belangrijkste afwijkingen		Verschil
Lasten		
De bijdrage aan de Veiligheidsregio is hoger door de extra kosten in verband met FLO-overgangsrecht voor de brandweer. Bij de verrekening is het voordeel op de loonindexatie over 2019 meegenomen		- 53 N
Voor de brand op de Meinweg is bij de Halfjaarrapportage een bedrag van €140.000 gereserveerd. De kosten voor inzet n.a.v. de natuurbrand zijn echter lager		42 V
In 2020 zijn er minder casussen op het vlak van veiligheid (hoarding, Wet verplichte GGZ, personen met verward gedrag, huiselijk geweld) geweest ten opzichte van andere jaren		33 V
In 2020 zijn de kosten voor het project "Lokaal versterkingsplan Ondernijning" lager uitgevallen dan geraamd. De resterende gelden worden doorgeschoven naar 2021 (zie ook batenkant)		21 V
In 2020 zijn extra kosten gemaakt voor het opruimen van explosieven (1.000 ponder). Deze incidentele kosten worden op grond van een rijksregeling voor 70% door het Rijk gecompenseerd. Het restant komt ten laste van de gemeente (zie ook batenkant)		- 57 N
De door het Rijk beschikbaar gestelde extra middelen voor Handhaving in Coronatijd zijn slechts ten dele nodig geweest voor de compensatie van de extra gemaakte inzet van de BOA's		32 V
Totaal lasten		18 V
Baten		
Subsidie "Lokaal versterkingsplan Ondernijning" overhevelen naar 2021 (zie ook lastenkant)		- 21 N
Opruimen explosieven 70% verhaalbare kosten (zie ook lastenkant)		40 V
Totaal baten		18 V
Overige afwijkingen		22 V
Totaal afwijkingen		58 V

Programma 4 Economie, natuur, toerisme en cultuur



Inleiding

Dit programma richt zich op het bevorderen van de ruimtelijke-, economische en sociale samenhang, waarbij het accent ligt op duurzame, ruimtelijke ontwikkeling en economische activiteiten. Economie, natuur en cultuur worden met elkaar in verband gebracht ten behoeve van toeristisch-recreatieve ontwikkeling. Bestaande economische dragers worden gefaciliteerd, evenals nieuwe initiatieven met een economische spin-off. We bekijken ontwikkelingen steeds meer vanuit een duurzaam perspectief. Op gebied van energie streven we gerichte duurzame doelstellingen en ambities na. We werken steeds integraler en gebiedsgerichter. De Omgevingswet geeft ons hiervoor meer mogelijkheden.

Wat willen we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan

Bevorderen van duurzaamheid en het versterken van de gebiedsgerichte ruimtelijke, sociale en economische samenhang.

Het doel van dit programma is om nieuwe mogelijkheden te creëren op het gebied van recreatie, toerisme, natuur en cultuur. Hierdoor kunnen we bestaande werkgelegenheid in stand houden en ontstaat er extra werkgelegenheid. Dat is goed voor onze inwoners en versterkt de lokale economie. Het thema duurzaamheid wordt hierbij steeds belangrijker. Economische ontwikkelingen zijn goed, maar moeten wel duurzaam plaatsvinden.

Roerdalen is een grensgemeente. Wanneer wij een cirkel rondom Roerdalen trekken met een doorsnee van 30 kilometer, dan valt een groot deel van deze cirkel in Duitsland. Het is dus logisch om hierbij samen te werken met onze Duitse partners. Wij zetten ons Euregionaal in en ook dat biedt daarmee nieuwe kansen. Verder werken we samen in de Samenwerking Midden-Limburg.

Speerpunten

Bevorderen van de ruimtelijke en sociale samenhang van de dorpskernen en het buitengebied			
Onderwerp	Inhoud	Financiën	Planning
Actie 1: Uitvoeren programmaplan Omgevingswet	😊	😊	😐
Actie 2: Opstellen Omgevingsvisie	😊	😊	😊
Actie 3: Aansluiten Digitaal Stelsel Omgevingswet	😊	😊	😊
Actie 4: Herijken gemeentelijk grondbeleid	😞	😐	😞

Bevorderen van de ruimtelijke en sociale samenhang van de dorpskernen en het buitengebied			
Onderwerp	Inhoud	Financiën	Planning
Actie 5: Plan van aanpak investeringen			
Actie 6: Verbeteren toeristische en recreatieve mogelijkheden			
Actie 7: Aanpak verkrotting en leegstand			

Toelichting

Uitvoeren programmaplan Omgevingswet:

In november 2017 heeft de gemeenteraad het Programmaplan implementatie Omgevingswet vastgesteld. Daarin staat op welke wijze we aan de kerninstrumenten (Omgevingsvisie, Omgevingsprogramma's en Omgevingsplan) werken. In juni 2020 heeft de minister besloten om de inwerkingtreding van de Omgevingswet uit te stellen tot 1 januari 2022. Dat geeft ruimte in onze planning.

Het is wel van belang dat we de organisatie goed voorbereiden op de inwerkingtreding van de wet en dat we bewust zijn van de eventuele gevolgen. Daarom startten we in november 2020 een algemene E-learning over de omgevingswet voor de gehele organisatie en de raadsleden. We werkten in een kernteam en een ambtelijke werkgroep aan de implementatie van de wet. Ook hebben we in 2020 enkele keren met de raads werkgroep uit de gemeenteraad gesproken over de omgevingsvisie.

Opstellen Omgevingsvisie:

In 2020 hebben we zoveel mogelijk mensen betrokken bij het opstellen van de Omgevingsvisie. Dat deden we met de raads werkgroep, met ketenpartners, tijdens beeldvormende bijeenkomsten en via inwonerspeilingen. Eind 2020 hebben we het eerste concept van de Omgevingsvisie gedeeld met ketenpartners, stakeholders en de raads werkgroep. Begin 2021 hebben we alle reacties verwerkt. In maart 2021 gaat de ontwerp visie ter inzage. Niet conform oorspronkelijke planning maar dus wel ruim voor inwerkingtreding van de Omgevingswet.

Digitaal Stelsel Omgevingswet:

Op het moment dat de Omgevingswet in werking treedt moet de gemeente zijn aangesloten op het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Dit is één digitaal loket voor het aanvragen van vergunningen en het raadplegen van de regels per locatie. In 2020 maakten we keuzes voor de software. De koppeling van zowel het vergunningensysteem als de plansoftware naar het landelijk systeem is inmiddels in de testomgeving gelegd. In 2021 gaan we de systemen vullen met diverse processen.

Plan van aanpak investeringen:

In 2020 hebben we onderzocht op welke wijze we een actief grondbeleid kunnen voeren. Daarmee willen we structurele inkomsten voor de gemeente genereren (denk aan de realisatie van een reclamemast of aankoop van extra grond om te verpachten). Dit actiepunt hebben we vertaald in de Programmabegroting 2021 – 2024. In 2020 hebben we nog geen structurele inkomsten gegenereerd.

Aanpak verkrotting en leegstand:

Met gesprekken en het actief meedenken bij nieuwe plannen voor leegstaande en leegkomende panden boekten we in 2020 concrete resultaten:

- Zo gaven we principemedewerking voor de bouw van 31 sociale huurwoningen (appartementen met lift en grondgebonden seniorenwoningen) op de locatie van voormalig Zorgcentrum Petrusberg.
- Voor de bouw van 27 koopwoningen aan de Marie Koenenstraat en Groenstraat te Melick verstrekten we de omgevingsvergunningen.

- Ook verleenden we een omgevingsvergunning voor de komst van een zorgcomplex in het voormalige kantoor van de woningstichting aan de Heerbaan in Posterholt.
- We zijn nog volop in gesprek met eigenaren van andere locaties en we verwachten ook in 2021 concrete resultaten, zoals op de locatie van voormalige SBO 't Brombemke.

Herijken gemeentelijk grondbeleid:

We startten in 2020 met het kavelruilproject Schil van Montfort. Daar zetten we alle beschikbare uren in. Daarom is het herijken van de Kadernota Grondbeleid voor 2021 opnieuw ingepland.

Duurzaam beheer bossen en natuur

Meinwegbrand

In april 2020 werd het Nationaal Park De Meinweg getroffen door een grote natuurbrand. Dit heeft gevolgen voor het duurzaam beheer van de bossen en de natuur. Meerdere hectare bos en heide van de gemeente zijn door de brand verwoest of aangetast. Ook werd op een gemeentelijk perceel en op enkele particuliere percelen een brandcorridor aangelegd. In 2020 was de Letterzetter (een voor fijnsparren schadelijk insect) actief die diverse percelen fijnspar heeft aangetast. We hebben de verbrande percelen en de aangetaste fijnsparpercelen gekapt. De vervroegde kap van deze percelen heeft financiële consequenties voor de inkomsten uit het bos, de verzekering dekt een groot deel van deze kosten.

De brand en de Letterzetter (schadelijk insect) zijn nadelig geweest voor de natuurwaarden, maar we gebruiken dit nu als kans. We gaan deze percelen klimaatbestendiger en duurzamer inrichten. Hoe en op welke wijze we dit het beste kunnen doen onderzoeken we nog. In 2021 gaan we verder met de herstelmaatregel en de inrichting.

De tijdens de brand ingerichte brandcorridor blijft als brandcorridor bestaan. Hierover zijn afspraken gemaakt met de andere eigenaren. De brandcorridor is opgeschoond en gedeeltelijk ingericht. De verdere uitvoering vindt in 2021 plaats. Ook hier stimuleren we de natuurontwikkeling door een poel aan te leggen om daarmee het leefgebied van de kamsalamander te vergroten. De provincie Limburg ondersteunt deze inrichting met subsidie.

Donker Pimpernelblauwtje

De provincie Limburg draagt tevens bij aan het inrichten van een gebied voor het Donker Pimpernelblauwtje in de nabijheid van Posterholt. De gemeente heeft hiervoor een strook grond aangekocht in 2020 en is begonnen met het inrichten hiervan. Daarnaast is in 2020 rondom de reconstructie van het fietspad Boomstraat het leefgebied van deze zeldzame vlinder vergroot. Verdere uitvoering zal in 2021 plaatsvinden. In een deel van het leefgebied heeft in juli 2020 een maai incident plaatsgevonden. Dit betrof een perceel van het Waterschap. Het Waterschap is in 2020 gestart met de uitvoering van de herstelmaatregelen en het opstellen van een plan voor verder herstel van het leefgebied.

Nationaal Park de Meinweg Nieuwe Stijl inclusief Belevingspark de Meinweg

Het Rijk heeft een koerswijziging ingezet in het beleid voor de Nationale parken. De Nationale parken kunnen onder voorwaarden hun status behouden. Deze voorwaarden zijn dat ze qua oppervlakte groter moeten worden door verbinding te maken met omliggende natuur- en landelijke gebieden. Daarmee wordt de natuur in het park verbonden met cultuurhistorische omgeving. Het gaat om de bescherming van natuur en biodiversiteit. Die wordt gekoppeld aan andere opgaven in een gebied, zoals klimaatadaptie, cultuurhistorisch behoud en economische ontwikkelingen. Het Nationaal Park De Meinweg vormt één van de pijlers onder de economische waarde van de regio. Het investeren in natuur, landschap en erfgoed betekent ook investeren in die economische waarde. Deze verbinding tussen natuur en economie is belangrijk om ons gebied ook in de toekomst te kunnen blijven beheren. Dit proces moet uiteindelijk leiden tot het Nationaal Park de Meinweg Nieuwe Stijl. In 2020

hebben we dit voorbereid. Stichting Ons WCL heeft namens het Nationaal Park subsidie aangevraagd, om te komen tot deze omvorming. Dit doen we in een samenwerking tussen eigenaren, overheden, ondernemers en andere betrokkenen. Met elk hun eigen verantwoordelijkheid en rol. De omvorming naar het Nationaal Park Meinweg Nieuwe Stijl vindt plaats in 2021-2023.

Los van dit proces gaan we actief aan de gang met projecten en de voorbereiding van nieuwe projecten. De gebiedsvisie Belevingspark de Meinweg is daarin leidend. De focus van het Belevingspark ligt op:

- natuur als inspiratiebron voor een nieuwe, actieve en gezonde samenleving;
- symbiose tussen natuur, landschap en grensverleggend excellent ondernemerschap;
- recreëren en vrijetijdsbesteding op een duurzaam en kwalitatief hoogwaardig niveau;
- gelukkig, actief en gezond zijn in een fantastische leefomgeving.

Bevorderen van bedrijvigheid en werkgelegenheid			
Onderwerp	Inhoud	Financiën	Planning
Actie 1: Ondersteunen ondernemers			
Actie 2: Ondersteunen inwonerinitiatieven			
Actie 3: Regionale samenwerking			
Actie 4: Taskforce arbeidsmigranten			

Toelichting

Ondersteunen ondernemers

In april 2020 hebben we de rol van bedrijvencontactfunctionaris voor lokale ondernemers ingevuld. Door de coronacrisis was het lastiger om af te stemmen met ondernemers.

In augustus 2020 werd de gebiedsvisie Belevingspark de Meinweg (vervolgtraject Gouden Driehoek) vastgesteld. In 2021 stellen we een uitvoeringsprogramma op en zoeken we naar (extra) financiering om dit uitvoeringsprogramma te realiseren.

De provincie Limburg wil op dit moment nog geen extra financiële middelen investeren in deze integrale gebiedsontwikkeling als geheel. De provincie wil wel samen kijken welke deelprojecten voor eventuele cofinanciering in aanmerking kunnen komen. Dit onderzoeken we in 2021 en werken we uit in het uitvoeringsprogramma. Daarnaast gaan wij zelf ook op zoek naar (extra) financiële middelen.

Ondersteunen inwonerinitiatieven

De Nadere regel subsidie economie is in 2019 vastgesteld. Op basis van deze regeling hebben we in 2020 een financiële bijdrage geleverd aan de eerste digitale editie van Kunststroom. Verdere aanvragen bleven uit. Daarom hebben we de subsidieregeling actief onder de aandacht gebracht bij lokale ondernemers, de ondernemersvereniging Roerdalen en Gastvrij Roerdalen.

Regionale samenwerking

Keyport

We hebben de samenwerking met Keyport verlengd tot en met 2024. Het positieve resultaat van het huidige routeplan is doorontwikkeld in een nieuw ambitieus routeplan: Routeplan Keyport 'Next Level 2021-2024'. In Keyport werken bedrijfsleven, onderwijs en overheid (7 samenwerkende

gemeenten en provincie) samen aan het duurzaam versterken van de economische structuur en het verbeteren van het vestigingsklimaat.

Keyport en Taskforce Post-Corona Aanpak Midden-Limburg

Om de verbinding en samenwerking in de regio te versterken hebben we de Taskforce Post Corona-aanpak Midden-Limburg opgericht. Deze taskforce wil de gevolgen van de coronacrisis zo goed mogelijk opvangen. Dat gebeurt door een gecoördineerde (integrale) aanpak, gericht op economisch herstel en behoud van werkgelegenheid. De Taskforce bestaat uit bestuurders van de gemeenten (SML), UWV, Keyport, werkgevers- en werknemersorganisaties en onderwijsinstellingen.

De Taskforce voert regie op drie terreinen; arbeidsmarkt, economie en onderwijs. We willen komen tot een afgestemd en gezamenlijk pakket aan maatregelen en één aanpak voor de Arbeidsmarktregio Midden-Limburg (Midden-Limburgse gemeenten, gemeente Cranendonck). Daarnaast wil de Taskforce aanvullende maatregelen en initiatieven op gang brengen en coördineren voor economische structuurversterking en het versterken van een krachtige arbeidsmarkt. Tot slot geeft de Taskforce de analyse en monitoring vorm vanuit een integrale blik en bundeling van informatie. Informatie, analyse en scenario's vormen input voor de aanpak en aanvullende maatregelen. Het programma bestaat uit zes speerpunten die zijn gekozen omdat ze een samenhangend, integraal en doeltreffend pakket aan maatregelen vormen om onze veerkracht te versterken:

- circulaire economie;
- leven lang ontwikkelen;
- mobiele arbeidsmarkt;
- aantrekken en behoud van jong talent;
- voorkomen en bestrijden van jeugdwerkloosheid;
- steun voor ondernemers.

Bedrijven Investerings Zone (BIZ) Roerdalen

De ondernemers van de BIZ Roerdalen hebben via een meting hun mening gegeven over de verlenging van de BIZ Roerdalen voor de periode 2021-2025. De uitslag van de stemronde was duidelijk. De BIZ Roerdalen kan rekenen op voldoende steun van de ondernemers. De ondernemers van het bedrijventerrein Roerdalen (Stationsweg en directe omgeving) werken al sinds 2011 samen in de BIZ Roerdalen. Een BIZ is een geografisch afgebakend gebied (lees: het bedrijventerrein). De ondernemers maken samen afspraken over investeringen om de kwaliteit van het gebied te verbeteren. Daarnaast is de BIZ gesprekspartner en belangenbehartiger voor het bedrijventerrein, bij de gemeente Roerdalen en andere overheden. Dankzij deze intensieve vorm van samenwerken en samen beslissen is het bedrijventerrein beter in staat een sterkere ontwikkeling te realiseren. De positieve resultaten hiervan zijn onder andere zichtbaar in een veiliger, schoner en meer duurzaam bedrijventerrein. Een BIZ is dus een instrument van, vóór en dóór ondernemers.

Routebureau Noord- en Midden-Limburg

Partnership met het routebureau Noord- en Midden-Limburg is verlengd t/m 2024 door in te stemmen met het nieuwe businessplan. Het routebureau heeft deze taak de afgelopen jaren naar tevredenheid uitgevoerd. Begin 2020 is een nieuwe fietsknooppuntenkaart uitgebracht. Veel routes zijn inmiddels gedigitaliseerd en correct ingetekend. Verder wordt het beheer en onderhoud aan wandel-, fiets- en ruiterroutes naar tevredenheid uitgevoerd. Tevens begeleidt het Routebureau het project rondom de ontwikkeling van de grensoverschrijdend wandelverbinding tussen de gemeente Roerdalen en de gemeente Wassenberg.

Bevorderen van de duurzaamheid en invulling geven aan de energietransitie			
Onderwerp	Inhoud	Financiën	Planning
Actie 1: Actieplan Duurzame Energie			
Actie 2: Stimuleringsfonds Duurzaamheid			
Actie 3: Regionale Energie Strategie (RES)			
Actie 4: Overstorten Vlootbeek (programma 6)			

Toelichting

Actieplan Duurzame Energie

We hebben voor het Actieplan Duurzame Energie op allerlei gebieden flinke stappen gezet in 2020. Voor de voorbereiding van de uitvoering en beleid zijn diverse onderzoeken uitgevoerd. Zoals naar:

- de mogelijkheden om het gemeentelijk vastgoed te verduurzamen;
- het vinden van nieuwe daken voor zonnedaken;
- de mogelijkheden voor nieuwe laadpalen;
- het voorzien van ledverlichting van lichtmasten bij sportverenigingen.

Ook zijn we gestart met het opstellen van beleid voor zon- en wind en de Transitievisie Warmte. Beide beleidsstukken worden in 2021 vastgesteld.

We zetten daarnaast de uitvoering voort van:

- het voorzien van ledverlichting van de openbare ruimte;
- het voorbereiden om zonnepanelen op gemeentelijk vastgoed en het stort in Montfort te plaatsen;
- het vervangen van de verlichting in het gemeentehuis met ledverlichting.

We hebben veel energie gestoken in communicatie en voorlichting. De grootste winst is te behalen door onze inwoners en bedrijven te helpen te verduurzamen. Samen met de Coöperatie Duurzaam Roerdalen hebben we bereikt dat ruim 1.000 woningeigenaren gebruik hebben gemaakt van de RRE (regeling reductie energieverbruik). Daarmee hebben ze hun woning verduurzaamd. Ook hebben we de website SamenDoenSamenDuurzaam.nl ontwikkeld. Tips en voorbeeldverhalen van inwoners kregen daarin veel aandacht. We hebben in Melick een informatieavond over isoleren en zonnepanelen gehouden. Daarnaast was er een actie waarbij energie-meters gewonnen konden worden.

Op enkele onderdelen liepen we enige vertraging op. De uitvoering en het vaststellen van het beleid is hierdoor iets opgeschoven. Omdat de uitvoering van het actieplan over meerdere jaren is gepland, verwachten we ons einddoel wel te halen.

Stimuleringsfonds Duurzaamheid

We hebben voor het Stimuleringsfonds Duurzaamheid onderzocht welke subsidiemogelijkheden en leningen er nu zijn om duurzaamheid te stimuleren. Deze worden naar de burgers, bedrijven en verenigingen gecommuniceerd via o.a. de website samendoensamenduurzaam.nl.

Er is nog geen apart aanvullend fonds opgericht. De aanwezige subsidiemogelijkheden en leningsmogelijkheden kunnen alle gewenste doelgroepen faciliteren. We onderzoeken verder of een aanvullend fonds toch op specifieke gebieden van toegevoegde waarde kan zijn. Daarbij bekijken we of dit fonds kan bijdragen aan de doelstellingen van 'investeren om te renderen'.

Regionale Energie Strategie(RES)

De concept RES is ingediend bij het Nationaal Programma RES. Medio 2021 wordt de RES 1.0 vastgesteld. Dat is dus met enige vertraging, omdat de essentiële regionale afstemming vanwege corona niet optimaal kon worden ingericht. Hierdoor zijn overleggen uitgesteld en is landelijk 3 maanden meer tijd gegeven voor het opstellen van de RES 1.0 tot 1 juli 2021.

Project overstorten Vlootbeek

Op basis van de Kader Richtlijn Water (KRW) gaan we op acht plaatsen langs de Vlootbeek overstorten realiseren om de waterkwaliteit in de Vlootbeek te verbeteren. In 2020 hebben we voor deze 8 locaties schetsontwerpen opgesteld en zijn we gestart met de grondverwerving. Voor vier locaties is de grondverwerving rond. Voor de overige locaties lopen nog gesprekken. We hebben afgelopen jaar meermaals met het Waterschap Limburg inhoudelijk afgestemd. In 2021 ronden we de ontwerpen af, stellen we bestekken op en gaan we de uitvoering aanbesteden. Het programma hangt (financieel) onder programma 6.

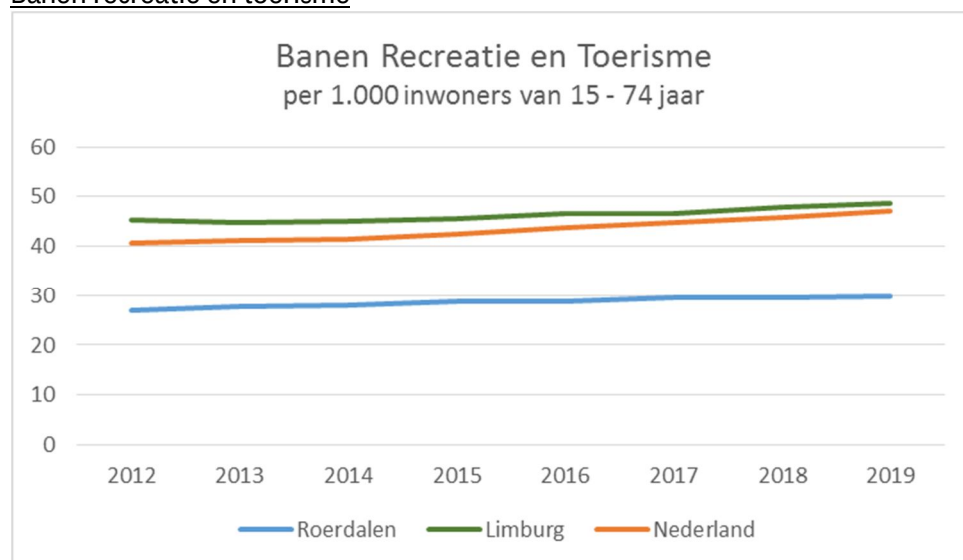
Reguliere werkzaamheden

- Afronden ontwikkeling LOG Montfort.
- Pacht- en grondzaken.
- Economie.
- Recreatie en toerisme.
- Cultureel erfgoed/cultuur.
- Ruimtelijk beleid.
- Deelname in grenspark Maas, Swalm, Nette.
- Deelname Samenwerking Midden Limburg.
- Deelname Keyport.
- Deelname Euregio.
- Deelname in VVV Midden-Limburg.
- Euregionale samenwerking (Wassenberg en Niederkrüchten).

Indicatoren

Betekenisvolle indicatoren

Banen recreatie en toerisme



De stijgende lijn in de ontwikkeling van het aantal banen per 1.000 inwoners in de sector Recreatie en Toerisme heeft zich ook in 2019 doorgezet. De ontwikkeling in Roerdalen volgt dezelfde trend als de ontwikkeling in Limburg en geheel Nederland. Echter, het aantal banen in de sector Recreatie en Toerisme per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot 74 jaar ligt zowel voor Limburg als voor Nederland als geheel, hoger.

Verplichte indicatoren

Indicator	Toelichting	Bron	Jaar	Roerdalen	Limburg	niet stedelijk	<25.000 inwoners
Functiemenging	Weerspiegeling van de verhouding tussen banen en woningen, varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken)	LISA	2018	36,6	49,8	46,6	48,3
			2019	36,7	50,3	47,1	48,7
Vestigingen (van bedrijven)	Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar	LISA	2018	125,8	132,6	158,7	153,6
			2019	134,8	137,7	163,3	159,1
Banen	Het aantal banen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar	LISA	2018	415,8	742,4	616,1	649,8
			2019	435,4	757	628,6	664,1
Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van beroepsbevolking	CBS - Arbeidsdeel name	2018	65,4%	64,9%	68%	68,7%
			2019	66,5%	65,9%	68,8%	69,6%

Financieel

bedragen x € 1.000

4. Economie, natuur, toerisme en cultuur	Rekening 2019	Primitieve Begroting	Actuele Begroting	Rekening 2020	Verschil
Saldo van baten en lasten					
Lasten	- 3.125	- 1.578	- 3.271	- 3.969	- 698 N
Baten	534	446	1.271	719	- 552 N
Saldo van baten en lasten	- 2.590	- 1.132	- 2.000	- 3.250	- 1.250 N
Mutatie reserves					
Onttrekkingen	201	607	864	572	- 291 N
Mutatie reserves	201	607	864	572	- 291 N
Resultaat	- 2.389	- 525	- 1.136	- 2.677	- 1.541 N

Toelichting

bedragen x € 1.000

4. Economie, natuur, toerisme en cultuur - Belangrijkste afwijkingen		Verschil
Lasten		
In de jaarrekening 2020 worden de infrastructurele werken Elfenmeer afgewaardeerd omdat deze voor €10 worden verkocht en na afloop erfpachtovereenkomst voor dit bedrag weer teruggekocht.		- 1.596 N
De kavelruil Herkenboscherbroek is tot op heden nog niet afgerond waardoor er in 2020 minder kosten zijn gemaakt dan begroot. Dit heeft alles te maken met de grondverwerving die formeel nog niet heeft plaatsgevonden. De diverse gebruikers zijn al wel uitgeruild. De Provincie Limburg is bezig met het opstellen van de ruilaktes. Dit kost meer tijd dan verwacht. In 2021 moet dit project vanwege de aflopende subsidieregeling afgerond zijn.		584 V
Dit jaar zijn we gestart met de uitvoering van het actieplan Duurzame Energie. Omdat we nog niet op de optimale bezetting zitten zijn niet alle taken opgepakt. We hebben beperkt ingezet op burgerparticipatie. Een aantal acties is hierdoor nog niet uitgevoerd en doorgeschoven naar 2021. In 2020 startten we met de voorbereiding van diverse zaken voor energiebesparing, -opwekking en de transitie visie warmte. De uitvoering van maatregelen zal pas in 2021 en 2022 plaatsvinden. In het actieplan wordt hier rekening mee gehouden.		188 V
Voor de implementatie van de Omgevingswet is een reserve ter hoogte van € 448.560 ingesteld. De raad wordt jaarlijks gerapporteerd over de uitputting van de middelen. Eind december 2020 zat er nog €229.560 in de reserve. De uitgaven zijn in 2020 achter gebleven bij de oorspronkelijke raming vanwege een uitstel van de Omgevingswet door het Rijk met 1 jaar. In 2021 worden deze middelen alsnog ingezet.		77 V
Minder uitgegeven voor project Ontwikkeling LOG Montfort. Voor dit project is een reserve ingesteld. In 2020 is de tweede van de drie beschikbare bedrijfskavels verkocht en zijn er enkele kleinere grondwerkzaamheden uitgevoerd. In 2021 gaat de 3e bedrijfskavel opnieuw in de verkoop waarna het gehele project kan worden afgerond. Aangezien de 3e kavel nog niet is verkocht zijn er minder kosten geweest voor de gemeente voor de aanleg van nutsvoorzieningen. Eveneens in 2021 de bijdrage betaald aan de sloop van de stallen aan het Gestraatje 65 te Montfort.		30 V
Totaal lasten		- 717 N
Baten		
De grondverkoop en ook het verkrijgen van de volledige subsidie van de Provincie voor de afronding van het kavelruilproject Herkenboscherbroek zijn nog niet gerealiseerd. Dat resulteert in een nadelig effect ten opzichte van de begroting.		- 626 N
Bij het opstellen van de begroting was rekening gehouden met een grotere daling van de pachtinkomsten dan uiteindelijk is gerealiseerd. Aangezien de gemeente Roerdalen zich conformeert aan het landelijke Pachtprizenbesluit zijn wij voor wat betreft de pacht prijs afhankelijk van een landelijk vastgesteld bedrag. Uiteindelijk viel de daling mee en zijn er meer pachtinkomsten gegenereerd dan vooraf ingeschat.		33 V
Ontvangen subsidie voor Extern Advies Warmtetransmissie, deze was niet begroot.		21 V
Totaal baten		- 572 N
Mutatie reserves		
Minder ingezette Algemene reserve voor uitvoering klimaatakkoord en project Duurzaamheid o.b.v. gerealiseerde kosten 2020.		- 189 N
Minder ingezette Reserve Omgevingswet o.b.v. gerealiseerde kosten.		- 73 N
Minder ingezette Reserve gebiedsontwikkeling LOG Montfort o.b.v. gerealiseerde kosten.		- 30 N
Totaal mutatie reserves		- 291 N
Overige afwijkingen		39 V
Totaal afwijkingen		- 1.541 N

Programma 5 Woonomgeving



Inleiding

Dit programma omvat alle aspecten van de woonomgeving van onze inwoners. Onze gemeente is een prachtige gemeente waar het mooi wonen in het groen is. Natuur, werkgelegenheid en voorzieningen zijn nabij. De sociale samenhang in onze dorpen is groot met een actief verenigingsleven. Deze sterke punten willen we blijven inzetten en versterken om zo nog aantrekkelijker te worden voor nieuwe inwoners. Momenteel is er ook een toename van de bouwactiviteiten. Tegelijk hebben we te maken met een demografische transitie (vergrijzing en ontgroening) die nog een grote invloed heeft en een rol speelt bij de keuzes voor de toekomst en de gewenste ontwikkelingen. De bestaande woningvoorraad is voor een deel niet levensloopbestendig. Er worden plannen ontwikkeld op de voormalige luchtmachtbasis in Elmpt, hierover is contact met de buurgemeente. Dat biedt kansen voor werkgelegenheid en leidt mogelijk tot extra inwoners voor onze gemeente. Bovendien zijn er internationale werknemers (arbeidsmigranten) en statushouders die (tijdelijk) gehuisvest moeten worden. Deze aspecten en de demografische transitie vragen nog altijd om een regionale aanpak.

Wat willen we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan

Huisvesting die past bij de behoefte van onze inwoners, in relatie tot krachtige dorpen, leefbaarheid en openbare ruimte

We stimuleren dat inwoners zo lang mogelijk in hun eigen woning kunnen blijven wonen. Deze woning moet nu en in de toekomst voldoen aan hun eigen behoefte en liggen in een prettige en veilige leefomgeving. Hiervoor is een woningvoorraad nodig die goed aansluit op de toekomstige woonbehoefte van onze huidige en nieuwe inwoners. Hierbij zijn er twee belangrijke deeldoelen: een woningvoorraad die kwalitatief (type woning) goed aansluit bij de wensen van onze inwoners en een woningvoorraad die qua aantallen (kwantiteit) aansluit op de behoefte. Verder is een goede sociale samenhang belangrijk en dat bewoners en verenigingen zelf ook bijdragen aan het woon- en leefklimaat (zie ook programma 1).

Speerpunten

Het bereiken van een woningvoorraad en woonomgeving die kwalitatief aansluit bij de behoefte van onze inwoners			
Onderwerp	Inhoud	Financiën	Planning
Actie 1: Structuurvisie Wonen 2018 vertalen in lokaal beleid	😊	😊	😊
Actie 2: Afronding wijk Holsterveld in Vlodrop	😊	😐	😊
Actie 3: Opstellen woonwagengebeleid	😊	😊	😐

Het bereiken van een woningvoorraad en woonomgeving die kwalitatief aansluit bij de behoefte van onze inwoners			
Onderwerp	Inhoud	Financiën	Planning
Actie 4: Prestatieafspraken Wonen Limburg			
Actie 5: Stimuleren levensloopbestendig maken van woningen			
Actie 6: Nieuwe Afvalnota uitvoeren			

Toelichting

Structuurvisie Wonen 2018 vertalen in lokaal beleid

We hebben een aantal zaken lokaal uitgewerkt, zoals de Beleidsregel compensatie woningbouwinitiatieven en het beleid voor huisvesting voor arbeidsmigranten (internationale werknemers). We hebben prioriteit gegeven aan het behandelen van nieuwe woningbouwverzoeken. De provincie heeft haar kaders voor het woonbeleid aangepast. In 2021 vertalen we dit in ons lokale beleid en werken we aan de actualisatie van de huidige regionale structuurvisie Wonen. Daarnaast hebben we samen met de provincie gewerkt aan een Samenwerkingsagenda voor Roerdalen. Daarmee willen we versneld woningen op de woningmarkt krijgen.

Nieuwe Afvalnota uitvoeren

Op 16 december 2020 stelde de gemeenteraad het voorkeursscenario vast voor de afvalinzameling vanaf 1 januari 2022. Hiervoor hebben we in 2020 een intensief traject doorlopen waarbij een raads werkgroep en inwoners betrokken waren.

Wethouder Jan Smits ging met de bakfiets de dorpen in om de mening van de inwoners te horen. De in 2019 vastgestelde Beleidsvisie Afval vormde de basis voor het scenariorapport. De raden van de aan de gemeenschappelijke regeling RD Maasland deelnemende gemeenten Leudal en Maasgouw moeten hierover nog een besluit nemen. Op basis van deze keuzes werken we in 2021 het financiële plaatje uit.

Ook in het gemeentehuis scheiden we sinds 2020 ons afval.

Ontwikkeling Holsterveld

In 2020 hebben we een intentieovereenkomst gesloten met Wonen Limburg. Voor de ontwikkeling van Holsterveld verwijzen we naar de paragraaf grondbeleid.

Bouwkavels Oortjensveld/Wienkeskoel

In 2020 verkochten we nog kavels in Oortjensveld. Vanwege de vertraagde verkoop/oplevering van de woningen worden inkomsten later ontvangen maar worden ook kosten voor woonrijp maken vooruitgeschoven. Dat heeft financiële gevolgen ten opzichte van de oorspronkelijke begroting. In de paragraaf grondbeleid lichten we dit toe.

Woonwagenbeleid

De Provincie onderzocht in 2020 de behoefte aan woonwagenstandplaatsen in Limburg. Uit dit onderzoek bleek dat er ook in de gemeente Roerdalen behoefte is aan extra woonwagenstandplaatsen. We hebben in 2020 een lokaal vervolgonderzoek laten uitvoeren. Ook hebben we het Actieplan Woonwagens vastgesteld. We startten in 2020 met gesprekken met woonwagenbewoners en belangstellenden voor een woonwagenlocatie. De resultaten van het vervolgonderzoek vertalen we in 2021 in een plan van aanpak.

Stimuleren levensloopbestendig maken van woningen

Het levensloopbestendig maken van woningen stimuleren we door middel van het project 'Langdurig thuis wonen'. Senioren en andere geïnteresseerden kunnen gebruik maken van de huistest en een vrijwillige woonadviseur. Onze woonadviseurs (vrijwilligers) ontvingen in het begin 2020 een opfriscursus. We hebben opnieuw over dit project gecommuniceerd. Vanwege de beperkingen als gevolg van de coronacrisis is de communicatie over dit onderwerp in het tweede kwartaal gestaakt. Uiteraard denken we wel actief mee met inwoners die plannen hebben voor het levensloopbestendig maken van hun woning.

Het bereiken van een woningvoorraad die aansluit bij onze demografische behoefte			
Onderwerp	Inhoud	Financiën	Planning
Actie 1: Regionale afspraken transformatieopgave			
Actie 2: Herstructureringsontwikkelingen			

Toelichting

Regionale afspraken transformatie opgaven/herstructureringsontwikkelingen

De provincie heeft in de loop van 2020 de mogelijkheden voor het toevoegen van woningen verruimd. Daarmee wordt het toevoegen van kwalitatief "goede woningen op de juiste plek op het juiste moment" gestimuleerd.

Samen met de andere SML-gemeenten geven we nu ook voorrang aan het afhandelen van initiatieven voor kwalitatief goede woningen op de juiste plek. Gelet op de demografische ontwikkeling verwachten we in de toekomst een overschot aan woningen. We verwachten dat dit met name woningen zullen zijn die niet meer of slechts tegen zeer hoge kosten kunnen worden verduurzaamd (levensloopbestendig en energetisch). Bij het opstellen van de (concept) gemeentelijke omgevingsvisie Roerdalen 2050 hebben we daarom per woonkern zoekgebieden voor verdunningsgebieden aangewezen. Dat zijn gebieden waar het aantal woningen op termijn afneemt. De komende jaren wordt dit projectmatig per kern/wijk opgepakt. Pas dan krijgen we meer zicht op de financiële gevolgen en dekking van de kosten.

In 2014 werd de beleidsregel "Woningbouwcompensatie" vastgesteld. De middelen die we daarmee ontvangen willen we inzetten op herstructureringsontwikkelingen. Denk aan het aanpakken van locaties met een negatieve impact op de leefbaarheid/woonomgeving.

Eind 2019 is de beleidsregel "Woningbouwcompensatie" met de gemeenteraad geëvalueerd en aangepast. Doel van deze beleidsregel is woningbouw mogelijk te maken met een financiële compensatie. Hiermee creëert de gemeente een voorziening voor herstructureringsontwikkelingen. Met de aanpassing in de beleidsregel komt er geen geld meer in de voorziening. We zullen moeten zoeken naar andere middelen om onze toekomstige herstructureringsopgaven te financieren.

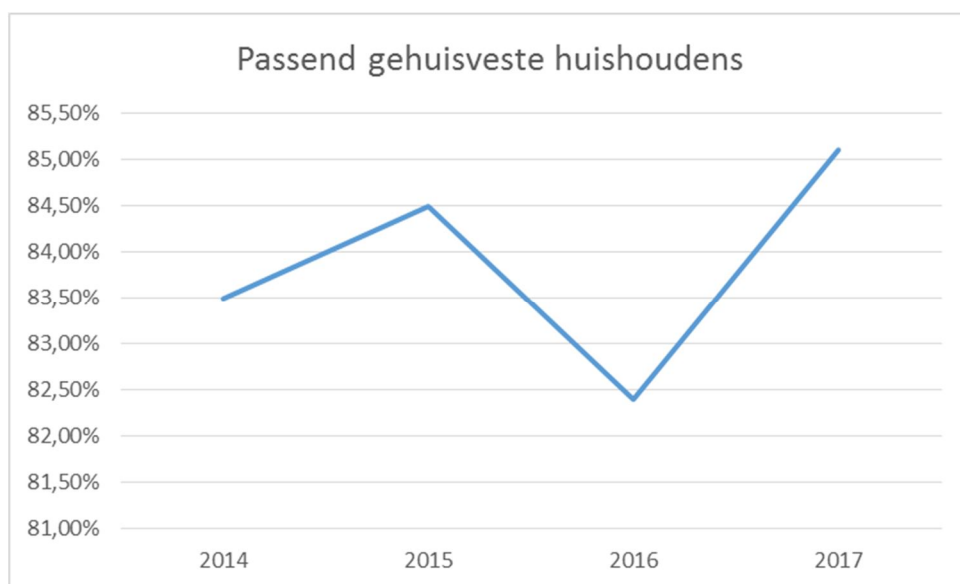
Reguliere werkzaamheden

- Uitvoering afvalnota.
- Grondexploitatie.
- Gebiedsontwikkeling.
- Ruimtelijke plannen.
- Planschadezaken.
- Trekkersrol Samenwerking Midden-Limburg (SML) op het gebied van Wonen, Zorg en Woonomgeving.
- Deelname Samenwerking Midden Limburg.
- Lokale Driehoek (woningcorporatie, gemeente en huurdersbelangenvereniging).
- Huisvesting statushouders.

Indicatoren

Betekenisvolle indicatoren

Passend gehuisveste huishoudens



Het percentage huishoudens dat binnen de inkomensnormen in een huurwoning van een woningbouwcorporatie woont, is tussen 2014 en 2017 gestegen.

Verplichte indicatoren

Indicator	Toelichting	Bron	Jaar	Roerdalen	Limburg	niet stedelijk	<25.000 inwoners
Omvang huishoudelijk restafval	De hoeveelheid restafval per bewoner	CBS	2018	152	124	146	136
			2019	150	123	136	126
Hernieuwbare elektriciteit	Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa	Rijkswaterstaat Klimaatmonitor	2017	6,4%	4,2%	28,5%	
			2018	9,6%	5,4%	30,7%	
Gemiddelde WOZ waarde	De gemiddelde WOZ-waarde van woningen X € 1.000	CBS	2019	218	200		
			2020	230	215	251	312
Nieuw gebouwde woningen	Het aantal nieuwbouwwoningen, per 1.000 woningen	ABF-Systeem woningvoorraad	2017	3,5	4,2	6,9	9
			2018	1,2	4,2	7,3	8,6
Demografische druk	De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de	CBS	2019	79,0%	72,5%	79,4%	79,0%
			2020	80,3%	73,1%	79,8%	79,4%
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuishoude	COELO	2019	633	708	687	708
			2020	685	734	732	749
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishoud en betaalt aan woonlasten	COELO	2019	667	762	774	784
			2020	726	801	807	827

Financieel

bedragen x € 1.000

5. Woonomgeving	Rekening 2019	Primitieve Begroting	Actuele Begroting	Rekening 2020	Verschil
Saldo van baten en lasten					
Lasten	- 3.795	- 3.743	- 4.149	- 3.565	584 V
Baten	3.838	3.666	4.140	3.739	- 401 N
Saldo van baten en lasten	43	- 77	- 10	174	184 V
Mutatie reserves					
Toevoegingen	- 179	-	-	-	-
Onttrekkingen	24	-	33	33	- 0 N
Mutatie reserves	- 155	-	33	33	- 0 N
Resultaat	- 112	- 77	23	207	184 V

Toelichting

bedragen x € 1.000

5. Woonomgeving - Belangrijkste afwijkingen		Verschil
Lasten		
Vanwege een latere kavelverkoop (Herkenbosch), alsook het nog niet gestart zijn met bouwen door een kaveleigenaar (Melick), zijn ook de kosten voor woonrijp maken uitgesteld.		291 V
De post Rest- en Gft afval valt vanwege het ontbreken van het jaarrekeningresultaat van RD Maasland voordeliger uit. Dit wordt in 2021 verrekend		149 V
Doordat in 2019 de installatie voor de na scheiding van kunststof en drankkartons is afgebrand en het na scheidingsproces pas in de loop van 2020 kon worden hervat zijn er minder kosten gemaakt dan ingecalculeerd. Aangezien men een achterstand heeft opgelopen met het na scheiden van plastic en deze hoeveelheid nog moet worden gesorteerd verwachten wij hiervoor in 2021 meer kosten.		59 V
Bij het budget 'diversen afvalverwijdering' is een voordeel ontstaan ten opzichte van het begrootte budget. Op deze post worden met name de communicatiekosten rondom afval verantwoord. Vooruitlopend op de nieuwe inzamelsystematiek is dit budget verhoogd, maar bleek in 2020 nog niet nodig te zijn.		34 V
Milieubeheer algemeen (RUD) minder uitgaven		23 V
Totaal lasten		556 V
Baten		
Grondexploitatie (Wienskeskoel en Oortjesveld); mutaties boekwaarden inclusief effecten winstneming. In 2020 zijn nog kavels verkocht in Oortjesveld. Vanwege de vertraagde verkoop/oplevering van de woningen worden inkomsten later ontvangen maar worden ook kosten voor woonrijp maken vooruitgeschoven. Dat heeft financiële gevolgen ten opzichte van de oorspronkelijke begroting. In de paragraaf grondbeleid wordt dit nader toegelicht.		- 214 N
Als gevolg van vertraging in de kavelverkoop bij Oortjesveld III, Herkenbosch, is minder opbrengst gerealiseerd dan geraamd.		- 175 N
Het vermarkten van het gesorteerde kunststof en drankkartons heeft in 2020 een positief resultaat opgeleverd ten opzichte van het bedrag wat begroot was. Wel is er ook nog sprake van een afrekening (terugbetaling) voor 2018.		18 V
Het oud papier heeft meer opgebracht dan ingecalculeerd. Waar de marktprijs in de eerste paar maanden van 2020 nog erg laag was zien wij vanaf dat moment een stijgende lijn.		31 V
De Milieustraat aan de Maasbrachterweg in Montfort leverde qua baten een positief resultaat op t.o.v. de begroting. Doordat de kosten van de Milieustraat hoger zijn dan in 2019, is de bijdrage in de kosten van de deelnemende gemeenten (Maasgouw en Echt-Susteren) ook hoger. Hiermee was in de begroting nog niet voldoende rekening gehouden.		22 V
Het afvalstoffen- en reinigingsrecht heeft meer opgeleverd dan begroot. Dit heeft te maken met de diftar opbrengsten (gedifferentieerde tarieven). We maken een inschatting van het aantal ledigingen per afvalsoort. In de praktijk wijkt dit altijd af. Dit jaar levert dat meer opbrengsten op		29 V
Omgevingsvergunning (de leges die we ontvangen voor omgevingsvergunningen voor de activiteiten bouw, of APV)		- 95 N
Totaal baten		- 385 N
Overige afwijkingen		12 V
Totaal afwijkingen		184 V

Programma 6 Mobiliteit, infrastructuur en openbaar groen



Inleiding

Dit programma richt zich op de directe leefomgeving van onze inwoners. Zowel op het onderhoud als op de ontwikkeling van de openbare ruimte. Er is dus een relatie met de verbetering van de sociale samenhang, leefbaarheid en burgerkracht in de dorpen.

Wat willen we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan

Krachtige, leefbare dorpen waar inwoners en toeristen zich prettig voelen. Een veilige openbare ruimte waarin een aantrekkelijke kwaliteit tot uiting komt.

We hebben in 2020 verder gewerkt aan het actief betrekken van onze inwoners bij initiatieven op het gebied van veiligheid en leefbaarheid. En bij de keuzes voor de inrichting en het onderhoud van de openbare ruimte. We doen dit met een integraal ontwerp vanuit visie, met betrokkenheid van de inwoners. Toepassing van duurzame materialen, oog voor historische elementen en groen levert mooie en leefbare kernen op. Dit is belangrijk voor onze inwoners, potentiële bewoners en tegelijkertijd verhoogt het de aantrekkelijkheid van onze gemeente voor toeristen en recreanten.

We hebben ook vanuit dit programma bijgedragen aan een hogere veiligheid door met een kritische blik te kijken naar ontwikkelingen in kernen. Daar waar aanwijzingen zijn van oneigenlijke en/of criminele activiteiten (bv dumpingen drugsafval) worden die gedeeld met de partijen die een rol spelen in het veiligheidsdomein. Hier ligt een link met programma 3.

Speerpunten

Samen met inwoners werken aan integrale gebiedsgerichte projecten			
Onderwerp	Inhoud	Financiën	Planning
Actie 1: Afronden reconstructie Hoofdstraat te Posterholt	😊	😊	😊
Actie 2: Voorbereidingen treffen voor een herinrichting van de markt in Vlodrop	😐	😊	😐
Actie 3: Realisatie groot onderhoud aan de Leropperweg binnen en buiten de bebouwde kom	😊	😊	😊
Actie 4: Reconstructie speeltuinen	😊	😊	😐

Toelichting

De diverse grote integrale projecten zijn grotendeels volgens planning uitgevoerd. Er zat wel bijzonder veel druk op de planning, waardoor we de werkzaamheden opnieuw hebben geprioriteerd. Door een aantal zeer moeilijk in te vullen vacatures was het lastig om de planning en de afspraken te realiseren. Daarnaast was participatie met grotere groepen mensen door corona een uitdaging. We hebben daardoor een aantal zaken anders aangepakt of uitgesteld. De belangrijkste en grootste projecten zijn desondanks samen met inwoners voorbereid en in uitvoering gegaan. Bijvoorbeeld de Hoofdstraat in Posterholt. De Roermondseweg is gerealiseerd. We hebben in de voorbereiding met inwoners grote stappen gezet in het maken van een ontwerp voor de nieuwe inrichting, zoals voor de Leropperweg. We hadden eerder willen starten met de herinrichting van de Markt in Vlodrop. Dat is niet gelukt. We voerden eind 2020 de eerste verkennende gesprekken. Dit project werken we in 2021 uit.

De reconstructie van speeltuinen is een meerjarig project. We hebben deze speeltuin reconstructies breder getrokken. Een dorps brede aanpak van speel, beweeg en ontmoetingsplekken zodat deze aantrekkelijk is voor alle inwoners, van jong tot oud. Het beheer en onderhoud van de speeltuinen moet voor de gemeente en/of inwoners betaalbaar blijven. Samen met inwoners bepaalden we het proces en kwamen tot een visie. We willen dat zoveel mogelijk inwoners betrokken raken bij de aanpak. En dat inwoners, waar mogelijk, zelf verantwoordelijk worden voor deze plekken. De beweging in Montfort en Posterholt is het verst gevorderd. Hier vormden zich werkgroepen van inwoners. Zij streven naar een breder dorpsoverleg om zoveel mogelijk mensen te enthousiasmeren. We hopen dit in het 3^{de} kwartaal 2021 te organiseren.

Groenonderhoud op het gewenste niveau, met aandacht voor de mensen die dit werk doen			
Onderwerp	Inhoud	Financiën	Planning
Actie 1: De toekomstige organisatie van team Onderhoud en het groenbedrijf verder vormgeven			
Actie 2: Besluit nemen over het wegwerken van achterstallig laanbomenbeheer			
Actie 3: Het nieuwe maaibeleid geeft een impuls aan natuurontwikkeling			
Actie 4: De biodiversiteit herstellen			
Actie 5: Kwaliteitsimpuls openbaar groen			

Toelichting

In 2020 is een grote groep medewerkers van Westrom gedetacheerd bij het team Onderhoud. Deze medewerkers voeren het groenonderhoud uit in onze gemeente. De resultaten die in 2020 met deze nieuwe werkwijze zijn geboekt zijn, los van de corona situatie, erg positief. We kunnen nu veel sneller inspelen op veranderende situaties en op klachten en vragen van inwoners. We startten in 2020 de voorbereidingen voor de aanpassing van de gemeenteloods in Melick, zodat ook de groenmedewerkers hier gehuisvest kunnen worden. Een gezamenlijke huisvesting zal de integratie in het Team Onderhoud verder versterken.

Bij de kwaliteitsimpuls openbaar groen hadden we al iets verder willen zijn. Dit is een meerjarige ontwikkeling. De reconstructie van de laanbomen is door gebrek aan capaciteit nog niet afgerond.

Naast een mooie en veilige omgeving voor onze inwoners dragen we ook bij aan recreatie en toerisme			
Onderwerp	Inhoud	Financiën	Planning
Actie 1: Renovatie half verharde fietspaden in het Meinweg gebied	😊	😊	😊
Actie 2: Fietspaden Voorster Kerkpad / Naar de Bolberg en Asenrayerweg	😊	😊	😐
Actie 3: Saneren bebording en bewegwijzering in de gemeente	😊	😊	😊

Toelichting

We hebben het fietspad Asenrayerweg succesvol gereconstrueerd in 2020. Dit proces hebben we kunnen verbinden aan andere werkzaamheden, zoals de Boomstraat. Dit project kon daardoor snel worden uitgevoerd. Bij het fietspad Boomstraat hebben we de leefruimte voor het Donker Pimpernelblauwtje vergroot. Daarvoor werkten we onder andere samen met de Vlinderstichting. Voor het fietspad Voorster Kerkpad hebben we wat meer tijd nodig. Dit heeft vooral te maken met noodzakelijk grondaankopen, gesprekken daarover met bewoners en eigenaren, en flora en fauna. Ook speelt de beperkte capaciteit in het team hier een grote rol.

Voor het saneren van bebording in de gemeente hebben we het laatste kwartaal van 2020 opdracht gegeven. De borden worden geïnventariseerd en vervolgens waar mogelijk verwijderd.

De reconstructie van de half verharde fietspaden is een meerjarig project. Dit zal de komende jaren verder vorm krijgen.

We dragen bij aan duurzaamheid			
Onderwerp	Inhoud	Financiën	Planning
Actie 1: Duurzaamheid binnen de waterketen	😊	😊	😊
Actie 2: Duurzame machines en vervoermiddelen	😊	😊	😊
Actie 3: In reconstructies van wegen en riolering en bij onderhoud aan de openbare verlichting houden we rekening met duurzaamheidsaspecten	😊	😊	😊
Actie 4: Uitbreiden aantal publieke laadpalen in de openbare ruimte	😊	😊	😊
Actie 5: Stimuleren en/of realiseren van zonnedaken op gemeentelijk vastgoed of andere gebouwen	😊	😊	😐

Toelichting

We werkten aan een voorstel voor laadpalen in de openbare ruimte in alle kernen. Het voorstel voor zonnepanelen op de gemeenteloods in Sint Odiliënberg is nagenoeg gereed. Zowel in reconstructies in de openbare ruimte in het algemeen als specifiek binnen de waterketen is duurzaamheid een belangrijk thema.

Reguliere werkzaamheden

In 2020 hebben we ook aan de volgende reguliere taken gewerkt:

- beheer en onderhoud wegen, riolering, groen, verkeer, openbare verlichting, civiele kunstwerken en accommodaties;
- we voldoen aan de verplichtingen vanuit de diverse Basisregistraties, zoals de BGT; (Basisregistratie Grootchalige Topografie en de BAG (Basisregistratie Administratie en Gebouwen). We hebben dit zo efficiënt mogelijk aangepakt en werken samen met de gemeente Echt Susteren. Dit kost wel de nodige capaciteit, die we hebben ingehuurd en waarvoor we meerkosten hebben gemaakt;
- op vraag advisering Omgevingsdienst bij vergunningen op het gebied van water, groen, uitwegen en evenementen;
- behandelen meldingen en klachten op het gebied van wegen, water, openbare verlichting, verkeer en groen. We zijn in 2020 overgegaan op het meldsysteem Fixi. De gebruiksvriendelijkheid van het systeem heeft geleid tot een forse toename in het aantal meldingen. Vanaf maart 2020 (ingebruikname Fixi) zijn er ruim 2500 meldingen gedaan, totaal in 2020 circa 2750 meldingen, wat een toename is van circa 70% ten opzichte van voorgaande jaren (in 2019 ruim 1600). We hebben in 2020 gewerkt aan het aanpassen van de organisatie, onder andere door toepassen van de Lean-systematiek (zie programma 7).

Financieel

bedragen x € 1.000

6. Mobiliteit, infrastructuur en openbaar groen	Rekening 2019	Primitieve Begroting	Actuele Begroting	Rekening 2020	Verschil
Saldo van baten en lasten					
Lasten	- 5.554	- 5.637	- 6.406	- 5.974	431 V
Baten	2.277	2.278	2.362	2.493	131 V
Saldo van baten en lasten	- 3.277	- 3.359	- 4.044	- 3.481	562 V
Mutatie reserves					
Onttrekkingen	-	-	60	3	- 57 N
Mutatie reserves	-	-	60	3	- 57 N
Resultaat	- 3.277	- 3.359	- 3.984	- 3.479	505 V

Toelichting

bedragen x € 1.000

6. Mobiliteit, infrastructuur en openbaar groen - Belangrijkste afwijkingen	Verschil
Lasten	
Wegen	
Extra kosten voor het bijhouden van de basisregistraties grootschalige topografie en adressen en gebouwen.	- 38 N
Méér besteed aan onderhoud wegen en veldwegen. Zie ook de baten.	- 49 N
Lagere kapitaallasten door lagere investeringslasten a.g.v. langere realisatietermijn projecten.	21 V
De kosten voor de gladheidsbestrijding zijn lager uitgevallen dan begroot.	11 V

6. Mobiliteit, infrastructuur en openbaar groen - Belangrijkste afwijkingen		Vershil
Straatreiniging. Het plan was om in 2020 te starten met uitbesteding van de veegwerkzaamheden aan Rd Maasland. Hierin zit ook de onkruidbestrijding van de goten opgenomen. Uitvoering van dit plan is in 2020 niet gelukt door vertragingen bij Rd Maasland. Start staat nu gepland op 1 april 2021.		59 V
Stortkosten veegvuil. Er is minder veegvuil ingezameld dan verwacht.		25 V
Beplanting, wandelplaatsen en plantsoenen		
Externe inhuur Westrom. Het aantal noodzakelijke gedetacheerde medewerkers is niet beschikbaar. Daarnaast heeft een groot gedeelte van deze groep medewerkers (risico groep) vanwege de corona maatregelen 4 maanden niet gewerkt		169 V
Onderhoud en reparatie voertuigen en materieel Westrom is meegevalen.		32 V
Snoeien houtwallen. Het aantal noodzakelijke gedetacheerde medewerkers is niet beschikbaar. Daarnaast heeft een groot gedeelte van deze groep medewerkers (risico groep) vanwege de corona maatregelen 4 maanden niet gewerkt		39 V
Uitbesteed onderhoud snoeien en schoffelen. Meer inhuur van externe marktpartijen noodzakelijk geweest vanwege de beperkte aanwezigheid van de gedetacheerde medewerkers van Westrom tijdens de corona maatregelen.		- 42 N
Het aangenomen amendement over kwaliteitsimpuls openbaar groen bij dorpsentrees is in 2020 voor een beperkt deel uitgevoerd. Aan de brug in Vlodrop zijn bloembakken aangebracht. Dit wilden we ook aan de brug over de Roer in St. Odiliënberg realiseren. We kregen hiervoor echter geen toestemming van de Provincie. Verder zijn we gestart met de voorbereidingen om het groen op de rotonde in Montfort te renoveren.		57 V
Planologische afwerking rondom woongebied 'T Sitterd nog niet afgerond.		29 V
Laanbeplanting		
M.b.t. de groenrenovatie Grote Bergerweg zijn in 2020 enkel voorbereidingskosten gemaakt.		99 V
Speeltuinen		
Er zijn minder speeltoestellen vervangen om het beleid voor herziening speelterreinen Roerdalen niet te doorkruisen. Vooral het noodzakelijke onderhoud is uitgevoerd.		29 V
Rioleringen		
Bij sluiting exploitatie Riolerings, hogere toevoeging aan de Voorziening rioleringen.		- 84 N
Meer afkoppeling van hemelwaterafvoer i.v.m. subsidieregeling; zie ook de baten.		- 13 N
Lagere toerekening kosten straatreiniging aan rioleringen i.v.m. lagere veegkosten dan geraamd.		22 V
Lagere advieskosten over rioleringen noodzakelijk gebleken.		23 V
Totaal lasten		388 V
Baten		
Wegen		
Schadeclaims openbare ruimte.		42 V
Doordat de kosten van straatreiniging lager zijn uitgevallen, worden er ook minder kosten doorberekend aan afval en rioleringen.		- 36 N
Rioleringen		
Niet geraamde DHZ-subsidie voor afkoppelen hemelwater. (Deltaplan Hoge Zandgronden)		22 V
Rioolrecht nog betrekking hebbend op voorgaande jaren.		52 V
Rioolrecht 2020, waarbij rekening is gehouden met laatste prognose BsGW.		36 V
Totaal baten		116 V
Mutatie reserves		
Minder ingezette Reserve Toerisme t.b.v. Kwaliteitsimpuls dorpsentrees vanwege lager gerealiseerde kosten dan begroot.		- 57 N
Totaal mutatie reserves		- 57 N
Overige afwijkingen		58 V
Totaal afwijkingen		505 V

Programma 7 Bestuur, organisatie en dienstverlening



Inleiding

Dit programma gaat vooral over HOE we werken. Een andere overheid is voor ons een overheid die meer dienend is aan de gemeenschap. Met minder regels en waar mogelijk ook goedkoper. Onze manier van werken kenmerkt zich door de kernwaarden *respect, gelijkwaardigheid, vertrouwen en verantwoordelijkheid*. Zowel in de organisatie als naar de lokale samenleving. We werken steeds meer met, in plaats van voor onze inwoners aan een krachtig Roerdalen. Dit doen we met een communicatieve organisatie. En met medewerkers die ruimte krijgen voor het ontwikkelen van hun talenten. Daarvoor investeren we in verbetering van onze communicatie en dienstverlening. We dereguleren waar het kan en investeren in de ontwikkeling van burger- en overheidsparticipatie. Samen met de gemeenteraad werken we aan de ontwikkeling van ons lokale bestuur. En de manier waarop we inwoners betrekken bij beleidsontwikkeling, besluitvorming en uitvoering. We werken regionaal samen. Veel taken worden uitgevoerd door verbonden partijen zoals het Servicecentrum MER, RD Maasland en de Veiligheidsregio. We willen onze grip op deze samenwerking verbeteren. Het sleutelwoord is *communicatie*. Daarom investeren we fors in de verbetering hiervan in onze eigen organisatie. Daarnaast sturen we ook in de samenwerking op de kwaliteit van communicatie, bijvoorbeeld bij het Servicecentrum MER. Veel inwoners hebben immers vooral contact met de gemeente via de Omgevingsdienst of de afdeling Sociaal Domein. Onze invloed daarop is minder direct, we sturen via de uitvoeringsplannen op de gewenste ontwikkeling.

Wat willen we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan

Een eigentijdse, open en transparante vorm van besturen. Een communicatieve organisatie, die de kracht van de samenleving ondersteunt en stimuleert. Die ruimte geeft aan initiatieven en de gemeenschap als partner betreft.

We werken aan de verbetering van de gemeentelijke organisatie, op weg naar een andere overheid. Het is een ontwikkeling waarin onze koers en kernwaarden tastbaar worden. Zowel in alle contacten met inwoners en ondernemers, als in onze manier van besturen en organiseren. Vernieuwen betekent samen met inwoners ontdekken wat het beste werkt. Daarom zorgen we voor ruimte om te experimenteren; anders uitvoeren, anders verantwoorden, anders reguleren, anders organiseren en anders financieren. Succesvolle resultaten vertalen we in reguliere takenpakketten. Wat we gaan doen stemmen we af met onze inwoners en ondernemers.

Speerpunten

Communicatieve organisatie en toegankelijke dienstverlening waardoor inwoners zich gehoord, geholpen en betrokken voelen			
Onderwerp	Inhoud	Financiën	Planning
Actie 1: Verbeteren communicatieve organisatie			
Actie 2: Verbeteren werkprocessen (burgerzaken)			
Actie 3: Verbeteren digitale dienstverlening			
Actie 4: Ontwikkelen Klant Contact Centrum (KCC)			
Actie 5: Website			
Actie 6: Gegevensveiligheid			

Toelichting

Verbeteren communicatieve organisatie

Het afgelopen jaar verzorgden we vanaf maart de crisiscommunicatie rondom corona. Dit gebeurde via een speciale coronapagina op de website en artikelen in de reguliere communicatiemiddelen. Ook zetten we de lokale campagne 'Klein geluk is extra aandacht voor elkaar' op. Daarnaast besteedden we veel tijd aan de crisiscommunicatie over de Meinwegbrand en de nazorg daarvan. Via trainingen en advisering aan medewerkers werd gewerkt aan het communicatiever maken van de organisatie. De focus lag hierbij op heldere taal en omgevingsgericht communiceren (Factor C). We toetsten via steekproeven de kwaliteit van onze brieven. Inwoners mochten voor hen onduidelijke brieven terugsturen naar de gemeente.

Via 'Samen Doen' was er in zowel de interne en extern communicatie meer aandacht voor burgerinitiatieven en samenwerking met inwoners.

We plaatsten volgens een nieuwe content strategie elke week uiteenlopende nieuwsberichten in de diverse gemeentelijke en lokale communicatiemiddelen. Ook ontwikkelden we de campagne 'Samen Doen, Samen duurzaam', inclusief een eigen website. Tot slot werd geadviseerd en ondersteund bij diverse beleidsthema's, zoals de nieuwe vorm van afvalinzameling en de omgevingsvisie. Samen met de dorpsbladen werd er gewerkt aan de verkenning van informatieplatform (digitaal & papier) voor heel Roerdalen.

Door werkdruk in de organisatie en in team communicatie verloopt de ontwikkeling naar een communicatieve organisatie wat langzamer dan we graag willen. We hebben afgelopen gezorgd voor diverse verbeteringen, maar de verankering in de organisatie vraagt nog aandacht.

Verbeteren werkprocessen (hele organisatie)

We hebben binnen onze organisatie mensen opgeleid om via de Lean methodiek processen te verbeteren. Dit is op een praktijkgerichte manier gebeurd. We hebben drie processen onder de loep genomen: bestuurlijke besluitvorming, meldingen via een nieuwe applicatie (Fixi²) en het proces voor interne facilitaire dienstverlening. Onder begeleiding van een Lean opgeleide deskundige medewerker werkten medewerkers die bij het proces betrokken zijn samen aan de verbetering. Hierdoor leerden we het gedachtengoed en de werkmethode van procesverbetering via Lean samen toe te passen. Waardoor alle betrokkenen de verbetering van werkprocessen 'dragen'.

² Fixi is de app waarmee inwoners meldingen over de openbare ruimte kunnen doorgeven

Verbeteren werkprocessen (burgerzaken)

In 2020 zijn we gestart met het verbeteren van de werkprocessen bij burgerzaken. Of eigenlijk met continu verbeteren vanuit Lean. Want het is niet alleen maar een kwestie van een beter proces ontwerpen. Het is vooral een kwestie van gedisciplineerd, als team werken aan het continu verbeteren van de dienstverlening.

Ook zijn we gestart met het standaardiseren van onze manier van werken. Alle klantadviseurs werken volgens dezelfde standaarden, om zo ook de kwaliteit van de output constant te krijgen. Zodat inwoners ook dezelfde hoge kwaliteit van dienstverlening ervaren. Dat betekent enerzijds goede werkinstructies opstellen en duidelijke afspraken maken. Anderzijds werken we aan een cultuur waarin we elkaar collegiaal coachen op het houden aan de standaarden en de afspraken die we met elkaar maken.

We hebben hiervoor operatie G.O.E.D. opgestart. G.O.E.D. staat voor geduld, openheid, eerlijk en discipline. Dit is een permanente vorm van coaching tussen de klantadviseurs, waarbij elke dag de baliediensten worden voorbereid én geëvalueerd door een duo. Het doel is om alle klanten in één keer goed te helpen. En om de manier van werken continu te verbeteren.

De eerste signalen en resultaten zijn positief. Dus reden te meer om deze werkwijze voort te zetten in 2021.

Digitale dienstverlening

Eind 2020 zijn we gestart met de implementatie van eDiensten op het gebied van burgerzaken. Inwoners kunnen volledig digitaal 10 veelvoorkomende diensten van de gemeente vanuit thuis afnemen. Zoals het aanvragen van een uittreksel uit de BRP of het doorgeven van een verhuizing. Voor de klantadviseurs betekent dat aan de achterkant dat handmatige handelingen zoveel mogelijk automatisch worden uitgevoerd.

De implementatie is eind 2020 gestart. In 2021 zullen steeds meer van deze diensten op de website verschijnen. Verder zijn we sinds het begin van 2020 overgegaan op een ander meldingssysteem: Fixi. Hiermee kunnen inwoners altijd en overal gemakkelijk een melding indienen. Via een app op de telefoon, of thuis achter de laptop. Telefonisch kan natuurlijk ook nog steeds. De klantadviseurs zetten deze meldingen dan meteen in het systeem. Dit heeft geresulteerd in een flinke groei van het aantal meldingen. Er wordt dus goed gebruik gemaakt van Fixi.

We willen onze inwoners beter van dienst zijn door middel van digitale dienstverlening. Hiervoor zijn in 2020 tal van voorbereidingen getroffen. In 2021 kunnen inwoners van de gemeente, met gebruik van DigiD, verschillende diensten aanvragen bij de gemeente. Het gebruik van DigiD vraagt om een hoge mate van informatieveiligheid. In 2021 ondergaat de gemeente een audit om deze informatieveiligheid te kunnen garanderen.

Klant Contact Centrum (KCC)

Het KCC is voor onze inwoners de telefonische toegangspoort naar onze gemeente. De klantadviseurs beantwoorden vragen rechtstreeks, maken afspraken voor burgerzaken of verbinden door naar de juiste medewerker. Met de aanschaf van een klantvolgsysteem (Join Klant Contact) is de telefonische dienstverlening naar een hoger niveau getild. In dit JKC zit alle informatie over medewerkers waardoor de klantadviseurs sneller en beter kunnen doorverbinden. De kennisbank van het JKC wordt dagelijks gevuld en bijgehouden met alle actuele informatie van de gemeente. Daardoor kunnen de klantadviseurs steeds meer vragen rechtstreeks beantwoorden.

Website

Vanaf het begin van de Corona uitbraak hebben we ingezet op snelle en duidelijke informatievoorziening over Corona op onze website. We deelden het belangrijkste nieuws meteen

via de website. Daarnaast hebben we de website op een duurzamere wijze ingericht voor dit onderwerp. De brand op de Meinweg zorgde voor extra uitdaging.

We hebben in het voorjaar een enquête gehouden om de mening van onze inwoners over de website te peilen. Hieruit blijkt dat inwoners onze website een 8 geven. Het leverde zowel positieve punten als verbeterpunten op. We zijn direct gestart met het oppakken van verbeterpunten. Mening over de website halen we ook op andere manieren op. Bijvoorbeeld via de feedback knoppen op de website. Ook via die weg komt veel positieve feedback binnen.

We hebben ook hard gewerkt aan een toegankelijke website. We voldoen aan de minimumeisen van het 'Tijdelijk besluit digitale toegankelijkheid overheid'. Stap voor stap breiden we onze digitale toegankelijkheid verder uit.

Gegevensveiligheid

Het beschermen van informatie en de privacy van inwoners wordt steeds belangrijker in een toenemende digitale samenleving. Informatiebeveiliging zorgt ervoor dat informatie bij de gemeente veilig is. En alleen toegankelijk voor medewerkers voor wie de informatie relevant is. Privacy gaat over het beschermen van de privacy rechten van inwoners. In de kern gaat het om het verwerken van uitsluitend noodzakelijke gegevens van inwoners voor een bepaald doel. We willen ervoor zorgen dat het lekken van persoonsgegevens en gevoelige informatie wordt voorkomen. We hebben in 2020 aan de volgende onderdelen gewerkt:

Strategisch beleid

In 2020 is nieuw strategisch informatiebeveiligingsbeleid en privacy beleid vastgesteld. Hiermee hebben we een geactualiseerde leidraad. Hierin hebben we onder andere onze ambitie verwoord en hebben we invulling gegeven aan beveiligingsrollen. Daarnaast zijn er afspraken gemaakt tussen de gemeente en het Servicecentrum MER over deze rollen. Daarmee hebben we een effectievere organisatie neergezet.

Bewustwording en training

Het trainen en opleiden van medewerkers is cruciaal om incidenten op het gebied van informatieveiligheid te voorkomen. In 2020 hebben alle medewerkers een training gevolgd. In 2021 zetten we deze lijn voort. Voor nieuwe medewerkers is deze training een verplicht onderdeel van het inwerkprogramma.

Technische maatregelen

Het afgelopen jaar hebben we, in samenwerking met het Servicecentrum MER, grote stappen gezet om het informatiebeveiligingsniveau te verhogen. Zo is de IT-infrastructuur tussen de gemeenten Roerdalen, Maasgouw en Echt-Susteren geharmoniseerd. Ook is er een nieuw en verbeterd back-up systeem geïmplementeerd. Hierdoor zijn we weerbaarder geworden tegen cyberaanvallen. Het belang van dergelijke maatregelen is in 2020 wederom gebleken na de hack bij de gemeente Hof van Twente. In 2021 worden verdere stappen gezet om technische beveiligingsmaatregelen te harmoniseren en moderniseren.

Incidentmanagement

In MER-verband is gewerkt aan de ontwikkeling en harmonisering van het incident management proces. Dit wordt onder coördinatie van het Servicecentrum MER verder uitgewerkt. Implementatie en uitvoering volgt in 2021.

Register van verwerkingen

We hebben in 2020 prioriteit gegeven aan het opstellen van een verwerkingsregister. Hierin zijn alle processen van de gemeente opgenomen waarin persoonsgegevens worden verwerkt. Met het register van verwerkingen hebben we meer grip en controle op de aan ons toevertrouwde

persoonsgegevens. Daarnaast kunnen we met het register efficiënt een inzageverzoek van een inwoner behandelen. Het hebben van een register van verwerkingen is een verplichting vanuit de Algemene Verordening Gegevensbescherming.

Minder en duidelijkere regels, doen wat nodig is			
Onderwerp	Inhoud	Financiën	Planning
Actie 1: Deregulering			
Actie 2: Werken vanuit de bedoeling		n.v.t.	

Toelichting

Deregulering

We zetten sinds 2020 Lean in als methode om onze werkprocessen te verbeteren. Dat doen we vanuit het perspectief van de inwoner. Het gaat om de vraag welke toegevoegde waarde het proces oplevert. En hoe we dat zo efficiënt mogelijk organiseren. (zie ook het stukje hierboven over *verbeteren werkprocessen*)

De Omgevingswet zal leiden tot een grote dereguleringslag. In 2020 werkten we aan de voorbereiding van deze nieuwe wet. We zijn gestart met het opstellen van een Lijst verzwaard advies. Daarmee moeten procedures na inwerkingtreding van de Omgevingswet eenvoudiger worden. Daarnaast kijken we kritisch of er een efficiency-slag te behalen is, door terugkerende zaken op een eenvoudige manier te reguleren. Daarmee wordt het maken van beleidsstukken makkelijker en weet een aanvrager eerder waar hij/zij aan toe is. In 2020 was dit het geval bij “Maatschappelijke woonvoorzieningen in bestemmingsplan”.

We zijn gestart met het actualiseren van de Monumentenlijst 2020 en de Nadere subsidieregeling Economie (om de relatief kleine economische subsidies makkelijker toegankelijk te maken). Deze werkzaamheden lopen nog door in 2021.

We hebben het subsidiebeleid vernieuwd. Minder regels zowel voor aanvrager als intern in de uitvoering. De regels zijn makkelijker te begrijpen (heldere taal) en toegankelijker gemaakt voor de aanvrager.

Een kernteam van maatschappelijk betrokken vrijwilligersorganisaties krijgt één subsidie van de gemeente. Ze hebben gezamenlijk verantwoordelijkheid genomen voor de uitvoering van het beweegakkoord. In plaats van de gemeente die het budget beheert en de aanvragen behandelt. Aanpak vanuit vertrouwen en deregulering.

We hebben de subsidieregeling basisondersteuning opgezet. Het gaat over lichte vormen van ondersteuning die makkelijk beschikbaar zijn voor inwoners, bijvoorbeeld via het Sociaal Team. In plaats van vijf subsidiebeschikkingen voor vijf partners werken we vanaf 2021 met één beschikking en één opdracht. De winst zit zowel in de andere manier van werken als in deregulering.

We hebben in 2020 het nieuwe huwelijksbeleid vastgesteld. De gemeente bemoeit zich niet meer met de locatie en koppels kunnen makkelijker een eigen babs regelen. In de coronaperiode hebben we samen met de bruidsparen naar de beste oplossing gezocht voor de al langer geplande huwelijken. Zonder dat dit geleid heeft tot administratieve rompslomp of financiële consequenties voor de koppels.

We hebben de aansluitverordening riolering aangepakt. Hierdoor is er meer duidelijkheid over wie waarvoor verantwoordelijk is, hoe we omgaan met aansluiten en hoe we (technische) problemen oplossen. Kortom meer duidelijkheid voor onze inwoners.

Werken vanuit de bedoeling

We gaven hier afgelopen jaar invulling aan met de uitwerking van de Omgevingswet en de omvorming van het Sociaal Domein. Daarnaast is dit het centrale thema in het programma Andere Overheid. Daarin staan de ontwikkeling van onze communicatie, dienstverlening, dorpsgericht werken en deregulering centraal. Onder het motto Samen Doen! werkten we aan de ontwikkeling van onze organisatie en de samenwerking met inwoners en ondernemers.

We gebruikten de Lean-methodiek om onze werkprocessen te optimaliseren. De toegevoegde waarde voor de inwoners is daarin leidend.

Meer samenwerken met inwoners en ondernemers			
Onderwerp	Inhoud	Financiën	Planning
Actie 1: Uitwerken van de begroting met inwoners		n.v.t.	
Actie 2: Aanbevelingen rekenkamercommissie uitvoeren		n.v.t.	
Actie 3: Experimenteerruimte			

Toelichting

We betrekken onze inwoners zoveel mogelijk bij de uitwerking van de begroting. In 2020 deden we dat onder meer voor het afvalbeleid en de voorbereiding van de Omgevingsvisie.

Een van de aanbevelingen van de rekenkamercommissie gaat over de rol van de raad en het advies aan college en organisatie om de gemeenteraad tijdig te betrekken. Dat hebben we onder meer gedaan voor de thema's afval, duurzaamheid en de Omgevingswet. Via een raads werkgroep deden raadsleden actief mee in de voorbereiding van nieuw beleid. Daarnaast was de raad via een klankbordgroep intensief betrokken bij de voorbereiding van de nieuwe begroting.

We hebben de ervaringen met burgerinitiatieven en gemeente initiatieven geëvalueerd. Dat leverde waardevolle inzichten op voor zowel inwoners als ambtenaren. We deelden die begin 2021 via een speciale editie van Roerdalen Bericht met onze inwoners.

Via beeldvormende bijeenkomsten hebben we inwoners, raads- en commissieleden betrokken bij de voorbereiding van de bestuurlijke besluitvorming. We experimenteerden in 2020 met deze nieuwe werkvorm. De eerste twee bijeenkomsten konden nog fysiek plaatsvinden. In de rest van het jaar hebben we online-bijeenkomsten gehouden. De eerste ervaringen waren positief.

Hoe experimenteel was 2020?

In het afgelopen jaar heeft zich een (beperkt) aantal burgerinitiatieven gemeld, met experimenteerpotentie. We hebben met alle initiatiefnemers de mogelijkheden verkend en waar mogelijk ondersteuning geboden. Een deel van de initiatieven ondervond stagnatie, een deel werd (vrijwel) afgerond en een deel is nog in ontwikkeling. Hieronder in die volgorde enkele voorbeelden:

Mobiele ontmoetingsbus

Jongeren in Roerdalen missen een plek waar ze elkaar laagdrempelig kunnen ontmoeten, met een vrije inloop. Tegelijkertijd wil het sociaal team weten wat er onder hen speelt. Hierdoor kan het sociaal team preventief inspelen op hulp/ondersteuningsvragen. Dit leidde tot het idee van een mobiele ontmoetingsplek. De ambitie is generaties en verschillende doelgroepen inwoners te verbinden. Hiervoor bouwen circa 40 jongeren een oude lijnbus om tot een flexibele (verplaatsbare) en multifunctionele (inzetbaar voor verschillende doeleinden en doelgroepen) voorziening. Uniek voor Roerdalen. Daarom ondersteunen we dit project als experiment.

We onderzoeken hoe de bus een voorziening wordt voor en door de gemeenschap en andere professionals. Welke aanpak werkt hierbij? Daarnaast onderzoeken we hoe dit initiatief duurzaam in stand gehouden kan worden en toekomstbestendig is. En hoe het kan bijdragen aan preventie van gemeentelijke zorgkosten. In 2021 plannen we diverse evaluatiemomenten in.

Speeltuin 't Vinkenès' (Rector van den Boornlaan Posterholt)

Dit burgerinitiatief startte al in 2019. Maar in 2020 ontwikkelde het project zich volop. Lokale jeugd, buurtvereniging, betrokken buurtbewoners en Stichting Kernoverleg Natuurlijk! Postert bundelden hun krachten en werkten samen aan hun droom. Een uitdagende speeltuin van deze tijd voor jong én oud. Een peiling in de buurt en op de basisschool gaf een duidelijk beeld waar behoefte aan is. Naast alle wensen bleken er ook zorgen over overlast. De initiatiefnemers brachten alle wensen en zorgen in kaart en maakten een plan. In samenspel met de buurt, diverse fondsen, maatschappelijke organisaties als Wonen Limburg, lokale ondernemers en de gemeente Roerdalen realiseerden zij hun droom.

Het resultaat is een speellocatie met aantrekkingskracht op bezoekers van ver buiten Posterholt. De buurt voelt zich 'eigenaar' van de speeltuin. Ze stelden samen huisregels op, gaven het predicaat 'rookvrij' en kozen een naam: 't Vinkenès. De samenwerking met de initiatiefnemers leverde veel leerinzichten op. Gezamenlijk evalueerden we het proces. Daarnaast bespraken we de duurzame betrokkenheid van de initiatiefnemers. Welke rol kunnen zij nemen in het structureel groot en/of klein onderhoud van speeltoestellen? Hoe kunnen we dit goed organiseren? Met aandacht voor verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid. We streven ernaar hier duidelijkheid over te hebben in het eerste kwartaal 2021.

Dorpspark Schepersheuvel

Een langer lopend experiment is het dorpspark Schepersheuvel. Dit startte eind november 2018. Inwoners, ondernemers en verenigingen uit het dorp gingen zelf aan de slag met de invulling van het verlaten voetbalpark in Sint Odiliënberg. De gemeente ondersteunt dit proces. In 2020 stelde de inwonerswerkgroep de verschillende onderdelen definitief vast. Zodat die verder konden worden uitgewerkt; Een evenemententerrein, uitbreiding Jong Nederland, kindcentrum, kinderboerderij, hondenspeelveld en sport- en beweegmogelijkheden. Daarnaast houdt een groep landschaps- en natuurdeskundigen zicht op het integrale totaalplaatje. Een groene natuurlijke omgeving met aandacht voor biodiversiteit. Onder andere het Cita Verde college is hier een partner in. We kwamen al overeen dat zij het structureel onderhoud aan het terrein verrichten. Hiermee bieden zij hun studenten waardevolle praktijkervaring. En de gemeente heeft geen onderhoudskosten voor het groen. Het park kan natuureducatie projecten ondersteunen voor de jeugd.

We evalueerden de voortgang van het project in 2020. Dit gaf waardevolle leerinzichten. Hoe gaan we om met de verschillende initiatiefnemers die zich op een verschillend tempo ontwikkelen? Er bleek behoefte aan meer communicatiemomenten. Aangezien door corona interactieve sessies lastig bleken, moesten we inzetten op andere middelen. Zo kwam er periodiek aandacht in de gemeentelijke nieuwsbrieven over de voortgang en plaatsten we een informatiebord bij het terrein. In 2021 verwachten we de afronding van de planvorming en een definitieve ontwerpschets.

Communicatieplatform

Dorpsbladen en gemeente Roerdalen verkennen samen de mogelijkheden om krachten te bundelen. Doel is om alle inwoners te bereiken en ze te informeren over wat er speelt in het eigen dorp, de buurdorpen en de gemeente. Daarvoor werken we samen aan een mix van dorpsgerichte en dorpsoverstijgende informatie. Gecombineerd met actueel nieuws en achtergrondinformatie. Zowel op papier als via social media. Uit het inwonersonderzoek van december jl. blijkt dat daar veel belangstelling voor is. We ronden in 2020 de voorbereiding van het experiment voor de samenwerking af. In de loop van 2021 wordt een proefeditie van de nieuwe opzet huis-aan-huis verspreid. Tegelijkertijd gaat een proefversie van de website en social media van start.

Dorpsplatform / burgercoöperatie ApolloVitaal

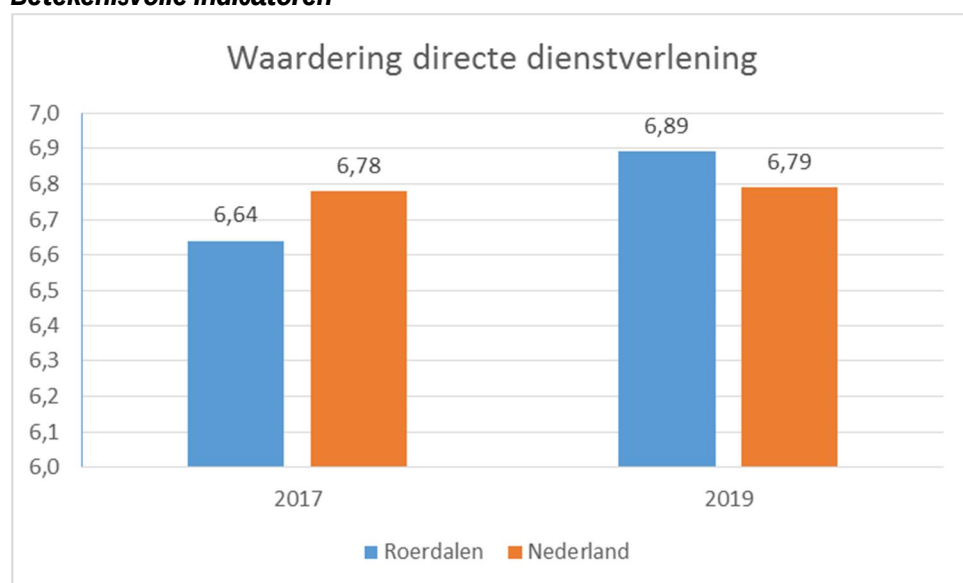
ApolloVitaal is een (dorps)netwerk/platform waarin inwoners, verenigingen, maatschappelijke organisaties, commerciële partijen en de gemeente opgabegericht samenwerken. Ieder draagt vanuit de eigen rol bij aan groeiend eigenaarschap en meer lokale sturing vanuit en voor dorpen. Daarbij gaat het om meer waarden dan alleen financiële waarde. Gaandeweg ontdekken we hoe een nieuwe rolverdeling er uit kan zien. Welke taken het dorp in eigen beheer kan overnemen. En welke taken het beste belegd kunnen worden bij de gemeente of maatschappelijke organisaties. We maakten in 2020 afspraken over een tweejarig traject waarin ten minste 5 nieuwe initiatieven zullen starten die bijdragen aan het versterken van eigenaarschap in het dorp. Daarmee is ApolloVitaal een interessant voorbeeld in de ontwikkeling naar een andere overheid. Hier werken we aan voor alle dorpen.

Reguliere werkzaamheden

- Bestuursorganen.
- Bestuur ondersteuning B&W.
- Bestuur ondersteuning gemeenteraad/rekenkamer.
- Burgerzaken.
- Bestuurlijke samenwerking.
- Planning- en control cyclus.

Betekenisvolle indicatoren

Betekenisvolle indicatoren



De cijfers van de burgerpeiling 2019 zijn begin 2020 bekend gemaakt. Hierin zien we een positieve ontwikkeling ten opzichte van 2017.

Het rapportcijfer voor de directe dienstverlening van onze gemeente is gestegen van 6,64 naar 6,89. Het Nederlands gemiddelde van 6,77 naar 6,79.

Financieel

bedragen x € 1.000

7. Bestuur, organisatie en dienstverlening	Rekening 2019	Primitieve Begroting	Actuele Begroting	Rekening 2020	Vershil
Saldo van baten en lasten					
Lasten	- 10.479	- 10.726	- 10.805	- 10.406	399 V
Baten	514	388	283	274	- 9 N
Saldo van baten en lasten	- 9.965	- 10.339	- 10.522	- 10.132	390 V
Mutatie reserves					
Toevoegingen	- 100	-	-	-	-
Onttrekkingen	495	610	1.460	909	- 551 N
Mutatie reserves	395	610	1.460	909	- 551 N
Resultaat	- 9.570	- 9.729	- 9.062	- 9.224	- 161 N

Toelichting

bedragen x € 1.000

7. Bestuur, organisatie en dienstverlening - Belangrijkste afwijkingen	Vershil
Lasten	
In december 2020 zijn er nabetalingen gedaan over 2019 en 2020 vanwege de nieuwe rechtpositieregeling voor raadsleden.	- 52 N
Als gevolg van de coronacrisis zijn er minder initiatieven aangedragen om te experimenteren. Over twee experimenten zijn wel afspraken gemaakt in 2020. Ze worden in 2021 uitgevoerd en de experimenteerbijdrage komt dan ook ten laste van 2021	78 V
De bijdrage SC MER is verlaagd voor de onderdelen bedrijfsvoering en bestuur & organisatie door een positief jaarrekeningresultaat 2020 van het SC MER	163 V
De onderzoekskosten i.v.m. bezuinigingen organisatie-en bedrijfsvoeringskosten zijn lager dan begroot, dit project loopt in 2021 door	147 V
Het uitvoeringsprogramma Digitale Dienstverlening strekt zich over een langere periode uit dan aanvankelijk bij de begroting verwacht. Project wordt in 2021 afgerond.	104 V
Totaal lasten	440 V
Baten	
n.v.t.	
Totaal baten	-
Mutatie reserves	
Lagere onttrekking aan Reserve Digitale dienstverlening door vertraging van projecten	- 104 N
Minder inzet Reserve Organisatieontwikkeling i.v.m. lagere gerealiseerde kosten.	- 197 N
Minder inzet Reserve Organisatieontwikkeling i.r.t. capaciteitsuitbreiding team REO en Openbare Werken.	- 100 N
Minder inzet Reserve Organisatieontwikkeling nodig i.v.m. minder hoge kosten doorontwikkeling MER.	- 140 N
Minder inzet Algemene reserve voor verkiezingen o.b.v. nog geen gerealiseerde kosten.	- 10 N
Totaal mutatie reserves	- 551 N
Overige afwijkingen	- 49 N
Totaal afwijkingen	- 161 N

Programma 8 Algemene middelen

Inleiding

In dit programma staat de financiële positie van de gemeente Roerdalen centraal. Een solide financiële positie is randvoorwaardelijk voor het realiseren van onze ambities. Er moet ruimte zijn om te investeren, zodat de leefbaarheid in onze gemeente duurzaam wordt verstrekt. Het programma draagt vanuit dat oogpunt indirect bij aan de verbindende thema's.

Wat willen we bereiken en wat hebben we daarvoor gedaan

Een duurzaam gezonde financiële huishouding van de gemeente.

Wij willen een sluitende begroting met een gezond meerjarenperspectief. We streven naar jaarlijks repressief toezicht van de provincie.

We hebben voldoende middelen beschikbaar voor het opvangen van tegenvallers. Dat wil niet zeggen dat we een risicomijdende gemeente zijn. We hebben een bewuste risicohouding. De schuldpositie van de gemeente bevindt zich op een verantwoord niveau.

We hebben voor 2020 repressief toezicht gekregen van de provincie. Wel hebben we bij de jaarrekening 2019 en bij het opstellen van de kadernota 2021 geconstateerd dat er geen balans meer is tussen structurele uitgaven en inkomsten. Om deze balans te herstellen en een gezonde financiële positie te houden zijn we in 2020 een project gestart "Begroting in Balans". Hierbij is het uitgangspunt dat in 2024 de structurele lasten weer in balans zijn met structurele inkomsten. We hebben dit uitgewerkt in de begroting 2021.

We vinden de lastendruk voor de inwoners acceptabel. We streven naar zo veel mogelijk kostendekkendheid. Ofwel de gebruiker betaalt. Daarnaast nemen de algemene belastingen niet meer toe dan noodzakelijk is. In 2020 is de kostendekkendheid van de producten in de legesverordening onderzocht. Op basis hiervan hebben we de legesverordening voor 2021 aangepast. Die is in de raad van december 2020 vastgesteld.

Meer informatie over de financiële positie van onze gemeenten is te vinden in de paragraaf weerstandvermogen en risicobeheersing, de paragraaf financiering en de paragraaf lokale heffingen. In de eerste twee paragrafen zijn ook de kengetallen opgenomen die inzicht geven in de financiële positie (zie voor meer informatie ook de raadsinformatiebrief van 16 februari 2021).

Dit programma zorgt op zich zelf niet voor een solide financiële positie, maar we beschrijven hier wel het strategische doel in dit kader.

Een duurzaam gezonde financiële huishouding van de gemeente

Reguliere werkzaamheden

- Heffing en inning van belastingen (zie paragraaf lokale heffingen).
- Uitvoeren treasuryfunctie (zie paragraaf financiering).
- Aandelenbeheer (zie paragraaf verbonden partijen).
- Analyse en berekeningen gemeentefonds.

Financieel

bedragen x € 1.000

8. Algemene middelen	Rekening 2019	Primitieve Begroting	Actuele Begroting	Rekening 2020	Vershil
Saldo van baten en lasten					
Lasten	- 811	- 43	- 302	- 313	- 11 N
Baten	35.673	36.148	37.444	37.568	124 V
Saldo van baten en lasten	34.863	36.104	37.141	37.254	113 V
Mutatie reserves					
Toevoegingen	- 1.914	- 17.963	- 18.122	- 21.723	- 3.601 N
Onttrekkingen	1.821	17.681	17.993	21.611	3.618 V
Mutatie reserves	- 93	- 281	- 129	- 112	17 V
Resultaat	34.770	35.823	37.012	37.142	130 V

Toelichting

bedragen x € 1.000

8. Algemene middelen - Belangrijkste afwijkingen	Vershil
Lasten	
De exploitatiebijdrage BsGW 2020 is hoger dan begroot als gevolg van een verwacht negatief jaarrekening resultaat (zie ook paragraaf verbonden partijen)	- 28 N
Totaal lasten	- 28 N
Baten	
Bijstellingen gemeentefondsuitkering voorgaande jaren 2018 en 2019	78 V
Niet ontvangen verwachte extra algemene uitkering voor compensatie coronakosten bij sociaal domein. De kosten bij programma 2 zijn ook lager dan verwacht	- 225 N
De effecten van de decembercirculaire zijn niet in de begroting 2020 verwerkt	94 V
Het bedrag aan compensabele btw is hoger dan geraamd, dit zorgt voor lagere exploitatiebijdrage BsGW 2020	9 V
In verband met het vrijvallen van obligaties in de loop van 2020 is een incidenteel voordeel ontstaan doordat de ontvangsten hoger waren dan onze boekwaarde	136 V
Totaal baten	92 V
Mutatie reserves	
Minder toevoeging aan Reserve Toerisme vanwege lagere opbrengst toeristenbelasting. De toevoeging is jaarlijks 10% van de belastingopbrengst. De opbrengsten toeristenbelasting zijn in de halfjaarrapportage naar beneden bijgesteld, maar de reserve storting niet	18 V
Totaal mutatie reserves	18 V
Overige afwijkingen	48 V
Totaal afwijkingen	130 V

Algemene dekkingsmiddelen

In de eerste 7 programma's zijn de specifieke baten per programma opgenomen. Daarnaast heeft de gemeente ook nog baten die niet aan een programma zijn toe te rekenen. Het betreft de algemene uitkering, de algemene belastingen en opbrengsten van aandelen en obligaties; de zogenaamde algemene dekkingsmiddelen. We lichten deze posten hier toe.

Toelichting

Belastingen en Waardering Onroerende Zaken (WOZ)

Voor een nadere toelichting op de lokale heffingen verwijzen we naar de paragraaf lokale heffingen.

Gemeentefondsuitkering

De gemeentefondsuitkering bestaat uit drie onderdelen:

- algemene uitkering;
- integratie- en decentralisatie-uitkeringen, hierbij maken we verschil tussen de uitkeringen sociaal domein en de overige uitkeringen;
- aanvullende uitkeringen.

In onderstaand staatje is te zien hoe de opbouw is:

bedragen x € 1.000					
Gemeentefondsuitkering	Rekening 2019	Primitieve Begroting	Actuele Begroting	Rekening 2020	Vershil
Algemene uitkering	25.836	26.625	27.379	27.461	81 V
Integratie uitkering Sociaal deelfonds	3.931	3.811	4.104	4.104	- 1 N
Integratie en decentralisatie-uitkeringen	703	396	881	894	13 V
Totaal Gemeentefondsuitkering	30.470	30.832	32.365	32.459	94 V
Compensatie uitkerings- en uitvoeringskosten Corona	-	-	225	-	- 225 N
Verrekening voorgaande jaren	32	-	-	78	78 V
Totaal Algemene uitkering	30.502	30.832	32.590	32.537	- 53 N

De begroting is gebaseerd op de stand van de septembercirculaire 2020. Over de effecten van de decembercirculaire 2020 bent u geïnformeerd in het raadsvoorstel dat is behandeld in de raad van 18 maart 2021. Het belangrijkste verschil tussen de begroting en de rekening zijn de extra gelden die we in december nog hebben ontvangen ter compensatie voor de effecten als gevolg van de coronacrisis (€ 75.000).

Bij de halfjaarrapportage hebben wij voor de compensatie voor de extra kosten in het kader van jeugd rekening gehouden met een te ontvangen bedrag van € 225.000. Dit was gelijk aan de ingeschatte extra kosten op dat moment. Deze hadden we toen apart inzichtelijk gemaakt (zie bovenstaand overzicht). Uiteindelijk hebben we € 81.000 ontvangen voor de compensatie van jeugd en WMO. Deze opbrengst maakt onderdeel uit van de algemene uitkering. In programma 2 zijn de kosten voor jeugd en WMO die samenhang met de coronacrisis verantwoord.

In totaliteit hebben we in 2020 als compensatiepakket coronacrisis € 817.000 ontvangen via het gemeentefonds (zie onderstaand staatje voor de opbouw hiervan).

(bedragen * € 1.000)

Opmerkingen	
Continuïteit en inhaalzorg jeugd en WMO2015	81
Lokaal culturele voorzieningen, buurthuizen en vrijwilligersorganisaties	132
Toezicht en handhaving	53
Schrappen opschalingskorting voor 2020	71
Compensatie quarantainekosten	3
Flankerend beleid participatie	32
Participatie (wsw-bedrijven)	211
Vergoeding toeristenbelasting/parkeerbelasting	124
Eigen bijdrage Wmo (abonnementsgelden)	24
Noodopvang kinderen van ouders met cruciaal beroep	28
Voorschoolse voorziening peuters	10
Extra kosten verkiezingen	37
Jeugd aan zet	10
Compensatie coronacrisis uit gemeentefonds	817

Treasury

Gemeente Roerdalen ontvangt jaarlijks dividenduitkeringen, omdat we aandelen bezitten in onder andere de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) en Enexis BV. Voor de raming van het dividend is uitgegaan van de ontvangsten over eerdere jaren.

De dividend uitkering van de BNG is wel als inkomst opgenomen maar nog niet daadwerkelijk ontvangen (afgerond € 21.800). De BNG volgt de aanbevelingen van de Europese Centrale Bank (ECB) om af te zien van uitbetaling van dividenden of deze te beperken. Een deel van het dividend over 2019 is inmiddels ontvangen. De uitkering van het restant zal op basis van het ECB-advies niet voor 30 september 2021 plaatsvinden.

Naast het dividend over de aandelen, valt hier ook de beleggingsopbrengst van de obligaties onder. Door invoering van het schatkistbankieren, mag de gemeente vrijgevallen obligaties niet opnieuw beleggen. Dit heeft tot gevolg dat onze rente-inkomsten afnemen. In 2020 zijn er 6 obligaties vrijgevallen. Aangezien de boekwaarde van 2 van deze obligatieleningen lager was dan de uitgekeerde nominale waarde hebben we hier een boekwinst opgeemaakt van € 135.685.

Voor een nadere toelichting op treasury verwijzen we naar de paragraaf financiering.

Onvoorzien

We nemen in de begroting een bedrag van € 100.000 op voor onvoorziene uitgaven.

De criteria voor het inzetten van de post onvoorzien zijn als volgt:

- het betreft niet-beïnvloedbare uitgaven;
- waarvoor geen compensatie mogelijk is binnen het programma;
- die incidenteel zijn;
- onvoorzienbaar waren en;
- die onuitstelbaar en onvermijdbaar zijn.

In 2020 is de post onvoorzien ingezet voor de gevolgen van natuurbrand Meinweg en het coronavirus.

PARAGRAFEN

Het karakter van een paragraaf in de programmabegroting is dat het een onderwerp behandelt dat invloed heeft op meerdere programma's van de begroting.

Paragraaf over Corona

Een groot deel van 2020 werd beïnvloed door de gevolgen van de coronapandemie. Vanaf half maart ging ook onze gemeente in een intelligente lockdown. Die werd rond de zomer versoepeld. In het najaar werden de maatregelen weer strenger. Corona en de beperkende maatregelen raken alle inwoners. De financiële gevolgen lijken tot nu toe mee te vallen. We houden er rekening mee dat dit in 2021 verandert. Veel inwoners en ondernemers zijn het eerste jaar relatief goed doorgekomen. De landelijke steunmaatregelen waren een belangrijk hulpmiddel. Maar hoe langer de crisis aanhoudt, hoe moeilijker het wordt voor onze inwoners en ondernemers om vol te houden. We zijn dan ook bezorgd over het financieel en maatschappelijk effect dat in 2021 zichtbaar gaat worden.

Maatschappelijke gevolgen

De beperkende maatregelen van het Rijk raken alle inwoners van Roerdalen, van jong tot oud. Het verenigingsleven en de sport kwamen grotendeels tot stilstand. De mogelijkheden voor contact en ontmoeting zijn minimaal. Dat is mentaal zwaar voor veel inwoners. Er is landelijk sprake van uitgestelde zorg. Dit speelt ongetwijfeld ook in Roerdalen. We kunnen nog moeilijke inschatten wat hiervan in de komende jaren de gevolgen zijn.

Veel ondernemers hebben het zwaar omdat ze hun bedrijf noodgedwongen moesten sluiten. Dankzij de versoepelingen in de zomer konden bedrijven in de recreatie en toerisme sector de verliezen enigszins beperken. De nieuwe lockdown van eind 2020 zorgt opnieuw voor een somber perspectief. We zien tot op heden maar beperkt effect op het aantal aanvragen voor een uitkering, mogelijk het gevolg van de steunmaatregelen van het Rijk.

Gevolgen voor de gemeentelijke inzet

Corona zorgde zowel ambtelijk als bestuurlijk voor extra werk. Een deel van dit werk wordt uitgevoerd voor het SC MER. Het gaat bijvoorbeeld om de uitvoering van de ondersteuningsregelingen van het Rijk (zoals TOZO). We hebben afgelopen jaar vooral extra capaciteit ingezet op de ondersteuning van de crisisorganisatie, communicatie, ondersteuning van ondernemers en verenigingen, toezicht en handhaving.

Alle medewerkers die geen rol hadden in de directe dienstverlening werkten zoveel mogelijk thuis. De digitale ondersteuning werd snel ingericht en inmiddels is digitaal werken vanzelfsprekend geworden. We zorgden er onder andere via digitale organisatiebijeenkomsten voor dat onze medewerkers met elkaar en de organisatie verbonden bleven.

Financiële gevolgen

Voor het opvangen van financiële tegenvallers als gevolg van corona heeft het Rijk een compensatiepakket coronacrisis beschikbaar gesteld, dat we via het gemeentefonds hebben ontvangen (zie ook de toelichting op de gemeentefondsuitkering pagina 72).

Naast dit compensatiepakket hebben we een specifieke uitkering ontvangen voor de uitvoering van de tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) en een subsidie van het A&O-fonds voor de snelle regeling voor human resource-vraagstukken tijdens de corona-crisis. In totaliteit hebben we € 2.936.000 ontvangen. Het totale nadeel in 2020 als gevolg van de coronacrisis was € 2.377.000. Per saldo hebben we dus een voordeel van € 559.000. In de raadsvergadering van 18 maart 2021 is besloten om de middelen die zijn ontvangen voor de ondersteuning van de lokale culturele voorzieningen als nog beschikbaar te stellen voor dit doel. In onderstaande tabel is per onderdeel aangegeven welke extra inkomsten we hebben gehad en welk effect erop de reguliere uitgaven en inkomsten is geweest in 2020. Na de tabel lichten we een aantal posten een toe.

Omschrijving	Pr.	Compensatie pakket via gemeente- fondsuitkering	Overige ontvangsten	Hogere uitgaven	Lagere uitgaven	Lagere inkomsten	Resultaat
Minder huurinkomsten sportaccommodaties	1					21.000	- 21.000 N
Lokale culturele voorzieningen	1	132.010					132.010 V
Noodopvang kinderen van ouders met cruciaal beroep	1	28.285		1.777			26.508 V
Voorschoolse voorziening peuters	1	9.578		2.526			7.052 V
Door de schoolsluiting zijn er minder ritten gereden	2				11.342		11.342 V
Van de vervoersvoorziening Omnibuzz is minder gebruik gemaakt	2				20.061		20.061 V
Compensatie ondersteuning inwoners in quarantaine	2	3.121					3.121 V
Alle huiskamerplus projecten zijn tijdens de eerste coronagolf dicht geweest	2				32.931		32.931 V
Jeugd aan zet, ingezet voor project "Mobiele ontmoetingsbus"	2	10.000		10.000			-
Tozo (specifieke uitkering)	2		2.111.930	1.959.175			152.755 V
Compensatie voor toename van armoede- en schuldenproblematiek	2	15.128					15.128 V
Re-integratie van bijstandsgerechtigden	2	17.367					17.367 V
Integratie mutatie Participatie	2	210.731		210.731			-
Vrijstelling eigen bijdrage WMO maanden april en mei	2	24.377				25.000	- 623 N
Continuïteit en Inhaalzorg Wmo en jeugd	2	81.299					81.299 V
Financiële compensatie zorgaanbieders Wmo en jeugd (omzet-garantie)	2			319.937			- 319.937 N
Compensatie hogere kosten toezicht en handhaving	3	52.996					52.996 V
Per saldo lagere kosten groenonderhoud door lagere inzet medewerkers westrom	6			55.266	208.373		153.107 V
Compensatie extra kosten verkiezingen, gereserveerd voor 2021	7	36.993		36.993			-
Financiële effecten op de bedrijfsvoering	7		7.513	33.283	71.360		45.590 V
Experimenteerbudget, minder initiatieven aangedragen om te experimenteren	7				78.333		78.333 V
Schrappen opschalingskorting 2020	8	70.831					70.831 V
Compensatie toeristenbelasting, nadeel gelijk gehouden aan compensatie omdat corona effect niet duidelijk is (totale aframing € 278.000)	8	124.000				124.000	-
		816.716	2.119.443	2.629.688	422.400	170.000	558.870 V
			2.936.159			2.377.288	558.870 V

Toelichting

Lokale culturele voorzieningen

Van het Rijk ontvingen we € 132.000 voor ondersteuning van lokale culturele voorzieningen, buurt- en dorpshuizen en vrijwilligersorganisatie. Deze middelen worden in 2021 ingezet voor de uitvoering van de subsidieregeling "Tijdelijke corona ondersteuning lokale infrastructuur".

Noodvang kinderen van ouders met cruciaal beroep en voorschoolse voorzieningen peuters.

We hebben een rijksbijdrage ontvangen voor:

- de compensatie voor de kosten van de gratis noodopvang kinderen van ouders met cruciaal beroep of in de vitale sector, en;
- de compensatie van de wegvallende ouderbijdrage voor voorschoolse voorziening peuters door de (gedeeltelijke) sluiting van de kinderopvang vanwege het coronavirus

Van beide regelingen is nauwelijks gebruik gemaakt.

Jeugd aan zet

Vanuit het programma maatschappelijke diensttijd (MTD) heeft de gemeente € 10.000 om jongeren in coronatijd te ondersteunen. Tegelijkertijd kunnen jongeren een maatschappelijke bijdrage leveren waar deze nu nodig is. Dit bedrag is in Roerdalen, vanuit het Sociaal Team, ingezet voor het "busproject Amigos", de mobile ontmoetingsplek voor jong & oud.

Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers

De Tozo voorziet:

- in een aanvullende uitkering voor levensonderhoud als het inkomen door de coronacrisis tot onder het sociaal minimum daalt, en/of;
- in een lening voor bedrijfskapitaal om liquiditeitsproblemen als gevolg van de coronacrisis op te vangen.

We hebben voor een rijksbijdrage ontvangen van € 2.111.930. Uit deze bijdrage wordt zowel de ondersteuning betaald, als de uitvoeringskosten. Voor de leningen in bedrijfskapitaal hebben we ook uitvoeringskosten in de komende jaren. Deze zijn al meegenomen in de nu ontvangen gelden en kunnen tot een financiële risico leiden in de jaren 2021 tot en met 2024.

Toename armoede en schuldenproblematiek

Door kabinet zijn extra middelen beschikbaar gesteld voor een voorziene toename van armoede- en schuldenproblematiek. De post bijzondere bijstand laat echter een positief resultaat zien en géén stijging van de kosten ten opzichte van voorgaande jaren. De post armoedebestrijding is weliswaar in 2020 overschreden, dit heeft echter geen corona gerelateerde achtergrond.

Re-integratie van bijstandsgerechtigden

De rijksbijdrage is pas ontvangen op basis van de decembercirculaire 2020. Deze middelen zijn niet ingezet voor dit doel, omdat er gelet op het tijdstip van vergoeding geen tijd meer was hiervoor beleid te ontwikkelen.

Continuïteit en Inhaalzorg Wmo en jeugd

Gemeenten ontvangen een vergoeding voor meerkosten (inclusief mogelijke inhaalzorg) van zorgaanbieders en professionals binnen de Jeugdwet en Wmo 2015 als gevolg van de coronacrisis. Deze middelen zijn vooralsnog niet ingezet voor dit doel. Mogelijk wordt de gemeente nog geconfronteerd met uitgaven in dit kader. Dit mogelijke effect is meegenomen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Financiële compensatie zorgaanbieders Wmo en jeugd(omzet-garantie)

Het Rijk heeft een zeer dringend beroep gedaan op gemeente om hun aanbieders financiële zekerheid en ruimte te bieden. Gemeenten zijn daarbij verzocht om de omzet onverminderd (100%) door te betalen ook in geval er sprake is van vraaguitval met als doel acute liquiditeitsproblemen bij aanbieders voorkomen en werkgelegenheid in de zorg en ondersteuning te behouden.

Toezicht en handhaving

Het kabinet heeft middelen beschikbaar gesteld ter compensatie van extra toezicht- en handhavingskosten als gevolg van coronamaatregelen; onder andere voor de extra inzet van boa's en extra verkeersmaatregelen. De uitvoering van deze werkzaamheden, belegd bij het servicecentrum MER, heeft echter plaatsgevonden binnen de regulier beschikbaar gestelde budgetten. Er is geen aanspraak gedaan op deze bijdrage.

Lagere kosten groenonderhoud

De inzet van de medewerkers van het sociaal groenbedrijf is lager geweest doordat:

- het aantal noodzakelijke gedetacheerde medewerkers niet beschikbaar was, en;
- een groot gedeelte van deze groep medewerkers (risico groep) vanwege de corona maatregelen 4 maanden niet hebben gewerkt

Naast de besparingen die hierdoor ontstonden zijn er ook extra kosten geweest omdat voor een deel van de werkzaamheden inhuur van externe marktpartijen noodzakelijk is geweest.

Financieel effect op bedrijfsvoering

Voor de bedrijfsvoering zijn er zowel voordelen als nadelen geweest als gevolg van de coronacrisis. Zo zijn de werkplekken in het gemeentehuis voorzien van bureauschermen en er wordt gefaciliteerd in desinfectiegels en mondklappers. Ook waren ondanks de minimale kantoorbezetting de schoonmaakkosten hoger doordat er intensiever en frequenter schoon gemaakt is dan voorheen. Bovendien is aan de medewerkers een eenmalige uitkering betaald als thuiswerkvergoeding. Naast deze hogere kosten waren de reiskosten en de kosten voor personeelsbijeenkomsten lager.

Effecten COVID-19 voor 2021

Door het Centraal Plan Bureau is in november 2020 aangegeven dat als Nederland en andere Europese landen het coronavirus in de eerste helft van 2021 onder controle hebben de verwachting is dat economie in 2021 groeit met bijna 3%. De krimp in 2020 is ruim 4%. Wel denkt het CPB dat de werkloosheid oploopt tot boven de 6% in 2021. Vooral jongeren, werknemers met een flexibel arbeidscontract en zzp'ers worden geraakt.

Het is nog steeds moeilijk in te schatten welke gevolgen dit heeft voor onze gemeente. Een oplopende werkloosheid in 2021 zal op den duur effect hebben op het aantal bijstandsgerechtigden. Hier staat tegenover dat de BUIG-uitkering dan ook toeneemt.

Daarnaast zullen de huurinkomsten voor sportaccommodaties in 2021 waarschijnlijk ook lager zijn, door de lockdown in eerste maanden. Het mogelijke effect op de opbrengst van de toeristenbelasting is nu nog niet te bepalen, aangezien de meeste opbrengsten hiervan in het tweede en derde kwartaal plaats vinden. Als gevolg van het afraden van reizen naar het buitenland is de verwachting dat er meer Nederlanders in eigen land op vakantie gaan en dit kan juist ook een positief effect op de opbrengst hebben.

In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing is al rekening gehouden met een risico ten aanzien van de verstrekte leningen voor maatschappelijk vastgoed en voor de inhaalzorg voor jeugd en WMO. Ook ten aanzien van de obligatieportefeuille is gekeken naar de mogelijke risico's als gevolg van corona.

Paragraaf Bedrijfsvoering

Sinds juli 2017 zijn de bedrijfsvoeringstaken grotendeels ondergebracht bij het Servicecentrum MER. Deze nieuwe afdeling is nog volop in ontwikkeling.

Ons uitgangspunt is dat vooruitgang wordt geboekt op de zogenaamde drie k's³ met de samenvoeging van de bedrijfsvoeringstaken binnen de MER. In de MER begroting 2021 werd een duurzaam perspectief zichtbaar. We verwachten dat het SC MER zich de komende jaren verder ontwikkelt en bijdraagt aan de verdere verlaging van de organisatiekosten. Het effect van de opstartproblemen is, dat de professionalisering van onze eigen gemeentelijke bedrijfsvoering en de ontwikkeling van het opdrachtgeverschap met de concern control en business-control rollen voor onze organisatie minder voorspoedig verlopen.

Bedrijfsvoering Servicecentrum MER

Doordat een groot deel van de bedrijfsvoeringstaken zijn ondergebracht bij het Servicecentrum is het voor de gemeentelijke bedrijfsvoering relevant hoe de ontwikkelingen in het Servicecentrum zijn. Onder aansturing van de interim directeur zijn in 2020 meerdere stappen in de ontwikkeling gezet; de organisatiestructuur is aangepast waardoor aansturing via duidelijke lijnen verloopt. Het vervullen van sleutelfuncties hierbij is deels gebeurd en staat voor 2021 verder op de rol. Binnen de verschillende teams zijn verschillende mijlpalen bereikt. Onder andere: bij DIV zijn de archieven geïnspecteerd en is een verbeterplan opgesteld, door I&A is de overgang van vier ICT systemen naar één systeem bijna afgerond en er is een bedrijfsplan informatisering vastgesteld. De gemeentelijke overleggen met het Servicecentrum zijn verder gestructureerd en onderling zijn afspraken gemaakt over de besluitvormingsprocessen.

In 2020 is voor de afdeling bedrijfsvoering een begin gemaakt met het opstellen van een actuele Producten & Diensten Catalogus (PDC). Daarnaast zijn de afspraken voorbereid voor een objectieve kostenverdeelssystematiek voor de drie gemeenten. Beiden (PDC en afspraken over kostenverdeling) zijn nodig om in de loop van 2021 afspraken te kunnen maken die in een Uitvoeringsprogramma zijn vastgelegd zoals ook bij Omgevingsdienst en Sociaal Domein gebruikelijk zijn.

In 2020 is ook aan onze gemeente de programmabegroting 2021 van het Servicecentrum voorgelegd. Deze begroting laat een veel integraler beeld zien van het totale Servicecentrum. De begroting is robuust. Dit betekent dat de begroting een reële prognose bevat van de structurele kosten van het Servicecentrum en gemeenten niet meer gedurende het jaar met meerdere begrotingswijzigingen voor het Servicecentrum worden geconfronteerd.

Bedrijfsvoering gemeentelijke organisatie

De effecten van de opstartproblemen bij de afdeling bedrijfsvoering van het Servicecentrum leidden er toe dat de professionalisering van onze eigen gemeentelijke bedrijfsvoering en de ontwikkeling van het opdrachtgeverschap met de concern control en business control rollen minder voorspoedig verliepen. Dit zal in het komende jaar wel gaan verbeteren door de ontwikkelingen binnen het Servicecentrum MER.

Gegevensveiligheid (informatiebeveiliging en privacy)

Dit onderwerp wordt verantwoord in programma 7

³ Klanttevredenheid, kosten efficiency, kwaliteit.

Betekenisvolle indicatoren

De ambtelijke organisatie van de gemeente Roerdalen bestaat uit ca 94 fte (fulltime-equivalenten). Dit is inclusief de griffie.

In onderstaande tabel is de verdeling van alle fte's over de verschillende teams opgenomen.

Personele sterkte	2019	2020
Griffie	2,00	2,00
Directie	1,00	1,00
Team Programmamanagement	3,50	3,50
Team Concern control	4,83	4,83
Team Dienstverlening	19,95	19,95
Team Bestuurszaken	9,61	9,61
Team MO	8,95	8,95
Team Onderhoud	17,00	17,00
Team Openbare Werken	12,00	13,25
Team REO	11,00	14,25
Totaal huidig personeel	89,84	94,34

Bron 2020: vastgesteld functieboek m.i.v. 1 januari 2019 en raadsbesluiten 19 september 2019 actieplan Duurzame Energie en 4 juni 2020 Tussentijdse begrotingswijziging (uitbreiding formatie OW en REO i.v.m. Woningbouw en Duurzaamheid),

Bron: 2019: geactualiseerd functieboek medio 2018

Sinds de invoering van de nieuwe BBV voorschriften (m.i.v. begrotingsjaar 2017) zijn er op het gebied van bedrijfsvoering indicatoren vastgesteld die verplicht opgenomen worden in de begroting en jaarrekening. In onderstaande tabel zijn deze vijf indicatoren bepaald op basis van alle actuele gegevens van deze begroting. Ter vergelijking zijn de indicatoren van 2019 opgenomen.

Indicator	Toelichting	2019	2020
Formatie	De toegestane formatie in fte's per 1.000 inwoners	4,33	4,56
Bezetting	De werkelijke bezetting in fte's per 1.000 inwoners	3,88	4,15
Apparaatskosten	De apparaatskosten per inwoner	€ 426	€ 451
Externe inhuur	Kosten externe inhuur als % van de totale loonsom + kosten inhuur externen	19,5%	22,3%
Externe inhuur exclusief Groenbedrijf	Kosten externe inhuur als % van de totale loonsom + kosten inhuur externen	18,2%	18,1%
Overhead	De kosten voor de overhead als % van de totale lasten	14,6%	15,4%

Toelichting bij de tabel BBV indicatoren:

Het totale beeld laat zien dat de formatie en apparaatskosten per inwoners zijn gestegen. Dit heeft te maken met een iets kleiner aantal inwoners en met de uitbreiding van het aantal fte als gevolg van raadsbesluiten waardoor de fte's toenamen.

De bezetting was met name in de teams Concerncontrol, REO, Openbare Werken en Vastgoed lager door vacatures.

De toename van het percentage inhuur wordt veroorzaakt doordat er enkele vaste formatieplaatsen (nog) niet gevuld zijn en er dan ingehuurd moet worden om sommige werkzaamheden toch doorgang te laten vinden.

De toename van overhead is grotendeels te verklaren door hogere kosten voor personeel als gevolg van o.a. cao afspraken en de hiervoor genoemde inhuur. Daar tegenover staat dan weer een besparing op I&A kosten en de lease kosten voor I&A.

Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

Het grondgebied van de gemeente Roerdalen beslaat een oppervlakte van ongeveer 88,5 km². Hier wordt gewoond, gewerkt en gerecreëerd. De gemeente heeft daarbij de directe zorg voor de noodzakelijke infrastructuur zoals wegen, riolering, bruggen, groen, openbare verlichting, sport- en spelfaciliteiten en een aantal gebouwen.

Een groot deel van het vermogen van de gemeente bestaat uit deze kapitaalgoederen. Deze bevinden zich meestal op, maar ook onder de grond. Op deze kapitaalgoederen wordt over meerdere jaren afgeschreven.

De levensduur wordt gemaximaliseerd door planmatig en adequaat onderhoud aan de kapitaalgoederen te plegen. De kapitaalgoederen bepalen grotendeels de kwaliteit van de openbare ruimte. Voor het onderhoud aan en investeringen waren budgetten beschikbaar volgens programma 6 en het investeringsschema.

Riolering en water

Het GRP 2017-2021 en het Waterketenplan zijn het kader op het gebied van riolering en water. Hierin komt de regionale samenwerking verder tot uitdrukking en is ook gekeken naar de veranderende klimatologische omstandigheden. De stimuleringsregeling voor het afkoppelen van hemelwater is een goed voorbeeld hiervan. In 2020 zijn hiervoor wederom verscheidene subsidies verstrekt. Ook is de gemeentelijke aansluitverordening aangenomen in 2020.

Wegen

De onderhoudsplicht van de wegen valt onder de Wegenwet. Als wegbeheerder is de gemeente verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van de wegen. De gemeente vindt het belangrijk om het onderhoudspeil van de wegen op een kwalitatief voldoende niveau te brengen en te houden. Conform het wegenbeleidsplan onderhouden we de verharde wegen binnen de kernen op niveau basis (cf. CROW normen) en de wegen in het buitengebied op niveau laag, met uitzondering van de recreatieve routes en verbindingswegen. CROW staat voor Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en de Verkeerstechniek.

We hebben een meerjarenprogramma ontwikkeld, zie hiervoor ook programma 6. In 2020 voerden we onder andere de volgende investerings- en onderhoudswerken uit:

- De voorbereiding voor de reconstructie Hoofdstraat Posterholt is afgerond. De realisatie is volop gaande, en wordt in het voorjaar van 2021 afgerond;
- De renovatie van het fietspad Azenrayerweg en Boomstraat is gerealiseerd;
- De voorbereiding voor de realisatie van de reconstructie van de Leropperweg is gestart;
- We werken op verschillende locaties aan het saneren van overstorten in het stroomgebied van de Vlootbeek in het kader van KRW maatregelen;
- We hebben de eerste voorbereidingen getroffen voor de herinrichting van de markt in Vlodrop;

Daarnaast hebben we asfaltwegen, elementenverhardingen en andere onderdelen in de openbare Ruimte onderhouden. We doen dit volgens het vastgestelde ambitieniveau:

Scenario 3: Gedifferentieerd, minimaal veilig				
Struatuurelement:	Hoofdstructuur	Woongebied	Centra	Buitengebied
Kwaliteit:	Basis	Basis	Basis	laag
Beeld:				
Technische staat (duurzaamheid):	Redelijk, matige schade	Redelijk, matige schade	Redelijk, matige schade	Matig, beperkt ernstige schade
Aanzien:	Standaard	Standaard	Standaard	Sober
Comfort:	Voldoende, incidenteel hinderlijk	Voldoende, incidenteel hinderlijk	Matig, hinderlijk	Voldoende, incidenteel hinderlijk
Risico-index:	Beperkt	Beperkt	Beperkt	Matig
Kapitaalvernietiging:	Nihil	Nihil	Nihil	Matig

Openbare verlichting

Goede openbare verlichting draagt bij aan het veiligheidsgevoel van inwoners en de leefbaarheid in de gemeente. Openbare verlichting is ook belangrijk voor de verkeersveiligheid. We dragen ook bij aan duurzaamheid. We passen op dit moment ledverlichting toe bij vervangingen en sluiten hierbij aan bij het Actieplan duurzame energie. We onderzoeken wat een eenmalige investering in het vervroegd vervangen van verlichting voor ledverlichting betekent. De masten (palen) vervangen we pas als het echt nodig is.

Openbaar groen

Voor de toegankelijkheid en verkeersveiligheid van de Grote Bergerweg voor grote landbouwvoertuigen en vrachtverkeer is het mogelijk noodzakelijk om diverse bomen langs deze weg te verwijderen. Dit is met name van belang omdat dit een belangrijke toegangsweg weg is voor verkeer richting Montfort en vanuit het Landbouwwontwikkelingsgebied en de omgeving. Dit is een dilemma. In 2020 zijn we gestart met de voorbereidingen (o.a. het flora en fauna onderzoek) voor de renovatie van deze bomenrij(en). We combineren dit met onderzoek naar de noodzaak van een verdergaande renovatie.

Ook voor bomen in de Daelenbroekweg (Herkenbosch) en de Vlootveestraat (Montfort) zijn in 2020 de eerste voorbereidingen getroffen om de lanen te renoveren.

Civiele kunstwerken

In de gemeente Roerdalen liggen 38 civiele kunstwerken. Dit zijn bruggen, viaducten, etc. Meer dan de helft van deze kunstwerken is aangelegd in de jaren '70 en '80. Het betreft met name betonnen kunstwerken. We hebben na een technische inspectie onderhoud gepleegd op diverse locaties.

Gebouwen

Relatie met de programma's

De hoofddoelstelling in het programma Krachtige Dorpen is om dorpskernen met veel sociale samenhang en passende basisvoorzieningen te realiseren en/of te behouden. Hierin ligt een directie relatie met de begrotingsprogramma's 1 en 6. We onderscheiden 3 categorieën:

- Accommodatiebeleid: De afgelopen jaren zijn hierover vele besluiten genomen en wordt hier inmiddels uitvoering aan gegeven. De gestelde doelen zijn nagenoeg bereikt. In de komende jaren gaan we deze verder opvolgen en bewaken. Hiermee krijgen we ook meer inzicht in de effecten op maatschappelijk gebied. We hebben met de besluiten over de dorpshuizen in Posterholt en Herkenbosch weer grote stappen gezet.
- Overig vastgoed: Ondanks corona, en met inspanning van vele vrijwilligers en de gemeente, zijn beide buitenbaden toch tijdens de zomerperiode geopend. We hebben het onderzoek naar de haalbaarheid om deze (één of beide baden) in beheer en exploitatie over te dragen (net als bij de voetbalparken) nagenoeg afgerond. In 2021 komt dit voorstel ter behandeling in de raad.
- Cultureel vastgoed: Er is nog onvoldoende invulling gegeven aan het maken van keuzes voor dit vastgoed (molens, kapellen, wegekruizen). De gesprekken hiervoor zijn wel gaande met diverse belanghebbenden.

Onderwijshuisvesting

We zijn gestart met het opstellen van het strategisch huisvestingsplan. We leggen dit in 2021 voor aan de raad.

Onderhoud

In de raad van 24 september 2014 zijn de meerjarige onderhoudsplannen (MOP's) voor het eerst vastgesteld. Voor al het gemeentelijke vastgoed zijn deze in 2018 geactualiseerd en opgenomen in de meerjarenbegroting. Met ingang van 2020 worden de gebouwen onderhouden conform de MOP's en de daarin benoemde onderhoudsniveaus.

Paragraaf Gemeentelijk grondbeleid

Beleidskaders

Grondposities zijn belangrijk voor ons. Zij helpen ons om ruimtelijke doelen te realiseren. Deze ruimtelijke doelen zijn vastgelegd in de structuurvisie Roerdalen 2030 en in de bestemmingsplannen. Ook de regionale structuurvisie Wonen Midden-Limburg is een belangrijk kader voor het grondbeleid.

Daarnaast is er de Kadernota grondbeleid 2016-2019 die momenteel nog van kracht is en de uitwerkingsnota grondbeleid, waarin de kaders worden gesteld waarbinnen het grondbeleid wordt uitgevoerd en grondzaken worden afgehandeld. De Kadernota en uitwerkingsnota worden in 2021 geactualiseerd.

Bouwgrondexploitatie

Ontwikkelingen

De woningmarkt trekt al enkele jaren flink aan. Er is in alle 6 de dorpen flink gebouwd. Ook zijn bestemmingsplannen gewijzigd of in voorbereiding om ook de komende jaren nog woningbouw mogelijk te maken. We zien dit ook terug in de oplopende legesopbrengsten voor omgevingsvergunningen bouw.

De behoefte aan een transformatie van de bestaande woningmarkt (vaak particulier eigendom) wordt steeds belangrijker. Het huidige aanbod sluit niet meer aan op de toekomstige vraag. In de ontwikkelingen worden de regionale afspraken steeds belangrijker. Samen richten we onze aandacht de komende jaren vooral op het bewust maken van onze inwoners zodat ze langer zelfstandig thuis kunnen blijven wonen. Daarom communiceren en stimuleren we mogelijkheden om woningen duurzamer (levensloopbestendiger en energiezuiniger) te maken.

De structurele inkomsten uit beleggingen lopen terug. We zoeken naar alternatieve inkomsten. In 2020 startte we met het onderzoek naar een actiever grondbeleid. Dit hebben we vertaald in de programmabegroting 2021 -2024 onder de programmalijn "Begroting in Balans". We willen vanaf 2021/2022 structurele inkomsten voor de gemeente genereren en daarmee de gemeentelijke begroting in balans te krijgen. Hierbij denken we aan het realiseren van extra pachtgronden of eventueel het plaatsen van een reclamemast of zendmast.

Bouwgrondexploitatie

We hebben nog drie grotere uitbreidings- of uitleggebieden in eigendom die bestemd zijn voor woningbouw. Dit zijn Wienkeskoel II in Melick, Oortjensveld III in Herkenbosch en het potentiële ontwikkelgebied Holsterveld in Vlodrop. Aanvullende nieuwe uitbreidings- of uitleggebieden zijn niet gepland door de afnemende behoefte die vanuit de bevolkings- en huishoudensprognoses wordt voorspeld. Een focus ligt wel op inbreidingslocaties in de kernen en op de mogelijkheden tot de herontwikkeling van vrijkomende gronden en locaties waar verkrotting dreigt. Een en ander hebben we meegenomen in de (ontwerp) Omgevingsvisie Roerdalen 2050. We gebruiken het woningbehoefteonderzoek (2018), om op basis van de juiste gegevens op kernniveau een goede afweging te kunnen maken.

Het voeren van een marktconform grondprijsbeleid is belangrijk. Overeenkomstig de wettelijke eisen moeten de bouwgrondprijzen op basis van een onafhankelijk onderzoek regelmatig worden geëvalueerd. In 2013 heeft een dergelijk onafhankelijk onderzoek plaatsgevonden (adviesrapport "Grondprijzen woningmarkt Roerdalen"). Dit rapport bevat een woningmarktanalyse en

grondprijzadvies. In 2021 bekijken we of actualisatie van de bouwgrondprijs nodig is. Dat is onderdeel van de voorbereiding van het nieuwe Grondbeleid.

Braakliggende bouw kavels kunnen, totdat deze worden verkocht, verpacht worden aan agrariërs. De gemeente bespaart hierdoor op de onderhoudskosten van deze gronden.

Voor de drie genoemde uitbreidingsgebieden zijn de volgende ontwikkelingen in deze jaarrekening verwerkt:

- De exploitatie voor Holsterveld (Vlodrop) is al enkele jaren gesloten. In 2019 is gestart met het onderzoeken wat ter plaatse nog mogelijk is. In 2020 hebben we de plannen verder uitgewerkt met een stedenbouwkundige verkenning en is gekeken naar het woningbouwprogramma. In september 2020 heeft de raad een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld en een motie aangenomen voor een zwaarder woningbouwprogramma. Eind 2020 hebben we de eerste concept grondexploitatie opgesteld en is een intentieovereenkomst met Wonen Limburg gesloten voor de bouw van 10 sociale huurwoningen. Verder zijn in het plangebied 7 vrije kavels voorzien en 10 koopwoningen. Begin 2021 zal de gemeenteraad een voorstel krijgen voor het heropenen van de grondexploitatie.
- In Oortjensveld III (Herkenbosch) is gestart met de verkoop van de toplocaties aan de Dukatenlaan. Begin 2020 is gestart met de verkoop van nog twee bouw kavels. Eén kavel is in december 2020 bij de notaris gepasseerd. Van de andere kavel zal later dan gepland de akte passeren (in 2021). In januari 2021 is de laatste bouw kavel in verkoop gegaan. De grondprijs per m² is voor deze toplocatie op basis van de Nota Grondbeleid hoger vastgesteld. Buiten de verkoop van de kavels aan de Dukatenlaan zijn ook de laatste percelen aan de Daalderdreef (3 stuks) en Muntsingel (4 stuks) verkocht aan een ontwikkelaar en inmiddels gebouwd. De laatste woning aan de Daalderdreef wordt momenteel gebouwd. Door de vertraagde oplevering van die woning is ook het woonrijp maken uitgesteld tot 2021. Deze kosten verantwoorden we in 2021. Zodra de laatste woning aan de Dukatenlaan is opgeleverd kunnen in 2022 de laatste werkzaamheden aan het openbaar gebied worden uitgevoerd en kan de exploitatie worden gesloten.
- In Wienkeskoel II (Melick) dekken de gerealiseerde verkopen op dit moment ruimschoots alle reeds gemaakte kosten. Dit geldt ook voor de kosten die we nog zullen maken. In 2018 zijn de laatste 4 kavels in de verkoop gegaan en inmiddels zijn alle kavels overgedragen. Na de bouw van de woningen kunnen de laatste werkzaamheden aangaande het woonrijp maken in 2021 worden uitgevoerd. Als er behoefte aan is, kunnen we het plangebied nog uitbreiden. We hebben hier in de begroting nog geen rekening mee gehouden.

Verwachte resultaten bouwgronden in exploitatie	Boekwaarde 31-12-2019	lasten	baten	Winstneming	Boekwaarde 31-12-2020	Verwacht resterend resultaat
Oortjensveld III - Herkenbosch	13	50	-187	101	- 23	-173
Wienkeskoel II, fase 2 - Melick	- 664	0	0	28	- 636	-495
Saldo	-651	51	-187	130	-659	-669

De te nemen winst wordt bepaald aan de hand van de Percentage of Completion (POC) methode. In de poc methode wordt de tussentijdse winst berekend op basis van de kosten en opbrengsten die zijn gerealiseerd per individuele grondexploitatie. De totale winst wordt aan de reeds verkochte kavels van de individuele grondexploitatie toegerekend. Er kan geen sprake zijn van gerealiseerde winst als nog geen gronden verkocht zijn. De realisatie tot en met het lopende jaar ten opzichte van het totaal van de kosten en opbrengsten van de grondexploitatie is daarbij leidend.

De totale winstneming was in 2020 € 129.608. De daadwerkelijke winstneming is lager dan begroot. Dit is voornamelijk het gevolg van het feit dat het project Wienkeskoel in 2020 nog niet afgerond kon worden. Het woonrijp maken van Wienkeskoel was voorzien voor 2020, maar is verschoven naar

2021 doordat de bouwwerkzaamheden van een van de particuliere eigenaren nog moeten worden afgerond.

De winstneming voor Oortjensveld is hoger dan begroot, maar weegt onvoldoende op tegen de veel lagere winstneming voor Wienkeskoel om op de begrote winstneming uit te komen. De verhoogde winstneming voor Oortjensveld is het gevolg van de hogere grondprijzen.

Met het vaststellen van de Programmabegroting 2020 is besloten voor 2020 de winst uit de bouwgrondexploitatie ten gunste van het resultaat te laten komen. In de jaarrekening 2020 is de winstneming ter grootte van € 129.608 dan ook in het resultaat verwerkt.

Landbouwgrond

De gemeente heeft ongeveer 470 ha landbouwgrond in eigendom. Deze gronden verpachten we grotendeels langjarig middels reguliere (langjarige) pachtcontracten. Daarnaast verpachten we nog ongeveer 33 ha voor periodes van 1, 3 of 6 jaar middels liberale pachtcontracten; deze grond kunnen we in principe inzetten voor gebiedsontwikkelingen.

Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen Ecologische hoofdstructuur)

We hebben ook ruim 400 ha bos- en natuurgebieden in eigendom. Deze gebieden liggen grotendeels in het Nationaal Park de Meinweg en in het Roerdal. We beheren de gronden op een duurzame wijze volgens de beheervisie voor de gemeentelijke bossen, natuurterreinen en landschapselementen. Dit doen we aan de hand van jaarlijkse werkplannen.

Landelijk en Europees natuurbeleid spelen een belangrijke rol bij onze grondpositie. Dankzij een actieve grondpolitiek kunnen we de provincie ondersteunen bij het realiseren van prioritaire Rijksdoelen zoals Natura 2000, het Natuurnetwerk Nederland (voorheen EHS) en de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS). Ook kunnen we onze agrariërs zo helpen aan een betere (concurrentie)positie bij het uitvoeren van hun kerntaak als voedselproducent. Dit doen we door gemeentegronden in te zetten voor structuurverbetering van de toekomstgerichte agrarische bedrijven.

Gezien de verplichtingen naar Europa moeten we de prioritaire gebieden (Natura 2000) met voorrang realiseren. Dankzij de inzet van gemeentelijke gronden ontstaan er meer kavelruilmogelijkheden waardoor de gewenste doelen sneller worden gerealiseerd. We willen het liefst dat dit budgettair neutraal gebeurt. In 2020 is een start gemaakt met de kavelruil 'Schil van Montfort'. Hier neemt de gemeente Roerdalen aan deel met ongeveer 150 hectare landbouwgrond. Dit project zal naar verwachting eind 2021 worden afgerond.

Paragraaf Lokale heffingen

Inleiding

De lokale heffingen zijn een integraal onderdeel van het gemeentelijk beleid. Ze raken de burgers, bedrijven en instellingen heel direct. De gemeenteraad bepaalt welke belastingen een gemeente heft, welke heffingsmaatstaven worden gehanteerd en welke tarieven daarbij gelden. De mogelijke belastingen die een gemeente kan heffen zijn bij wet bepaald.

Er zijn drie soorten belastingen. Met de 'algemene belastingen' (onroerendezaakbelasting, hondenbelasting en toeristenbelasting) worden algemene uitgaven gedekt. Dat betekent dat er geen direct aanwijsbare tegenprestatie tegenover de heffing van deze belastingen staat. Er is wettelijk geen maximum bedrag of opbrengst voorgeschreven. De jaarlijks door het Rijk vastgestelde macronorm, die was ingesteld om de stijging van de OZB-inkomsten van alle gemeenten samen te beperken, is per 2020 komen te vervallen.

De afvalstoffenheffing en rioolheffing zijn zogenaamde 'bestemmingsheffingen'. De overheid verstrekt een dienst vanuit wettelijk verplichte zorgtaken, waarbij niet alleen de individuele dienst, maar vooral het collectieve belang een rol speelt. Iedereen in de gemeente is er bijvoorbeeld bij gebaat dat het afval wordt ingezameld en verwerkt. De begrote opbrengst van de heffingen mag bij bestemmingsheffingen niet hoger zijn dan de begrote kosten voor de zorgtaken.

Leges en begraafrechten zijn andere betalingen voor overheidsdiensten waar een direct aanwijsbare tegenprestatie tegenover staat, maar deze tegenprestatie is strikt individueel. Deze worden 'retributies' of 'rechten' genoemd. Het gaat dan bijvoorbeeld om het aanvragen van een paspoort of een omgevingsvergunning of begraven worden. Ook hiervoor is bepaald dat er geen winst mag worden gemaakt. De opbrengst van de heffing mag dan in totaliteit niet hoger zijn dan de kosten die de gemeente moet maken om de diensten te verlenen. De opbrengsten mogen, evenals bij bestemmingsheffingen, wel lager zijn. Tezamen met de bestemmingsheffingen zullen in deze paragraaf de rechten 'kostendeekkende heffingen' worden genoemd.

Beleid

De doelen voor het opleggen van de gemeentelijke heffingen zijn:

- Inkomsten verwerven als aanvulling op de middelen uit het gemeentefonds om zo uitgaven te dekken;
- De kosten doorberekenen die betrekking hebben op specifieke dienstverlening.

De uitgangspunten die wij hanteren bij het opleggen van lokale heffingen zijn:

- Een beheerste lastendruk ontwikkeling realiseren door samenhang tussen de OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffingen;
- Voor de kostendeekkende heffingen die we als gemeenten heffen wordt zoveel mogelijk met kostendeekkende tarieven gewerkt.

In de kadernota 2020 zijn geen nieuwe verhogingen van belastingen voorgesteld. De verhogingen die in het meerjarig perspectief van de begroting 2019 waren opgenomen zijn gehandhaafd. Echter, ten tijde van het opstellen van de begroting 2020 waren nog niet alle kosten in de afvalstoffenheffing verwerkt. Een bedrag van € 266.000 drukte nog op de gemeentelijke begroting.

Besloten is om toch 100% van de kosten te verhalen op de vervuiler en dit bedrag op te nemen in de kosten- en opbrengstenraming van de afvalstoffenheffing. De lasten voor de inwoner zijn hierdoor verder opgelopen. Deze maatregel is middels een wijziging verwerkt in de begroting 2020. In Roerdalen worden de volgende belastingen en kostendeckende heffingen geheven:

Belastingen	Kostendeckende heffingen
Onroerendezaakbelasting	Rioolheffing
Toeristenbelasting / Logiesverblijf	Afvalstoffenheffing
Hondenbelasting	Begraafrechten
	Leges

Kwijtscheldingsbeleid

Als inwoners niet in staat zijn om de belastingaanslag te betalen, kunnen zij onder bepaalde voorwaarden hiervoor kwijtschelding aanvragen. Om voor kwijtschelding in aanmerking te komen wordt gekeken naar de financiële situatie van de aanvraag. De kwijtscheldingsnorm die hiervoor wordt gehanteerd is 100% van de bijstandsnorm. Alleen particulieren, die geen zelfstandig beroep uitoefenen en geen ondernemer zijn komen in aanmerking voor kwijtschelding. Kwijtschelding is alleen mogelijk voor het basisbedrag van de afvalstoffenheffing, de rioolheffing en de hondenbelasting (alleen 1^{ste} hond).

De BsGW voert het kwijtscheldingsbeleid uit. Zij maken hierbij gebruik van het Inlichtingenbureau⁴. Deze toetst de gegevens van de aanvrager die nodig zijn om voor kwijtschelding in aanmerking te komen.

bedragen x € 1.000					
Kwijtscheldingen	2020	2019	2018	2017	2016
Aantal verzoekschriften	696	481	508	582	680
Percentage afgewezen verzoeken	28,8%	37,4%	41,4%	44,7%	47,4%
Percentage toegekende verzoeken	71,2%	62,6%	58,6%	55,3%	52,6%
Bedrag toegekende verzoeken (volgens BsGW)	€ 116.341	€ 112.037	€ 104.356	€ 97.161	€ 94.936

⁴ Het inlichtingenbureau is een landelijke stichting die actief is in de informatiedistributie voor gemeenten. Zij doen dit door het verzamelen van gegevens uit verschillende bronnen. Door slim combineren van de verzamelde gegevens maken zij de informatie makkelijk toepasbaar. Dit helpt bij het beslissen of inwoners recht hebben op bepaalde voorzieningen, in dit geval kwijtschelding van lokale belastingen.

Overzicht van diverse heffingen

Voor het belastingjaar 2020 waren de volgende tarieven en heffingen met de daarbij behorende opbrengsten van toepassing:

Tarieven lokale heffingen	2020
Onroerende zaakbelasting	
• Eigenaar woning, percentage van de WOZ-waarde	0,12%
• Eigenaar niet-woning, percentage van de WOZ-waarde	0,16%
• Gebruiker niet-woning, percentage van de WOZ-waarde	0,13%
Toeristenbelasting	
• Tarief per overnachting toeristen	€ 1,70
• Tarief per overnachting logies	€ 1,00
Hondenbelasting	
• 1e hond	€ 46,00
• 2e hond	€ 59,00
• Elke volgende hond	€ 69,00
• Kennel	€ 234,00
Afvalstoffenheffing en reinigingsrechten	
• Vastrecht afvalstoffenheffing	€ 151,70
• Vastrecht reinigingsrechten	€ 142,80
• Container restafval 240 liter	€ 103,20
• Container restafval 140 liter	€ 60,20
• Container restafval 80 liter	€ 34,40
• Container restafval 60 liter	€ 25,80
• Container restafval 40 liter	€ 17,30
• Container GFT-afval 140 liter	€ 15,80
• Container GFT-afval 80 liter	€ 9,00
• Container GFT-afval 60 liter	€ 6,80
• Container GFT-afval 40 liter	€ 4,50
Rioolheffing	
• vastrecht 1 - 25 m3 afvalwater	€ 97,10
• vastrecht 25 - 150 m3 afvalwater	€ 212,00
• vastrecht 150 - 500 m3 afvalwater	€ 264,50
• vastrecht 500 - 1500 m3 afvalwater	€ 751,80
• vastrecht 1500 - 3000 m3 afvalwater	€ 2.303,40
• vastrecht 3000 - meer m3 afvalwater	€ 4.935,50

Financiële gegevens gemeentelijke heffingen

Hieronder volgt een overzicht van de totale inkomsten uit gemeentelijke heffingen:

bedragen x € 1.000

Lokale heffingen	Rekening 2019	Primitieve Begroting	Actuele Begroting	Rekening 2020	Vershil
Belastingen					
Onroerende zaakbelasting woningen	2.506	2.624	2.530	2.579	49 V
Onroerende zaakbelasting niet-woningen	632	667	667	656	- 11 N
Toeristenbelasting	328	333	210	227	17 V
Hondenbelasting	117	117	117	114	- 4 N
Baatbelasting	0	0	0	-	- 0 N
Totaal Belastingen	3.583	3.742	3.525	3.576	51 V
Heffingen					
Reinigingsrechten en afvalstoffenheffing	1.879	1.967	2.233	2.263	29 V
Rioolheffing	2.111	2.169	2.169	2.258	89 V
Totaal Heffingen	3.990	4.136	4.402	4.520	118 V
Leges en rechten					
Leges bouwvergunningen	477	300	435	347	- 88 N
Leges burgerzaken	180	225	155	149	- 6 N
Begraafplaatsrechten	33	40	40	35	- 5 N
Overige leges en rechten	95	67	73	66	- 8 N
Totaal Leges en rechten	785	632	703	596	- 107 N
Kwijtscheldingen					
Kwijtscheldingen	- 112	- 100	- 100	- 124	- 24 N
Totaal Kwijtscheldingen	- 112	- 100	- 100	- 124	- 24 N
Totaal lokale heffingen	8.247	8.410	8.531	8.569	38 V

Toelichting

De werkelijke belastinginkomsten hebben betrekking op het lopende jaar (dus 2020), maar ook op later opgelegde heffingen van voorgaande jaren. Dit kan tot vijf jaar terug. Zo wordt de diftarcomponent van de afvalstoffenheffing pas opgelegd na afloop van het jaar, omdat dan pas duidelijk is of mensen meer dan 14 keer hun restafvalcontainer hebben aangeboden. Daarnaast kunnen nog tot vijf jaar terug navorderingsaanslagen worden opgelegd, als blijkt dat door toedoen van de belastingplichtige te weinig belasting is geheven.

Onroerendezaakbelasting (OZB)

De begrote OZB inkomsten (€ 3.291.000) gaan over het belastingjaar 2020. De werkelijke OZB inkomsten over 2020 waren € 3.236.818. Het verschil wordt veroorzaakt door meer (toegekende) bezwaren. Het percentage belastingdebiteuren is gegroeid van 1,73% in 2019 tot 2,66% in 2020. Voor de OZB geldt dat er in de eerste helft van het jaar als gevolg van de coronacrisis is besloten om geen dwanginvordering bij bedrijven toe te passen. Later is besloten om coulant om te gaan met betalingsregelingen.

Bezwaren WOZ-objecten	2020	2019	2018	2017	2016
Aantal WOZ-objecten onder bezwaar	668	331	532	864	430
Voortgang afhandeling	97,6%	98,3%	97,1%	100,0%	100,0%
Percentage afgewezen verzoeken	44,1%	56,5%	44,1%	19,6%	39,8%
Percentage toegekende verzoeken	55,9%	43,5%	55,9%	80,4%	60,2%

Toeristenbelasting

Onder de naam 'toeristenbelasting' wordt een belasting geheven voor het houden van verblijf met overnachting binnen de gemeente, tegen een vergoeding, door personen die niet in de gemeentelijke basisregistratie personen zijn ingeschreven. Dit geldt vanaf 1 januari 2020 niet alleen voor toeristisch verblijf, maar ook voor logiesverblijf. Logiesverblijf heeft betrekking op woningen en andere verblijven, of gedeelten daarvan, die gedurende een bepaalde periode voor andere doeleinden dan vakantie en recreatie worden verhuurd dan wel te huur worden aangeboden. Hiermee is de 'toeristenbelasting' met ingang van 2020 ook van toepassing op het verblijf van arbeidsmigranten en andere vormen van niet-recreatief verblijf.

Voor de toeristenbelasting worden sinds het jaar 2020 geen voorlopige belastingaanslagen meer opgelegd. Aanslagoplegging vindt na afloop van ieder kwartaal plaats, nadat de verblijfsaanbieder het aantal overnachtingen heeft opgegeven. De gegevens over het vierde kwartaal van 2020 zijn nog niet beschikbaar. Die worden pas opgelegd aan het einde van het eerste kwartaal van 2021. Die realisatie komt daarom terug in de jaarrekening 2021. In deze jaarrekening ontstaat daardoor een eenmalig cosmetisch tekort. Er is voor een bedrag van € 199.476 aan toeristenbelasting opgelegd (exclusief Q4). Dat bedrag is iets lager dan in de begroting is opgenomen, € 210.000. De oorspronkelijke begroting voor de toeristenbelasting bedroeg € 333.000, maar is als gevolg van de coronacrisis neerwaarts bijgesteld. Het rijk compenseert de inkomstenderving voor een bedrag van € 124.000.

Hondenbelasting

De tarieven van de hondenbelasting zijn in 2020 ten opzichte van 2019 gelijk gebleven. De opbrengst wijkt met -€ 3.000 marginaal af van de begroting.

Rioolheffing

Op basis van het Verlengde Gemeentelijk Rioleringsplan is het tarief voor 2020 verhoogd met € 2,00 per aansluiting. We gaan uit van een kostendekkendheid van 100%. De incidentele meeropbrengst van € 36.000 wordt toegevoegd aan de voorziening. Voor een toelichting op de verschillen verwijzen we naar programma 6.

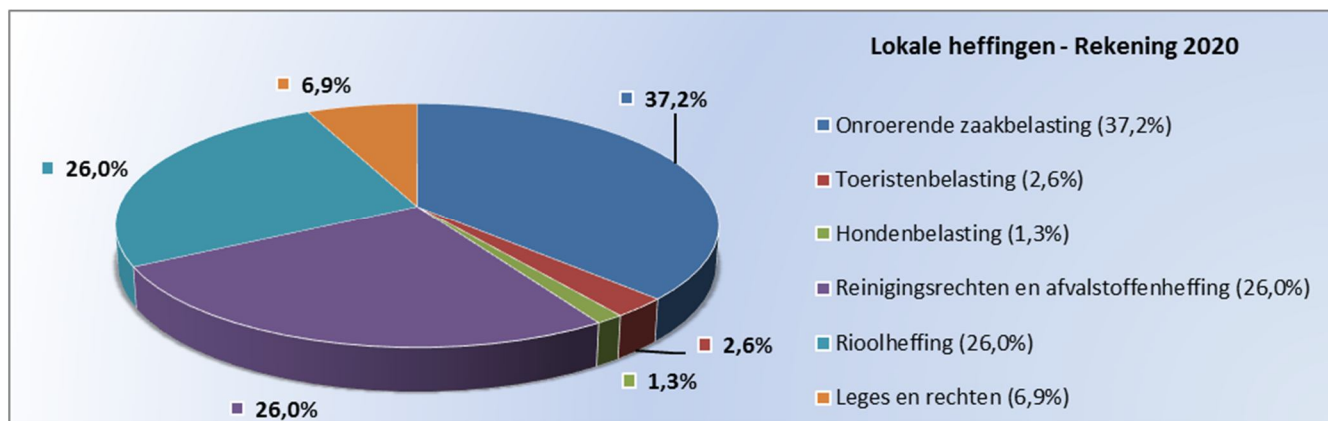
Afvalstoffenheffing

De afvalstoffenheffing vindt plaats op basis van het vastrecht en een bedrag per container, gebaseerd op de grootte (grijs en groen). De groene container wordt hiervoor iedere twee weken geledigd. De grijze container, voor restafval, wordt voor dit bedrag 14 keer per jaar geledigd. Voor iedere lediging extra wordt een bedrag per lediging in rekening gebracht.

De berekening van de afvalstoffenheffing is gebaseerd op 100% kostendekking. De werkelijke kostendekking voor 2020 kwam uit op 100,1%. De totale opbrengst 2020 bedroeg € 2.235.000.

Leges en rechten

Bij de leges burgerzaken is een licht negatief saldo (-€11.000) te zien dat met name wordt veroorzaakt doordat er vanwege corona minder huwelijken hebben plaatsgevonden. Bij de leges voor omgevingsvergunningen is het tekort wat forser (-€88.000). Deze leges waren omhoog bijgesteld vanwege een aantal grotere aanvragen voor het wijzigen van het bestemmingsplan. Die worden opgevolgd door een vergunning aanvraag. De bestemmingsplannen zijn nog niet allemaal afgerond. Vandaar dat de verwachte leges niet gehaald zijn.



Lastendruk

De lastendruk voor een gemiddeld gezin van vier personen is in 2020 gestegen ten opzichte van 2019. Deze stijging is per saldo 7,2%.

Lokale lastendruk gemiddeld gezin	2019	2020	Lasten- stijging (%)
Eigenaar en gebruiker			
OZB eigenaar *1)	€ 264,40	€ 269,66	2,0%
Afvalstoffenheffing *2)	€ 227,60	€ 270,70	18,9%
Rioolheffing *3)	€ 210,00	€ 212,00	1,0%
Lokale lastendruk eigenaar en gebruiker woning	€ 702,00	€ 752,36	7,2%

*1) Uitgegaan is van de waarde van een gemiddelde woning in eigendom.

*2) Standaardcombinatie: basisheffing met een 240 liter restcontainer en een 140 liter GFT-container.

*3) Uitgaande van 101 - 150 m3 waterverbruik.

Paragraaf Verbonden partijen

Verbonden partijen zijn organisaties waaraan we ons bestuurlijk en financieel verbonden hebben. Als de gemeente stemrecht heeft of een zetel heeft in het bestuur, is er sprake van een bestuurlijk belang. Ook als de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld die we kwijt zijn bij een faillissement of als financiële problemen verhaald kunnen worden op de gemeente, is er sprake van een financieel belang.

We willen meer grip krijgen op de verbonden partijen. In de raadsvergadering van 4 juni 2020 heeft u een motie aangenomen waarin u het college oproept in overleg te gaan de besturen van gemeenschappelijke regelingen en samenwerkingsverbanden. Dit overleg moest gericht zijn op:

1. duidelijker inzichtelijk te krijgen waardoor de verschillende stijgingen veroorzaakt worden;
2. welke acties er gericht zijn op het voorkomen van nieuwe stijgingen;
3. welke taken als kerntaken worden beschouwd en welke 'overige taken' er worden uitgevoerd, zodat de verschillende gemeenten hier keuzes kunnen maken.

Op 14 juli 2020 hebben wij aan alle gemeenschappelijke regelingen een brief gestuurd met bovenstaande vragen met het verzoek deze brief te agenderen voor de eerst volgende bestuursvergadering. Van een aantal GR's en samenwerkingsverbanden hebben we een brief terugontvangen dat het inderdaad is behandeld in de bestuursvergadering, met daarin een reactie op de drie vragen. In het kader van het project begroting in balans wordt de motie in 2021 verder opgepakt.

De gemeenteraad heeft de informatie die zij over verbonden partijen wil ontvangen bepaald. In deze paragraaf wordt deze informatie zo veel mogelijk verstrekt. Bij behandeling van de begrotingen van de verbonden partijen in de gemeenteraad komt de informatie verder aan de orde.

Beleidskaders

In 2015 is de nota 'Governance bij verbonden partijen' vastgesteld. Hierin zijn algemene kaders gesteld met betrekking tot het aangaan van verbonden partijen⁵, tijdens de uitvoeringsfase en het beëindigen van een verbonden partij.

Tevens is een kader afgesproken op basis waarvan een risicoanalyse van de verbonden partijen wordt uitgevoerd. De uitkomst van deze risicoanalyse bepaalt het van toepassing zijnde toezichtarrangement.

Er is sprake van 'Good Governance' als de te onderscheiden pijlers van het Governance model juist en evenwichtig worden toegepast. De belangen zijn groot omdat verbonden partijen:

- (publieke) doelen voor ons realiseren;
- financiële, bestuurlijke en organisatorische risico's voor ons kunnen impliceren.

Met de beleidskaders krijgen we meer grip op de verbonden partijen en de ontwikkeling van sommige samenwerkingsverbanden naar WGR (Wet gemeenschappelijke regeling). Ter ondersteuning van de toezichthoudende taak van de gemeenteraad maken we de medebewindstaken inzichtelijker.

⁵ De kaders zijn toepasbaar op alle soorten van samenwerkingsverbanden omdat ze betrekking hebben op risicobeheersing bij het uitbesteden van taken.

Overzicht verbonden partijen

Hieronder staan de partijen waaraan we ons verbonden hebben. Het zijn vooral gemeenschappelijke regelingen. Daarnaast hebben we aandelen in een aantal NV's en BV's (deelnemingen). Het merendeel van deze deelnemingen is voor het bereiken van onze doelstellingen niet direct van belang. Deze verbintenissen zijn gebaseerd op wettelijke kaders, waarbij de Ontwikkelingsmaatschappij Midden-Limburg (OML) BV een uitzondering vormt. Voor de overige deelnemingen is aan het einde van de paragraaf een totaaloverzicht opgenomen met het aantal en percentage aandelen, de waarde van de bezitting, de dividenduitkering en de waarde van het eigen vermogen en vreemd vermogen.

Als in onderstaande overzichten een bronverwijzing is opgenomen, wordt hiermee verwezen naar de documenten van de desbetreffende verbonden partij.

- Gemeenschappelijke regelingen
1 Veiligheidsregio Noord Limburg (VRLN)
2 Westrom
3 Reinigingsdienst Maasland
4 Servicecentrum MER
5 Belastingamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW)
6 Grenspark Maas-Swalm-Nette (MSN)
7 Omnibuzz
8 Regionale uitvoeringsdienst Limburg-Noord
- Vennootschappen en corporaties
1 Ontwikkelingsmaatschappij Midden-Limburg (OML)
2 NV BNG
3 Enexis Holding BV
4 CSV Amsterdam BV
5 PBE BV
6 NV WML
7 Nazorg Limburg BV (Bodemzorg Limburg)
- Stichtingen en verenigingen
1 Ons WCL
- Overige verbonden partijen
1 Euregio Rijn-Maas-Noord (RMN)

Risicomatrix Verbonden partijen

		Bestuurlijk Risico		
Financieel Risico		Laag	Gemiddeld	Hoog
	Laag	Vennotschappen en corporaties (exclusief OML BV)	Grenspark MSN Ons WCL Euregio Rijn Maas Noord RUD	
	Gemiddeld		Veiligheidsregio RD Maasland Omnibuzz OML BV	
	Hoog			Westrom Servicecentrum MER

Toezichtsarrangement

(Bron : Nota Governance bij verbonden partijen 2015)

Basis
Plus
PlusPlus

In de nota verbonden partijen is het volgende toezichtsarrangement opgenomen:

1. Basis: De gemeenteraad wordt over verbonden partijen geïnformeerd bij de gemeentelijke begroting en jaarrekening. Dit gebeurt in de paragraaf verbonden partijen;
2. Pluspakket: Aanvullend op het Basis pakket wordt de gemeenteraad ook bij de gemeentelijke halfjaarrapportage geïnformeerd over deze verbonden partijen. Daarnaast zal de bestuurlijke en ambtelijke overleg frequentie met deze verbonden partijen hoger zijn dan bij de partijen in het basispakket. Tot slot worden deze verbonden partijen ook periodiek geagendeerd in het college;
3. Plusplus pakket: Verbonden partijen waarbij de gemeente een hoog bestuurlijk en financieel risico loopt worden ingedeeld in het Plusplus pakket. Aanvullend op het Plus pakket wordt de bestuurlijke en ambtelijke overleg frequentie met deze verbonden partijen verder opgevoerd.

Naam	Veiligheidsregio Limburg-Noord		
Openbaar belang	De Veiligheidsregio Limburg-Noord heeft tot doel: De behartiging van de belangen van de gemeente en hun ingezetenen op het gebied van: – brandweezorg; – geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen; – rampenbestrijding en crisisbeheersing; – het bevorderen van de multidisciplinaire uitvoering van de rampenbestrijding, de crisisbeheersing en de bestrijding van zware ongevallen; – het bevorderen van een samenhangend integraal veiligheidsbeleid in de regio; – de publieke gezondheidszorg als bedoeld in de Wet publieke gezondheid (Wpg).		
Deelnemers	Aantal gemeenten op 1 januari 2019: 15 Beesel, Bergen, Echt-Susteren, Gennep, Horst aan de Maas, Leudal, Maasgouw, Mook en Middelaar, Nederweert, Peel en Maas, Roerdalen, Roermond, Venlo, Venray, Weert.		
Bestuurs-structuur	Openbaar lichaam, ingesteld bij gemeenschappelijke regeling. Het algemeen bestuur bestaat uit de burgemeesters van de aan de gemeenschappelijke regeling deelnemende gemeenten. Daarnaast kent de gemeenschappelijke regeling twee bestuurscommissies: GGD en Veiligheid. Daarin vindt periodiek overleg plaats met de betreffende portefeuillehouders uit de aangesloten gemeenten.		
Financiën verbonden partij	<i>Per</i>	<i>1 januari 2020</i>	<i>31 december 2020</i>
	Eigen vermogen	€ 3.711.000	€ 7.540.000
	Vreemd vermogen	€ 49.836.000	€ 46.067.000
	Verwacht resultaat 2020: € 3.072.000		
Bijdrage	De bijdrage van de gemeente Roerdalen over 2020 bedraagt € 2.115.714 (2019: € 1.982.918) en vindt plaats vanuit programma 1 en 3.		
Risico	– Als gevolg van de uitspraak van het Europees gerechtshof moet er een stelselwijziging plaatsvinden. Bij gelijke taakverdeling moeten medewerkers van de vrijwillige brandweer op dezelfde wijze betaald worden als de beroepsbrandweer. Of er moet een verschuiving van taken dient plaatsvinden. Vooralsnog is de verwachting dat de hiermee gemoeide extra kosten door het rijk worden gecompenseerd. Mocht dit niet zo zijn, dan moeten we onderzoeken of het realistisch is te bezuinigen op de brandweerorganisatie, dan wel de bijdrage van de gemeente te verhogen. – De deelnemende gemeenten kunnen bij het niet nakomen van financiële verplichtingen, als gevolg van aangetrokken geldleningen, verstrekte garanties of claims van derden, hoofdelijk worden aangesproken (art 32) – Bij uittreding uit de gemeenschappelijke regeling regelt het Algemeen Bestuur de gevolgen hiervan. Bij opheffing wordt een liquidatieplan opgesteld met daarin de gevolgen voor de deelnemende gemeenten.		

Naam	Veiligheidsregio Limburg-Noord
Ontwikkelingen	<i>Meerjarenstrategie</i> De meer-jarenstrategie van de VRLN kent 3 speerpunten: – risicogericht: door sturing op risico's en continue omgevingsanalyse kunnen we onze inspanningen beter richten (effectiviteit); – vraaggericht: elke vraag gaat eigenlijk over een risico. We helpen de klant het liefst voordat hij een vraag stelt; – informatie gestuurd: we maken op een slimme manier informatie levend en versterken hiermee de betrouwbare en deskundige informatiepositie. <i>Verdeelsystematiek algemene bijdrage gemeenten (harmonisatie)</i> Met ingang van de begroting 2017 is de besluitvorming over de verdeling van de kosten en opbrengsten naar de deelnemende gemeenten geharmoniseerd. Er zijn verdeelsleutels vastgesteld die bepalend zijn voor de toewijzing van de kosten en opbrengsten van de diverse programma's over de deelnemende gemeenten. Bij de vaststelling van de nieuwe verdeelsystematiek is met de gemeenten een ingroeieregeling afgesproken van 4 jaar, de verschillen worden telkens in stappen van 25% vereffend. Dat betekent dat het verschil tussen de gemeentelijk aandeel volgens de oude systematiek en de nieuwe systematiek in het vierde jaar conform de gewenste situatie is. 2020 was het vierde jaar van het ingroeimodel, waarbij er dus een verrekening plaatsvindt op basis van 100%. <i>Paraatheid incidentbestrijding & Vrijwilligers.</i> De brand op de Meinweg heeft bewezen dat we een robuuste en slanke brandweerorganisatie hebben. Dankzij een goede slagkracht in combinatie met interregionale en internationale bijstand is de brand met succes bestreden. Een slagkracht die net toereikend was met een organisatie die niet groter is dan strikt noodzakelijk. In 2020 is gewerkt aan een nieuwe toekomstvisie, "Brandweer Limburg-Noord in 2030". Centraal in deze visie staat een repressieve brandweerorganisatie die flexibel, rationeel en robuust is ingericht om snel en adequaat incidenten te kunnen bestrijden. Snel en adequaat betekent georganiseerd vanuit lokale brandweerposten aangevuld met een beroepsmatige schil van gegarandeerde paraatheid. Dit gebeurt door vrijwilligers in combinatie met de beroepskrachten en met ruimte voor burgerhulpverlening. Bijzonder aandacht is besteed aan het 2^e loopbaanbeleid gericht op het ondersteunen en faciliteren van trajecten voor beroepsmedewerkers. <i>5 ambtenaren project</i> Eind 2020 zijn op het niveau van de 4 MER-organisatie afspraken gemaakt over de '5 ambtenaren' aanpak waartoe de burgemeesters in het AB van de Veiligheidsregio hebben besloten. De titel '5 ambtenaren' slaat op het gemiddeld aantal ambtenaren per gemeente in de dag situatie oproepbaar zou kunnen zijn als vrijwilliger. Daarmee kan in een vroeg stadium een toekomstige vrijwilligersproblematiek aangepakt worden. Deelname door ambtenaren is op vrijwillige basis maar wel onder gunstige voorwaarden uitgewerkt i.o.m. de Veiligheidsregio. Daadwerkelijke start van het project is uitgesteld dat 2^e kwartaal 2021.

Naam	Veiligheidsregio Limburg-Noord
	<i>Risk Factory.</i> Vanaf januari 2020 opende de Risk Factory in Venlo officieel haar deuren voor senioren, zodat ook zij op een bijzondere manier (on)gezonde en (on)veilige situaties konden ervaren en beleven. De scenario's voor ouderen zijn, in samenwerking met betrokken partners en KBO Limburg, inhoudelijk afgestemd op senioren. Daar waar het rondom internetveiligheid bij jeugd vooral gaat over cyberpesten, gaat het bij senioren veel meer om zaken als phishing. Helaas is het grootste gedeelte van 2020 het beleavingscentrum, door de coronamaatregelen, gesloten geweest. <i>Gezondheid.</i> De kernactiviteit van de GGD was ook in 2020 het beschermen en bevorderen van de gezondheid van onze inwoners, met name door het tegengaan en vroegtijdig opsporen van ziekten (preventie). De bredere kijk op gezondheid (positieve gezondheid), uitgewerkt in zes dimensies is hierbij de rode draad. Met die bredere benadering draag je bij aan het vermogen van mensen om met de fysieke, emotionele en sociale uitdagingen in het leven om te gaan. Én om zo veel mogelijk eigen regie te voeren. Daarbij gaat het niet om gezondheid als een statisch gegeven of een te bereiken doel. Maar om de veerkracht van mensen om zich aan te passen aan wat zich in het leven voordoet <u>Programma: 'Nu Niet Zwanger'</u> Begin 2020 is het programma 'Nu Niet Zwanger' gestart. Hiermee helpt de GGD mensen in kwetsbare omstandigheden een bewuste keuze te maken over het moment van hun kindwens, zodat zij niet onbedoeld zwanger raken. Intussen hebben veel hulpverleningsorganisatie zich bij het programma aangesloten en zijn we betrokken geweest bij ruim twintig praktijksituaties. De eerste resultaten bevestigen dat dit programma een meerwaarde is. <u>Onderzoek naar gezondheid van onze inwoners</u> Afgelopen jaar zijn er verschillende onderzoeken gedaan om de gezondheid onze inwoners in beeld te brengen. De GGD, gemeenten, scholen en ketenpartners krijgen zo inzicht in wat er speelt. De uitkomsten worden gepubliceerd op www.ggdlimburgnoord.nl/kennisplein en gebruikt voor gericht beleid en preventieactiviteiten. Naast de regionale onderzoeken heeft er in 2020 ook een Panelonderzoek coronamaatregelen plaatsgevonden. De overheid vroeg onze inwoners zich te blijven houden aan de maatregelen om de verspreiding van het virus tegen te gaan. Doen ze dit ook? En hoe ervaren ze dat? Daarover ging het panelonderzoek. Landelijk zijn er in 2020 in totaal 8 metingen gehouden. De resultaten zijn te vinden op https://vrln.databank.nl/news/Resultaten-panelonderzoek-Corona/32 <u>Samenwerking</u> Eind 2019 zijn er verschillende werkgroepen per thema opgezet om een betere afstemming te krijgen tussen de GGD contactambtenaren en de gemeente ambtenaren. Vrij snel nadat corona kwam (eerste kwartaal 2020) zijn al deze werkgroepen uit elkaar gevallen doordat prioriteit nummer één van de GGD het bestrijden van corona werd. Deze samenwerking wordt in 2021 opnieuw opgepakt.

Naam	Westrom		
Openbaar belang	Westrom integreert mensen, die om welke reden dan ook een afstand hebben tot de arbeidsmarkt in de samenleving door middel van werk. In dit kader is de Westrom partner voor de uitvoering van de participatiewet. Daarnaast kan beheer van diverse contractactiviteiten bij Westrom worden ondergebracht. In het kader van de participatiewet zorgt Westrom voor werkplekken voor beschut werken en voor mensen die op basis van de oude WSW zijn aangewezen op werk onder aangepaste omstandigheden.		
Deelnemers	Aantal gemeenten: 5 Echt-Susteren, Leudal, Maasgouw, Roerdalen, Roermond. Aantal inwoners 1-1-2019: 169.900		
Bestuursstructuur	Gemeenschappelijke regeling. De gemeente is met 2 leden vertegenwoordigd in het algemeen bestuur. De deelname is gebaseerd op het aantal inwoners.		
Financiën verbonden partij	Per	1 januari 2020	31 december 2020
	Eigen vermogen	€ 2.842.851	€ 4.043.815
	Vreemd vermogen	€ 3.750.459	€ 4.138.107
	Verwacht resultaat 2020: € 750.964		
Bijdrage gemeente	De bijdrage van gemeente Roerdalen over 2020 bedraagt: € 605.854 (2019: € 587.863). Daarnaast betaalt de gemeente een bedrag per WSW-ers, aan Westrom, bekostigd uit het Participatiebudget. In 2020 bedraagt de bijdrage uit het Participatiebudget: € 2.924.016 (2019: € 2.896.644). Beide bijdragen vinden plaats vanuit Programma 2.		
Risico	Inmiddels zijn de samenwerkingsverbanden voor groen en schoonmaak opgeheven. De financiële afwikkeling loopt door tot 2021 - 2022. Westrom heeft rekening courant vorderingen op Westrom Holding BV en Westrom Groen BV (de aandeelhouders van de samenwerkingsverbanden). Het kapitaal van Westrom Groen BV is momenteel niet voldoende om de schuld aan Westrom terug te kunnen betalen, maar op basis van de doorkijk van Groen B.V. lijkt dat Westrom Groen B.V. in staat moet zijn om de schuld aan Westrom terug te kunnen betalen.		
Ontwikkelingen	Ondanks de COVID-19 crisis is de financiële positie van Westrom blijven verbeteren, waardoor de gemeentelijke bijdrage voor de komende jaren opnieuw naar beneden is bijgesteld. Op termijn zal een krimp plaatsvinden in het aantal Wsw'ers, omdat er geen nieuwe instroom in de Wsw plaatsvindt. Daarmee zal er ook een krimp plaatsvinden in de organisatie van GR Westrom. Hiervoor is een krimpvoorziening getroffen door de vijf deelnemende gemeenten.		

Naam	RD Maasland		
Openbaar belang	Het vervullen van de zorgplicht van de lokale overheid ten aanzien van de inzameling van huishoudelijk afval en kunststofverpakkingsafval tegen de laagst mogelijke kosten met de meest optimale service.		
Deelnemers	Aantal gemeenten: 4 Leudal, Maasgouw, Roerdalen en Echt-Susteren. Aantal aansluitingen: 43.770 (Roerdalen: 9.310) (bron: begroting RD Maasland 2020)		
Bestuursstructuur	Gemeenschappelijke regeling De gemeente is met 2 leden vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.		
Financiën verbonden partij	Per	1 januari 2020	31 december 2020
	Eigen vermogen	€ 1.121.000	€ 1.446.000
	Vreemd vermogen	€ 7.962.000	€ 7.504.000
	Verwacht resultaat 2020: € 155.000		
Bijdrage gemeente	De bijdrage van gemeente Roerdalen over 2020 bedraagt: € 485.000 (2019: € 452.203) en vindt plaats vanuit programma 5.		
Risico	We hebben altijd het risico dat we bij te korten moeten bijspringen.		
Ontwikkelingen	Het bestuur van RD Maasland streeft er naar om in het kader van circulaire economie, om daar waar het kan samen met andere gemeenten en/of collega-bedrijven, het ingezamelde afval zo veel als mogelijk her te gebruiken. Dit op een zodanige wijze dat tevens de afhankelijkheid van de markt, en daarmee de onzekerheid over de kosten die de burger moet betalen, afneemt. In 2020 heeft het bestuur van RD Maasland de visie Afval 2020-2023 vastgesteld. Met dit beleidsdocument streeft RD Maasland middels een aantal doelstellingen naar een samenleving waar in de toekomst geen plaats meer is voor afval. De doelstellingen die hierin staan opgenomen zijn als volgt: 1. Het verlagen van het restafval naar 100 kilogram restafval per inwoner uiterlijk in 2023; 2. Het verlagen van het restafval van 100 kilogram naar 80 kilogram restafval per inwoner uiterlijk in 2025. De focus ligt hierbij op het terugdringen van de grote hoeveelheid GFT/keukenafval die nu nog in de restafvalcontainer terechtkomt. In december 2020 heeft de raad van de gemeente Roerdalen een voorkeursscenario gekozen betreffende de afvalinzameling vanaf 2022 en verder. Dit voorkeursscenario is gebaseerd op de door zowel de gemeente als het bestuur van RD Maasland vastgestelde beleidsvisie Afval en daarbij horende doelstellingen. De gemeenten Maasgouw en Leudal dienen hierover in 2021 nog een keuze te maken.		

Naam	Servicecentrum MER																										
Openbaar belang	De Gemeenschappelijke Regeling MER (GR-MER) behartigt de gemeenschappelijke en afzonderlijke belangen van de gemeenten Maasgouw, Echt-Susteren en Roerdalen op het taakveld back office dienstverlening (vergunningverlening, toezicht en handhaving), uitgevoerd door de afdelingen Omgevingsdienst (OD) (sinds 1-9-2013) en Sociaal Domein (SD) (sinds 1-1-2016). Op 1 juli 2017 zijn ook de bedrijfsvoeringstaken op de gebieden Personeel & Organisatie (HRM), Financiën, Digitale Informatie Voorziening (DIV) en Informatie & Automatisering (I&A) overgedragen. De MER-gemeenten beogen met de samenvoeging: – continuïteit in verbetering van de dienstverlening als eerste overheidsloket voor inwoners; – zo efficiënt mogelijk te werken, om kosten te beheersen; – afname van de kwetsbaarheid van de drie afzonderlijke gemeenten. Door de schaalvoordelen van samenwerking te benutten neemt de toekomstbestendigheid van de organisaties van de gemeenten en de bestuurskracht toe en worden besparingen bereikt.																										
Deelnemers	Aantal gemeenten: 3 Echt-Susteren, Maasgouw en Roerdalen																										
Bestuursstructuur	Gemeenschappelijke regeling De colleges van de deelnemende gemeenten vormen het algemeen bestuur. Voor het dagelijks bestuur is er per gemeente één afgevaardigde. Na de zomer van 2019 is er een interim-directeur aangesteld. Onderdeel van de opdracht van deze interimmer is een advies te geven over de governance en dus ook de mogelijke verandering van de directie. In de loop van 2021 wordt dit duidelijk.																										
Financiën verbonden partij	Per	1 januari 2020	31 december 2020																								
	Eigen vermogen	€ 208.081	€ 168.381																								
	Vreemd vermogen	€ 3.711.492	€4.994.622																								
	Resultaat 2020: € 0																										
Bijdrage gemeente	De bijdrage van de gemeente Roerdalen over 2020 bedroeg € 6.146.000 (2019 € 6.455.000). Deze bijdrage is als volgt opgebouwd: <table><thead><tr><th></th><th>2020</th><th>2019</th></tr></thead><tbody><tr><td>Omgevingsdienst</td><td>1.444.000</td><td>1.686.000</td></tr><tr><td>Sociaal Domein</td><td>1.396.000</td><td>1.565.000</td></tr><tr><td>Bedrijfsvoering</td><td>3.090.000</td><td>3.108.000</td></tr><tr><td>Bestuur en Organisatie</td><td>129.000</td><td>96.000</td></tr><tr><td></td><td>6.057.000</td><td>6.455.000</td></tr><tr><td>uitvoering tozo</td><td>89.000</td><td>-</td></tr><tr><td></td><td>6.146.000</td><td>6.455.000</td></tr></tbody></table> De bijdrage vindt plaats vanuit de programma's 2 (SD), 3 en 5 (OD) en 7 (Bedrijfsvoering en Bestuur en organisatie)				2020	2019	Omgevingsdienst	1.444.000	1.686.000	Sociaal Domein	1.396.000	1.565.000	Bedrijfsvoering	3.090.000	3.108.000	Bestuur en Organisatie	129.000	96.000		6.057.000	6.455.000	uitvoering tozo	89.000	-		6.146.000	6.455.000
	2020	2019																									
Omgevingsdienst	1.444.000	1.686.000																									
Sociaal Domein	1.396.000	1.565.000																									
Bedrijfsvoering	3.090.000	3.108.000																									
Bestuur en Organisatie	129.000	96.000																									
	6.057.000	6.455.000																									
uitvoering tozo	89.000	-																									
	6.146.000	6.455.000																									

Naam	Servicecentrum MER
Risico	De gemeente blijft beleidsmatig en financieel verantwoordelijk en is hierbij ook afhankelijk van besluitvorming van de samenwerkingspartners. De GR MER heeft zelf een algemene reserve van beperkte omvang. De GR MER vormt, vanwege de recente oprichting, een specifiek aandachtspunt in het kader van risicomanagement. De administratieve organisatie wordt nog verder ontwikkeld. In de begroting 2020 van de MER is in een specifieke risicoparagraaf uitgebreid aandacht besteed aan de bedrijfsrisico's, mogelijke financiële consequenties en daarop te nemen beheersmaatregelen. In de jaarrekening van het Servicecentrum wordt ingegaan op de mate waarin deze risico's zich hebben voorgedaan. De meeste risico's hebben zich in meer of mindere mate voorgedaan, waarbij de financiële effecten opgevangen zijn binnen de begroting. Zelfs de extra kosten i.v.m. toezicht op naleving coronaregels heeft niet geleid tot meerkosten voor de gemeente. De Wet Kwaliteitsborging voor de bouwsector en de Omgevingswet zijn uitgesteld. De effecten van deze wetgeving (aard en omvang van de werkzaamheden, financieel effect voor MER/OD en gemeente in verband met invloed op legesuitkomsten) zullen daarom pas merkbaar zijn vanaf 2022.
Ontwikkelingen	In 2019 is er veel veranderd binnen het Servicecentrum MER. In maart 2019 heeft het onderzoeksbureau BMC haar rapport afgerond met een advies over de governance, aansturing, organisatie en uitvoering van het Servicecentrum. Dit rapport vormde de basis om de veranderingen die het Servicecentrum doormaakt te doen. Vanaf september is de interim directeur aan de slag. Hij heeft, naast de dagelijkse leiding, acht opdrachten meegekregen. 1. Nader advies uitbrengen over de richting van de aansturing in het Servicecentrum MER 2. Een concern-controller voor het Servicecentrum MER benoemen 3. De couleur lokale in relatie tot dienstverleningsprincipes af te bakenen 4. Het opdrachtgeverschap en opdrachtnemersrol te versterken 5. Verder in te zetten op de implementatie van het projectmanagement 6. Verder in te zetten op de verdere ontwikkeling van uniforme stuurinformatie 7. Te zorgen voor het oplossen van de problemen bij de bedrijfsvoering 8. Ten aanzien van I&A en zaakgericht werken een diepgaander advies te vragen. Het algemeen bestuur (de drie voltallige colleges) heeft gezamenlijk op 18 december 2019 geconcludeerd dat de vier dienstverleningsvisies weliswaar overeen komen, maar dat in de praktijk aanzienlijke verschillen zijn qua inrichting en uitvoering. Uitgesproken is dat de vier organisaties processen en systemen moeten uniformeren zodat de dienstverlening verbeterd en gemoderniseerd wordt en de dat de kostenefficiëntie en beheersbaarheid verbeteren. Het vertrekpunt voor een samenhangende aanpak van de verschillende projecten is de dienstverlening aan burgers en bedrijven. Met deze uitspraak zijn de acht opdrachten van het AB aan de directie van het Servicecentrum nader gespecificeerd. Wanneer de vier organisaties processen en systemen vergaand gezamenlijk organiseren, zijn daarbij alle organisatie en veel disciplines betrokken. De disciplines dienen in een groter verband, in samenhang gezien en aangestuurd te worden om een gezamenlijke integrale professionele dienstverleningsstandaard te ontwikkelen. Het jaar 2020 is gebruikt om te bouwen in de samenhang zoals hierboven beschreven. In 2019 zijn er ook al aanzienlijke stappen gezet. Waar mogelijk

Naam	Servicecentrum MER
	zullen positieve effecten hiervan worden meegenomen. In 2021 en 2022 worden de in 2020 vastgelegde uitgangspunten vertaald in concrete verbeterprojecten om de dienstverlening van de vier organisaties meer op elkaar af te stemmen, waarbij vooral focus ligt op de verbetering van het digitale klantkanaal.

Naam	Belastingsamenwerking gemeenten en waterschap		
Openbaar belang	De BsGW draagt zorg voor het heffen en innen van alle lokale belastingen en beheert de basisregistratie WOZ (administratie en waardering). Tot het takenpakket horen: – advisering en opstellen van conceptverordening(en); – de opbouw van benodigde basisregistraties; – het opleggen en innen van de aanslagen tot en met de dwanginvordering en oninbaar verklaring; – afhandeling van klantreacties gedurende al deze processtappen. De BsGW doet dit tegen de laagst mogelijke kosten, uitgaande van de beste prijs/prestatie verhouding gekoppeld aan een optimaal niveau van dienstverlening. In het kader van efficiency hoort hierbij ook de uitbouw van de samenwerking als groeimodel gericht op uitbreiding met andere deelnemende gemeenten.		
Deelnemers	Aantal gemeenten: 31 Alle Limburgse gemeenten met uitzondering van de gemeenten Venray, Horst aan de Maas en Mook en Middelaar. Deze laatste treedt toe per 1-1-2021. Aantal waterschappen: 1 Waterschap Limburg.		
Bestuursstructuur	Openbaar lichaam ingesteld bij gemeenschappelijke regeling. De gemeente is met 1 lid vertegenwoordigd in het algemeen bestuur. De stemverhouding is gebaseerd op het aandeel van de deelnemer in de kosten van de regeling zoals die voortvloeit uit de begroting.		
Financiën verbonden partij	Per	1 januari 2020	31 december 2020
	Eigen vermogen	€ 607.000	- € 889.000
	Vreemd vermogen	€ 6.751.000	€ 9.101.000
	Verwacht resultaat 2020: - € 2.092.000		
Bijdrage gemeente	De bijdrage van de gemeente Roerdalen over 2020 bedraagt € 289.468 (2019: € 258.3712). In de bijdrage voor 2020 is rekening gehouden met een nog te betalen bedrag van € 28.400 om het verwachte te kort te betalen.		
Risico	De gemeente betaalt mee aan een eventueel exploitatietekort. Deze kunnen ontstaan door bedrijfsrisico's. Het grootste risico voor de BsGW blijft de proceskosten als gevolg van bezwaar- en beroepsprocedures ten aanzien van de WOZ-waarden. Deze kosten zijn in 2020 ook weer gestegen ten opzichte van 2019.		
Ontwikkelingen	De BsGW is na de groei die ze in korte tijd heeft doorgemaakt nu toe aan een periode van stabilisatie, consolidatie en optimalisatie. Om dit te bereiken is ingezet op organisatieontwikkeling en verbetering van de ICT-omgeving. Dit zal de komende jaren in beslag nemen.		

Naam	Belastingssamenwerking gemeenten en waterschap
	Naast de verbetering van de ICT-omgeving heeft de BsGW net als de gemeenten te maken landelijke ontwikkelingen in dit kader. Belangrijk hierbij is het Nationaal Uitvoeringsprogramma Dienstverlening en E-overheid. De ontwikkeling rondom de belastingwetgeving kunnen invloed hebben op de werkzaamheden van de BsGW. Onduidelijk is nog of de Fiscale vereenvoudigingswet 2017 ook gaat gelden voor de lager overheden. Daarnaast is er nog steeds geen duidelijkheid over de uitwerking van de belastingherziening en dan met name de verruiming van het gemeentelijk belastinggebied.

Naam	Grenspark Maas-Swalm-Nette (MSN)		
Openbaar belang	Het Openbaar Lichaam Duits-Nederlands Grenspark Maas-Swalm-Nette is opgericht met het doel de grensoverschrijdende samenwerking te verbeteren. Het uiteindelijke doel is het realiseren van een regionale grensoverschrijdende identiteit, die gebaseerd is op de verscheidenheid van de natuur- en cultuurlandschappen binnen het Grenspark en het karakter van de mensen die hier leven. Eén van de belangrijkste doelen van de grensoverschrijdende samenwerking is het behoud en de ontwikkeling van de karakteristieke natuur en cultuurlandschappen. Door de samenwerking over de grens heen kan de regio zich beter en breder presenteren. Het presenteren en het verder verbeteren van de mogelijkheden tot recreatief gebruik van de gebieden aan weerszijde van de grens is een doel van de samenwerking. De basis voor het wekken van interesse voor dit waardevol grensgebied ligt in een afgestemde en uitgebreide milieueducatie en voorlichting.		
Deelnemers	Aantal gemeenten: 7 Beesel, Echt-Susteren, Leudal, Maasgouw, Roerdalen, Roermond, Venlo Aantal instellingen: 1 Naturpark Schwalm-Nette (Duits)		
Bestuursstructuur	Internationaal openbaar lichaam ingesteld bij gemeenschappelijke regeling. De gemeente is met 1 lid vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.		
Financiën verbonden partij	Per	1 januari 2020	31 december 2020
	Eigen vermogen	€ 48.052	- € 2.541
	Vreemd vermogen	€ 143.912	€ 163.441
	Verwacht resultaat 2020: negatief saldo € 50.593		
Bijdrage gemeente	€ 2.888,- per jaar		
Risico	Zeer klein. Verplichting naar rato van bijdrage (voor Roerdalen 17%) aan openstaande verplichtingen bij ontbinding en vereffening.		

Naam	Grenspark Maas-Swalm-Nette (MSN)
Ontwikkelingen	Het grenspark MSN heeft diverse werkzaamheden voor de deelnemende gemeenten uitgevoerd. Het project Natuur en Bosbrandpreventie, was verlengd tot januari 2021 en is inmiddels afgerond. Binnen het project werd een van de beide waterkelders (voormalig WML) ingericht als bluswaterreservoir en werd een waterinneempunt ten westen van de Effelder Waldsee gerealiseerd. Dit nieuwe waterinnamepunt was van essentieel belang bij het blussen van de Meinwegbrand in april 2020. De provincie Limburg faciliteert de verdere samenwerking van natuur-en bosbrandpreventie in Limburg en de voorbereiding van een vervolgproject. Het pilotproject Grensoverschrijdend ruiten is in 2020 gestart en zal begin 2021 worden afgerond met een INTERREG VI A aanvraag.

Naam	Omnibuzz
Openbaar belang	Omnibuzz is ingesteld in het belang van een kwalitatief hoogwaardige en een zo doelmatig mogelijke gezamenlijke regie op en uitvoering van het aan de gemeenten opgedragen doelgroepenvervoer. In opdracht van de colleges van de deelnemende gemeenten voert Omnibuzz sinds 11 december 2016 de regie over en het doelgroepenvervoer uit voor die gemeenten en eventueel voor derden. Gelet op de ambitie van de samenwerking zullen de colleges in beginsel ook toekomstige opdrachten met betrekking tot doelgroepenvervoer die voortkomen uit wet- en regelgeving opdragen aan Omnibuzz. De Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 ligt ten grondslag aan de huidige opdracht voor Omnibuzz. Aan uitbreiding van de opdracht liggen andere wetten ten grondslag. Omnibuzz voert overleggen met stakeholders, in het bijzonder met de provincie Limburg, om te komen tot een zo optimaal mogelijk doelgroepenvervoer in de provincie Limburg.
Participanten	De gemeenten Beek, Beekdaelen, Beesel, Bergen, Brunssum, Echt-Susteren, Eijsden-Margraten, Gennep, Gulpen-Wittem, Heerlen, Horst aan de Maas, Kerkrade, Landgraaf, Leudal, Maasgouw, Maastricht, Meerssen, Nederweert, Peel en Maas, Roerdalen, Roermond, Simpelveld, Sittard-Geleen, Stein, Vaals, Valkenburg aan de Geul, Venlo, Venray, Voerendaal en Weert (22 gemeenten, waaronder gemeente Roerdalen, traden per 1 april 2016 toe tot de GR) .
Bestuursstructuur	Gemeenschappelijke regeling. Het algemeen bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Omnibuzz wordt gevormd door collegeleden van de 30 deelnemende gemeenten. Het dagelijks bestuur wordt gevormd door 7 wethouders.
Financiën verbonden partij	<i>Per</i>
	<i>1 januari 2020</i>
	<i>31 december 2020</i>
	Eigen vermogen € 957.745 € 4.071.959
	Vreemd vermogen € 2.479.635 € 4.516.798
	Verwacht resultaat 2020: € 3.348.246
Bijdrage/Belang	De totale bijdrage van de gemeente Roerdalen over 2020 bedraagt € 263.189,90 (2019: € 278.240).

Naam	Omnibuzz
Risico	<u>Financiële risico's</u> Als de synergievoordelen door de samenwerking niet worden behaald kan er een financieel risico ontstaan. <u>Maatschappelijk risico</u> Er is relatief weinig risico voor de exploitatie, de omvang daarvan wordt bepaald door de vervoerskosten en het beleid van de gemeente. <u>Afbreuk- en strategisch risico</u> Als er vertragingen ontstaan in de uitvoering worden eventuele efficiëntievoordelen pas later behaald. Bij een complexere aanbestedingsperiode voor meerdere vervoersstromen tegelijk (regiemodel) kan meer geld kosten. Als Omnibuzz een jaar met een tekort afsluit moeten de gemeenten financieel bijspringen.
Ontwikkelingen	<u>Gelijktrekken klanttarief</u> Gemeenten in Zuid Limburg (inclusief Echt-Susteren) hanteren een klanttarief per zone dat gelijk is aan het OV-tarief, namelijk € 0,83. Omnibuzz klanten in de regio Noord- en Midden Limburg betalen een lager klanttarief (€ 0,71). Gemeenten in Noord- en Midden Limburg worden gevraagd een besluit te nemen over het wel of niet gelijktrekken van het klanttarief met gemeenten in Zuid Limburg.

Naam	Regionale Uitvoeringsdienst Limburg-Noord		
Openbaar belang	De RUD Limburg-Noord heeft als doel de verbetering van: – de dienstverlening bij de uitvoering van de vergunnings-verlenings-, toezichts- en handhavingstaken (VTH-taken); – de kwaliteit, veiligheid en gezondheid van de leefomgeving. Daarbij ligt de focus van de RUD hoofdzakelijk op het zicht en grip hebben op risicovolle inrichtingen, activiteiten en milieucriminaliteit.		
Deelnemers	Aantal gemeenten op 1 januari 2019: 15 Beesel, Bergen, Echt-Susteren, Gennep, Horst aan de Maas, Leudal, Maasgouw, Mook en Middelaar, Nederweert, Peel en Maas, Roerdalen, Roermond, Venlo, Venray, Weert. Provincie Limburg.		
Bestuursstructuur	Netwerkorganisatie op basis van een GR. Per 1-1-2018 is de netwerkorganisatie – voorheen werkend op basis van een bestuursovereenkomst- omgezet in een Gemeenschappelijke Regeling (GR), waarbinnen de netwerkconstructie in stand blijft. In het bestuurlijk overleg (AB) is per gemeente 1 bestuurslid vertegenwoordigd. Daarnaast is Roerdalen vertegenwoordigd in het DB (burgemeester)		
Financiën verbonden partij	Per	1 januari 2020	31 december 2020
	Eigen vermogen	€ 334.000	€ 334.000
	Vreemd vermogen	€ 1.658.000	€ 1.415.000
	Resultaat 2020: € 186.024		

Naam	Regionale Uitvoeringsdienst Limburg-Noord
Bijdrage gemeente	De bijdrage van de gemeente Roerdalen bedraagt € 52.703
Risico	De risico's zijn zeer beperkt als gevolg van de gekozen 'Lean' organisatiestructuur. Ook door de schaalgrootte van de MER-OD is de afhankelijkheid van de RUD-samenwerking kleiner dan voor een minder grote gemeente/partner. De reguliere bedrijfsrisico's zijn beschreven in de risicoparagraaf van de RUD-begroting.
Ontwikkelingen	De constructie van de GR RUD-LN is geëvalueerd. De verbeterprojecten die hieruit zijn ontstaan, lopen in volle omvang. Hierover vindt periodiek afstemming plaats met DB en AB RUD. Verder zijn belangrijke ontwikkelingen waar in 2020 aandacht aan is gegeven en die doorlopen in 2021: – implementatie van een provincie-breed te gebruiken nieuw softwarepakket Squit2020; – omgevingswet: rol voor de RUD vooral faciliterend in kennisdeling/opleiden; – specifieke ontwikkelingen op taakvelden bodem (warme overdracht taken provincie > gemeente), energietoezicht, externe veiligheid; – nieuwe EVP-meting alle RUD-medewerkers op voldoen aan landelijke kwaliteitscriteria (opleiding, deskundigheid, vlieguren); – meer focus op kwaliteit (uniformering toets protocollen, auditen van controlerapporten).

Naam	Ontwikkelingsmaatschappij Midden-Limburg BV (OML)		
Openbaar belang	OML is een onderneming (BV) die is opgericht door een aantal gemeenten in de regio Midden-Limburg. Doel is om namens de aandeelhoudende gemeenten het aanspreekpunt en Servicecentrum te zijn voor het bedrijfsleven. Getracht wordt om het vestigingsklimaat te verbeteren en de regionale economische structuur te versterken. De doelen van OML BV zijn als volgt: • het ontwikkelen, beheren en revitaliseren van bedrijfsterreinen in de regio; • het fungeren als intermediair tussen bedrijfsleven en overheidsorganisaties; • het uitvoeren van structuurversterkende projecten in de regio; • het bevorderen van en het invullen van de één loket functie binnen de gemeenten.		
Deelnemers	Aandeelhoudende gemeenten: 5 Echt-Susteren (725 aandelen), Leudal (799), Maasgouw (533 aandelen), Roerdalen (463 aandelen), Roermond (1.713 aandelen).		
Bestuursstructuur	OML is een besloten vennootschap. De gemeente is op basis van aandelenbezit vertegenwoordigd via de algemene vergadering van aandeelhouders.		
Financiën verbonden partij	Per	1 januari 2020	31 december 2020
	Eigen vermogen	€ 16.860.168	€ 17.197.168
	Vreemd vermogen	€ 12.039.244	€ 12.600.922
	Resultaat 2020: € 337.000		

Naam	Ontwikkelingsmaatschappij Midden-Limburg BV (OML)
Bijdrage gemeente	De gemeente heeft geen vaste jaarlijkse bijdrage aan de OML. De gemeente Roerdalen bezit 463 aandelen (12,5%)
Risico	Eind 2019 was de lening van de Provincie afgelost waardoor er geen verschil meer is tussen solvabiliteit o.b.v. risicodragend vermogen en o.b.v. eigen vermogen.
Ontwikkelingen	OML heeft in 2020 vooral ingezet op aankoop en ontwikkeling van het Atterro/Zevenellen terrein. Begin 2020 is het terrein in eigen beheer aangekocht (circa 10 ha) en is de opstart van de herinrichtingswerkzaamheden van Zevenellen opgestart. Daarnaast zijn er een vijftal revitaliseringsprojecten (onderzoeksfase) opgestart in diverse aandeelhoudende gemeentes. Daarnaast wordt de doorontwikkeling van bestaande OML-terreinen (De Hanze en Oosttangent) opgepakt.

Naam	NV BNG		
Vestigingsplaats	Den Haag		
Openbaar belang	De BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. Volgens de statuten is de BNG 'bankier ten dienste van overheden', zoals gemeenten, provincies, gemeenschappelijke regelingen, politieregio's en met overheden verbonden instellingen en bedrijven op het terrein van volkshuisvesting, openbaar nut, onderwijs en gezondheidszorg.		
Deelnemers	Aandeelhouders		
Bestuursstructuur	Naamloze Vennootschap		
Financiën verbonden partij	Per	1 januari 2020	31 december 2020
	Eigen vermogen	€ 4.887.000.000	€ 5.097.000.000
	Vreemd vermogen	€ 144.802.000.000	€ 155.262.000.000
	Resultaat 2020: € 221.000.000		
	Aantal aandelen: 17.199		
	In % van totaal 0,03%		
	Waarde van de aandelen		
Dividend	Het vastgestelde dividend over 2019 is in 2020 niet tot uitkering gekomen als gevolg van de voorschriften van de Europese centrale bank. We hebben het dividend wel als nog te ontvangen inkomsten opgenomen (€ 21.843 => per aandeel € 1,27). BNG Bank stelt conform haar kapitalisatie- en dividendbeleid een dividenduitkering over 2020 voor van EUR 101 miljoen (EUR 1,81 per aandeel). Dat is 50% van de nettowinst die overblijft na aftrek van de uitkering aan houders van hybride kapitaal. Uitkering van het dividend over 2020 zal niet plaatsvinden vóór 30 september 2021 en is onderworpen aan mogelijke toekomstige aanbevelingen van de ECB.		
Risico	Het bedrag dat de bank jaarlijks aan dividend uitkeert is afhankelijk van de winst die de bank in enig jaar behaalt. Gelet op de omvang van de jaarlijkse inkomsten is dit risico zeer klein.		
Ontwikkelingen	-		

Naam	Enexis Holding BV		
Vestigingsplaats	's-Hertogenbosch		
Openbaar belang	Als gevolg van de invoering van de Wet Onafhankelijk Netbeheer (WON) in Nederland is Essent in 2009 gesplitst in een Netwerkbedrijf en een Productie- en Levering Bedrijf. Het Productie- en Levering Bedrijf (PLB) is per 1 oktober 2009 verkocht aan RWE. Op basis van de wet werden de publieke aandeelhouders van Essent voor exact hetzelfde aandelenpercentage aandeelhouder van het nieuwe zelfstandig opererende netwerkbedrijf, dat vanaf 2010 Enexis (Holding N.V.) heet. De vennootschap heeft ten doel: – Het (doen) distribueren en het (doen) transporteren van energie, zoals elektriciteit, gas, warmte en (warm) water; – Het in stand houden, (doen) beheren, (doen) exploiteren en (doen) uitbreiden van distributie en transportnetten in relatie tot energie; – Het doen uitvoeren van alle taken die ingevolge de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet zijn toebedeeld aan een netbeheerder zoals daarin bedoeld; – Het binnen de wettelijke grenzen ontplooiën van andere operationele en ondersteunende activiteiten.		
Deelnemers	De aandeelhouders zijn zes provincies en 116 gemeenten.		
Bestuursstructuur	Naamloze Vennootschap		
Financiën verbonden partij	<i>Per</i>	<i>1 januari 2020</i>	<i>31 december 2020</i>
	Eigen vermogen	€ 4.112.000.000	€ 4.116.000.000
	Vreemd vermogen	€ 4.416.000.000	€ 4.635.000.000
	Resultaat 2020: € 108.000.000 na belastingen Aantal aandelen 577.800 In % van totaal 0,39% Waarde per aandeel: € 27,50 (2019: € 27,47)		
Dividend	Verwacht dividend 2020: € 0,50 per aandeel. Voor Roerdalen betekent dit een dividend uitkering van € 288.900.		
Risico	Laag		
Ontwikkelingen	In 2020 hebben wij aan Enexis een lening verstrekt van € € 1.930.089.		

Naam	CSV Amsterdam BV		
Vestigingsplaats	's-Hertogenbosch		
Openbaar belang	Afhandeling van alle rechten en plichten die zijn voortgekomen uit de verkoop van Essent en Attero. (namens de verkopende aandeelhouders van Essent en Attero).		
Deelnemers	De aandeelhouders zijn zes provincies en 116 gemeenten.		
Bestuursstructuur	Besloten Vennootschap		
Financiën verbonden partij	<i>Per</i>	<i>1 januari 2020</i>	<i>31 december 2020</i>
	Eigen vermogen	€ 670.000	n.n.b.
	Vreemd vermogen	€ 0	n.n.b.
	Verwacht resultaat 2020: € 0 Aantal aandelen 7.720 In % van totaal 0,39%		
Dividend	Verwacht dividend 2020 € 0		

Naam	CSV Amsterdam BV
Risico	Geen
Ontwikkelingen	CSV Amsterdam is in 2020 tot een compromis gekomen Recycleco B.V. en Attero Holding B.V. De aandeelhouders hebben in de Algemene Vergadering van april 2020 ingestemd met de Vaststellingsovereenkomst tussen de drie partijen. Dit heeft geleid tot uitbetaling van de (na aftrek van kosten) nog resterende € 8 miljoen aan de aandeelhouders (aandeel Roerdalen € 31.515). CSV Amsterdam B.V. houdt nog een bescheiden bedrag aan voor het voeren van een bezwaarprocedures tegen de Belastingdienst inzake een naheffingsaanslag afvalstoffenbelasting. Hierdoor kan de vennootschap nog niet worden ontbonden. Tevens is CSV Amsterdam B.V. bewaarder van de boeken en bescheiden van de in 2020 geliquideerde SPVs CBL Vennootschap, Verkoop Vennootschap en Vordering op Enexis.

Naam	Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V.		
Vestigingsplaats	's-Hertogenbosch		
Openbaar belang	Afhandeling van alle rechten en plichten die zijn voortgekomen uit de verkoop van Essent. (namens de verkopende aandeelhouders Essent		
Deelnemers	De aandeelhouders zijn zes provincies en 116 gemeenten.		
Bestuursstructuur	Besloten Vennootschap		
Financiën verbonden partij	Per	1 januari 2020	31 december 2020
	Eigen vermogen	€ 1.590.000	n.n.b.
	Vreemd vermogen	€ 0	n.n.b.
	Verwacht resultaat 2020: € 0		
	Aantal aandelen 577.800		
	In % van totaal 0,39%		
Dividend	Verwacht dividend 2020 € 0		
Risico	Met de liquidatie van het General Escrow Fonds is alleen nog sprake van een risico en daarmee aansprakelijkheid voor de verkopende aandeelhouders ter hoogte van het bedrag dat als werkkapitaal wordt aangehouden in de vennootschap.		
Ontwikkelingen	Ondanks dat het Escrow fonds in juli 2016 is uitbetaald en geliquideerd dient de vennootschap nog in stand gehouden te worden. De reden hiervoor is dat de vennootschap partij is in een aantal juridische overeenkomsten (convenanten) die bij de overdracht van EPZ aan RWE c.q. Delta zijn afgesloten. Het Convenant en de daarin opgenomen garantieverplichting kent geen termijn en PBE zou in overleg met de Staat uit de garantieverplichting ontslagen moeten worden of gezamenlijk met de Staat, ERH en Delta Energy B.V. het Convenant moeten beëindigen. Beide opties worden verkend. Het gesprek met de Staat is gestart maar heeft nog niet tot een concrete afspraak geleid.		

Naam	NV WML		
Vestigingsplaats	Maastricht		
Openbaar belang	De kerntaak van WML is het duurzaam en doelmatig leveren van leidingwater aan inwoners, bedrijven en (overheid)instellingen in Limburg. WML stelt de openbare watervoorziening veilig, beschermt bronnen en stimuleert duurzaam gebruik van water		
Deelnemers	Limburgse Gemeenten en Provincie Limburg		
Bestuursstructuur	Naamloze Vennootschap		
Financiën verbonden partij	Per	1 januari 2020	31 december 2020
	Eigen vermogen	€ 215.305.000	€ 221.314.000
	Vreemd vermogen	€ 395.345.000	€ 397.127.000
	Resultaat 2020: € 6.008.000		
	Aantal aandelen 7 In % van totaal 1,4%		
Bijdrage gemeente	-		
Risico	Laag		
Ontwikkelingen	In 2020 werd bekend dat WML voor 40% van haar leningen van bank moet wisselen. BNG heeft namelijk aangegeven per direct te stoppen met het verstrekken van nieuwe leningen en het oversluiten van oude leningen van drinkwaterbedrijven. In de komende 15 jaar moet WML voor alle leningen een andere bank hebben in plaats van de BNG. De BNG heeft 40% van de leningen van WML in portefeuille. De eerste BNG-lening die WML moet oversluiten loopt beging 2022 af. Om bij andere banken in aanmerking te komen voor een lening met vergelijkbare voorwaarden zoals WML deze gewend was, moet de ontwikkeling van enkele financiële kengetallen van WML omgekeerd worden. Om dit te bereiken bespaart WML op haar kosten en verhoogt het haar drinkwatertarief voor 2021 met 12% (€ 6 per jaar voor een gemiddeld huishouden).		

Naam	Bodemzorg Limburg		
Vestigingsplaats	Maastricht		
Openbaar belang	Nazorg over veertien (gesloten) stortplaatsen in Limburg.		
Deelnemers	Limburgse Gemeenten		
Bestuursstructuur	Naamloze Vennootschap		
Financiën verbonden partij	Per	1 januari 2020	31 december 2020
	Eigen vermogen	€ 5.493.254	€ 5.641.872
	Vreemd vermogen	€ 28.883.074	€ 32.284.161
	Resultaat 2020: € 147.618		
	Aantal aandelen 510 In % van totaal 0,93%		
Bijdrage gemeente	De bijdrage bedroeg in 2020 € 5.168,75		
Risico	Laag		
Ontwikkelingen	Bodemzorg Limburg (voorheen bekend onder de naam Nazorg Limburg BV) functioneert vanaf 1998 als zelfstandige vennootschap. Vanaf 2003 is er een organisatorische scheiding aangebracht tussen Bodemzorg Limburg en Essent Milieu. Dit betekent dat Bodemzorg Limburg als een geheel zelfstandige onderneming functioneert. Bodemzorg Limburg blijft haar activiteiten		

Naam	Bodemzorg Limburg
	uitvoeren: Administratieve vastlegging van alle gegevens en verplichtingen die van toepassing zijn op de desbetreffende locatie; Het meten en registreren van de invloed van de stortlocaties op de omgeving (monitoring) en rapportage aan het bevoegd gezag; Het beheren en in stand houden van alle voorzieningen die zijn aangebracht en het voldoen aan alle verplichtingen die te maken hebben met het eigendom; Het vervangen van bestaande voorzieningen of het aanbrengen van nieuwe voorzieningen mocht dat noodzakelijk zijn. Voortvloeiend uit de afspraken tussen de Limburgse colleges met Bodemzorg Limburg wordt voor het beheer van voormalige stortplaatsen een inwonerbijdrage van € 0,25 in de afvalbegroting opgenomen.

Naam	Ons WCL		
Openbaar belang	De Stichting Ons Waardevol Cultuurlandschap Midden-Limburg (Ons WCL) is opgericht d.d. 28 november 1994. Het werkgebied van de Stichting Ons WCL bestaat uit 5 gemeenten. Door Ons WCL worden projecten gefinancierd en uitgevoerd die een bijdrage leveren aan de vergroting van de kwaliteit van het landelijk gebied in Midden-Limburg. De Stichting Ons WCL (Ons Waardevol Cultuur Landschap Midden-Limburg) heeft als doel: – het adviseren, ondersteunen en aanjagen van projecten in het kader van inrichting en beheer van het werkgebied. Zowel aan subsidiegevers als aan de indieners van deze te subsidiëren projecten; – het zelfstandig uitvoeren van projecten, maar ook het afmaken van lopende WCL-projecten; – het in stand houden van een netwerk van organisaties, overheden en instellingen die werkzaam zijn in of belang hebben bij de inrichting en het beheer van het landelijk gebied.		
Participanten	Deelnemende gemeenten: Beesel, Echt-Susteren, Maasgouw, Roerdalen en Roermond.		
Bestuursstructuur	Stichting		
Financiën verbonden partij	Per	1 januari 2020	31 december 2020
	Eigen vermogen	€ 439.575	€ 422.507
	Vreemd vermogen	€ 46.653	€40.414
Bijdrage	€ 39.500,-		
Risico	Zeer klein		
Ontwikkelingen	Ons WCL continueert haar werkzaamheden voor de deelnemende gemeenten. Stichting Ons WCL fungeert als subsidieaanvrager namens de regio voor het Nationaalpark De Meinweg Nieuwe Stijl.		

Naam	Euregio Rijn-Maas-Noord		
Openbaar belang	De Euregio Rijn-Maas-Noord zet zich sinds 1978 in om de Europese integratie tastbaar te maken voor de circa 2 miljoen inwoners van dit gebied. Ze wil het wederzijds begrip van de Nederlandse en Duitse inwoners van de Euregio versterken, de contacten verdiepen en samenwerking stimuleren. De Europese Unie, de deelstaat Nordrhein-Westfalen en de Nederlandse regering ondersteunen dit streven middels verschillende subsidieregelingen.		
Deelnemers	De Euregio Rijn-Maas-Noord telt op dit moment 29 leden. Aantal Nederlandse gemeenten: 13 Beesel, Bergen, Echt-Susteren, Gennep, Horst aan de Maas, Leudal, Nederweert, Maasgouw, Peel en Maas, Roerdalen, Roermond, Venlo, en Venray. Aantal Nederlandse instellingen: 1 Kamer van Koophandel Limburg-Noord. Aantal Duitse participanten: 15 Mönchengladbach, Krefeld, het zuidelijk deel van de Kreis Kleve, Brüggen, Niederkrüchten, Straelen, Geldern, Nettetal, Wassenberg en Wegberg, de Kreis Viersen, de Rhein-Kreis Neuss, de Industrie- und Handelskammer Mittlerer Niederrhein en de Niederrheinische Industrie- und Handelskammer in Duisburg en Landeshauptstadt Düsseldorf.		
Bestuursstructuur	Publiekrechtelijk openbaar lichaam naar Duits recht. De gemeente is met 3 stemmen vertegenwoordigd in het algemeen bestuur en de burgemeester zit als enige lid in het dagelijks bestuur.		
Financiën verbonden partij	Per	1 januari 2020	31 december 2020
	Eigen vermogen	€ 379.799	n.n.b.
	Vreemd vermogen	€ 673.829	n.n.b.
	Resultaat 2020: volgt later		
Bijdrage gemeente	€ 10.320 (Jaarlijkse ledenbijdrage, € 3.440,-- per stem, 3 stemmen) Vanaf 2021 komt hier de jaarlijkse, structurele financiering van het GrensInfoPunt (GIP) ter hoogte van € 1.806,27 bij.		
Risico			
Ontwikkelingen	Met de Euregio-visie 2014 – 2020+ gaat de Euregio Rijn-Maas-Noord de nieuwe uitdagingen aan van een enerzijds globaliserende en anderzijds regionaliserende wereld. Tevens voldoet ze aan de eisen die in de nieuwe structuurfondsperiode worden gesteld en waarmee ook de Europese Unie nieuwe maatstaven hanteert. Aan de gemeenschappelijke benutting van het economische, sociaal-culturele, toeristische en infrastructurele potentieel aan weerszijden van de grens wordt daarom de hoogste prioriteit toegekend. In 2020 is de Euregio Visie 2030 opgeleverd. Daarnaast lag in 2020 het accent op het wegnemen van drempels voor ondernemers en grenspendelaren die door de grensoverschrijdende coronamaatregelen dreigden tussen wal en schip te vallen door de verschillende regelgeving beider landen.		

Paragraaf Financiering

Inleiding

Wij bekostigen onze activiteiten met eigen middelen, maar ook met geleend geld. Daarnaast hebben we geld belegd in obligaties en verstrekken we soms leningen in het kader van de publieke taak.

De financiering van al deze onderdelen is aan veel wettelijke kaders gebonden, die zijn vastgelegd in de wet Financiering Decentrale Overheden (FIDO).

Het belangrijkste uitgangspunt rondom financiering is het beheersen van de risico's die hiermee samen hangen. De wettelijke regels zijn er op gericht dat grote fluctuaties in de rentelasten van openbare lichamen worden vermeden.

Gedurende het jaar ontvangen we geld en doen we betalingen, deze lopen in tijd niet synchroon. Om deze schommelingen op te kunnen vangen, lenen we geld om op tijd aan onze betalingen te kunnen voldoen.

Beleid

De belangrijkste doelen van ons beleid zijn:

- voorzien in de financieringsbehoefte op korte en lange termijn;
- vanuit onze publieke taak, waar nodig, instellingen helpen bij hun financiering;
- risico's beheersen en beperken bij het aangaan of het verstrekken van een lening;
- leningen aantrekken tegen zo laag mogelijke (rente)kosten;
- voldoen aan wet- en regelgeving, waaronder de Wet Fido (Wet Financiering decentrale overheden).

Om deze doelen te bereiken beoordelen we voordat we leningen voor de langere termijn aantrekken of dit vanuit rente-oogpunt voordeliger is, dan een deel van onze obligatieportefeuille te verhandelen. Doel van deze afweging is het renteresultaat voor de gemeente zo gunstig mogelijk te houden. Het merendeel van de leningen hebben we afgesloten bij de Bank Nederlandse Gemeenten. We lossen hierop jaarlijks af. Bij nieuwe leningen wordt beoordeeld of deze jaarlijks afgelost worden of aan het einde van de looptijd.

Voor leningen op de korte termijn wordt gekeken naar het daadwerkelijke banksaldo. Op basis hiervan worden kasgeldleningen met verschillende looptijden afgesloten, variërend van 2 weken tot 2 maanden.

Bij het verstrekken van leningen of borgstellingen worden zoveel mogelijk zekerheden gesteld, de gemeente is immers geen bank. Wij willen dat instellingen en verenigingen zelf lenen zonder onze tussenkomst. Slechts indien dit niet lukt, kan door een instelling of vereniging aan de gemeente gevraagd worden om een lening of een borgstelling, waarbij borgstelling onze voorkeur heeft.

Hoeveel lenen we als gemeente?

De behoefte aan financiering ontstaat hoofdzakelijk door investeringen en leningen aan derden. Investeren kost geld; dit betreft bijvoorbeeld onze gebouwen, wegen en riolering. Ook als we aan derden leningen verstrekken moeten we dit zelf financieren.

Onze huidige leningenportefeuille is laag. Dit blijkt ook uit de financiële kengetallen. (zie paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing). Onze netto-schuldquote in 2020 was 12,5%, terwijl het gemiddelde van alle gemeenten in onze grootteklasse ruim 55%.

In onderstaand overzicht is de verloop van de leningen portefeuille weergegeven. Op dit moment hebben we

bedragen x € 1.000

Vaste langlopende leningen	Rekening 2019	Rekening 2020
Stand opgenomen leningen per 1 januari	16.412	22.605
Nieuwe leningen	7.000	-
Aflossingen	- 807	- 8.805
Stand opgenomen leningen per 31 december	22.605	13.800

Waar hebben we ons geld in belegd?

De gemeente heeft beleggingen, doordat we aandelen bezitten in een aantal vennootschappen (deelnemingen). In de paragraaf verbonden partijen zijn alle deelnemingen en de daaraan verbonden risico's opgenomen. De grootste deelnemingen betreffen Enexis, OML en de BNG. Gesteld kan worden dat in dit kader in totaliteit sprake is van een beperkt risico.

In 2010 heeft de gemeente de middelen die zijn ontvangen door de verkoop van de aandelen Essent belegd in obligaties. De marktwaaarde van deze belegging was op 30 juni 2019 € 22,136 mln. Het cumulatief rendement dat we tot nu toe hebben behaald over de obligatieportefeuille bedraagt 47,84%.

Als gevolg van de invoering van het schatkistbankieren, mogen we vrijvallende obligaties niet meer opnieuw beleggen, maar moeten overtollige liquide middelen worden weggezet op de rekeningcourant bij het Rijk.

De verdeling van de obligaties is als volgt:

bedragen x € 1.000

Samenstelling obligatieportefeuille	Overheid en overheid gerelateerd		Financiële instellingen		Totaal	
	Bedrag	%	Bedrag	%	Bedrag	%
Rating						
AAA	2.019	16%	2.122	17%	4.141	34%
AA	2.828	23%	5.335	43%	8.163	66%
A		0%		0%	-	0%
BBB	-	0%	-	0%	-	0%
Totaal	4.847	39%	7.457	61%	12.304	100%

De percentages geven aan om welk deel van de totale portefeuille het gaat.

In de komende jaren hebben we jaarlijks te maken met vrijval van obligaties. De laatste obligaties worden in 2027 afgelost. Zoals hierboven al aangegeven mogen we niet meer in nieuwe obligaties

beleggen. Obligaties die worden afgelost worden ingezet als financieringsmiddelen of weggezet op de rekeningcourant bij het Rijk.

bedragen x € 1.000

Kengetallen obligatieportefeuille	31-dec-2020	31-dec-2019
Portefeuillewaarde	12.305	20.550
Jaarrendement	0,32%	0,72%
Beleggingsresultaat sinds start	47,75%	47,28%

In onderstaand overzicht is het vrijvalschema voor de resterende looptijd opgenomen.

bedragen x € 1.000

Vrijval obligaties	Nonimaal bedrag	rente-baten
Jaar van vrijval		
2020	3.100	447
2021	4.100	511
2022	2.750	316
2023	1.000	200
2024	1.600	158
2025	700	72
2026	100	40
2027	585	37
	13.935	

Risicobeheersing

Door het Rijk zijn verschillende normen gesteld die erop moeten toe zien dat overheidsinstellingen op verantwoorde wijze met hun financiering omgaan. Deze normen zijn:

- de kasgeldlimiet
- de renterisiconorm
- het EMU-saldo
- het drempelbedrag voor schatkistbankieren.

Vanuit risicobeheersing zijn door het Rijk financiële kengetallen verplicht gesteld, om een valide risico-inschatting te kunnen maken. Deze zijn opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing, aangezien deze over de totale financiële risicobeheersing van de gemeente gaan en niet alleen maar betrekking hebben op financiering.

Kasgeldlimiet

Beheersing van het rente risico op korte schuld wordt weergegeven in de kasgeldlimiet.

bedragen x € 1.000

Liquiditeitspositie t.o.v. kasgeldlimiet	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Netto vlottende schuld				
Omvang vlottende schulden	3.039	1.038	7	1.004
Omvang vlottende middelen	1.930	2.950	6.181	6.058
Netto vlottende schuld (+) of overschot middelen (-)	1.109	- 1.912	- 6.174	- 5.054
Toegestane kasgeldlimiet				
Omvang begroting 2020 (=grondslag)	49.321	49.321	49.321	49.321
Kasgeldlimiet (in % van de grondslag)	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
Minimum bedrag	300	300	300	300
Toegestane kasgeldlimiet	4.192	4.192	4.192	4.192
Toets kasgeldlimiet				
Ruimte onder kasgeldlimiet	3.083	6.104	10.366	9.246
Overschrijding van de kasgeldlimiet				

Met deze limiet wil de wetgever voorkomen dat uitsluitend kortlopende leningen worden afgesloten.

Het aantrekken van dit type leningen is aantrekkelijk wanneer de rente erg laag is. Het risico van een stijgende rente bij herfinanciering is daarmee in verhouding groot. Daarom is bepaald dat gemeenten maximaal 8,5% van het begrotingstotaal mogen gebruiken voor kortlopende leningen.

Renterisiconorm

Beheersing van het rente risico op langlopende schuld wordt weergegeven door de renterisiconorm.

Deze norm draagt bij aan een zodanige opbouw van de langlopende leningenportefeuille dat tegenvallers als gevolg van renteaanpassingen en herfinanciering in voldoende mate wordt beperkt. Het totaal aan aflossingen en herfinanciering mag jaarlijks maximaal 20% bedragen van het begrotingstotaal. Door een goede spreiding van de looptijd wordt flexibiliteit in de toekomst behouden tegen zo laag mogelijke rentekosten.

bedragen x € 1.000

Renterisico	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Renterisico vaste schulden				
Renteherzieningen	-	-	-	-
Herfinanciering	-	-	-	-
Renterisico vaste schulden	-	-	-	-
Toegestane renterisiconorm				
Omvang begroting 2021 (=grondslag)	-	-	-	-
Renterisiconorm (in % van de grondslag)	20,0%	20,0%	20,0%	20,0%
Minimum bedrag	2.500	2.500	2.500	2.500
Toegestane renterisiconorm	2.500	2.500	2.500	2.500
Toets renterisiconorm				
Ruimte onder renterisiconorm	2.500	2.500	2.500	2.500
Overschrijding renterisiconorm				

EMU-saldo

Voor landen die deelnemen aan de Europese Monetaire Unie (EMU) gelden Europese begrotingsvoorschriften waaronder de zogenaamde EMU-normen. De EMU-normen stellen limieten aan de overheidsschuld van een land. De jaarlijkse groei van de netto overheidsschuld, ook wel het financieringstekort of EMU-saldo genaamd, mag in een jaar niet meer bedragen dan 3% van de omvang van de economie (bruto binnenlands product). Naar aanleiding van de schuldencrisis heeft Nederland in Europees verband afgesproken de Europese normen in nationale wetgeving te verankeren. Met de wet houdbare overheidsfinanciën (wet Hof) is daar gevolg aan gegeven.

Ook gemeenten en hun gemeenschappelijke regelingen vallen onder de Nederlandse overheid. De schulden van de gemeenten en de jaarlijkse groei van deze schulden tellen mee in de EMU-schuld en het EMU-saldo van de Nederlandse overheid. Daarom gaat de wet Hof ook over de ontwikkeling van de schulden van gemeenten en hun gemeenschappelijke regelingen.

Het EMU-saldo (begrotingssaldo) is het verschil tussen de inkomsten en de uitgaven van de overheid (Rijksoverheid, sociale fondsen en de decentrale overheden) van een bepaald land in een bepaald jaar. Er kan een tekort of een overschot op de begroting zijn. Decentrale overheden moeten het EMU-saldo berekenen, zodat op macro niveau het EMU-saldo voor Nederland kan worden bepaald.

bedragen x € 1.000

Berekening EMU-saldo via exploitatie en balans (volgens EMU-enquête)		Rekening 2019	Rekening 2020	Actuele Begroting
1.	(+) Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c).	- 4.501	- 3.570	- 4.743
2.	(-) Mutatie (im)materiële vaste activa	44.027	- 1.741	- 44.027
3.	(+) Mutatie voorzieningen	10.250	540	- 10.250
4.	(-) Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	- 628	- 7	628
5.	(-) Boekwinst bij verkoop effecten en (im)materiële vaste activa	-	- 12	-
Berekend EMU-saldo		- 37.649	- 1.269	28.406

Schatkistbankieren

Met ingang van 1 januari 2014 zijn decentrale overheden verplicht alle overtollige middelen boven een drempelbedrag in de schatkist te houden. Dagelijks wordt bepaald of er overtollige middelen zijn. Het drempelbedrag wordt bepaald op 0,75% van het begrotingstotaal. Voor Roerdalen is deze drempel afgerond dus € 350.000. Afhankelijke van de liquiditeitsbehoefte worden deze gelden teruggehaald vanuit de schatkist naar de rekening courant van de gemeente.

Rentevisie

Naast deze wettelijke normen die vooral kijken naar de huidige financieringsstructuur, hebben we als gemeente ook te maken met de renteontwikkeling op de markt.

De Europese Centrale Bank blijft in de komende twaalf maanden een ruimt monetair beleid voeren. Op 1 maart 2021 was het depositietarief -0,54%. Voor een lening van 10 jaar was op dat moment het tarief - 0,24%. De verwachting is dat de rentetarieven op een zeer laag niveau blijven.

Rentetoerekening

Deze toerekening geeft inzicht in de rentelasten, het renteresultaat, de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden worden toegerekend.

Door de ontvangen rente op de obligatieportefeuille hebben we een positief renteresultaat. Hierdoor is de omslagrente die wordt gebruikt voor de rentetoerekening aan vaste activa 0%. Er vindt dus geen rentetoerekening plaats aan de verschillende taakvelden.

Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Risicobeheersing of risicomanagement is een continu proces dat risico's identificeert, beoordeelt en vervolgstappen definieert. Er zijn verschillende gebieden waarop risicomanagement toegepast kan worden. In de jaarrekening kijken we naar het financieel risicomanagement.

We streven naar beheersing van de risico's en een goede balans tussen de bestuurlijke ambities en de daarmee gepaard gaande risico's. Door inzicht in de risico's worden we in staat gesteld om op verantwoorde wijze besluiten te nemen, zodat de risico's nu en de risico's gerelateerd aan toekomstige investeringen in verhouding staan tot onze vermogenspositie. Door deze tegen elkaar af te zetten krijg je de ratio weerstandsvermogen⁶. Dit is voldoende als daar een getal uitkomt dat groter is dan 1.

Om onze risico's in kaart te brengen is risicoprofiel opgesteld. Dit risicoprofiel is tot stand gekomen met behulp van het softwareprogramma NARIS® (NAR Risicomanagement Informatie Systeem) waarmee risico's systematisch in kaart kunnen worden gebracht en beoordeeld.

De verschillende onderdelen van risicomanagement worden hieronder verder uitgewerkt. Het totaal van de benodigde weerstandscapaciteit bedraagt € 1.939.000. De beschikbare weerstandscapaciteit is €17.995.000. Dit betekent dat onze ratio voor het weerstandsvermogen 9,3 is, dit is ruim voldoende.

Aan het eind van deze paragraaf gaan we in op een aantal andere financiële kengetallen die inzicht geven in onze financiële positie.

Risico-inventarisatie, beoordeling en kwantificering

Om te bepalen of we voldoende weerstandsvermogen hebben moeten eerst de risico's in beeld gebracht worden. Het gaat dan om risico's waarvoor geen (afdoende) maatregelen zijn getroffen of zijn te treffen en die gevolgen kunnen hebben voor de financiële positie.

Als de risico's bekend zijn is het van belang om deze te beoordelen en kwantificeren. Hierbij worden de risico's inhoudelijk beoordeeld:

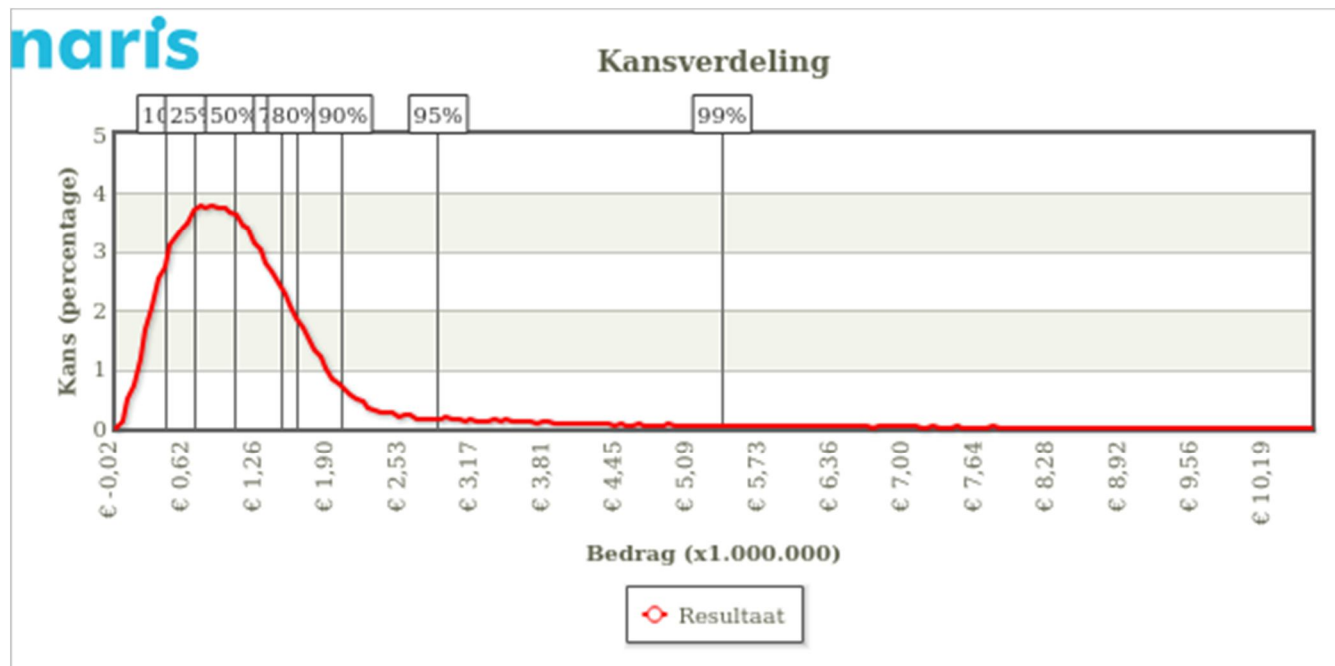
- hoe groot is de kans dat een risico zich voordoet (waarschijnlijkheid) en;
- welke financiële impact heeft dit dan, zowel maximaal als verwacht.

Op basis hiervan word de risicoscore berekend. Tot nu toe hebben we van alle risico altijd de maximale impact afgezet tegen het beschikbare weerstandsvermogen. Dit betekende dat we ervan uitgingen dat alle risico's zich gelijktijdig zouden voor doen en ook nog voor de geschatte totale financiële impact.

Op basis van de geïnterpreteerde risico's wordt nu een risicosimulatie uitgevoerd. De risicosimulatie wordt toegepast omdat het reserveren van het maximale bedrag ongewenst is. De risico's zullen immers niet allemaal tegelijk en in hun maximale omvang optreden.

In onderstaande grafiek wordt weergegeven hoe de kansverdeling is op basis van deze simulatie. Daarnaast is aangegeven wat de omvang van de weerstandscapaciteit moet zijn bij verschillende zekerheidspercentages. Voor de bepaling van de weerstandsratio gaan we uit van een zekerheid van 90%.

⁶ Voor de bepaling van de ratio en waardering hiervan maken we gebruik van de gegevens van het Nederlands adviesbureau risicomanagement



Zekerheidspercentage	Bedrag
10%	€ 376.290
25%	€ 621.493
50%	€ 976.582
75%	€ 1.404.845
80%	€ 1.525.775
90%	€ 1.936.348
95%	€ 2.782.018
99%	€ 5.294.508

De risicokaart plaatst de risico's qua urgentie in een schema op basis van een schaal van 1 tot 5 voor zowel de kans (= waarschijnlijkheid) als de impact. Hoe hoger de score hoe groter het risico en de urgentie om hiervoor stuur- en beheersmaatregelen te treffen.

Bij het inschatten van de kans dat een risico zich voordoet maken we gebruik van 5 categorieën. Bij de financiële impact schatten we in over welk gedeelte van de totale impact we risico lopen. Ook deze worden in 5 categorieën ingedeeld. Dit zelfde geldt voor de risicoscore.

Risicokaart

Risico's waarvan de oorzaken en gevolgen in klassen ingedeeld zijn kunnen geplaatst worden in een risicokaart. De risicokaart geeft inzicht in de spreiding van de risico's naar kans en gevolg. De nummers in de risicokaart corresponderen met het nummer van het risico zoals beschreven in de risico-inventarisatie. Een risico dat in het groene gebied zit, vormt geen direct gevaar voor de continuïteit van de organisatie. Een risico dat een score heeft die in het oranje gebied zit, vraagt om aandacht. Een risico dat een risicoscore heeft die in het rode gebied zit vereist directe aandacht om te voorkomen dat de continuïteit van de organisatie wordt bedreigd.

Financieel	Bruto				
$x > \text{€ } 1.000.000$	3, 16, 17		4		
$\text{€ } 500.000 < x < \text{€ } 1.000.000$	13	10	14		
$\text{€ } 100.000 < x < \text{€ } 500.000$	2, 9		6, 8, 15	5	
$\text{€ } 10.000 < x < \text{€ } 100.000$	7, 18	11	1		12
$x < \text{€ } 10.000$					
Kans	10%	30%	50%	70%	90%

Risico-inventarisatie

In de tabel op de volgende pagina's is per risico aangegeven:

- wat de risicogebeurtenis is;
- hoe we het risico hebben beoordeeld en gekwantificeerd;
- hoe we op het risico willen sturen om dit te beheersen;
- wat het maximale en het verwachte risico en in welke risico klasse het valt;
- hoe groot we de kans achten dat een risico zich voordoet;
- welke score een risico heeft op basis van bovenstaande inschattingen.

Onderwerp	Nr.	Risicogebeurtenis	Beoordeling en kwantificeren	Sturen en beheersen	Maximaal risico	Verwacht risico	Financiële klasse	Kans	Score
Algemene uitkering	1	Het gehanteerde principe van 'samen de trap op, samen de trap af' is voor de jaren 2021 en 2022 losgelaten (dit heeft het kabinet besloten vanwege de coronamaatregelen). Het accres is voor deze jaren bevroren. Onduidelijk is hoe vanaf 2023 de omvang van het accres bepaald gaat worden. Dit kan zowel een positief als een negatief effect hebben.	Tijdens de vorige crisis is het accres bevroren geweest van 2008 tot en met 2011. Vanaf 2012 is de systematiek van "samen de trap op, samen de trap af" weer in werking getreden. Het Rijk is in 2012 na een periode van ondersteuning van de economie, gaan bezuinigen op de rijisuitgaven. Dit had ook een effect op de omvang van de algemene uitkering. Voor onze gemeente had dit in 2012 een nadelig effect van € 70.000 ten opzichte van 2011 tot gevolg. Gelet op de grote uitgaven die nu in het kader van de coronacrisis plaatsvinden is er een reële dat het accres voor 2023 lager wordt vastgesteld.	Wij hebben zelf geen directe invloed op de omvang de algemene uitkering. We spelen zoveel mogelijk in op aangekondigde wijzigingen en volgen hierover de berichtgeving op internet en de circularies van het Rijk. We ondersteunen landelijke acties die inzetten op meer stabiliteit in de algemene uitkering.	€ 70.000	€ 0	2	50%	6
Algemene uitkering	2	In 2023 vindt een herverdeling plaats van zowel het klassieke domein als het sociaal domein. Het totaal van de algemene uitkering blijft gelijk, de verdeling over de gemeenten wordt bijgesteld. Bij het opstellen van de begroting 2021 gingen we er nog van uit de herverdeling voor ons negatief zou uitpakken. Op basis van de laatste berichten laat de herijking voor onze gemeente een uiteindelijk voordeel zien. Dit kan bij actualisatie van de waarde van de obligatieportefeuille neemt af	Het maximale risico da we als gemeente lopen bij de herverdeling van de algemene uitkering is per jaar € 15,- per inwoner. Op basis van de laatste doorrekeningen op basis van de gegevens van het jaar 2017 zijn we nu een voordeelgemeente (€ 12 per inwoner) en zou de algemene uitkering dus stijgen. In de begroting gaan we vanaf 2023 op dit moment nog uit van een tegenvaller van €10,-, dit wordt		€ 300.000	€ 0	3	10%	3
Obligaties	3	De waarde van de obligatieportefeuille neemt af	Alle obligaties hebben een rating van AA- of hoger. De obligaties bij financiële instellingen maken op dit moment afgerond 60% van de totale obligatieportefeuille uit. Hiervan bestaat echter weer 57% uit covered bonds. Dit zijn obligaties waar een onderpand als garantie achter zit. Rechtstreeks overheidsobligaties maken 16% van de portefeuille uit. Het betreft twee leningen aan Frankrijk en Oostenrijk.	We zetten gelet op de lagere waarschijnlijkheid en de afloop van obligaties in de komende jaren geen specifieke beheersmaatregelen in. We monitoren de voortgang op basis van de kwartaalrapportage van onze vermogensbeheerder. Bij nieuwe financieringsbehoefte beoordelen we of eerdere vrijval d an einde looptijd wenselijk is in plaats van andere externe financiering.	€ 3.000.000	€ 0	5	5%	5
Sociaal domein	4	Onvoldoende voortgang in de omvorming van het sociaal domein. We zijn bezig met de omvorming van het sociaal domein. In drie jaar tijd werken we naar evenwicht in de kosten en de baten. We willen naar passende hulp bij financieel evenwicht in 2024. Wij realiseren ons dat dit een zware opgave is, met de nodige risico's. Het risico bestaat dat er meer wordt uitgegeven, aangezien dit open einde regelingen zijn. We hebben een zorgplicht. Bovendien kunnen externe factoren zoals CAO stijgingen en rijisbeleid, zoals het abonnementsstarief	We zijn in binnen het project "Roerdalen in Balans" uitgegaan van een totale besparing op het sociaal domein van € 1.764.000 in 2024. Van deze besparingen is een deel, soms met een overgangsjaar, direct realiseerbaar. Het grootste deel (€ 1.190.000) is een inschatting van de effecten van de omvorming. In de komende jaren krijgen we steeds meer zekerheid over de realisatie hiervan.	Met de arrangementenmonitor krijgen we steeds meer envaringscijfers en daardoor inzicht in de ontwikkelingen in het sociaal domein. In het financiële dashboard zetten we de prognose af tegen de begroting. Met deze twee instrumenten monitoren we de uitgaven binnen het sociaal domein en de voortgang van het project "Omvormen sociaal domein". Voor de realisatie van de omvorming gaan we stap voor stap te werk, kijken wat wel en wat niet werkt vanuit een nulmeting of uitgangssituatie. We houden focus en kiezen voor een zakelijke aanpak naar onze partners.	€ 1.190.000	€ 595.000	5	50%	15
Sociaal domein	5	Onvoldoende voortgang met overige partners zorginnovatie jeugd	We hebben regionaal afspraken gemaakt met de zorgaanbieders om te komen tot meer kwaliteit met minder geld. Hiervoor werken we samen in het zorg- en innovatieplatform, waar zorgaanbieders innovatieve plannen voorleggen voor de realisatie hiervan. Wij zijn ervan uitgegaan dat op basis van de vastgelegde afspraken de besparing van € 500.000 in 2021 gerealiseerd wordt. Gelet op de voortgang van dit moment is het onzeker of dit dan al volledig is gelukt.		€ 200.000	€ 0	3	70%	12
Sociaal domein	6	In de jeugdzorg zitten veel open-einde regelingen. Zeker de open-einde regeling voor duurdere jeugdzorg is een groot risico. Een extra traject in dit kader kost € 150.000	We hebben de begroting 2020 en 2021 voor de duurdere jeugdzorg bijgesteld op basis van ervaringscijfers van de afgelopen jaren. We zijn echter verplicht om extra aanvragen te financieren. Daarom nemen we als extra risico nog 2 extra		€ 300.000	€ 150.000	3	50%	9
Sociaal domein	7	Declaratie meerkosten Wmo en jeugdhulp			€ 100.000	€ 72.000	2	10%	2

Onderwerp	Nr.	Risicogebeurtenis	Beoordeling en kwantificeren	Sturen en beheersen	Maximaal risico	Verwacht risico	Financiële klasse	Kans	Score
Investeren om te renderen	8	Rendement investeren om te renderen is lager dan hebben ingeschat. We gaan van een passief grondbeleid naar een actief grondbeleid. We gaan zelf investeren in duurzaamheid door te participeren in projecten of door projecten zelf te trekken. Hierdoor ontstaan hogere rendementen of verlagen we uitgaven. We moeten eerst investeren om deze rendementen te realiseren. Voor een aantal projecten hebben we daarnaast de ondersteuning van andere partijen nodig. Ook is nog onduidelijk of we zelf het voortouw nemen in projecten of dat we kiezen voor deelname of samenwerking. Het project ontwikkelen en exploiteren van windmolens is hiervan een goed voorbeeld.	We gaan uit van een totale besparing c.q. extra opbrengst van € 325.000 in 2024. De mogelijke opbrengsten van het ontwikkelen en exploiteren van windmolens is hierin nog niet meegenomen. Een groot deel van de besparingen/hogere inkomsten (€ 285.000) is nog niet zeker. Dit is afhankelijk van de verdere uitwerking van de projecten en de medewerking van derden. Zo is de realisatie van een reclamemast naar de A73 afhankelijk van de medewerking van Rijkswaterstaat en de mogelijkheid van grondverwerving. Daarnaast spelen er nog andere zaken een rol die van invloed kunnen zijn, bijvoorbeeld: netwerk, verkoop energie, tarieven, procedures, omgevingskwaliteit.	We moeten de verschillende projecten nog verder uitwerken in businesscases. Hierdoor ontstaat duidelijkheid over de mate van risico dat we willen lopen binnen het project. Ook geven we de momenten aan waarop wordt besloten of en hoe we tot uitvoering overgaan. Op basis hiervan worden de opgenomen rendementen bijgesteld.	€ 285.000	€ 142.500	3	50%	9
Investeren om te renderen	9	Voor de projecten bij investeren om te renderen willen we in een vroeg stadium al gronden aankopen. Als de projecten niet doorgaan of op een andere plek binnen de gemeente, wordt het rendement kleiner. De gronden kunnen dan alleen verpacht of verkocht worden.	Bij een aantal projecten moeten we al in een vroeg stadium gronden gaan aankopen. Hiervoor hebben we een krediet opgenomen. Door de gronden in een vroeg stadium aan te kopen is de kans op waardevermindering klein. Het rendement wordt kleiner als de gronden uiteindelijk alleen worden verpacht.		€ 500.000	€ 100.000	3	10%	3
Ontwikkeling bedrijfsvoering	10	We hebben een inschatting gedaan van de mogelijke bezuinigingen op de bedrijfsvoering. Voor het overige deel gaat het om kostenverlaging van het SC MER. Op dit moment worden er acties ondernomen om meer efficiency te bereiken door de inzet van lean en door het onderzoeken naar dubbelingen.	Op basis van de landelijke benchmark "Vensters voor bedrijfsvoering" schatten we in dat de besparing op kosten van de organisatie en bedrijfsvoering van het SC MER reëel is. We zijn wel afhankelijk van de inzet van de andere gemeenten om tot resultaat te komen.	De veranderingen worden jaarlijks gemonitord. Onze opdrachtgever bedrijfsvoering stuurt op de vertaling van de kostenbesparing in concrete afspraken.	€ 540.000	€ 135.000	4	25%	8
Ontwikkeling bedrijfsvoering	11	We hebben een inschatting gedaan van de mogelijke bezuinigingen op de organisatie. Deze inschatting is gebaseerd op ontwikkelingsmogelijkheden binnen de eigen organisatie met een kleinere top en iets meer ondersteuning. Voor de realisatie hiervan is een verdere organisatie-ontwikkeling noodzakelijk. Deze kan alleen gerealiseerd worden als alle medewerkers	We willen de besparingen bereiken door het werkslimmer te organiseren. Hiervoor maken we gebruik van de lean-methode. Daarnaast zien we kansen om de overheadkosten de komende jaren te verlagen.	De veranderingen worden jaarlijks gemonitord.	€ 100.000	€ 37.500	2	25%	4
Verbonden partijen	12	Verbonden partijen moeten bijdrage aan de tekorten die we als gemeenten hebben. Uitgangspunt hierbij is gelijke of hogere kwaliteit met minder organisatiekosten. Onduidelijk is of de verlaging van de bijdrage wordt gerealiseerd, omdat we hierbij afhankelijk zijn van de andere deelnemers en externe ontwikkelingen zoals CAO-afspraken.	We hebben vanuit de het project "Begroting in balans" een korting van 2% opgenomen op de bijdrage aan gemeenschappelijke regelingen. Hierbij zijn het Servicecentrum MER en de Westrom buiten beschouwing gelaten, omdat deze al zijn meegenomen bij het onderdeel optimaliseren bedrijfsvoering en omvorming sociaal domein. De insteek is om een besparing te realiseren van 4%. We hebben hiervoor echter de medewerking nodig van de andere deelnemers.	We hebben aan alle gemeenschappelijke brief gestuurd. Daarmee geven we uitvoering aan de motie van de raad (2020M04). Daarnaast gaan we in overleg met de andere deelnemers om tot afspraken te komen over de bijdragen. We willen deze afspraken in het algemeen bestuur van de verschillende partijen formaliseren.	€ 52.250	€ 39.200	2	90%	10
Verbonden partijen	13	Verbonden partijen voeren een deel van ons beleid uit. Dit gebeurt onder meer door gemeenschappelijke regelingen (GR). GR's hebben te maken met risico's die voor hen specifiek zijn. Deze hebben we per partij opgenomen in de paragraaf verbonden partijen. Voor alle verbonden partijen geldt dat er momenteel veel onzekerheden zijn in de omgeving waarin zij werkzaam zijn. Wanneer risico's bij verbonden partijen uiteindelijk uitgroeien tot feitelijke gebeurtenissen, zal dit ook bij de ons tot dilemma's leiden. Ofwel doordat er een (financieel) beroep op ons gedaan wordt, ofwel doordat de	We nemen een inschatting op voor de mogelijke bijbetaling als gevolg van een nadelig exploitatietoestand of tussenrijdse begrotingsbijstellingen. We schatten dit in op 5% van de totale bijdragen.	We houden de ontwikkelingen van de gemeenschappelijke regelingen bij en nemen onze standpunten mee in het algemeen bestuur. Waar we zitting hebben in het dagelijks bestuur zijn we kritisch op de voorstellen die aan de deelnemers worden voorgelegd. Bij de advisering over zienswijzen die de raad kan indienen op begrotingen en begrotingswijzigingen van de gemeenschappelijke regelingen houden we dezelfde koers aan als die we uitdragen in de algemene besturen van de gemeenschappelijke regelingen.	€ 518.600	€ 300.000	4	5%	4

Onderwerp	Nr. Risicogebeurtenis	Beoordeling en kwantificeren	Sturen en beheersen	Maximaal risico	Verwacht risico	Financiële klasse	Kans	Score
Leningen en borgstellingen	14 Aan Iaco, de eigenaar van het Apollocomplex, is circa 2/3e deel van de exploitatiebijdrage ten behoeve van het zwembad over de eerste 10 jaar vooruitbetaald. De gemeente loopt hierbij een financieel risico wanneer het Apollocomplex na verbouwing en binnen 10 jaar niet levensvatbaar blijkt.		Jaarlijks monitoren	€ 708.300	€ 354.200	4	50%	12
Leningen en borgstellingen	15 De leningen die zijn versterkt aan de dorpshuizen in het kader van het accommodatiebeleid worden niet of deels terugbetaald.	Om de dorpshuizen klaar te maken voor de gewenste maatschappelijke functie was bij een aantal locaties een verbouwing nodig. De beheerstichting moet zelf voor financiering van een gedeelte van deze investering zorgen. Indien dit niet lukt in de markt, kan zij een beroep doen op de gemeente. Zij kan op dat moment tegen marktconforme voorwaarden bij de gemeente een lening afsluiten. Hier is tot op heden door twee beheerinstellingen gebruik van gemaakt. Zij hebben een lening van de gemeente ontvangen, die zij in maandelijks termijnen aflossen. Wanneer de dorpshuizen niet rendabel blijken te zijn, bestaat het risico dat de leningen niet verder afgelost worden. We hebben signalen ontvangen dat dorpshuizen moeite hebben de exploitatie sluitend te krijgen als	Jaarlijks monitoren	€ 285.000	€ 142.500	3	50%	9
Leningen en borgstellingen	16 We worden aansprakelijk gesteld voor de afschrijving op achtervang Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW)	Voor het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) staan wij per 31/12/2019 voor € 30.667.000 in de achtervangpositie. Het bedrag waarvoor wij rechtstreeks garant staan is 25% hiervan. Het WSW geeft zelf aan dat op basis van risicomodellen en stresstesten de kans zeer klein wordt geacht dat achtervanggemeenten een renteloze lening moeten verstrekken als de andere buffers onvoldoende zijn.	In 2019 concludeerde de Autoriteit Woningcorporaties dat het WSW de gevraagde zekerheid voor de achtervang niet waar kan maken. Het vermogen van het WSW was hiervoor niet toereikend. In haar strategisch programma beschrijft het WSW dat het haar vermogenspositie gaat verbeteren door woningbouwcorporaties te verplichten een obligolening bij het WSW af te sluiten. Het WSW is met de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) in gesprek over borging van deze nieuwe lening door de gemeenten. In 2020 heeft naar aanleiding van deze ontwikkeling een VNG-ledenraadpleging plaatsgevonden. Hierin was het voorstel om voor zowel nieuwe als bestaande leningen één nieuwe, ongelimiteerde achtervangovereenkomst	€ 7.666.750	€ 0	5	5%	5
Leningen en borgstellingen	17 Het risico van leningen en borgstellingen is dat de debiteur de betalingen niet verricht aan ons of aan de geldverstrekker waarvoor wij borg staan. Een borgstelling kost niet direct geld. Wij geven met een borgstelling aan dat wij de restantschuld van de lening op ons nemen als de schuldenaar niet aan de verplichtingen voldoet. Op het moment dat wij aan de geldverstrekker (een deel van) de verplichting moeten voldoen.	De borgstellingen aan Stichting Wonen Limburg en OML BV bedragen afgerond € 1,8 mln. We hebben hier in de afgelopen jaren nog nooit een kennisgeving ontvangen van de schuldeisers dat de schuldenaars niet aan hun verplichtingen voldoen. Toch loop je als borgnemer altijd een risico naar de toekomst toe. Daarom we nemen 5% van de borgstelling mee in het weerstandsvermogen.	De veranderende regelgeving wordt gemonitord en waar nodig wordt actie ondernomen	€ 1.828.000	€ 0	5	5%	5
Leningen en borgstellingen	18 Enxiss heeft het recht om de hybride converteerbare lening onder voorwaarden om te zetten in aandelenvermogen. Of en hoeveel na ontzetting het dividend veranderd is onzeker.	Wij hebben aan Enxiss een hybride converteerbare lening versterkt van bijna € 2 mln. Bij omzetting valt de jaarlijkse rentevergoeding weg.		€ 20.000	€ 0	2	10%	2
				€ 17.663.900	€ 2.067.900			

Naast de risico's in bovenstaande tabel hebben we ook nog een aantal risico's waarvan de impact niet of moeilijk te bepalen. Deze risico's hebben we hieronder weergegeven.

Juridische geschillen

Het besturen van een gemeentelijke organisatie betekent ook dat we continu keuzes moeten maken. Keuzes maken kan ook negatieve gevolgen hebben voor bedrijven en inwoners. De mogelijkheid bestaat dat hieruit juridische geschillen ontstaan.

Daarnaast bewegen we ons steeds meer op het snijvlak tussen markt en overheid. Dit vraagt bewustwording in de organisatie van de geoorloofdheid van de inzet van publieke middelen, in het bijzonder op het terrein van het mededingingsrecht.

Verder zijn we bezig met dorpsgericht werken. Deze manier van werken gaat uit van vertrouwen in de burger en het zo veel mogelijk praktisch aanpakken en oplossen van zaken. Dit uitgangspunt past bij de gewenste ontwikkelingen binnen Roerdalen. Wel is het van belang dat vanuit juridisch oogpunt gezocht wordt naar een balans tussen praktische oplossingen en wettelijke mogelijkheden en risico's.

Dit risico kunnen we verkleinen door, voordat we een keuze maken, de gevolgen in beeld te brengen en hiervoor een procedure op te stellen.

Gegevensveiligheid (informatieveiligheid en privacy)

De risico's van een slechte informatiebeveiliging zijn talrijk: privacy schendingen door een datalek, economische schade door het uitlekken van vertrouwelijke plannen, fysieke schade door storingen in systemen in de openbare ruimte.

Inwoners en ondernemers moeten erop kunnen vertrouwen dat hun gegevens veilig zijn, dat de informatie die de gemeente uitwisselt met andere overheden betrouwbaar is en dat de gemeente zorgt voor een veilige leefomgeving.

Beoordelen en kwantificeren

In 2019 is het "Dreigingsbeeld Informatiebeveiliging Nederlandse Gemeenten 2019/2020" opgesteld. Dit dreigingsbeeld van de informatiebeveiligingsdienst (IBD) biedt inzicht in verschillende risico's. De volgende belangrijke risico's voor de gemeentelijke gegevensveiligheid zijn ook van toepassing op de gemeente Roerdalen.

De Autoriteit Persoonsgegevens (AP) heeft de focus verlegd van voorlichting naar handhaving. Gemeenten zijn in het licht van bijzondere aandacht die de AP heeft voor lokale overheden extra kwetsbaar bij eventuele toezichts- en handhavingsacties van de AP. Naast mogelijke bestuurlijke boetes lopen we het risico dat van het in verkeerde handen van tot persoon herleidbare gegevens. De impact en de kans is moeilijk te vertalen in een risicoscore.

Sturen en beheersen

Wij versterken de menselijke schakel. Dit gebeurt door het vergroten van bewustwording, het bieden van training aan medewerkers en bestuur. Hiernaast stellen wij middelen ter beschikking voor een veilige verwerking van gegevens. Deze middelen moeten ook zorgen voor borging van de beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid van informatie en informatiesystemen. Het versterken van de menselijke schakel en de inzet van geschikte middelen dragen bij aan de basis op orde. Verder maken wij afspraken met Servicecentrum MER, afdeling Bedrijfsvoering (I&A) om de ontbrekende basismaatregelen te implementeren.

De weerstandscapaciteit en ratio weerstandsvermogen

Bij de weerstandscapaciteit kan onderscheid worden gemaakt tussen incidentele en structurele capaciteit en tussen directe en indirecte capaciteit.

De *incidentele weerstandscapaciteit* is het vermogen om calamiteiten éénmalig op te vangen zonder dat dit invloed heeft op de voortzetting van taken. Het valt samen met de (algemene) reservepositie. De *structurele weerstandscapaciteit* zijn de middelen die permanent ingezet kunnen worden om tegenvallers in de lopende exploitatie op te vangen, zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van de bestaande taken.

De *direct beschikbare weerstandscapaciteit* bestaat uit gelden die direct kunnen worden gebruikt voor de kosten van een calamiteit.

De *niet direct beschikbare weerstandscapaciteit* zijn gelden waarvan besloten kan worden om ze vrij te maken. Hiervoor moeten eerst trajecten in gang worden gezet. In het verleden werden hierbij ook de bestemmingsreserves meegenomen. Op basis van het nieuwe toezichtkader van de provincie zijn deze nu buiten beschouwing gelaten.

De benodigde weerstandscapaciteit bedraagt op basis van de geïnventariseerde risico € 1.939.000. Voor de berekening van de ratio weerstandsvermogen wordt afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit afgezet tegen de benodigde weerstandscapaciteit.

bedragen x € 1.000

Weerstandscapaciteit per 31-dec-2020	Structureel	Incidenteel	Totaal
Direct beschikbare weerstandscapaciteit			
Algemene reserve		16.456	16.456
Post onvoorzien	100		100
Direct beschikbare weerstandscapaciteit	100	16.456	16.556
Niet direct beschikbare weerstandscapaciteit			
Onbenutte belastingcapaciteit	1.439		1.439
Bestemm.reserves (excl. Res. dekk. invest. maatsch. en econ. nut)		-	-
Stille reserves		P.M.	-
Niet direct beschikbare weerstandscapaciteit	1.439	-	1.439
Beschikbare weerstandscapaciteit	1.539	16.456	17.995
Benodigde weerstandscapaciteit			1.939
Ratio weerstandsvermogen			9,3

Aan deze ratio wordt de volgende waardering gegeven (bron: Nederlands Adviesbureau Risicomanagement in samenwerking met universiteit Twente).

Ratio	Waardering
> 2,0	Uitstekend
1,5 – 2,0	Ruim voldoende
1,0 – 1,5	Voldoende
0,8 – 1,0	Matig
0,6 – 0,8	Onvoldoende
< 0,6	Ruim onvoldoende

Kengetallen financiële positie

Als richtlijn voor de streefwaarden van de financiële positie gaan we uit van de classificaties die door de provincie Limburg zijn afgegeven. Voor de weerstandsratio gaan we uit van de normen van het Nederlands Adviesbureau Risicomanagement.

Deze streefwaarden geven een richting aan. Als niet voldaan wordt aan de streefwaarden betekent dit dat inspanningen verricht moeten worden om tijdig bij te sturen. De kengetallen worden dan ook niet als harde norm voorgesteld, maar moeten altijd in samenhang worden bekeken.

Signaleringswaarden kengetallen	Categorie A	Categorie B	Categorie C
Verplichte kengetallen			
1a. Netto schuldquote	< 90%	90 - 130%	> 130%
1b. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	< 90%	90 - 130%	> 130%
2. Sovabiliteitsratio	> 50%	20 - 50%	< 20%
3. Grondexploitatie	< 20%	20 - 35%	> 35%
4. Structurele exploitatieruimte	> 0%	0%	< 0%
5. Gemeentelijke belastingcapaciteit	< 95%	95 - 105%	> 105%
Eigen kengetallen			
6. Ratio weerstandsvermogen	>1,0	0,8 - 1,0	<0,8
7. Omvang algemene reserve (x € 1.000)	> € 3.500		

Kengetallen	Rekening 2019	Actuele Begroting	Rekening 2020
Verplichte kengetallen			
1a. Netto schuldquote	4,8%	17,4%	12,5%
1b. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	2,8%	15,5%	9,9%
2. Sovabiliteitsratio	45,5%	42,9%	44,1%
3. Grondexploitatie	-1,4%	-1,3%	-1,3%
4. Structurele exploitatieruimte	-2,8%	-0,1%	-1,0%
5. Gemeentelijke belastingcapaciteit	97,6%	102,4%	103,6%
Eigen kengetallen			
6. Ratio weerstandsvermogen	6,8	3,7	9,3
7. Omvang algemene reserve (x € 1.000)	3.713	17.356	16.456

Conclusie

Onze kengetallen zijn door de financiële problemen verslechterd. Door de inzet van de algemene reserve als tijdelijke oplossing van onze financiële tekorten loopt de solvabiliteitsratio terug. Dit vertaalt zich ook in de negatieve percentage bij de structurele exploitatieruimte en de teruglopende ratio van het weerstandsvermogen. Bij de belastingcapaciteit zien we dat we van net onder het landelijk gemiddelde stijgen naar net boven het landelijk gemiddeld. Dit komt naast de stijging van de OZB vooral ook door de stijging van de afvalstoffenheffing.

Met de inzet vanuit het project "Roerdalen in balans", zoals beschreven in de begroting 2021, willen we zorgen voor een structureel sluitende begroting. Hierdoor zijn in de toekomst minder

onttrekkingen uit de algemene reserve noodzakelijk en worden de risico's kleiner. Het is van belang om wel oog te blijven houden voor de ontwikkeling van de financiële kengetallen.

Uitleg kengetallen

Netto schuldquote

De netto schuldquote beoordeelt de schuld als aandeel van de inkomsten. Bij een lage netto schuldquote is dit een indicatie dat de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie laag zijn. Hoe lager het percentage, hoe gunstiger. Om een zuiver beeld te krijgen van het (netto) effect, wordt het bedrag aan schulden gecorrigeerd met het bedrag dat is doorgeleend.

Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin wij in staat zijn aan onze financiële verplichtingen te voldoen. Dit gebeurt door het eigen vermogen uit te drukken in een percentage van het totale vermogen.

Grondexploitatie

Dit kengetal is in het algemeen vooral opgenomen vanwege de mogelijke impact van de grondexploitatie op de financiële positie van een gemeente. Hiervan is vooral sprake als een gemeente geldleningen heeft afgesloten om grond van toekomstige woningbouwprojecten te verwerven. Dit is bij ons niet het geval.

Structurele begrotingsruimte

Het kengetal geeft in verhouding aan wat de structurele begrotingsruimte is door het saldo van de structurele lasten en lasten te vergelijken met de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder de rente en aflossing van een lening) te dekken. Er is dan sprake van een structureel sluitende begroting.

Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft inzicht in de mate waarin bij het voordoen van een financiële tegenvaller in het volgende begrotingsjaar kan worden opgevangen of ruimte is voor nieuw beleid.

JAARREKENING

Balans

Balans per 31 december 2020

bedragen x € 1.000

Activa	31-dec-2020	31-dec-2019
Vaste Activa		
Immateriële vaste activa	371	380
Bijdrage aan activa van derden	331	360
Kosten onderzoek en ontwikkeling	39	20
Kosten verbonden sluiten van geldleningen	-	-
Materiële vaste activa	42.246	44.007
Investerings in openbare ruimten met een maatschappelijk nut	12.785	11.756
Investerings met een economisch nut, waarvoor tarief geheven kan worden	8.467	8.905
Investerings in openbare ruimten met een economisch nut	20.994	23.346
Financiële vaste activa	14.721	20.085
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	2.586	656
Kapitaalverstrekking aan gemeenschappelijke regelingen	321	321
Leningen aan deelnemingen	-	-
Overige langlopende leningen	995	971
Overige uitzettingen >1 jaar	10.818	18.137
Totaal Vaste Activa	57.338	64.472
Vlottende Activa		
Voorraden	- 635	- 628
Onderhanden werk, waaronder gronden in exploitatie	- 659	- 651
Overige grond- en hulpstoffen	24	24
Uitzettingen korter dan één jaar	5.841	5.551
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rente typische looptijd korter dan één jaar	622	-
Vorderingen op openbare lichamen	4.232	4.674
Overige vorderingen	987	877
Liquide Middelen	221	17
Banksaldi	217	12
Kassaldi	4	6
Overlopende activa	1.827	1.340
Bedragen overheid	675	1.025
Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen	1.152	315
Totaal Vlottende Activa	7.253	6.280
Totaal Activa	64.591	70.753

bedragen x € 1.000

Passiva	31-dec-2020	31-dec-2019
Vaste passiva		
Eigen vermogen	28.594	32.164
Algemene reserve	16.456	3.713
Bestemmingsreserves	13.277	32.069
Gerealiseerde resultaat	- 1.138	- 3.619
Voorzieningen	10.790	10.250
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	3.168	3.167
Voorziening aan derden met specifieke aanwending	6.058	5.620
Egalisatievoorzieningen	1.565	1.463
Vaste schulden met een looptijd van één jaar of langer	13.800	22.605
Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	13.800	22.605
Totaal Vaste passiva	53.185	65.019
Vlottende Passiva		
Netto vlottende schulden met looptijd korter dan één jaar	8.530	4.014
Kasgeldlening	3.000	-
Banksaldi	0	409
Overige schulden	5.530	3.605
Overlopende passiva	2.876	1.720
Verplichtingen dit jaar opgebouwd en komen volgend jaar tot betaling	2.416	1.398
Overige vooruit ontvangen bedragen	65	152
Van overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen en uitkeringen	395	170
Totaal Vlottende Passiva	11.406	5.734
Totaal Passiva	64.591	70.753

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

bedragen x € 1.000

Gewaarborgde geldleningen	31-dec-2020	31-dec-2019
Gewaarborgde geldleningen		
Geldleningen woningbouwcorporaties	1.268	1.578
Totaal gewaarborgde geldleningen	1.268	1.578

bedragen x € 1.000

Recht verliescompensatie Vennootschapsbelasting	31-dec-2020	31-dec-2019
Recht verliescompensatie Vennootschapsbelasting	3	15
Totaal	3	15

Overzicht van baten en lasten in de rekening

Het overzicht van baten en lasten in de rekening bevat:

- begrotingsbedragen, deze worden aangegeven vóór wijziging en ná wijziging;
- het overzicht van de gerealiseerde algemene dekkingsmiddelen;
- het gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten, volgend uit de onderdelen a en b;
- de werkelijke toevoegingen en onttrekkingen aan reserves;
- het gerealiseerd resultaat, volgend uit de onderdelen c en d.

Voor de toelichting op de verschillen tussen de begroting na wijziging en de realisatie wordt verwezen naar de programmaverantwoording (beginnend op pagina 17.) in het begin van het jaarverslag. Deze analyse maakt integraal onderdeel uit van de jaarrekening.

Daarnaast is aangegeven welke onttrekkingen c.q. stortingen er in de reserves hebben plaatsgevonden. Deze zijn per programma aangegeven.

bedragen x € 1.000

Overzicht baten en lasten	Rekening 2019	Primitieve Begroting	Actuele Begroting	Rekening 2020	Verschil
Programma's					
Lasten					
1. Krachtige dorpen	- 4.035	- 3.937	- 4.678	- 4.467	210 V
2. Participatie, ondersteuning en zorg	- 21.673	- 20.779	- 25.384	- 23.826	1.558 V
3. Veilige dorpen	- 2.902	- 2.878	- 3.092	- 3.063	29 V
4. Economie, natuur, toerisme en cultuur	- 3.125	- 1.578	- 3.271	- 3.969	- 698 N
5. Woonomgeving	- 3.795	- 3.743	- 4.149	- 3.565	584 V
6. Mobiliteit, infrastructuur en openbaar groen	- 5.554	- 5.637	- 6.406	- 5.975	430 V
7. Bestuur, organisatie en dienstverlening	- 3.129	- 2.734	- 2.525	- 2.391	134 V
Totaal Lasten	- 44.213	- 41.285	- 49.504	- 47.257	2.248 V
Baten					
1. Krachtige dorpen	341	221	242	261	20 V
2. Participatie, ondersteuning en zorg	4.581	4.698	7.513	6.841	- 672 N
3. Veilige dorpen	114	91	91	119	29 V
4. Economie, natuur, toerisme en cultuur	534	446	1.271	719	- 552 N
5. Woonomgeving	3.838	3.666	4.140	3.739	- 401 N
6. Mobiliteit, infrastructuur en openbaar groen	2.277	2.278	2.362	2.493	131 V
7. Bestuur, organisatie en dienstverlening	447	350	245	228	- 17 N
8. Algemene middelen	-	75	20	-	- 20 N
Totaal Baten	12.132	11.826	15.883	14.402	- 1.482 N
Programma's	- 32.081	- 29.460	- 33.621	- 32.855	766 V
Alg. dekkingsmiddelen, overhead, vpb en onvoorzien					
Lasten					
Algemene dekkingsmiddelen	- 820	94	- 306	- 355	- 49 N
Overhead	- 7.299	- 8.030	- 8.227	- 7.951	276 V
Onvoorzien	-	- 100	-	-	-
Heffing Vpb	- 41	-	- 50	- 21	29 V
Totaal Lasten	- 8.160	- 8.036	- 8.583	- 8.327	255 V
Baten					

bedragen x € 1.000

Overzicht baten en lasten	Rekening 2019	Primitieve Begroting	Actuele Begroting	Rekening 2020	Verschil
Algemene dekkingsmiddelen	35.740	36.102	37.460	37.612	152 V
Overhead	1	9	1	0	- 1 N
Heffing Vpb	-	-	-	1	1 V
Totaal Baten	35.741	36.110	37.461	37.613	152 V
Alg. dekkingsmiddelen, overhead, vpb en onvoorzien	27.580	28.075	28.878	29.286	407 V
Mutatie reserves					
Toevoegingen	- 2.193	- 18.261	- 18.462	- 22.021	- 3.558 N
Onttrekkingen	3.074	19.523	21.794	24.452	2.658 V
Mutatie reserves	882	1.262	3.332	2.431	- 901 N
Resultaat	- 3.619	- 123	- 1.411	- 1.138	272 V

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) daarvoor geeft.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en lasten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividenden moeten worden verantwoord in het jaar waarin het besluit tot toekenning van het dividend door de algemene vergadering van aandeelhouders is genomen.

Met betrekking tot de eigen bijdragen die het CAK int en aan de gemeenten afdraagt geldt op basis van de Kadernota rechtmatigheid 2015 van de commissie BBV het volgende. Gemeenten kunnen op basis van de overzichten van het CAK wel de aantallen personen, soort en omvang van de zorgverlening beoordelen met de eigen WMO-administratie. Probleempunt is dat door het ontbreken van inkomensgegevens op deze overzichten de informatie over de eigen bijdrage ontoereikend is om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dat betekent dat door de gemeenten geen zekerheden over omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen als gevolg van het niet kunnen vaststellen van de juistheid op persoonsniveau, zoals hiervoor is toegelicht. De gemeente zal deze onzekerheid in de jaarstukken moeten noemen, ook al ligt de oorzaak niet bij de gemeente.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben.

M.b.t. de verwerking van de algemene uitkering heeft de commissie BBV een stellige uitspraak gedaan. Deze uitspraak houdt in dat in de jaarrekening de algemene uitkering wordt opgenomen conform de in het jaar laatst gepubliceerde accresmededeling, die doorgaans is opgenomen in de september circulaire van het boekjaar.

Balans

Vaste activa

Materiële vaste activa met economisch nut.

Artikel 59 BBV beschrijft het onderscheid tussen investeringen met uitsluitend maatschappelijk nut in de openbare ruimte en investeringen met een (beperkt) economisch nut. Investerings die op enigerlei wijze kunnen leiden tot of bijdragen aan het verwerven van inkomsten zijn investeringen met economisch nut. De vraag of de investering geheel kan worden terugverdiend is niet relevant voor de classificatie.

Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven.

Wanneer investeringen grotendeels of meer worden gedaan voor riolering, het inzamelen van huishoudelijk afval of andere alsook voor rechten die op grond van art. 229 lid 1 a en b Gemeentewet worden geheven, dan worden deze investeringen op de balans opgenomen in een aparte categorie: de investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven.

Investerings met economisch nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht; in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven. Slijtende investeringen worden vanaf het moment van ingebruikneming lineair afgeschreven in de verwachte gebruiksduur, hierbij wordt geen rekening gehouden met een eventuele restwaarde. Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven.

Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut.

Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut moeten met de wijziging van het BBV worden geactiveerd. Dit is geen wijziging ten aanzien van het activeringsbeleid zoals al vastgelegd in de financiële verordening Roerdalen 2018. Hierin is tevens bepaald dat op deze investeringen de bijdrage van derden en eigen gereserveerde middelen in mindering worden gebracht. Over het resterende bedrag wordt lineair afgeschreven conform de afgesproken termijnen. Het gaat hierbij onder meer om zaken als wegen, straten, fietspaden, voetpaden, bruggen, viaducten, tunnels, verkeerslichtinstallaties, straatmeubilair, reconstructie openbare ruimte, parken en overig groen.

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en leningen u/g zijn opgenomen tegen nominale waarde. De voorziening i.v.m. risico en garantie nutsbedrijven is in mindering gebracht bij kapitaalverstrekking aan deelnemingen bij het item financiële vaste activa, dit in verband met balanspresentatie.

De obligatieportefeuille wordt gewaardeerd tegen nominale waarde of lagere verkrijgingsprijs.

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's ("kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen" in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de marktwaarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden. De actuele waarde ligt boven de verkrijgingsprijs.

Bijdragen aan activa van derden worden geactiveerd op het bedrag van de verstrekte bijdragen, verminderd met afschrijvingen.

Vlottende activa

Voorraden

De als "onderhanden werken" opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs, dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijp maken), alsmede een redelijk te achten aandeel in de rentekosten en de administratie- en beheerskosten.

Winsten uit de grondexploitatie worden genomen als deze op basis van de voorgeschreven percentage of completion (POC) methode gerealiseerd zijn.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening gevormd. De voorziening wordt statistisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende posten.

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste passiva

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies.

De onderhoudsegalisatievoorziening "Onderhoud gemeentelijke gebouwen" is gebaseerd op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan deze kapitaalgoederen.

De rioolvoorziening is verwerkt o.b.v. nominale waarde en met inachtneming van artikel 44, lid 2 BBV. Vanuit het GRP is er geen inzicht in de wijze waarop het riooltarief is opgebouwd en is een voorziening o.b.v. artikel 44, lid 1 BBV niet mogelijk.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rente typische looptijd van langer dan één jaar.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en Garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten telling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. Overigens is in de toelichting op de balans nadere informatie opgenomen.

Continuïteit

De continuïteit van gemeente als gevolg van de uitbraak van het coronavirus komt niet in gevaar. De gemeente kan bij onoverkomelijke financiële gevolgen een beroep doen extra ondersteuning vanuit het rijk.

Toelichting op de Balans

Activa

Vaste Activa

Als vergelijkende cijfers zijn de cijfers opgenomen per 31 december 2019, conform de eindbalans van de jaarrekening 2019 van de gemeente Roerdalen.

Immateriële vaste activa

bedragen x € 1.000

Immateriële vaste activa	Boek- waarde 1-1-2020	Vermeer- deringen	Verminder- ingen	Afschrij- vingen	Afwaar- deringen	Boek- waarde 31-12- 2020
Bijdragen aan activa van derden	360	- 21	-	- 8	-	331
Kosten onderzoek en ontwikkeling	20	24	-	- 5	-	39
Totaal	380	3	-	- 13	-	371

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa wordt onderscheiden in:

- Overige investeringen met een economisch nut.
- Investerings in openbare ruimten met een maatschappelijk nut.

Er zijn geen materieel vaste activa die in erfpacht zijn uitgegeven.

bedragen x € 1.000

Materiële vaste activa	Boek- waarde 1-1-2020	Vermeer- deringen	Verminder- ingen	Afschrij- vingen	Afwaar- deringen	Boek- waarde 31-12- 2020
Economisch nut						
Bedrijfsgebouwen	14.021	21	-	- 636	-	13.407
Grond-, weg-, waterbouwkundige werken	5.398	197	-	- 253	- 1.596	3.747
Gronden en terreinen	2.267	343	- 347	-	-	2.264
Machines, apparaten en installaties	929	85	-	- 129	-	884
Vervoermiddelen	331	63	-	- 77	-	317
Woonruimten	44	-	-	- 2	-	42
Overige materiële uitgaven	356	24	- 2	- 43	-	336
Totaal Economisch nut	23.346	734	- 349	- 1.140	- 1.596	20.996
Maatschappelijk nut						
Grond-, weg-, waterbouwkundige werken	11.585	1.264	116	- 345	-	12.621
Overige materiële uitgaven	171	-	-	- 8	-	163
Totaal Maatschappelijk nut	11.756	1.264	116	- 352	-	12.784
Economisch nut, dekking door heffing						
Grond-, weg-, waterbouw	8.858	-	-	- 424	-	8.434
Machines, app. en instal.	47	-	-	- 14	-	33
Totaal Economisch nut, dekking door heffing	8.905	-	-	- 438	-	8.467
Totaal	44.007	1.998	- 232	- 1.930	- 1.596	42.246

Financiële vaste activa

Financiële vaste activa worden onderscheiden in:

- Kapitaalverstrekking aan deelnemingen.
- Kapitaalverstrekking aan gemeenschappelijke regelingen.
- Overige langlopende leningen.
- Overige uitzettingen met een rente typische looptijd van 1 jaar of langer.

bedragen x € 1.000

Financiële vaste activa	Boek- waarde 1-1-2020	Vermeer- deringen	Vermin- deringen	Aflos- singen	Afwaar- deringen	Boek- waarde 31-12- 2020
Activum						
Kapitaalverstr. aan deelnemingen	656	1.930	-	-	-	2.586
Kapitaalverstr. aan gemeensch. regelingen	321	-	-	-	-	321
Overige uitzettingen met looptijd > 1 jaar	18.137	-	- 7.319	-	-	10.818
Totaal Activum	19.114	1.930	- 7.319	-	-	13.725
Lening						
Overige langlopende leningen	971	150	- 125	-	-	995
Totaal Lening	971	150	- 125	-	-	995
Totaal	20.085	2.080	- 7.444	-	-	14.721

De vermeerdering van de kapitaalverstrekking aan deelnemingen heeft te maken met het verstrekken van een lening aan Enexis.

De overige uitzettingen met een looptijd langer dan 1 jaar betreffen de beleggingen van Essent-gelden in een obligatieportefeuille hierop heeft een vrijval plaatsgevonden van 6 obligaties in 2020. Het verloop van de vrijval van de beleggingsportefeuille is weergegeven in de financieringsparagraaf.

Vlottende Activa

Vorraden

Onder de voorraden in exploitatie wordt het verloop aangegeven van de bouwgrondexploitaties.

bedragen x € 1.000

Vorraden	31-dec-2020	31-dec-2019
Onderhanden werk, waaronder gronden in exploitatie	- 659	- 651
Overige grond- en hulpstoffen	24	24
Totaal	- 635	- 628

Een gedetailleerde specificatie van de bouwgronden in exploitatie is opgenomen in onderstaande tabel.

Bouwgrondcomplex	Boekwaarde 31-12-2019	lasten	baten	Winstneming	Boekwaarde 31-12-2020	Verwachte mutaties t/m einde looptijd	Verwacht resterend resultaat
Oortjensveld III - Herkenbosch	13	50	-187	101	- 23	-150	-173
Wienkeskoel II, fase 2 - Melick	- 664	0	0	28	- 636	140	-495
Saldo	- 651	51	- 187	130	- 659	- 10	- 669

De verwachte kosten voor Oortjensveld III zijn € 81.000 terwijl er nog een verwachte opbrengst is van € 231.000. Bij Wienkeskoel II, fase 2 zijn alle kavels verkocht en hebben de te verwachten mutaties nog alleen betrekking op de kosten voor de afronding.

Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar

bedragen x € 1.000

Uitzettingen korter dan één jaar	Saldo 31-12-2020	Voorziening oninbaarheid	Gecorrigeerd Saldo 31-12-2020	Gecorrigeerd Saldo 31-12-2019
Vorderingen op openbare lichamen	4.674	-	4.080	4.674
Debiteuren privaatrechtelijk	553	- 373	180	175
Debiteuren belastingen	414	- 76	338	234
Debiteuren Wet, Werk en Bijstand	916	- 295	621	468
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rente typische looptijd korter dan één jaar	622	-	622	-
Totaal	7.179	- 744	5.841	5.551

De vorderingen op openbare lichamen hebben betrekking op vorderingen van het Rijk, de belastingdienst, en een aantal gemeenten in de omgeving van de Gemeente Roerdalen.

Onderstaand het verloop van de uitzettingen in de schatkist en de overtollige liquide middelen op het eind van ieder kwartaal. Wij hebben voor het schatkistbankieren een drempelbedrag voor storting van € 370.000.

		bedragen x € 1.000			
Schatkistbankieren		1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Kwartaalcijfer op dag basis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
(1a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	6.838	13.757	18.818	15.416
(1b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(1) = (1a) / (1b)	Kwartaalcijfer op dag basis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	76	151	205	168
Drempelbedrag					
(2a)	Begrotingstotaal verslagjaar	49.321	49.321	49.321	49.321
(2b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	49.321	49.321	49.321	49.321
(2c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-	-	-	-
(2) = (2b)*0,75% + (2c)*0,2% met een minimum van €250.000	Drempelbedrag	370	370	370	370
(3a) = (2) > (1)	Ruimte onder het drempelbedrag	294	219	165	202
(3b) = (1) > (2)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-

* Kasgeldlimiet = 0,075% van begrotingstotaal

Liquide Middelen

Banktegoeden zijn vrij beschikbaar.

		bedragen x € 1.000	
Liquide middelen		31-dec-2020	31-dec-2019
Banksaldi		217	12
Kassaldi		4	6
Totaal		221	17

Overlopende activa

De post overlopende activa kan als volgt onderscheiden worden:

bedragen x € 1.000

Overlopende activa	31-dec-2020	31-dec-2019
Bedragen overheid	675	1.025
Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen	1.152	315
Totaal	1.827	1.340

De in de balans opgenomen van EU, Rijk en Provincies ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel, die dienen ter dekking van lasten van volgende jaren, kunnen als volgt worden gespecificeerd:

bedragen x € 1.000

Nog te ontvangen overheidsgeld met een specifiek bestedingsdoel	31-dec-2019	Nog te ontvangen	Ontvangen	31-dec-2020
Nederlandse overheidslichamen				
Nog te ontvangen subs. Stationsweg en aandeel Gem. Roermond	425	-	425	-
Nog te ontvangen Gemeenschappelijke regeling MER	20	-	20	-
Nog te ontvangen Diftar BsGW	98	-	98	-
Nog te ontvangen provinciale subsidies Fietspaden	430	-	-	430
Nog te ontvangen verrekeningen Sociaal Domein	28	-	28	-
Nog te ontvangen afrekening VPB / BTW / Overdrachtsbelasting	24	23	24	23
Nog te ontvangen bommenregeling	-	40	-	40
Nog te ontvangen afrekening Roermond/Roerheide	-	51	-	51
Nog te ontvangen bijdrage milieustraat	-	151	-	151
Nog te ontvangen afrekening SPUK	-	- 96	-	- 96
Nog te ontvangen subsidie Herkenboscher Broek	-	76	-	76
Totaal	1.025	23	595	675

Passiva

Vaste Passiva

Eigen vermogen

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve, bestemmingsreserves en het nog te bestemmen resultaat. De algemene reserve is bestemd voor onvoorziene uitgaven en als risicoreserve en bestemmingsreserves worden door de raad ingesteld voor een specifiek doeleinde. Uitzondering is de reserve bouwgrondexploitatie, die is bedoeld als specifieke risicoreserve.

bedragen x € 1.000

Eigen vermogen	31-dec-2020	31-dec-2019
Algemene reserve	16.456	3.713
Bestemmingsreserves	13.277	32.069
Gerealiseerde resultaat	- 1.138	- 3.619
Totaal	28.594	32.164

Hieronder ziet u het verloop van de reserves in 2020.

bedragen x € 1.000

Reserves	Saldo 1-1-2020	Toevoe- gingen	Onttrek- kingen	Vermindering afschrijving activa	Saldo 31-12- 2020
Algemene reserve					
Algemene reserve	3.713	15.900	- 3.157	-	16.456
Algemene reserve	3.713	15.900	- 3.157	-	16.456
Bestemmingsreserve					
Reserve Accommodatiebeleid	1.302	-	- 113	-	1.190
Reserve beleggingen	17.452	-	- 17.452	-	-
Reserve bouwgrondexploitatie	496	-	-	-	496
Reserve Decentralisaties	1.269	-	- 1.258	-	10
Reserve dekking investeringen economisch nut	8.992	580	- 454	-	9.118
Reserve dekking investeringen met maatsch. nut	320	-	-	-	320
Reserve Gebiedsvisie LOG Montfort-Mariahoop	604	-	- 561	-	42
Reserve organisatieontwikkeling	100	300	- 103	-	297
Reserve overige bestemmingen	35	-	-	-	35
Reserve Programma Digitale Dienstverlening	180	-	- 77	-	104
Reserve Programmaplan Omgevingswet	355	-	- 116	-	239
Reserve Stimuleringsfonds Duurzaamheid	-	1.000	-	-	1.000
Reserve toerisme	200	23	- 3	-	220
Reserve uitv. proj.kalender realisatie MER info.architect.	765	-	- 560	-	206
Bestemmingsreserve	32.069	1.903	- 20.696	-	13.277
Totaal	35.783	17.803	- 23.853	-	29.733

Hierna zijn de reserves nader gespecificeerd.

bedragen x € 1.000

Algemene reserve	Rekening 2020
Saldo 1 januari	3.713
Toevoegingen	
Storting uit Reserve beleggingen (opheffing)	14.492
Storten uit Reserve beleggingen (i.v.m. uitvoeringskosten Actieplan Duurzaamheid)	870
Toevoeging voor afronding transitie Elfenmeer	350
Diverse toevoegingen uit Gemeentefondsuitkering	188
Totaal toevoegingen	15.900
Onttrekkingen	
Transitie Elfenmeer	- 350
Clëntenondersteuning Roerdalen	- 81
Doorontwikkeling MER	- 170
Wijziging systematiek waarderen woningen (BsGW)	- 10
Inzet capaciteit t.b.v. Project Duurzaamheid	- 33
Project Duurzaamheid	- 103
Negatief jaarrekeningsaldo 2019	- 2.411
Totaal onttrekkingen	- 3.157
Saldo 31 december	16.456

De algemene reserve heeft als doel het opvangen van onvoorziene financiële tegenvallers (bufferfunctie), het opvangen van rekeningtekorten en het afdekken van begrotingstekorten, als op basis van de meerjarenraming blijkt dat deze incidenteel van aard zijn.

bedragen x € 1.000

Reserve Accommodatiebeleid	Rekening 2020
Saldo 1 januari	1.302
Onttrekkingen	
Ondersteunen en uitwerken burgerinitiatieven	- 39
Afronding overdracht sporthal Posterholt	- 74
Totaal onttrekkingen	- 113
Saldo 31 december	1.190

Reserve ter dekking van de incidentele kosten als gevolg van uitvoering van het accommodatiebeleid. De incidentele kosten hebben betrekking op afboeken van boekwaardes, achterstallig onderhoud, personele consequenties en privatisering.

De reserve Bouwgrondexploitatie is het weerstandsvermogen voor de bouwgrondexploitaties. Het doel van deze reserve is om toekomstige risico's als gevolg van onvoorziene ontwikkelingen of een stagnerende economie op te vangen. In 2020 zijn er geen mutaties op deze reserve geweest, waardoor het saldo ongewijzigd € 496.000, - bedraagt.

bedragen x € 1.000

Reserve Decentralisaties	Rekening 2020
Saldo 1 januari	1.269
Onttrekkingen	
Jaarrekeningresultaat 2019	- 1.000
Terugdringen tekorten Sociaal Domein	- 200
Versterking concern control (junior controller)	- 36
Kanteling jeugd	- 23
Totaal onttrekkingen	- 1.258
Saldo 31 december	10

De decentralisaties brengen grote financiële risico's voor de gemeente met zich mee aangezien er op voorhand een efficiency korting is ingeboekt. Om de mogelijke financiële risico's te kunnen opvangen en om de transformatie naar een integrale aanpak te bekostigen is deze reserve gevormd.

bedragen x € 1.000

Reserve dekking investeringen economisch nut	Rekening 2020
Saldo 1 januari	8.992
Toevoegingen	
Storting vanuit Reserve Beleggingen	580
Totaal toevoegingen	580
Onttrekkingen	
Afschrijving sportpark Achter de Hoven	- 53
Afschrijving sportpark Melick	- 46
Afschrijving Brede school Melick	- 42
Afschrijving Brede school Herkenbosch	- 132
Afschrijving sportpark Herkenbosch	- 92
Afschrijving vernieuwing gemeentehuis	- 90
Totaal onttrekkingen	- 454
Saldo 31 december	9.118

Reserve bestemd voor het dekken van de afschrijving van investeringen met een economisch nut waarvan de raad heeft aangegeven dat deze worden gedekt uit incidentele middelen.

De Reserve dekking investeringen met maatschappelijk nut is bestemd voor het dekken van de afschrijving van investeringen met een maatschappelijk nut. De instelling van deze reserve vloeit voort uit een wijziging van het BBV m.b.t. de afschrijvingslasten van investeringen met een maatschappelijk nut. In 2020 zijn er geen mutaties geweest, waardoor de reserve een t.o.v. 2019 ongewijzigd saldo van € 320.000, - heeft.

bedragen x € 1.000

Reserve Gebiedsvisie LOG Montfort-Mariahoop	Rekening 2020
Saldo 1 januari	604
Onttrekkingen	
Gemeentelijk deel project LOG	- 3
Jaarrekeningsaldo 2019	- 208
Ten gunste van exploitatie 2020	- 350
Totaal onttrekkingen	- 561
Saldo 31 december	42

Reserve ter dekking van de uitvoeringskosten van de gebiedsvisie LOG Montfort - Maria Hoop. Voor de uitvoering van de gebiedsvisie is een maximaal budget beschikbaar van € 2.700.000, waarvan 50% door provinciale subsidies wordt gedekt. Daarnaast zijn de restant middelen voor de voorbereiding hier onder gebracht.

bedragen x € 1.000

Reserve organisatieontwikkeling	Rekening 2020
Saldo 1 januari	100
Toevoegingen	
Voeding reserve	300
Totaal toevoegingen	300
Onttrekkingen	
Kosten organisatie ontwikkeling	- 103
Totaal onttrekkingen	- 103
Saldo 31 december	297

Reserve bestemd voor het dekken van frictiekosten voortvloeiende uit de structurele bezuiniging ad € 800.000, - op het ambtelijk apparaat. Het bezuinigingsproces duurt ruim vijf jaar. De verwachte kosten hebben betrekking op o.a. wachtgeld, kwaliteitsbevordering van de medewerkers en deskundigheidsbevordering. Daarnaast worden uit de reserve de tekorten betaald van de voorziening HRM-beleid, c.q. worden overschotten op deze voorziening toegevoegd aan de reserve.

De Reserve 'Overige bestemmingen' heeft tot doel het dekken van incidentele projecten of investeringen die niet voldoen aan de criteria om een eigen reserve te vormen. In 2020 zijn er geen mutaties geweest, waardoor deze reserve een t.o.v. 2019 ongewijzigd saldo van € 35.000,- bevat.

bedragen x € 1.000

Reserve Programma Digitale Dienstverlening		Rekening 2020
Saldo 1 januari		180
Onttrekkingen		
Project verbetering en digitalisering dienstverlening		- 77
Totaal onttrekkingen		- 77
Saldo 31 december		104

Het Programma Digitale Dienstverlening (voorheen EGEM-i) is in de kern gericht op het verbeteren van de dienstverlening op het gebied van basisregistraties, zaakgericht werken en een digitaal servicepunt.

bedragen x € 1.000

Reserve Programmaplan Omgevingswet		Rekening 2020
Saldo 1 januari		355
Onttrekkingen		
Vorbereidingskosten invoering Omgevingswet		- 116
Totaal onttrekkingen		- 116
Saldo 31 december		239

De nieuwe omgevingswet gaat 26 wetten en 120 algemene maatregelen van bestuur vervangen, die betrekking hebben op het fysiek domein. De reserve Programmaplan Omgevingswet dient ter dekking van de voorbereidingskosten implementatie Omgevingswet.

bedragen x € 1.000

Reserve Stimuleringsfonds Duurzaamheid		Rekening 2020
Saldo 1 januari		-
Toevoegingen		
Voeding uit Reserve beleggingen		1.000
Totaal toevoegingen		1.000
Saldo 31 december		1.000

De nieuwe reserve Duurzaamheid is gevoed met een bedrag uit de opgeheven reserve Beleggingen.

bedragen x € 1.000

Reserve toerisme	Rekening 2020
Saldo 1 januari	200
Toevoegingen	
Jaarlijkse storting 10% van de toeristenbelasting	23
Totaal toevoegingen	23
Onttrekkingen	
Kwaliteitsimpuls dorpsentrees	- 3
Totaal onttrekkingen	- 3
Saldo 31 december	220

Een belangrijk speerpunt van de gemeente Roerdalen is recreatie en toerisme. De gemeente wil initiatieven entameren en initiatieven van andere partijen hierin ondersteunen. Deze reserve kan worden ingezet als dekkingsmiddel voor dit soort projecten.

bedragen x € 1.000

Reserve uitv. proj.kalender realisatie MER info.architect.	Rekening 2020
Saldo 1 januari	765
Onttrekkingen	
Inzet Res. Projectenkalender tbv kosten MER Bedrijfvoering	- 560
Totaal onttrekkingen	- 560
Saldo 31 december	206

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd als er sprake is van een financiële verplichting waarvan de omvang onzeker is, een risico dat zich zal voordoen en waarvan de financiële omvang redelijkerwijs te schatten is en het egaliseren van lasten voor de komende jaren.

Hieronder ziet u het verloop van de voorzieningen in 2020.

bedragen x € 1.000

Voorzieningen	Saldo 1-1-2020	Toevoe- gingen	Vrijval	Aanwen- dingen	Saldo 31-12- 2020
Verplichtingen, verliezen & risico's voorzieningen					
Voorziening HRM-beleid	31	110	-	- 13	128
Voorziening mobiliteit collegeleden	7	66	-	- 73	0
Voorziening pensioenverplichting wethouders	3.130	76	-	- 166	3.040
Verplichtingen, verliezen & risico's voorzieningen	3.167	252	-	- 251	3.168
Door derden beklemde middelen met spec. aanwending					
Voorziening beheer gemeentelijke woningvoorraad	25	-	-	-	25
Voorziening Limb. Kwalit. Menu binnen rode contour	28	6	-	-	34
Voorziening Limb. Kwalit. Menu buiten rode contour	-	185	-	-	185
Voorziening rioleringen	5.567	247	-	-	5.814
Door derden beklemde middelen met spec. aanwending	5.620	438	-	-	6.058
Onderhoudsegalisatievoorzieningen					
Voorziening onderhoud gem. gebouwen	1.463	329	-	- 227	1.565
Onderhoudsegalisatievoorzieningen	1.463	329	-	- 227	1.565
Totaal	10.250	1.019	-	- 478	10.790

bedragen x € 1.000

Voorzieningen activazijde balans	Saldo 1-1-2020	Toevoe- gingen	Vrijval	Aanwen- dingen	Saldo 31-12- 2020
Voorziening dubieuze debiteuren					
Voorziening dubieuze debiteuren	418	60	-	- 30	449
Voorziening dubieuze debiteuren	418	60	-	- 30	449
Voorziening dubieuze debiteuren WWB					
Voorziening dubieuze debiteuren WWB	304	4	-	- 13	295
Voorziening dubieuze debiteuren WWB	304	4	-	- 13	295
Voorziening i.v.m. risico en garantie nutsbedrijven					
Voorziening i.v.m. Escrow garantie verkoop Atterro	52	-	-	-	52
Voorziening i.v.m. vordering op Verkoop Vennootschap	1.706	-	-	-	1.706
Voorziening i.v.m. risico en garantie nutsbedrijven	1.758	-	-	-	1.758
Totaal	2.481	64	-	- 42	2.502

De voorzieningen dubieuze debiteuren en dubieuze debiteuren WWB is in mindering gebracht op de balans bij de debiteuren onder het item uitzettingen korter dan één jaar. De voorziening i.v.m. risico en garantie nutsbedrijven is in mindering gebracht bij kapitaalverstrekking aan deelnemingen bij het item Financiële vaste activa.

Hierna zijn de voorzieningen nader gespecificeerd:

bedragen x € 1.000

Voorziening HRM-beleid		Rekening 2020
Saldo 1 januari		31
Toevoegingen		
Jaarlijkse storting in de voorziening		60
Extra storting		50
Totaal toevoegingen		110
Onttrekkingen		
Kosten voormalig personeel		- 13
Totaal onttrekkingen		- 13
Saldo 31 december		128

De voorziening HRM is bestemd ter afdekking van de risico's van het HRM-beleid. Door de steeds sneller wijzigende maatschappelijke omgeving loopt de gemeente een groter risico ten aanzien van de uitvoering van het HRM-beleid. Medewerkers hebben extra begeleiding nodig om mee te komen en in sommige gevallen zal vervroegd afscheid moeten worden genomen van een medewerker. Op de voorziening is tot heden een groot beroep worden gedaan vanwege de organisatieontwikkeling. Voor meer informatie wordt verwezen naar de toelichting behorende bij de reserve organisatieontwikkeling.

bedragen x € 1.000

Voorziening mobiliteit collegeleden		Rekening 2020
Saldo 1 januari		7
Toevoegingen		
Aanvulling tekort in de voorziening		66
Totaal toevoegingen		66
Onttrekkingen		
Wachtgelden bestuur		- 73
Totaal onttrekkingen		- 73
Saldo 31 december		0

De Voorziening mobiliteit collegeleden is bestemd ter afdekking van de risico's als politiek werkgever. De voorziening is bedoeld ter dekking van de kosten van het wachtgeld van voormalige bestuurders. Daarnaast worden re-integratie trajecten van voormalige bestuurders hieruit gedekt.

bedragen x € 1.000

Voorziening pensioenverplichting wethouders		Rekening 2020
Saldo 1 januari		3.130
Toevoegingen		
Aanvulling pensioenvoorziening o.b.v. actuariële berekening 2020		76
Totaal toevoegingen		76
Onttrekkingen		
Verstekte pensioenuitkeringen		- 166
Totaal onttrekkingen		- 166
Saldo 31 december		3.040

De Voorziening is bestemd ter dekking van de pensioenverplichting die de gemeente heeft aan voormalige wethouders en hun nabestaanden. Daarnaast wordt de voorziening gebruikt als een voormalig wethouder zijn pensioen mee wil nemen naar een nieuwe werkgever, op basis van Algemene pensioenwet Ambtsdragers 2002. De omvang van de voorziening is gebaseerd op een actuariële berekening die jaarlijks wordt geactualiseerd.

bedragen x € 1.000

Voorziening Limb. Kwalit.Menu buiten rode contour		Rekening 2020
Saldo 1 januari		-
Toevoegingen		
Bijdrage uit verkoop kavel		185
Totaal toevoegingen		185
Saldo 31 december		185

Het kwaliteitsmenu is verankerd in de structuurvisie Roerdalen 2030. De gemeente sluit bij bepaalde ruimtelijke ontwikkelingen, genoemd in de structuurvisie, overeenkomsten af. In de structuurvisie is een uitvoeringstabel opgenomen. De financiële bijdragen mogen alleen hieraan besteed worden. De voorziening is bedoeld voor de projecten in de kernen zoals opgenomen in de structuurvisie.

bedragen x € 1.000

Voorziening rioleringen		Rekening 2020
Saldo 1 januari		5.567
Toevoegingen		
Toevoeging rioleringen o.b.v. gemeentelijk rioleringsplan		247
Totaal toevoegingen		247
Saldo 31 december		5.814

De voorziening als spaarpot voor toekomstige investeringen in riolering. Hierdoor kan het rioolheffing tarief geleidelijk stijgen.

bedragen x € 1.000

Voorziening onderhoud gem. gebouwen		Rekening 2020
Saldo 1 januari		1.463
Toevoegingen		
Jaarlijkse stortingen in onderhoudsvoorziening		318
Schade-uitkeringen		10
Totaal toevoegingen		329
Onttrekkingen		
onderhoud sporthallen		- 83
Onderhoud schoolgebouwen		- 16
onderhoud sportparken		- 67
Onderhoud gemeenschapshuizen		- 2
Onderhoud peuterspeelzalen, kinderopvang		- 3
Onderhoud Monumenten		- 1
Onderhoud Gemeentelijke begraafplaatsen		- 18
onderhoud Gemeentehuis		- 34
Onderhoud gemeenteloods		- 2
Totaal onttrekkingen		- 227
Saldo 31 december		1.565

De voorziening is bestemd voor het verrichten van groot onderhoud aan gebouwen die het eigendom zijn van de gemeente.

Vaste schulden met een looptijd van één jaar of langer

Onder langlopende schulden zijn de door de gemeente aangegane langlopende geldleningen opgenomen.

bedragen x € 1.000								
Opgenomen leningen	Oorspr. Bedrag	Rente %	Begin looptijd	Einde looptijd	Boek-waarde 1-1-2020	Opname 2020	Aflossing 2020	Boek-waarde 31-12-2020
BNG								
BNG 40.xxx.xxx	8.000	n.v.t.	2010	2021	1.600	-	- 800	800
BNG 40.xxx.xxx	4.000	n.v.t.	2014	2023	4.000	-	-	4.000
BNG 40.xxx.xxx	7.000	n.v.t.	2019	2025	7.000	-	-	7.000
Totaal BNG	19.000				12.600	-	- 800	11.800
Overige Banken								
Essent 2004-13	72	n.v.t.	2004	2020	5	-	- 5	-
NWB NK/1-xxxxx	8.000	n.v.t.	2010	2020	8.000	-	- 8.000	-
Gemeente 20141612-xx	2.000	n.v.t.	2014	2022	2.000	-	-	2.000
Totaal Bank ...	10.072				10.005	-	- 8.005	2.000
Totaal	29.072				22.605	-	- 8.805	13.800

De totale rentelast voor het jaar 2020 met betrekking tot de vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar bedraagt € 85.275, -. In de paragraaf financiering is het verloop van de leningen opgenomen.

Flottende Passiva

Netto vlottende schulden met een looptijd korter dan één jaar

Hieronder zijn de overige schulden gespecificeerd.

bedragen x € 1.000		
Netto vlottende schulden met looptijd korter dan één jaar	31-dec-2020	31-dec-2019
Kasgeldlening	3.000	-
Banksaldi	0	409
Overige schulden	5.530	3.605
Totaal	8.530	4.014

Overlopende passiva

bedragen x € 1.000		
Overlopende passiva	31-dec-2020	31-dec-2019
Van overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen en uitkeringen	395	170
Verplichtingen dit jaar opgebouwd en komen volgend jaar tot betaling	2.416	1.398
Overige vooruit ontvangen bedragen	65	152
Totaal	2.876	1.720

De niet-bestede middelen van uitkeringen van Europese en Nederlandse overheidslichamen met een specifiek bestedingsdoel moeten als voorschotbedragen overheid op de balans worden

verantwoord onder het item overlopende passiva. In onderstaande tabel ziet u het verloop van deze posten.

bedragen x € 1.000

Ontvangen overheidsgeld met een specifiek bestedingsdoel	31-dec-2019	Ontvangen bedragen	Vrijgevalen bedragen of terugbetaling	31-dec-2020
Nederlandse overheidslichamen				
Voorschot rijksuitkering VVE	87	180	-	267
Voorschot provincie verbreding wegen	30	-	30	-
Voorschot versterkingsplan ondermijning	48	22	-	70
Voorschot declaratie transformatiefonds Jeugd	-	55	-	55
Overige	5	3	5	3
Totaal	170	260	35	395

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

De gemeente staat (als achtervang) garant voor leningen aan particulieren, de zogenaamde gewaarborgde geldleningen en geldleningen aan woningcorporaties. Een gedetailleerd overzicht hiervan is ter inzage beschikbaar.

bedragen x € 1.000

Gewaarborgde leningen	Oorspr. Lening	Percentage borg	Restant geldlening 1-1-2020	Vermeerderingen	Verminderen	Restant geldlening 31-12-2020
Woningcorporaties	7.548	100%	1.578	-	- 310	1.268
Totaal	7.548		1.578	-	- 310	1.268

Toelichting op de baten en lasten

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector (hierna: WNT)

Onder de WNT geldt een publicatieverplichting van bezoldiging van topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen (o.a. gemeentesecretarissen en griffiers) in de jaarrekening evenals een opgave daarvan bij het Rijk. Met betrekking tot de publicatie verplichting, gelden de volgende voorschriften:

- De bezoldigingen moeten gepubliceerd worden, ook al zijn deze lager dan de WNT-norm.
- Topfunctionarissen die werkzaam zijn anders dan in dienstbetrekking dienen altijd gepubliceerd te worden, ongeacht de duur van het dienstverband/de werkzaamheden.
- De bezoldigingen moeten zowel op functienaam en persoonsnaam gepubliceerd worden.

De WNT stelt een maximum aan de bezoldiging van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector. De algemene bezoldigingsnorm van de WNT bedraagt voor 2020: € 201.000, -.

Bedragen x € 1

Wet normering topinkomens	JJWM L' Ortije	RJJ Notermans
Gegevens 2020		
Functiegegevens		
Aanvang en einde functievervulling in 2020	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,00	1,00
Dienstbetrekking?	nee	nee
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 109.896	€ 87.830
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 19.231	€ 15.793
Subtotaal	€ 129.127	€ 103.624
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 201.000	€ 201.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.	n.v.t.
Bezoldiging	€ 129.127	€ 103.624
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2019		
Functiegegevens		
Aanvang en einde functievervulling in 2019	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,00	1,00
Dienstbetrekking?	nee	nee
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 100.667	€ 85.127
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 18.166	€ 14.784
Subtotaal	€ 118.833	€ 99.912
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 194.000	€ 194.000
Bezoldiging	€ 118.833	€ 99.912

Overige rapportage verplichtingen op grond van de WNT.

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen functionarissen in 2019 die een bezoldiging boven het toepasselijke WNT-maximum hebben ontvangen, of waarvoor in eerdere jaren een vermelding op grond van de WOPT of de WNT heeft plaatsgevonden of had moeten plaatsvinden.

Er zijn in 2019 geen ontslaguitkeringen aan overige functionarissen betaald die op grond van de WNT dienen te worden gerapporteerd.

Stelpost onvoorzien

De begrote post onvoorzien uitgaven van € 100.000, -, is in 2020 ingezet voor de financiële gevolgen van de Meinwegbrand en corona.

Overzicht incidentele baten en lasten

In onderstaand overzicht zijn de incidentele baten en lasten van de gemeente Roerdalen weergegeven. De volgende uitgangspunten zijn hierbij gehanteerd:

- de incidentele baten of lasten zijn zo uitgebreid mogelijk benoemd;
- onttrekkingen en stortingen uit reserves zijn altijd incidenteel, met uitzondering van de reserve dekking kapitaallasten en de storting in de reserve toerisme;
- verschuivingen tussen verschillende reserves zijn niet als incidentele baten en lasten meegenomen.

bedragen x € 1.000

Incidentele baten en lasten		Rekening 2020
Incidentele lasten		
P1	Ondersteuning burgerinitiatieven (accommodatiebeleid)	- 170
P2	Kosten ondersteuning concerncontrol SD	- 36
	Project Kanteling Jeugd	- 23
P3	Financiële gevolgen Meinwegbrand	- 101
	Regeling functioneel leeftijdsontslag brandweer (overgangsrecht)	- 60
	Lokaal versterkingsplan ondermijning 2019-2021	- 39
	Ruimen explosieven	- 104
P4	Kosten project Herkenboscher Broek	- 77
	Kosten project Gebiedsontwikkeling LOG Montfort	- 3
	Kosten invoering Omgevingswet	- 116
	Tijdelijk beheer vakantiepark incl. afwaarderingen	- 1.650
	Project Duurzaamheid	- 103
P5	Actieplan Duurzaamheid	- 33
P6	Kwaliteitsimpuls dorpsentrees (Amendement)	- 3
P7	Kosten project Digitale dienstverlening	- 77
	Kosten organisatieontwikkeling incl. doorontwikkeling MER	- 272
	Bijstorting Pensioenvoorziening wethouders (i.v.m. rekenrente)	- 76
	Experimenteerruimte (gelukspassen, subsidies, e.d.)	- 22
	Nabetalingen rechtpositieregeling raadsleden	- 53
P8	BsGW kosten i.v.m. nieuwe waarderingssystematiek	- 32
	Aanvulling Voorziening dubieuze debiteuren	- 60
	Belastingrente i.v.m. BTW Afvalfonds 2015-2019.	- 31
	Overige	-
Totaal incidentele lasten		- 3.139

bedragen x € 1.000

Incidentele baten en lasten		Rekening 2020
Incidentele baten		
P3	Rijksbijdrage ruimen explosieven	40
	Bijdrage RIEC in Lokaal versterkingsplan ondermijning	39
P4	Tijdelijk beheer vakantiepark (doorbelaste kosten, toeristenbelasting)	29
	Bijdrage provincie project Herkenboscher Broek	77
P5	Winstneming Bouwgrondexploitatie	130
P8	Inruil, verkoop vaste activa	
	Compensatieregeling SPUK (btw sportaccommodaties)	59
	Agio vrijgevallen obligaties	136
	Overige	-
Totaal incidentele baten		509
Totaal incidentele baten en lasten		- 2.630

Structureel resultaat

bedragen x € 1.000

Structureel resultaat		Rekening 2020
Saldo van baten en lasten		
	Lasten	- 55.584
	Baten	52.014
Saldo van baten en lasten		- 3.570
Af: incidentele baten en lasten		
	Incidentele lasten	- 3.139
	Incidentele baten	509
Af: incidentele baten en lasten		- 2.630
Totaal structureel resultaat		- 940

Overzicht van structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

bedragen x € 1.000

Structurele toevoegingen en onttrekkingen reserves		Rekening 2020
Structurele toevoegingen		
P8	Jaarlijkse toevoeging Reserve toerisme	- 23
Totaal structurele toevoegingen		- 23
Structurele onttrekkingen		
P1	Afschrijving investeringen sportparken en brede scholen	365
	Afschrijving investeringen dorpshuizen	-
P8	Afschrijving gemeentehuis	90
Totaal structurele onttrekkingen		454
Totaal structurele toevoegingen en onttrekkingen		432

Overzicht baten en lasten (taakvelden per programma)

bedragen x € 1.000

Taakvelden per programma	Rekenin g 2019	Primitiev e Begroting	Actuele Begroting	Rekenin g 2020	Verschil
Saldo van baten en lasten					
Lasten					
<u>1. Krachtige dorpen</u>	<u>- 4.035</u>	<u>- 3.937</u>	<u>- 4.678</u>	<u>- 4.467</u>	<u>210 V</u>
4.2 Onderwijshuisvesting	- 568	- 649	- 668	- 678	- 10 N
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	- 21	- 100	- 120	- 111	9 V
5.1 Sportbeleid en activering	- 137	- 87	- 133	- 127	6 V
5.2 Sportaccommodaties	- 1.188	- 1.252	- 1.281	- 1.253	28 V
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	- 449	- 347	- 530	- 370	160 V
5.6 Media	- 274	- 270	- 270	- 267	3 V
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	- 695	- 439	- 832	- 841	- 8 N
7.1 Volksgezondheid	- 702	- 793	- 843	- 821	23 V
<u>2. Participatie, ondersteuning en zorg</u>	<u>- 21.673</u>	<u>- 20.779</u>	<u>- 25.384</u>	<u>- 23.826</u>	<u>1.558 V</u>
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	- 787	- 1.020	- 915	- 645	271 V
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	- 209	- 236	- 265	- 215	49 V
6.2 Wijkteams	- 1.110	- 1.362	- 1.378	- 1.345	32 V
6.3 Inkomensregelingen	- 6.274	- 6.636	- 9.451	- 8.533	918 V
6.4 Begeleide participatie	- 3.495	- 3.450	- 3.656	- 3.551	105 V
6.5 Arbeidsparticipatie	- 417	- 320	- 301	- 268	33 V
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	- 882	- 760	- 890	- 852	38 V
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	- 3.058	- 2.632	- 2.991	- 3.274	- 284 N
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	- 4.742	- 3.724	- 4.748	- 4.477	270 V
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	-	-	- 18	-	18 V
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	- 588	- 627	- 711	- 608	103 V
7.1 Volksgezondheid	- 111	- 13	- 61	- 57	3 V
<u>3. Veilige dorpen</u>	<u>- 2.902</u>	<u>- 2.878</u>	<u>- 3.092</u>	<u>- 3.063</u>	<u>29 V</u>
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	- 1.450	- 1.492	- 1.623	- 1.622	1 V
1.2 Openbare orde en veiligheid	- 1.452	- 1.385	- 1.469	- 1.441	29 V
<u>4. Economie, natuur, toerisme en cultuur</u>	<u>- 3.125</u>	<u>- 1.578</u>	<u>- 3.271</u>	<u>- 3.969</u>	<u>- 698 N</u>
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	- 302	- 325	- 421	- 409	12 V
3.4 Economische promotie	- 2.194	- 610	- 739	- 2.340	- 1.601 N
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	- 49	- 19	- 37	- 28	9 V
5.4 Musea	- 4	-	-	- 4	- 4 N
5.5 Cultureel erfgoed	- 56	- 76	- 84	- 76	8 V
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	- 52	- 14	- 777	- 173	605 V
7.4 Milieubeheer	- 53	- 255	- 453	- 285	168 V
8.1 Ruimtelijke ordening	- 415	- 280	- 760	- 655	105 V
<u>5. Woonomgeving</u>	<u>- 3.795</u>	<u>- 3.743</u>	<u>- 4.149</u>	<u>- 3.565</u>	<u>584 V</u>
7.3 Afval	- 2.457	- 2.678	- 2.625	- 2.363	262 V
7.4 Milieubeheer	- 115	- 245	- 293	- 264	29 V
8.1 Ruimtelijke ordening	- 283	- 69	- 75	- 61	14 V
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	- 300	- 157	- 465	- 188	277 V
8.3 Wonen en bouwen	- 641	- 595	- 691	- 689	2 V

bedragen x € 1.000

Taakvelden per programma	Rekenin g 2019	Primitiev e Begroting	Actuele Begroting	Rekenin g 2020	Verschil
<u>6. Mobiliteit, infrastructuur en openbaar groen</u>	<u>- 5.554</u>	<u>- 5.637</u>	<u>- 6.406</u>	<u>- 5.974</u>	<u>431 V</u>
0.4 Overhead	-	-	-	1	1 V
2.1 Verkeer en vervoer	- 2.552	- 2.632	- 2.848	- 2.794	54 V
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	- 1.290	- 1.541	- 2.007	- 1.573	434 V
7.2 Riolering	- 1.593	- 1.318	- 1.412	- 1.478	- 66 N
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	- 120	- 146	- 139	- 131	8 V
<u>7. Bestuur, organisatie en dienstverlening</u>	<u>- 10.479</u>	<u>- 10.726</u>	<u>- 10.805</u>	<u>- 10.406</u>	<u>399 V</u>
0.1 Bestuur	- 1.884	- 1.507	- 1.463	- 1.453	11 V
0.2 Burgerzaken	- 1.102	- 1.133	- 968	- 852	117 V
0.4 Overhead	- 7.299	- 8.023	- 8.226	- 7.952	274 V
0.5 Treasury	- 10	30	- 5	- 42	- 37 N
0.8 Overige baten en lasten	- 76	- 94	- 94	- 87	7 V
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	- 41	-	- 50	- 21	29 V
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	- 68	-	-	-	-
<u>8. Algemene middelen</u>	<u>- 811</u>	<u>- 43</u>	<u>- 302</u>	<u>- 313</u>	<u>- 11 N</u>
0.4 Overhead	- 1	- 7	- 1	-	1 V
0.5 Treasury	- 563	246	- 87	- 74	13 V
0.61 OZB woningen	- 247	- 183	- 215	- 240	- 25 N
0.8 Overige baten en lasten	-	- 100	-	-	-
Totaal Lasten	- 52.373	- 49.321	- 58.087	- 55.584	2.503 V
Baten					
<u>1. Krachtige dorpen</u>	<u>341</u>	<u>221</u>	<u>242</u>	<u>261</u>	<u>20 V</u>
4.2 Onderwijshuisvesting	109	93	98	98	0 V
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	3	-	-	2	2 V
5.1 Sportbeleid en activering	-	-	35	35	-
5.2 Sportaccommodaties	98	113	94	56	- 38 N
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	1	-	-	-	-
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	128	15	15	71	56 V
7.1 Volksgezondheid	2	-	-	-	-
<u>2. Participatie, ondersteuning en zorg</u>	<u>4.581</u>	<u>4.698</u>	<u>7.513</u>	<u>6.841</u>	<u>- 672 N</u>
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	190	367	326	159	- 168 N
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	10	-	10	9	- 1 N
6.2 Wijkteams	-	-	-	10	10 V
6.3 Inkomensregelingen	4.127	4.136	6.935	6.412	- 523 N
6.5 Arbeidsparticipatie	2	-	-	-	-
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	24	-	32	18	- 14 N
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	146	150	125	147	22 V
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	82	46	46	48	1 V
7.1 Volksgezondheid	-	-	38	38	-
<u>3. Veilige dorpen</u>	<u>114</u>	<u>91</u>	<u>91</u>	<u>119</u>	<u>29 V</u>
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	30	31	31	34	4 V
1.2 Openbare orde en veiligheid	84	60	60	85	25 V
<u>4. Economie, natuur, toerisme en cultuur</u>	<u>534</u>	<u>446</u>	<u>1.271</u>	<u>719</u>	<u>- 552 N</u>
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	349	410	330	368	39 V
3.4 Economische promotie	128	-	13	31	18 V

bedragen x € 1.000

Taakvelden per programma	Rekening 2019	Primitieve Begroting	Actuele Begroting	Rekening 2020	Verschil
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-	7	7	-	- 7 N
5.5 Cultureel erfgoed	5	5	5	5	0 V
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	52	25	831	205	- 626 N
7.4 Milieubeheer	-	-	86	106	21 V
8.1 Ruimtelijke ordening	-	-	-	4	4 V
5. Woonomgeving	3.838	3.666	4.140	3.739	- 401 N
0.2 Burgerzaken	0	8	8	1	- 7 N
7.3 Afval	2.773	2.900	2.827	2.927	100 V
8.1 Ruimtelijke ordening	94	50	146	135	- 12 N
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	479	403	706	317	- 389 N
8.3 Wonen en bouwen	492	304	452	360	- 93 N
6. Mobiliteit, infrastructuur en openbaar groen	2.277	2.278	2.362	2.493	131 V
2.1 Verkeer en vervoer	117	57	141	161	20 V
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	10	-	-	6	6 V
7.2 Riolering	2.117	2.181	2.181	2.292	111 V
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	33	40	40	35	- 5 N
7. Bestuur, organisatie en dienstverlening	514	388	283	274	- 9 N
0.1 Bestuur	139	-	-	1	1 V
0.2 Burgerzaken	293	350	230	223	- 8 N
0.5 Treasury	67	37	37	45	7 V
0.8 Overige baten en lasten	15	-	15	5	- 10 N
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	-	-	-	1	1 V
8. Algemene middelen	35.673	36.148	37.444	37.568	124 V
0.4 Overhead	1	9	1	0	- 1 N
0.5 Treasury	1.567	1.478	1.296	1.433	138 V
0.61 OZB woningen	2.526	2.636	2.542	2.600	58 V
0.62 OZB niet-woningen	632	667	667	656	- 11 N
0.64 Belastingen overig	118	118	118	114	- 4 N
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	30.502	30.832	32.590	32.537	- 53 N
3.4 Economische promotie	328	408	230	227	- 3 N
Totaal Baten	47.872	47.936	53.344	52.014	- 1.330 N
Saldo van baten en lasten	- 4.501	- 1.385	- 4.743	- 3.570	1.173 V
Mutatie reserves					
Toevoegingen	- 2.193	- 18.261	- 18.462	- 22.021	- 3.558 N
Onttrekkingen	3.074	19.523	21.794	24.452	2.658 V
Mutatie reserves	882	1.262	3.332	2.431	- 901 N
Resultaat	- 3.619	- 123	- 1.411	- 1.138	272 V

Sisa verantwoording



Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Definitief Sisa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling Informatieverstrekking sisa - d.d. 5 februari 2021						
FIN	B1	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	Aantal gedupeerden (met overlegbare bevestigingsbrief van Belastingdiens/Toeslagen	Besteding (jaar T) van onderdelen a, b en d. (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van onderdelen a, b en d (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van onderdeel c (artikel 3)
		Gemeenten	Aard controle R Indicator: B1/01	Aard controle R Indicator: B1/02	Aard controle n.v.t. Indicator: B1/03	Aard controle R Indicator: B1/04
			10	€ 0	€ 0	€ 0
			Totaal ontvangen bedrag beschikking	Eindverantwoording (Ja/Nee)		
			Aard controle R Indicator: C1/01	Aard controle n.v.t. Indicator: C1/02		
			€ 85.625	Nee		
			Projectnaam/nummer per project	Besteding (jaar T) per project	Bestedingen (jaar T) komen overeen met ingediende projectplan (Ja/Nee)	Besteding (jaar T) aan afwijkingen.
			Aard controle n.v.t. Indicator: C1/03	Aard controle R Indicator: C1/04	Aard controle n.v.t. Indicator: C1/05	Aard controle R Indicator: C1/06
			1 BZK C1	€ 80.000	Ja	
			Kopie projectnaam/nummer	Cumulatieve totale bestedingen (t/m jaar T)	Toelichting	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)
				Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie		
			Aard controle n.v.t. Indicator: C1/07	Aard controle n.v.t. Indicator: C1/08	Aard controle n.v.t. Indicator: C1/09	Aard controle n.v.t. Indicator: C1/10
			1 BZK C1	€ 80.000	Nee	

OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en voerschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	
			Aard controle R Indicator: D8/01	Aard controle R Indicator: D8/02	Aard controle R Indicator: D8/03	Aard controle R Indicator: D8/04	
		Gemeenten	€ 147.704	€ 0	€ 10.922	€ 86.842	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid	
			Aard controle n.v.t. Indicator: D8/05	Aard controle R Indicator: D8/06	Aard controle n.v.t. Indicator: D8/07	Aard controle R Indicator: D8/08	
tenW	E27B	Brede doeluitkering verkeer en vervoer (Sisa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van provinciale middelen	Overige bestedingen (jaar T)	Correctie ten opzichte van tot (jaar T) verantwoorde bestedingen	Correctie ten opzichte van tot (jaar T) verantwoorde overige bestedingen
			Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/01	Aard controle R Indicator: E27B/02	Aard controle R Indicator: E27B/03	Aard controle R Indicator: E27B/04	Aard controle R Indicator: E27B/05
			1 Fietspaden Vlodropweg (2017/24543)	€ 0	€ 0	€ 266.491	
			2 Fietspad Roemondseweg 2017/24558	€ 60.000	€ 213.603		
			3 Fietspad Effelderweg 2017/24542	€ 0	€ 0		
			4 Fietspad Waarderweg 2017/24555	€ 0	€ 179.359		
			Kopie beschikingsnummer	Cumulatieve besteding ten laste van provinciale middelen (t/m jaar T)	Cumulatieve overige bestedingen (t/m jaar T)	Toelichting	Eindverantwoording (Ja/Nee)
				Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Als u kiest voor 'ja', betekent dit dat het project is afgerond en u voor de komende jaren geen bestedingen meer wilt verantwoorden	
			Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/06	Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/09	Aard controle n.v.t. Indicator: E27B/10
			1 Fietspaden Vlodropweg (2017/24543)	€ 250.000	€ 393.036		Ja
		Provinciale beschikking en/of verordening	2 Fietspad Roemondseweg 2017/24558	€ 60.000	€ 213.602		Ja
			3 Fietspad Effelderweg 2017/24542	€ 0	€ 0		Nee
			4 Fietspad Waarderweg 2017/24555	€ 120.000	€ 385.139		Ja

EZK	F9	Regeling specifieke uitkering Extern Advies Warmtetransitie	Projectnaam/nummer	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	Toelichting	
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentede el 2020 Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Aard controle R Indicator: F9/01	Aard controle R Indicator: F9/02	Aard controle n.v.t. Indicator: F9/03	Aard controle n.v.t. Indicator: F9/04	Aard controle n.v.t. Indicator: F9/05	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)
			1 EZK F9	€ 0	€ 0	Nee		
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			Aard controle n.v.t. Indicator: F9/05					
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentede el 2020 Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Aard controle R Indicator: G2/01	Aard controle R Indicator: G2/02	Aard controle R Indicator: G2/03	Aard controle R Indicator: G2/04	Aard controle R Indicator: G2/05	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)
			Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oude en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oude en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oude en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	
			€ 3.549.704	€ 43.540	€ 166.865	€ 34	€ 74.244	
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente	Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentede el 2020 Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Aard controle R Indicator: G2/07	Aard controle R Indicator: G2/08	Aard controle R Indicator: G2/09	Aard controle R Indicator: G2/10	Aard controle R Indicator: G2/11	Aard controle n.v.t. Indicator: G2/12
			Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	
			€ 49.661	€ 25.946	€ 0	€ 162.057	€ 0	
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente	Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentede el 2020 Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Aard controle R Indicator: G2/07	Aard controle R Indicator: G2/08	Aard controle R Indicator: G2/09	Aard controle R Indicator: G2/10	Aard controle R Indicator: G2/11	Aard controle n.v.t. Indicator: G2/12
			Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	
			€ 49.661	€ 25.946	€ 0	€ 162.057	€ 0	
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente	Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	

SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen) gemeentedeel 2020. Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoord voor het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Rijk)	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Bob	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) uitvoerings- en onderzoekskosten artikel 56, eerste en tweede lid, Bbz 2004 (exclusief Bob)
			Aard controle R Indicator: G3/01	Aard controle R Indicator: G3/02	Aard controle R Indicator: G3/03	Aard controle R Indicator: G3/04	Aard controle R Indicator: G3/05	Aard controle R Indicator: G3/06
			€ 0	€ 0	€ 4.379	€ 0	€ 0	€ 5.095
			Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)					
SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) _gemeentedeel 2020 Alle gemeenten verantwoord voor hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig)
			Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01	Aard controle R Indicator: G4/02	Aard controle R Indicator: G4/03	Aard controle R Indicator: G4/04	Aard controle R Indicator: G4/05	Aard controle R Indicator: G4/06
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 1.279.796	€ 84.785	€ 963	€ 355	€ 0
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 200.129	€ 35.564	€ 2.129	€ 0	€ 0
			3 Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)	€ 236.959	€ 36.871	€ 0	€ 0	€ 0
			Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T)	Totaal bedrag voorderingen levensonderhoud (jaar T) Tozo 1 (i.v.m. verstrekte voorschotten op Tozo-aanvragen levensonderhoud welke zijn ingediend vóór 22 april 2020)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	321	21	€ 36.737	Aard controle n.v.t. Indicator: G4/11	
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	61	7		Aard controle R Indicator: G4/10	
			3 Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)	73	5		Aard controle R Indicator: G4/15	
			Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)				Aard controle R Indicator: G4/12	
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)				Aard controle R Indicator: G4/13	
			3 Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)				Aard controle R Indicator: G4/14	
							Aard controle R Indicator: G4/15	

VWS	H4	Regeling specifieke uitkering stimulerings sport Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Overig (jaar T) ten opzichte van ontvangen Rijksbijdrage - automatisch ingevuld	Aard controle n.v.t. Indicator: H4/02	Verrekening (jaar T) Overige zaken (sportaccommodaties) per project ten laste van Rijksmiddelen	Verrekening (jaar T) Roerende zaken sportbeoefening en sportstimulering per project ten laste van Rijksmiddelen	Verrekening (jaar T) overige kosten per project ten laste van Rijksmiddelen	Toelichting
			Aard controle R. Indicator: H4/01	€ 129.023	Aard controle n.v.t. Indicator: H4/02				
			Projectnaam/nummer	Totale aanvraag per project (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	€ 110.455				
			Aard controle n.v.t. Indicator: H4/03	Aard controle R Indicator: H4/04				Aard controle R Indicator: H4/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H4/08
			1 1.3 Onroerende zaken, Onderhoud	€ 181.820	€ 181.820		€ 0	€ 0	Werkelijke kosten
			2 2.2 Roerende zaken, Dienstverlening door derden	€ 33.581	€ 0		€ 33.581	€ 0	Werkelijke kosten
			3 2.3 Roerende zaken, Beheer en exploitatie	€ 10.944	€ 0		€ 10.944	€ 0	Werkelijke kosten
			4 Overige kosten	€ 13.133	€ 0		€ 0	€ 13.133	Werkelijke kosten effect B TW -mengpercentage
			Kopie projectnaam/nummer	Totale besteding (jaar T) per project ten laste van Rijksmiddelen (automatische berekening)	Aard controle R Indicator: H4/10				
			Aard controle n.v.t. Indicator: H4/09	Aard controle R Indicator: H4/11					
			1 1.3 Onroerende zaken, Onderhoud	€ 181.820	141%				
			2 2.2 Roerende zaken, Dienstverlening door derden	€ 33.581	26%				
			3 2.3 Roerende zaken, Beheer en exploitatie	€ 10.944	8%				
			4 Overige kosten	€ 13.133	10%				
			Besteding aanstellen sportformateur (jaar T)	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T)	Cumulative besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T)	Cumulative besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T)			
			Gerealiseerd	Gerealiseerd	Gerealiseerd	Gerealiseerd			
			Aard controle R Indicator: H8/01	Aard controle R Indicator: H8/02	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/03	Aard controle n.v.t. Indicator: H8/04		Aard controle n.v.t. Indicator: H8/05	
			€ 15.000	€ 20.000	€ 15.000	€ 20.000	€ 20.000	Nee	
VWS	H8	Regeling Sportakkoord							

Bijlagen

Afkortingenlijst

AFKORTING	OMSCHRIJVING
A&O-fonds	Stichting Arbeidsmarkt & Opleidingsfonds Gemeenten
AB	Algemeen Bestuur
AMWAPV	Algemeen plaatselijke verordening Algemeen Maatschappelijk Werk
AP	Autoriteit Persoonsgegevens
APV	Algemeen plaatselijke verordening
ASV	Algemene Subsidieverordening
B&W	Burgemeester en Wethouders
Babs	Buitengewoon Ambtenaar van de Burgerlijke Stand
BAG	Basisregistratie Adressen en Gebouwen
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten
BBZ	Bijzondere bijstand zelfstandigen
BGT	Basisregistratie grootschalige topografie
BIBOB	Bevordering Integriteitsbeoordelingen door het Openbaar Bestuur
BIG	Baseline Informatiebeveiliging Gemeente
BIZ	Bedrijven Investeringszone
BLP	Productie- en Levering Bedrijf
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BOA	Buitengewoon Opsporingsambtenaar
BRO	Basisregistratie ondergrond
BRP	Basisadministratie Personen
BsGW	Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen
BUIG	Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorziening gemeenten
BV	Besloten Vennootschap
CAK	Centraal Administratiekantoor
CAO	Collectieve arbeidsovereenkomst
CBS	Centraal bureau voor de statistiek
CIZ	Centrum Indicatieorgaan Zorg
CJG	Centrum voor Jeugd en Gezin
CPB	Centraal Plan Bureau
CROW	Centrum voor Regeling en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en de Verkeerstechniek
DB	Dagelijks Bestuur
DHZ	Doe Het Zelf
DIGID	Digitale Identiteit
DIV	Digitale Informatie Voorziening
DSO	Digitaal stelsel omgevingswet
DUO	Dienst Uitvoering Onderwijs

AFKORTING	OMSCHRIJVING
ECB	Europese Centrale Bank
EMU	Europese Monetaire Unie
ENSIA	Eenduidige normatief single information audit
EU	Europese Unie
EU-regio	Europese-regio
EVP	Employer Value Proposition
FIDO	Financiën Decentrale Overheden
FLO	Functioneel Leeftijdsontslag
Fte	Fulltime-equivalent
GFT	Groente, Fruit, Tuin
GGD	Gemeentelijke Gezondheidsdienst
GGOR	Gewenst Grond en Oppervlakte Regime (Nieuw Limburgs Peil)
GGZ	Geestelijke gezondheidszorg
GI	Gecertificeerde Instelling (in het kader van jeugdzorg)
GIP	Grens Info Punt
GOED	Geduld, Openheid, Eerlijk en Discipline
GOML	Gebiedsontwikkeling Midden-Limburg
GR	Gemeentelijke Regio's
GRP	Gemeentelijk Rioleringsplan
GVVP	Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan
HRM	Human Resource Management
I&A	Informatie & Automatisering
IBD	Informatie Beveiligingsdienst
IKC	Integraal kind centrum
IOAW	Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers
IOAZ	Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte zelfstandigen
IPO	Interprovinciaal Overleg
JIM	Jouw Ingebrachte Mentor
KBO	Katholieke Bond van Ouderen
KCC	Klant Contact Center
KRW	Kader Richtlijn Water
LKM	Limburgs Kwaliteits-Menu
LLTB	Limburgse Land- en Tuinbouwbond
LOG	Landbouw Ontwikkelingsgebied
LTA	Landelijk Transitie Arrangement
(SC) MER	(Servicecentrum) Maasgouw, Echt-Susteren en Roerdalen
MER SD	Maasgouw, Echt-Susteren en Roerdalen Sociaal Domein
MSN (grenspark)	Maas-Swalm-Nette
MTD	Maatschappelijke diensttijd
NML (zorggroep)	Noord- en Midden-Limburg
NNN	Natuurnetwerk Nederland

AFKORTING	OMSCHRIJVING
NV	Naamloze Vennootschap
OML	Ontwikkelingsmaatschappij Midden Limburg
OTS	Onder toezichtstelling
OZB	Onroerende Zaak Belasting
PAS	Programma Aanpak Stikstof
PDC	Producten & Diensten Catalogus
PGB	Persoonsgebonden budget
PNIK	zelfevaluatie paspoorten en Nederlandse identiteitskaarten
POC	percentage of completion (berekenmethode winstneming bij bouwgrondexploitatie)
PUN	Paspoortuitvoeringsregeling Nederland
RD	Reinigingsdienst
REO	Ruimtelijke Economie & Ontwikkeling
RES	Regionale Energie Strategie
RUD	Regionale Uitvoeringdienst
RUDDO	Regeling Uitzettingen en Derivaten Decentrale Overheden
SD	Sociaal Domein
SISA	Single Information, Single Audit
SML	Samenwerking Midden Limburg
SoZa	Sociale Zaken
SPUK	Regeling Specifieke Uitkering stimulerende sport
ST	Sociaal Team
SUWI	Structuur Uitvoeringsorganisatie Werk en Inkomen
TOZO	Tijdelijke Overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemers Verzekeringen
VAB	Vrijkomende agrarische bedrijfsbebouwing
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VPB	Vennootschapsbelasting
VVV	Vereniging voor Vreemdelingen Verkeer
WCL	Waardevol Cultuurlandschap
WGR	Wet Gemeenschappelijke Regeling
WIZ	Werkorganisatie Informatieberaad Zorg
WML	Waterleiding Maatschappij Limburg
WMO	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
WNT	Wet Normering van topinkomens
WON	Wet Onafhankelijk Netbeheer
WOZ	Wet Onroerend Zaakbelasting
WPG	Wet Publieke Gezondheid
WSP	Werkgevers servicepunt
WSW	Wet Sociale Werkvoorziening
WWB	Wet Werk en Bijstand
WWNV	Wet Werken naar Vermogen
ZIP	Zorg- en innovatieplatform

